

JAAARREKENING GEMEENTE RIJSWIJK 2016

Inleiding

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2016 aan. Hierin leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid gemeente Rijswijk en geven we inzicht in wat is gerealiseerd tegen welke kosten.

In de jaarrekening staan de bestede en ontvangen middelen in het voorgaande jaar.

De functie van de jaarrekening is het getrouw en rechtmatig weergeven van de feiten en een analyse daarvan uit het voorbije jaar, zodat uw raad de rekening kan vaststellen. Dit leidt tot decharge van het dagelijks bestuur, het college van burgemeester en wethouders. De jaarrekening bestaat uit diverse documenten. De balans geeft inzicht in de financiële positie aan het einde van het verslagjaar. De rekening van baten en lasten (resultaat) geeft inzicht in de financiële baten en lasten over het jaar. In eerste instantie wordt hierbij het resultaat (saldo van de programma's en de algemene dekkingsmiddelen) bepaald en vervolgens een bestemmingsvoorstel gegeven aan dit resultaat.

In het jaarverslag staan de gerealiseerde doelstellingen en de geleverde prestaties.

Het jaarverslag blikt terug op het jaar 2016. Het geeft inzicht in de prestaties die we als gemeente het afgelopen jaar hebben geleverd en de stappen die zijn gezet in het bereiken van onze doelen, zoals verwoord in de begroting. Daarnaast geeft het inzicht in de financiële middelen die zijn ingezet om dit alles mogelijk te maken. De opbouw van het jaarverslag is overeenkomstig de begroting 2016.

Resultaat 2016

	Bedrag x € 1.000 (V=voordelig; N=nadelig)	
	Stand 2 ^e halfjaar	Jaarrekening
Totaal saldo van baten en lasten	115 N	428 N
Mutaties reserves	<u>3.176 V</u>	<u>2.240 V</u>
Het resultaat 2016	3.061 V	1.812 V

Het voordelige resultaat in de jaarrekening 2016 bedraagt € 1.812.225. De 2e halfjaarrapportage 2016 ging nog uit van een voordelig resultaat van € 3.060.960, een afname van € 1.248.735.

De begroting 2016 is voor het laatst bijgesteld bij de 2e halfjaarrapportage 2016. Deze rapportage wordt opgesteld op basis van de informatie tot en met augustus. Met de raad is afgesproken dat in de slotwijziging alleen investeringskredieten en mutaties in de reserves komen en er geen exploitatiebudgetten worden bijgesteld. De verschillen die bij de jaarrekening worden geconstateerd hebben overwegend een incidenteel karakter en zijn voornamelijk het gevolg van besluitvorming in de laatste vier maanden van 2016, de uitloop van werkzaamheden naar 2017 of het nog niet goed kunnen inschatten van de effecten van beleidswijzigingen. Met de auditcommissie is afgesproken dat in de jaarrekening verschillen aan inkomsten- en uitgavenkant van elk beleidsproduct een toelichting krijgen (elk > € 50.000), voorheen was dat alleen wanneer het saldo van inkomsten en uitgaven > € 50.000 is.

Hieronder volgt een toelichting van de grootste afwijkingen per programma. Een toelichting op alle afwijkingen groter dan € 50.000 is terug te vinden in de jaarrekening bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Bedrag x € 1.000
(V=voordelig; N=nadelig)

Programma

Algemeen Bestuur en Organisatie	-1.887	N
Openbare Orde en Veiligheid	-127	N
Verkeer en Vervoer	-487	N
Economie en Werken	-23	N
Onderwijs	93	V
Sport, Cultuur en Recreatie	-30	N
Wonen en Leven	1.283	V
Sociaal Domein	-536	N
Algemene dekkingsmiddelen	1.402	V
Mutaties reserves	-936	N
Eindtotaal	-1.249	N

Leeswijzer: hierna worden binnen elk programma alleen de grootste afwijkingen toegelicht. Hierdoor kan het zo zijn dat de hierna genoemde bedragen (per programma) niet volledig aansluiten bij de tabel hierboven.

Algemeen Bestuur en Organisatie

60010 Bestuursorganen (nadeel € 1.691.000,-)

Wethouders bouwen gedurende hun periode van wethouderschap en hun aansluitende uitkeringsperiode een pensioen op gebaseerd op de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA). Pensioenuitvoerder van dit APPA-pensioen is de gemeente zelf. De algemene werkwijze, die ook in Rijswijk tot nu toe is toegepast, is dat in het verleden opgebouwde pensioenen voor een groot deel uit de lopende begroting worden bekostigd. Deze werkwijze wordt steeds meer afgeraden. De belangrijkste reden om deze te veranderen is dat er een wet in voorbereiding is om de APPA-pensioenen in 2021 over te dragen aan het ABP. Dat heeft tot gevolg dat gemeenten hun pensioenaanspraken van lopende en toekomstige pensioenen in één keer moeten overdragen. Als nu een volledige voorziening bestaat en deze jaarlijks op basis van actuariële berekening wordt gevoed, dan kan aan een volledige afdracht worden voldaan zonder de begroting in de toekomst extra te belasten.

Naast bovenstaande reparatie van de pensioenvoorziening wethouders die een extra aanvulling ten laste van de exploitatie tot gevolg heeft van circa € 1.173.000, is de totale reservewaarde gestegen met circa € 596.000 tot een bedrag van € 4.252.000. De belangrijkste oorzaak van deze stijging is het lagere rentepercentage waarmee de toekomstige pensioenverplichtingen worden gekapitaliseerd.

Wonen en Leven

68220 Volkshuisvesting (voordeel € 936.000)

In 2016 is op post "Baten Vergunningen (leges)" een bedrag geboekt van ca. € 2,151 miljoen. De begroting was geraamd op € 1,147 miljoen, wat betekent dat een meeropbrengst is gerealiseerd van circa € 1,004 miljoen. Tot november 2016 verliep de aanvraag omgevingsvergunning conform de legesraming. De verwachting was wel dat het uiteindelijke resultaat iets hoger zou uitvallen dan was begroot. Echter in de laatste 2 maanden van het jaar 2016 is een groot aantal aanvragen omgevingsvergunningen ingediend met name vanuit de bouwlocatie RijswijkBuiten (legesbedrag circa € 820.000).

De opbrengst moet worden verantwoord in het jaar waarin de aanvraag is ingediend. De gemeente heeft hier geen invloed op, al hebben de verscherping van de bouwregelgeving en de tariefsaanpassing per 1 januari 2017 wel tot versnelde aanvragen geleid.

68300 Bouwgrondexploitatie (nadeel € 289.000)

Bij het opstellen van de grondexploitatie Vrijenbanselaan, waarbij de huur- en opstalopbrengst (periode van 4 jaar) onderdeel uitmaakte, was het resultaat op einddatum positief (circa € 100.000). Vorig jaar is besloten om de jaarlijkse huuropbrengst en het opstalrecht niet meer op te nemen in de grondexploitatie, maar in de exploitatie. Dit heeft voor de begroting op langere termijn een positief effect. Het resultaat van de grondexploitatie wordt negatief en komt voorlopig uit op circa € 337.000. Volgens de richtlijnen van het Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV) moet voor dit negatieve resultaat een voorlopige verliesvoorziening worden genomen.

Sociaal Domein

66100 Inkomen (nadeel € 1.071.000)

In de najaarsrapportage 2016 is aangegeven dat er een tekort op de kosten voor bijstand werd verwacht bij de jaarrekening door verlaging van de Rijkssubsidie. Door wijzigingen in het verdeelmodel van de Rijkssubsidie heeft de gemeente Rijswijk een lager budget gekregen en is daarmee een nadeelgemeente. In verband met deze daling van het budget is er een nadelig resultaat aan baten van € 512.000.

Naast deze daling van de Rijkssubsidie, is het aantal bijstandsontvangers verder gestegen doordat enerzijds de instroom hoog is gebleven en anderzijds de uitstroom achter is gebleven. Dit is een landelijke trend. De instroom is met name hoog door nieuwe groepen in de bijstand, het na-ijlen van de crisis, meer statushouders, flexibilisering van de arbeidsmarkt en verkorting van de WW-duur. De uitstroom bleef achter door de slechte concurrentiepositie van bijstandsgerechtigden op de arbeidsmarkt, het grote aandeel van ouderen (45 plussers) in de bijstand en de verhoging van de pensioenleeftijd. In verband met deze ontwikkelingen is er een nadelig resultaat aan lasten van € 528.000.

Algemene dekkingsmiddelen

69500 Algemene dekkingsmiddelen (voordeel € 1.402.000)

Verschillen uitgaven			Verschillen inkomsten		
Wet WOZ	133.000	N	OZB	757.000	V
Algemene uitkering	404.000	V	Opbrengst precario	49.000	V
Saldo kostenplaatsen	352.000	N	Uitkeringen van derden	109.000	N
Overige personeelskosten	678.000	V	Saldo kostenplaatsen	172.000	V
Storting dubieuze debiteuren	71.000	N	Overige verschillen	35.000	V
Overige verschillen	28.000	N			
	<u>498.000</u>	V		<u>904.000</u>	V

Voor een verklaring per onderwerp wordt verwezen naar de toelichting op de Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

Mutaties reserves

9800 Mutaties reserves (nadeel € 936.000,-)

<u>(+/- = voordelig, -/- = nadelig)</u>	Geraamde mutaties		Werkelijke mutaties		Verschil
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking	
<u>Mutaties algemene reserves</u>					
Algemene dekkingsreserve	2.225	1.200	2.225	777	-423
<u>Mutaties bestemmingsreserves</u>					
Decentrale arbeidsvoorwaarden	50	17	39	0	-7
Organisatie 2020	0	184	0	101	-83
Gemeentepersoneel	0	379	0	14	-365
Revitalisering Oud-Rijswijk	0	25	0	17	-8
Duurzaamheid	0	50	0	0	-50
Mutaties reserves	2.275	1.856	2.265	910	-936

Voor een verklaring per onderwerp wordt verwezen naar de toelichting op de reserves.

Jaarrekening 2016

Gemeente Rijswijk

Elk jaar legt de gemeente verantwoording af waar het geld naar toe gaat. Dat gebeurt in de jaarrekening. Dit overzicht is een samenvatting van de inkomsten en uitgaven, verdeeld over de acht genoemde programma's.

Inkomsten Rijk

totaal € 92.068.000

Andere inkomsten

totaal € 49.325.000

Lokale heffingen

Onroerendezaakbelastingen	12.220.000
Afvalstoffenheffing	7.017.000
Leges	3.310.000
Rioolheffing	3.206.000
Parkeerbelasting	918.000
Precariobelasting	380.000
Toeristenbelasting	175.000
Hondenbelasting	130.000
Marktgeden	74.000
Bedrijveninvesteringszone-belasting	83.000
Overige	12.000
totaal	€ 27.524.000

inkomsten
€ 168.916.000

Rijswijk sluit 2016 af met een positief saldo van € 1.812.000

uitgaven
€ 167.104.000

1

Algemeen bestuur
en organisatie

€ 10.258.000

2

Openbare orde
en veiligheid

€ 4.682.000

3

Verkeer
en vervoer

€ 9.276.000

Algemene
dekkingsmiddelen

€ 8.378.000

4

Economie
en werken

€ 890.000

8

Wonen en Leven

€ 51.262.000

5

Onderwijs

€ 7.523.000

7

Sociaal
Domein

€ 63.492.000

€ 11.343.000

6

Sport,
Cultuur
en Recreatie

Kijk voor de volledige jaarrekening
op www.rijswijk.nl/jaarrekening2016

Rijswijk

Jaarrekening 2016 Uitgelicht

Hier staan de highlights uit de 8 programma's.

1 Algemeen bestuur en organisatie

€ 10.258.000

- Lancering Stadsvisie Rijswijk 2030: 'Samen maken we de stad!', samen met inwoners, organisaties en bedrijven.
- 150.000 klantcontacten via het Klant Contact Center.
- 8016 meldingen Meldpunt Openbare Ruimte via het Klant Contact Center.
- 10.394 aanvragen voor paspoorten en Identiteitsbewijzen.
- 4.272 rijbewijzen uitgegeven.
- 51.027 inwoners op 31 december 2016.

4 Economie en werken

€ 890.000

- Toekomstvisie Plaspoelpolder richt zich op verandering van eenzijdig bedrijventerrein naar veelkleurig werklandschap met ruimte voor werken, wonen, leren en recreëren.
- Leegstand winkelgebieden In de Bogaard en Oud Rijswijk teruggedrongen.
- Start transformatie leegstaande kantoren, waaronder HBG-locatie en 'de Generaal'.
- Ontwikkeling Harbour Village, sfeervolle bedrijvenunits op een aantrekkelijke locatie in de Plaspoelpolder.

7 Sociaal Domein

€ 63.492.000

- 1377 inwoners kregen hulp bij huishouden, 460 inwoners begeleiding en 466 ontvingen hulpmiddelen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning.
- 960 jongeren maakten gebruik van voorziening op grond van de jeugdwet.
- 11 innovatieprojecten zorgden voor versterking sociale samenhang, burgerkracht en laagdrempelige, wijkgerichte, hulp.
- Stijging aantal geregistreerde mantelzorgers van 1.482 naar ruim 1.700.
- Jeugdwerkloosheid actief bestreden door koppeling leren en werken (jongerencoach, leerwerkcheques en leerwerkmakelaars).
- 667 kinderen in Rijswijk kregen schoolspullenpas.
- 222 kinderen in de leeftijd van 10 tot en met 13 deden beroep op computerregeling.
- 136 Rijswijkers kregen schuldhulpverlening.
- Start Happy fit campagne voor een gezonde leefstijl.

2 Openbare orde en veiligheid

€ 4.682.000

- Aantal misdrijven in Rijswijk gelijk aan dat van 2015.
- Afname woninginbraken met 10%.
- Groei fietsdiefstallen gestopt, nu gelijk aan 2015.
- Brandincidenten gedaald met 19%.
- 3 buurtpreventieteamen actief.

5 Onderwijs

€ 7.523.000

- Groter aanbod buitenschoolse activiteiten in schoolvakanties met meer aandacht voor kunst, cultuur en natuur.
- Focus op inhalen taalachterstand bij kinderen én ouders.
- Installatie raad van Kinderrechten-ambassadeurs.
- Start Petruschool en Kinderjungle als brede school.
- Realisatie tijdelijke school voor basisschoolleerlingen van het AZC.
- 3 extra leslokalen in RijswijkBuiten gerealiseerd.

8 Wonen en leven

€ 51.262.000

- Uitbreiding inzameling plastic verpakkingsmateriaal met metaalverpakkingsmateriaal en drinkkartons (PMD).
- Prestatieafspraken met corporaties.
- Oplevering 260 woningen In Sion.
- Voor het Huis van de Stad zijn plannen gemaakt voor renovatie van het oude stadhuis als huisvesting voor de gemeente en maatschappelijke organisaties.
- 20 km riolering geïnspecteerd en gereinigd en 2,7 km vervangen.
- Zwemplas Wilhelminapark opgeknapt samen met Hoogheemraadschap.
- Renovatie Park Hofrust gestart samen met bewoners.
- 366 ton kunststof ingezameld.
- Duurzaamheidsfonds opgericht voor duurzame initiatieven uit de samenleving.
- Wijkgerichte energiebesparingscampagne in diverse wijken.

3 Verkeer en vervoer

€ 9.276.000

- Introductie digitaal systeem voor uitgifte parkeervergunningen en handhaving.
- Voorbereiding fiscaliseren parkeren en aanbesteding parkeerautomaten.
- Weghalen paaltjes op fietspaden.
- Aanpassing kruispunt Laan van Oversteen / Laan van Vredenoord.
- Inrichting veilige omgeving rond basisscholen de Melodie en Godfried Bomans.
- Aanleg extra ontsluitingsweg Stationskwartier.
- Start aanleg fietsstraat Huis te Hoornkade.
- Vervanging verkeersregelinstallaties op kruising Laan van Hoornwijk met Laan van Delftvliet en Madame Curielaan.

6 Sport, cultuur en recreatie

€ 11.343.000

- Cultuurvisie 'Rijswijk vrij gedacht' vastgesteld en start uitwerking.
- 10 van de 17 basisscholen in Rijswijk doen mee aan nieuwe regeling cultuureducatie.
- Start voorbereidende werkzaamheden voor nieuw sportcomplex dat de Marimbahal en de Van Zweedenzaal gaat vervangen.
- Ontwerp kunstwerken 'beesten' voor het nieuwe schoolgebouw in het Stationskwartier.
- 4 speelplekken opgeknapt.

Algemene dekkingsmiddelen

€ 8.378.000

Hieronder vallen veel uiteenlopende kosten die niet direct zijn gekoppeld aan de genoemde programma's. Hierbij valt te denken aan beheer gemeentelijk vastgoed en de kosten gemaakt voor bijvoorbeeld de aanslag OZB.

Rijswijk

Inhoudsopgave

I	INLEIDING.....	1
	Rekening in een oogopslag.....	5
II	JAARVERSLAG.....	8
	PROGRAMMAVERANTWOORDING.....	9
	Algemeen Bestuur en Organisatie.....	10
	Openbare Orde en Veiligheid.....	17
	Verkeer en Vervoer.....	22
	Economie en Werken.....	25
	Onderwijs.....	30
	Sport, Cultuur en Recreatie.....	36
	Sociaal Domein.....	40
	Wonen en Leven.....	46
	 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.....	 50
	PARAGRAFEN.....	52
	Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	53
	Onderhoud kapitaalgoederen.....	59
	Bedrijfsvoering.....	67
	Verbonden partijen.....	74
	Grondbeleid.....	78
	Lokale heffingen.....	82
	Financiering.....	86
	Duurzaamheid.....	91
	RijswijkBuiten.....	94
	 Rapportage Interbestuurlijk Toezicht.....	 97
III	JAARREKENING.....	99
	Balans.....	100
	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	102
	Toelichting op de balans.....	107
	Overzicht van de bouwgrondexploitaties.....	117
	Overzicht van het verloop van de reserves.....	119
	Toelichting op de reserves.....	120
	Overzicht van het verloop van de voorzieningen.....	124
	Toelichting op de voorzieningen.....	125
	Overzicht vooruitontvangen subsidies (voorheen voorzieningen).....	127
	Toelichting op de vooruitontvangen subsidies (voorheen voorzieningen)....	128
	Overzicht van de verstrekte waarborgen en garanties aan natuurlijke en rechtspersonen.....	 131
	Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.....	133
	Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.....	135
	Overzicht begrotingsrechtmatigheid.....	152
	Overzicht van de incidentele baten en lasten.....	155
	Toelichting op het overzicht van incidentele baten en lasten.....	157
	Accountantsverklaring.....	159
IV	BIJLAGEN.....	161
	Overzicht van de bouwgrondexploitaties.....	162
	Staat van investeringen.....	167
	Toelichting op de staat van investeringen.....	179
	Kerngegevens en kengetallen.....	187
	Staat van activa.....	188
	Verzamel- en consolidatiestaat.....	198
	Single information Single audit (SiSa).....	206
V	AFKORTINGEN.....	207

II JAARVERSLAG

PROGRAMMAVERANTWOORDING

Het programma Algemeen Bestuur en Organisatie omvat de volgende bestuurlijke opgaven:

Participeren en communiceren met open vizier

Publieke dienstverlening

Intergemeentelijke samenwerking

Wat willen we bereiken?

Visie op het programma & opgave

1. Het gemeenbestuur van Rijswijk bestuurt en communiceert met open vizier. Er is ruimte voor bewoners, bedrijven, maatschappelijke instellingen en alle politieke partijen en geeft ruimte aan initiatieven in de samenleving. Daarmee willen we bereiken dat we een sterk netwerk en goede relaties hebben en dat we de opgaven gezamenlijk realiseren.
2. De gemeente Rijswijk biedt vraaggerichte dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen (klanten), met als basis een effectieve en efficiënte procesgang.
3. Rijswijk werkt samen, al lang en op vele beleidsterreinen. En taken die we goed zelf kunnen uitvoeren doen we zelf. We (her)bezien op welke terreinen we samenwerking zoeken, met welke partners en in welke vorm.

Doelstellingen

- 1.1. Een transparant bestuur en een bestuur dat naar buiten treedt en zich duidelijk manifesteert;
- 1.2. Respectvol samenspel en bereidheid invloed te delen;
- 1.3. Een consistent en betrouwbaar bestuur;
- 1.4. Inhoudelijke beleidsruimte en ruimte voor initiatieven uit de samenleving.
- 1.5. Binnen de gemeente is er een duurzaam netwerk en wordt integrale samenwerking bevorderd.
- 2.1. Verbetering van de publieke dienstverlening 'op maat' aan burgers en bedrijven door een integrale benadering van de vraag;
- 2.2. Publieke dienstverlening 'op afstand' door het bevorderen van het gebruik van technologische (ICT-)hulpmiddelen zoals internet (digitaal);
- 2.3. Streven naar eenzelfde kwaliteitsniveau (serviceniveau) onafhankelijk van het door de klant gekozen/gebruikte dienstverleningskanaal (balie, telefoon, digitaal, post);
- 2.4. Het 'regisseren' van de dienstverlening; klanten of klantgroepen waar mogelijk sturen (verleiden) naar het "meest effectieve en meest efficiënte" dienstverleningskanaal.

3. We streven naar een optimale taakverdeling tussen gemeente, bovengemeentelijke samenwerkingsverbanden en private partijen.

Indicatoren

	Realisatie 2016	Streefwaarde 2016	2017	2018	2019
Indicatoren voor communiceren en participeren met open vizier*					
a) Rijswijk luistert naar de mening van haar burgers*	++	++	++	++	++
b) Rijswijk betreft burgers voldoende bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen*	++	++	++	++	++
c) Burgers en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren*	++	++	++	++	++
Indicatoren publieke dienstverlening*					
d) Aanvragen product/dienst of voorleggen vraag/probleem is gemakkelijk voor burger*	++	++	++	++	++
e) Burger kreeg uiteindelijk wat hij/zij wilde*	=	=	+	+	+
f) Eindoordeel publiekszaken o.b.v. benchmark**	6,9	7,2	7,4	7,7	8

* Bron: Rapport Burgerpeiling van Waarstaatjegemeente.nl. (tweejaarlijkse deelname).

** Bron: Benchmark Publiekszaken incl. Klanttevredenheidsonderzoeken (KTO's)

++ betekent Sterkte: (belangrijk; hoge waardering)

= betekent Prioriteit (belangrijk; gemiddelde waardering)

- betekent Zwakte: (belangrijk; lage waardering)

= betekent Geen Prioriteit (lage prioriteit; lage waardering)

+ betekent Sterkte: (minder belangrijk; hoge waardering)

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

#stadsvisie

De Stadsvisie is in de raad van 27 september vastgesteld. De Stadsvisie biedt een integraal afwegingskader voor de toekomst. Er is gekozen voor drie pijlers, integraal met elkaar verbonden. Er ligt een basis voor het profiel van Rijswijk. In 2017 wordt het profiel verder vormgegeven. Ook is het fundament gelegd voor een duurzaam netwerk met de aandeelhouders van de stad. De Stadsvisie is binnen budget gebleven. Het proces tot het opstellen van de Stadsvisie heeft enige vertraging opgelopen, omdat er vanuit de raad is gevraagd om een scenarioanalyse en er is gekozen voor een extra participatiemoment in mei 2016.

#wijkwethouderschap

Elke wethouder is eerste bestuurlijk aanspreekpunt voor twee wijken in Rijswijk en is zichtbaar in die wijken. De wethouders halen in de eigen wijk op wat de wensen en behoeften zijn van/voor de wijk ten aanzien van het wijkwethouderschap. Iedere wijkwethouder geeft op persoonlijke wijze invulling aan zijn of haar wijkwethouderschap. Dit kan zijn door het bijwonen van vergaderingen of activiteiten, het stimuleren van initiatieven en het houden van gesprekken. Afhankelijk van de evaluatie krijgt deze rol in 2017 een andere vorm en inhoud.

+sterk netwerk waarmee we samen opgaven realiseren

We werken samen en delen kennis tussen en met alle partijen op diverse thema's/projecten. De wijkcoördinatoren werken in de wijk (wijkbus) en samen met de wijk. We delen informatie over bewonersinitiatieven, samenwerkingspartners en hoe men kan "meedoen in de wijk". Ook zoeken we en experimenteren we met nieuwe werkvormen. Er zijn participatieprojecten gefaciliteerd en gestimuleerd om een bijdrage te leveren aan actieve en leefbare buurten. Daarnaast wordt hard gewerkt aan de ontwikkeling van een initiatievenloket.

+ de glans van Rijswijk

We geven Rijswijk graag (nog meer) glans. Dit doen we onder meer door invulling te geven aan het hernieuwd beleid ereblijken. De Erespeld van de gemeente Rijswijk is in 2016 twee keer uitgereikt; ook werd het eerste Jeugdlintje uitgereikt.

+internationale aangelegenheden

In 2017 zullen we de contouren van het internationaal beleid, samen met de raad, nader bepalen en uitwerken.

#startnotities

Ook in 2016 is een aantal keer gebruikgemaakt van de inzet van startnotities (Huis van de Stad, Publieke Dienstverlening), zodat in een vroeg stadium de raad kaders mee kan geven ten behoeve van het ontwikkelen van beleid.

#digitale nieuwsflits

In 2016 is de digitale nieuwsflits verder uitgewerkt en verschijnt vanaf januari 2017. De naam is overigens collegeflitsen geworden. Deze verschijnt na het college van B&W op de

gemeentelijke website en wordt verstuurd naar alle relevante doelgroepen. Op deze manier informeren we iedereen (raad, pers, inwoners en medewerkers) op dezelfde manier over de besluiten van het college van B&W.

#spreekuur

Ook in 2016 hebben wij inwoners de gelegenheid geboden om gebruik te maken van het maandelijkse spreekuur van onze collegeleden. In 2017 wordt het gebruik van het spreekuur geëvalueerd.

#werkbezoek

Ook in 2016 zijn de werkbezoeken van het college gecontinueerd.

#de raad in positie

In 2016 is gewerkt aan het vormgeven van een nieuw vergadermodel voor de raad volgens de BOB-model. In het BOB-model wordt het besluitvormingstraject van de raad in drie fases verdeeld; de Beeldvorming- Oordeelsvorming en de Besluitvorming. Om het model voor Rijswijk toepasbaar te maken zijn een drietal pilots gestart. Deze pilots hadden als onderwerpen: De Algemene plaatselijke Verordening (APV), beleidskader Jeugd en Wmo en de Nota Dienstverlening.

De pilots hebben heel 2016 gelopen, maar hebben niet de hele BOB-cyclus doorlopen. Het bleek om verschillende redenen niet mogelijk een nieuw model te introduceren. Eind 2016 zijn de pilots geëvalueerd. Het onderdeel “beeldvorming” van het BOB-model werd door de raadsleden positief beoordeeld, andere aspecten werden niet positief beoordeeld. Aan de hand van de enquête is besloten het huidige vergadermodel voorlopig niet te wijzigen.

Externe oriëntatie

Een belangrijke doelstelling voor 2016 was versterken van externe oriëntatie en communicatie van de raad. Vanuit de gemeentelijke visie op communicatie zijn vier thema's gekozen voor uitwerking en uitvoering door de raad.

- Profileren van de raad door heldere en actieve communicatie.

De gemeenteraadswebsite is geheel vernieuwd. De site is gebruikersvriendelijker en toegankelijker gemaakt. Onderdeel hiervan is o.a. een Twitter wall, waar alle Tweets van de raadsleden te lezen zijn. Ook is gestart met een gemeenteraads Twitter- en Facebookaccount. De facebookpagina zal in 2017 verder worden vormgegeven. De eerste ervaringen hebben laten zien dat Facebook een waardevolle aanvulling vormt op de interactie tussen raad en samenleving. Ook voor de lokale media vormt de facebookpagina een interessante bron van raadsinformatie.

- Werken aan vertrouwen met een nieuw vergadermodel waarmee we burgers, maatschappelijke organisatie, ondernemers e.d. actief betrekken. Het vergadermodel is niet aangepast, wel zijn organisaties en burgers actief benaderd om hun visie op de lokale democratie te geven. Op de website van de gemeenteraad is hiervoor de pagina Lokale democratie in actie gestart. Verschillende burgers hebben als eerste een bijdrage geleverd. De pagina wordt actief doorgezet in 2017.

- Transparantie en openheid door informatie over de raad via de site eenvoudig aan te bieden. De nieuwe site heeft raadsinformatie eenvoudiger beschikbaar gemaakt voor bezoekers. Informatie van en over de raad wordt breder bekend gemaakt. Gebruikt wordt gemaakt van de facebook, twitter en via een nieuwe site over de besluiten van de raad: ZostemtRijswijk. Op deze site kunnen geïnteresseerden zien hoe de individuele raadsleden hebben gestemd over raadsbesluiten, moties en amendementen.

In 2016 zijn de webcast faciliteiten uitgebreid. Per september 2016 worden alle fora-vergadering live uitgezonden via internet. Via de gemeenteraadspagina zijn de uitzendingen daarna ook na te zien. De extra uitzendingen helpen de raadsleden bij het raadswork en maken de vergaderingen ook toegankelijk voor mensen die liever geen verslagen lezen of vergaderingen bijwonen. Ook maken de webcasts het makkelijker voor journalisten om besprekingen van de raad zonder aanwezig te zijn te volgen.

- Onderhouden van relaties / vertegenwoordigende rol. Raadsleden treden meer naar buiten door activiteiten buiten de raadzaal, het uitnodigen van deskundigen e.d. Dit laatste onderdeel is in 2016 beperkt opgepakt. In het kader van de BOB-pilot APV is een externe deskundige uitgenodigd om de centrale keuzes en mogelijkheden toe te lichten. Voor de MRDH zijn een tweetal activiteiten georganiseerd met deskundigen. Vanuit de Rekenkamer is een sessie voor de raad gehouden over Burgerparticipatie. Tenslotte heeft de raad enige werkbezoeken gebracht aan bedrijven in de Plaspoelpolder, het nieuwe AZC en aan DSM in Delft.

De werkgroep Raad in positie heeft de pilots en nieuwe initiatieven begeleid. Het functioneren van de werkgroep is eind 2016 aan de orde geweest en naar aanleiding daarvan is besloten de werkgroep met enige leden uit te breiden.

#publieke dienstverlening (incl. innovatie)

Nieuwe gemeentelijke website

In oktober is de nieuwe innovatieve gemeentelijke website in gebruik genomen. De website is opgeschoond, voorzien van actuele informatie en geschreven in begrijpelijke taal (taalniveau B1). De nieuwe gemeentelijke website is geschikt voor gebruik op een tablet of smartphone. Tevens is de eindredactie van de website kwalitatief verbeterd.

Onderzoek naar verbetering telefonische bereikbaarheid

In de periode van november 2016 tot en met januari 2017 is een onderzoek uitgevoerd naar de telefonische bereikbaarheid en de kwaliteit van telefonische beantwoording van vragen door onze gemeente. De resultaten worden verwerkt in de Nota Publieke Dienstverlening 2017-2020.

KlantInFocus als klanttevredenheidsmonitor voor alle contactkanalen

Aanschaf en start van implementatie klanttevredenheidsmonitor KlantInFocus voor de website, balies, telefonie, post en e-mail. Klanten kunnen continue aangeven wat zij van onze dienstverlening vinden. De verbeterpunten en tips worden direct opgepakt.

Start onderzoek naar thuisbezorging reisdocumenten

Sinds eind vorig jaar is het voor alle gemeenten toegestaan om reisdocumenten te laten bezorgen. Er is een onderzoek en een voorstel opgesteld om dit type dienstverlening ook in Rijswijk in te voeren. De resultaten worden verwerkt in de Nota Publieke Dienstverlening 2017-2020.

Klantbehoeftenonderzoek openingstijden en langskomen op afspraak

In april/mei is een klantbehoeftenonderzoek uitgevoerd (ruim 1.000 respondenten) naar de openingstijden van de publieksbalies in het stadhuis en naar de voorkeur voor vrije inloop of langskomen op afspraak. De resultaten worden verwerkt in de Nota Publieke Dienstverlening 2017-2020.

Start opstellen Nota Publieke Dienstverlening 2017-2020

In 2016 is de startnotitie Publieke Dienstverlening 2016-2020 door de raad vastgesteld. De denkrichtingen (excellente persoonlijke dienstverlening en excellente digitale dienstverlening) worden in de Nota Publieke Dienstverlening 2017-2020 vertaald naar strategische uitgangspunten, uitvoeringsagenda en kwaliteitshandvest met (nieuwe) servicenormen. In 2016 is het schrijven aan deze nota gestart.

Aansluiting op Dashboard Dienstverlening

In 2016 is de gemeente Rijswijk aangesloten op het landelijke Dashboard Dienstverlening van de Nederlandse Vereniging van Burgerzaken. Dit dashboard vervangt de Benchmarking Publiekszaken en deels waarstaatjegemeente.nl. Als gevolg hiervan is er een tijdelijke interruptie van de in deze programmabegroting gebruikte indicatoren met betrekking tot Publieke Dienstverlening.

Start onderzoek naar digitale gemeente

Eind 2016 is een onderzoek gestart naar wat er voor nodig is om als gemeente Rijswijk te transformeren naar een digitale gemeente. Als digitale gemeente zal de gemeente Rijswijk straks zaakgericht moeten werken en interne documentstromen geheel digitaal moeten zijn. Dit onderzoek loopt door tot halverwege 2017. De resultaten worden meegenomen in de Nota Publieke Dienstverlening 2017-2021.

Doorontwikkeling KCC

Voor het beantwoorden van meer vragen bij het eerste klantcontact is het nodig om het KCC door te ontwikkelen. In 2016 is inzichtelijk gemaakt wat hiervoor nodig is (kennis, middelen, informatievoorziening en menskracht). De resultaten worden meegenomen in de Nota Publieke Dienstverlening 2017-2021.

afwegingskader intergemeentelijke samenwerking

In januari 2016 leverde de Rekenkamer Rijswijk het rapport 'Rijswijk in Samenwerking; Consequent in ad-hoc beleid' op. Hiermee rondde de Rekenkamer haar onderzoek af naar de wijze waarop wij invulling geven aan de samenwerking met andere gemeenten. Het rapport is vervolgens besproken in het forum Samenleving en in de raad. De raad onderschreef daarbij de aanbevelingen uit het rapport.

Een van de aanbevelingen in het rapport van de Rekenkamer is de raad uitspraak te laten doen over de wenselijkheid van het continueren van het ad hoc beleid dat Rijswijk op het gebied van (intergemeentelijke) samenwerking voert. De raad gaf aan niet tegen ad hoc beleid te zijn, maar wel te hechten aan een afwegingskader voor samenwerking. Dit zal worden betrokken bij de verdere uitwerking in de eerste helft van 2017.

Programma Algemeen Bestuur en Organisatie

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (meerjarig x € 1.000)		Realisatie 2015	Primitief 2016	Gewijzigde raming 2016	Realisatie 2016
Algemeen Bestuur en Organisatie					
0010 Bestuursorganen	Lasten	1.855	1.621	1.621	3.312
	Baten	24			
Saldo		-1.831	-1.621	-1.621	-3.312
0011 Bestuurlijke samenwerking	Lasten	272	279	279	247
	Baten	248		34	34
Saldo		-24	-279	-245	-213
0020 Bestuursondersteuning	Lasten	2.558	2.478	2.613	2.719
	Baten	71	62	62	73
Saldo		-2.487	-2.416	-2.551	-2.646
0021 Publieksvoorlichting, promotie en Public Relations	Lasten	150	123	148	176
	Baten				8
Saldo		-150	-123	-148	-168
0022 Organisatieverliezen	Lasten	312	162	162	156
	Baten				
Saldo		-312	-162	-162	-156
0030 Burgerzaken	Lasten	2.050	2.087	2.147	2.192
	Baten	988	1.012	1.142	1.075
Saldo		-1.062	-1.075	-1.005	-1.117
0031 Verkiezingen / referenda	Lasten	175	79	124	124
	Baten				
Saldo		-175	-79	-124	-124
0032 Publieke dienstverlening	Lasten	655	576	576	584
	Baten	3	3	3	2
Saldo		-652	-573	-573	-581
0060 Bestuursondersteuning raad en rekenkamerfunctie	Lasten	682	707	707	705
	Baten	8			
Saldo		-674	-707	-707	-705
5801 Mediabeleid	Lasten	40	41	41	41
	Baten				
Saldo		-40	-41	-41	-41
Programmatotalen	Lasten	8.749	8.154	8.419	10.258
	Baten	1.341	1.078	1.242	1.193
Saldo		-7.408	-7.077	-7.178	-9.065

Het programma Openbare Orde en Veiligheid herbergt (onderdelen van) de volgende bestuurlijke opgave:

Leefomgeving & Veiligheid

Wat willen we bereiken?

Visie op het programma & opgave

Rijswijk is schoon, heel en veilig.

1. De veiligheid van de stad is in handen van vakbekwame professionals. De samenwerkingsketen is goed toegerust voor de preventie en repressie van criminaliteit, overlast en rampen.
2. Wij streven ernaar, in overleg met deze organisaties, waar mogelijk maatwerk geleverd te krijgen voor lokale speerpunten.
3. Wij willen een stad zijn waarin een ieder die dat kan verantwoording neemt voor zijn leefomgeving en veiligheid. Wij stimuleren daarom dat inwoners en organisaties participeren in veiligheid en zelfredzaam zijn.
4. In de regio werken wij aan versterking van de crisisorganisatie door verdere regionalisering, professionalisering en samenwerking met ketenpartners binnen Veiligheidsregio Haaglanden. Zo zijn wij zo goed mogelijk voorbereid op een mogelijke ramp of crisis in Rijswijk of de regio.

Doelstellingen

1. Tenminste behoud en zo mogelijkheid versterking van het niveau van veiligheid. We monitoren en sturen het veiligheidsbeleid (bij) aan de hand van een vierjaarlijks beleidsplan en (jaarlijkse) operationele rapportages en plannen.
2. Er is ruimte voor lokaal maatwerk. Op basis van rapportages en signalen bepalen we lokale speerpunten waar politie en brandweer een deel van hun capaciteit op inzetten.
3. Bewoners, ondernemers en organisaties zijn zich bewust van mogelijke risico's en zijn zelfredzaam.
4. Bewoners, ondernemers en organisaties participeren in veiligheid.
5. De gemeente is goed voorbereid op rampen en crises. De functionarissen binnen de gemeentelijke crisisorganisatie zijn opgeleid, getraind en geoefend.

Indicatoren

Indicator	Realisatie 2016	Steefwaarde 2016	2017	2018	2019
1 Geweld	267	242	< Niveau 2016	< Niveau 2017	< Niveau 2018
2 Woninginbraken	189	211	< Niveau 2016	< Niveau 2017	< Niveau 2018
3 Jeugdoverlast en – criminaliteit	265	216	< Niveau 2016	< Niveau 2017	< Niveau 2018
4 Ondernijning, waaronder hennepsteelt, mensenhandel en vastgoedfraude	19	27	< Niveau 2016	< Niveau 2017	< Niveau 2018
5 Overlast en Maatschappelijke onrust	1.666	1.506	< Niveau 2016	< Niveau 2017	< Niveau 2018
6 Aantal deelnemers burgerparticipatie in Veiligheid	57	49	> Niveau 2016	> Niveau 2017	> Niveau 2018
7 Burgernet	3377	3064	> Niveau 2016	> Niveau 2017	> Niveau 2018
8 Fietsdiefstal	492	496	< Niveau 2015	< Niveau 2015	< Niveau 2015
9 opkomsttijd brandweer	100%	94% ¹	Niveau 2016	Niveau 2017	Niveau 2018
10 brandpreventie adviezen	272	179 ²	Niveau 2016	Niveau 2017	Niveau 2018
11 Gemeentelijke crisisorganisatie is operationeel conform deelplan/draaiboeken bevolkingszorg	100%	100%	100%	100%	100%

Indicatoren 1 tm 5: de eerste vijf indicatoren zijn vastgesteld in het Regionaal Beleidsplan (RBP) 2015-2018 dat op grond van de nieuwe Politiewet voor de regio Den Haag is opgesteld. Het RBP is een plan van politie, gemeenten (dus ook gemeente Rijswijk) en OM in de regionale eenheid Den Haag, waarin de gezamenlijke regionale prioriteiten en doelstellingen op het gebied van (sociale) veiligheid beschreven worden. Als input voor het RBP zijn de jaarplannen van de gemeenten in de regionale eenheid gebruikt.

¹ Opkomsttijd binnen 10 minuten ter plaatse.

² Betreft advisering en toezicht brandveiligheid

Indicatoren 6 en 7: de gemeente ondersteunt de totstandkoming van de netwerken van vrijwilligers die zich inzetten voor de eigen leefomgeving. Voor de samenwerking met de vrijwilligers geldt dat de gemeente hen ondersteunt en probeert bij te sturen, zodat het effect van de vrijwillige inspanningen optimaal wordt. Vrijwilligers zetten zich in om als extra ogen en oren te fungeren en hun bevindingen te delen met elkaar en de beroepsmatige partners.

Indicator 9: de wettelijke opkomsttijden moeten in 80 % gerealiseerd worden. In Rijswijk is dit in 2014 94%. Dit is een goed resultaat t.o.v. de landelijke tijden. Dit niveau willen we graag handhaven.

Indicator 10: de advisering van de gemeente door de VRH is vraag gestuurd. De gestelde termijn van 2 weken wordt bijna altijd gehaald. In geval van grotere projecten kan in goed overleg worden afgeweken hiervan.

Wat hebben wij daarvoor gedaan ?

+ platform Veiligheid en + ketensamenwerking

In augustus 2016 zijn we gestart met de vorming van het 'Strategisch veiligheidsbeleid 2017-2021 en de 'Veiligheidsagenda 2017-2021. Over de voortgang van dit proces is de raad op 28 september 2016 met een raadsbrief (16.090933) geïnformeerd. Op de thema-avond Veiligheid op 11 oktober 2016 is de burgemeester informeel met de raad in gesprek gegaan over hun wensen voor het strategisch beleid van de komende vier jaar. De wensen van de raad wensen van bijvoorbeeld aanpak cybercrime en wijkveiligheidsplannen heeft de gemeente in haar strategisch beleid en veiligheidsagenda opgenomen.

Het strategisch veiligheidsbeleid en de veiligheidsagenda is later aan de raad ter besluitvorming voorgelegd dan beoogd. In de ambitie van het veiligheidsbeleid staan samenwerken, verbinden en een breed blikveld voorop, waarbij de gemeente de regie heeft. De hoge ambitie heeft meer tijd gevraagd dan gepland, waaronder het maken van verbinding van veiligheid met aangrenzende en overlappende beleidsvelden.

+ participeren in veiligheid

In Rijswijk zijn drie buurtpreventieteams actief in de wijken Oud-Rijswijk, Te Werve en Stervoorde, Hoekpolder en de Ministerbuurt. Eind 2016 zijn de wijken Cromvliet en Leeuwendaal toegevoegd aan het buurtpreventieteam Oud Rijswijk. Gefaciliteerd door politie, brandweer en de gemeente hebben de buurtpreventieteams de verschillende acties ondernomen, zoals:

- Uitdelen van preventiemateriaal, zoals poncho's en zadelhoesjes voor preventie van fietsdiefstal;
- Donkere dagen offensief, zoals verlichting achterpaden voor preventie van woninginbraken;
- Verspreiden flyer 'Fout parkeren kan levensbedreigend zijn' voor verbeteren van bereikbaarheid voor de hulpdiensten;

Voor de buurtpreventieteams is in het vierde kwartaal 2016 een training 'Burgerrechten & Burgerplichten' georganiseerd. Daarnaast heeft de gemeente een start gemaakt met de aanschaf van winterjassen voor de teams met een logo van buurtpreventie.

Naast buurtpreventieteams zijn in 2016 ook acht Whatsappgroepen opgericht. Het totaal aantal Whatsappgroepen in Rijswijk is twaalf. Variërend van Whatsappgroepen voor een straat, buurt

of wijk. Als gemeente hebben we bij deze groepen een coördinerende en ondersteunende rol vervuld.

Om inwoners van Rijswijk bewuster van brandveiligheid te maken voert de brandweer in samenwerking met andere partijen zoals de gemeente verschillende activiteiten uit:

- Nazorg bij incidenten, zoals het geven van een informatiebijeenkomst over het incident en het verspreiden van flyers met informatie;
- De brandweerkazerne in Rijswijk organiseert inloopdagen voor inwoners van Rijswijk met voorlichting over de gevaren van koolmonoxide;
- De brandweerkazerne in Rijswijk heeft een Facebookpagina en informeert inwoners van Rijswijk over de risico's van brandveiligheid.

+ professionalisering en verdere regionalisering crisisorganisatie

Vanuit de gemeente is een bijdrage geleverd aan de vorming van wettelijk verplichte plannen, zoals het regionaal beleidsplan en het regionaal risicoprofiel van de Veiligheidsregio Haaglanden voor rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Op beide plannen heeft u een zienswijze gegeven en bent u akkoord gegaan met de vaststelling hiervan door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Haaglanden.

Voor de professionalisering van de gemeentelijke kolom, ofwel Bevolkingszorg, in rampenbestrijding en crisisbeheersing is in 2016 een aantal functies geregionaliseerd. Dit zijn de functies in regionale piketpools van Algemeen commandant bevolkingszorg en Hoofd ondersteuning bevolkingszorg.

Halverwege 2016 zijn de adviseurs crisisbeheersing in Haaglanden gestart met het vormen van een nieuwe visie op bevolkingszorg. De negen gemeenten in de regio hebben de wens uitgesproken een organisatiestructuur te hanteren die het mogelijk maakt elk type incident te managen. Onafhankelijk van de multidisciplinaire opschaling en het type incident moet het voor de gemeenten mogelijk zijn hun gemeentelijke organisatie op te schalen. Door incidenten op deze manier te benaderen ontstaat er meer flexibiliteit van de gemeentelijke organisatie en zetten zij teams en medewerkers effectiever in. Daarnaast hebben de gemeenten de wens uitgesproken om de daadwerkelijke inzet meer te baseren op de behoeftes vanuit de samenleving. Uit incidenten blijkt dat burgers steeds meer zelfredzaam zijn en een belangrijke rol kunnen vervullen tijdens een incident.

Zie voor meer informatie raadsinformatiebrief 'Terugblik veiligheid 2016' (17.015676)

Programma Openbare Orde en Veiligheid

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (meerjarig x € 1.000)					
Openbare Orde en Veiligheid		Realisatie 2015	Primitief 2016	Gewijzigde raming 2016	Realisatie 2016
1100 Openbare Orde en Veiligheid	Lasten	272	300	300	348
	Baten	73	40	40	5
Saldo		-198	-260	-260	-343
1200 Brandweer	Lasten	4.006	4.217	4.142	4.223
	Baten	1			1
Saldo		-4.005	-4.217	-4.142	-4.222
1201 Rampenbestrijding	Lasten	144	142	142	111
	Baten				5
Saldo		-144	-142	-142	-106
Programmatotalen	Lasten	4.422	4.659	4.584	4.682
	Baten	74	40	40	10
Saldo		-4.347	-4.619	-4.544	-4.671

Het programma Verkeer en Vervoer herbergt de volgende bestuurlijke opgave:

Mobiliteit

Wat willen we bereiken?

Visie op het programma & opgave

Het behouden en verbeteren van de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en de leefbaarheid van de gemeente Rijswijk. Naast verkeersbeleid en beheer en onderhoud van de bestaande infrastructuur maken we samen met onze inwoners en andere belanghebbenden plannen voor het verkeer in de toekomst.

Doelstellingen

1. Wij stimuleren het gebruik van alternatieve vervoerswijzen anders dan de auto, door barrières weg te nemen en goede basisvoorzieningen, waaronder infrastructuur, te realiseren. Hiermee houden wij Rijswijk en de regio bereikbaar, leefbaar en veilig.
2. Wij zorgen ervoor dat het aantal verkeersslachtoffers in de stad minimaal blijft. Dit doen wij door onveilige verkeerssituaties aan te pakken en verkeerseducatie te stimuleren.
3. Het aantal personen dat binnen een redelijke reistijd met verschillende vervoerswijzen onze economische toplocaties kan bereiken neemt toe. Dit heeft geen negatieve effecten op de bereikbaarheid van die toplocaties en de omgeving.
4. Wij streven naar een toekomstbestendig en betaalbaar parkeerbeleid met een logische en eerlijke verdeling van de schaarse ruimte.
5. Wij vinden het belangrijk dat inwoners van Rijswijk vrij zijn om te kunnen gaan waar zij willen ("iedereen doet mee") en zelf kunnen kiezen met welk vervoermiddel zij reizen.

Indicatoren

Indicator	Realisatie 2016	Streefwaarde 2016	2017	2018	2019
1. aantal meters geoptimaliseerde fietsroutes per jaar *	500 meter	500 meter	500 meter	500 meter	500 meter
2. aantal fietsers per jaar op ster- en hoofdfietsroutes **	13.000	ntb	ntb	ntb	ntb
3. aantal blackspots ***	0	0	0	0	0
4. parkeerdruk per woonwijk (%)****	4 wijken gemeten	Max.90%	Max.90%	Max.90%	Max.90%
5. bereikbaarheid van economische toplocaties met vervoersmodaliteiten binnen een redelijke afstand/tijd *****	Ntb, indicator in ontwikkeling	Ntb met Metropool-regio gemeenten	Ntb met Metropool-regio gemeenten	Ntb met Metropool-regio gemeenten	Ntb met Metropool-regio gemeenten

* gemeentelijke meting op straat (NIEUW)

** fietstellingen (Metropoolregio Rotterdam Den Haag), streefwaarde nader te bepalen aan de hand van tellingen die in december 2016 beschikbaar komen (NIEUW)

*** landelijke verkeersveiligheidsmonitor, blackspot: maximaal 10 verkeersongevallen per 5 jaar per kruispunt en/of wegvak.

**** periodieke gemeentelijke parkeerdruk meting

***** nader te bepalen indicator en streefwaarde, opgepakt in samenwerking met Metropoolregio Rotterdam Den Haag (nieuwe indicator in Nederland)

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

#oversteekbaarheid

In 2016 is onderzoek uitgevoerd en afgerond naar de verkeers(on)veiligheid van voetgangersoversteekplaatsen. In 2017 worden aanpassingen gedaan (geleidelijnen/rateltickers/overzichtelijkheid/opstelvakken etc). In 2016 is het raadsvoorstel over de “fiets/voetveer over de Vliet” in procedure gebracht. Er is een plan gemaakt, ter uitvoering in 2017, voor een snelle verbetering van de verkeersveiligheid en oversteekbaarheid van de kruising Diepenhorstlaan/Verrijn Stuartlaan (onderdeel van kwaliteitsimpuls Plaspoelpolder).

#goede, veilige en voldoende fietsvoorzieningen.

In 2016 is op proef gestart met het aanbieden van gratis bewaakt stallen van fietsen in winkelcentrum In de Bogaard, waarmee service geboden wordt en fietsendiefstal teruggedrongen wordt. Daarnaast zijn resultaten zichtbaar van de fietsprojecten “Huis te Hoornkade” en “Jaagpad” en fiets- en verkeersveiligheidsproject “Laan van Oversteen/Laan van Zuidhoorn”. Voor verbetering voor fietsers op “Generaal Spoorlaan” en “Delftweg” en “Sir Winston Churchilllaan” is met de planvorming begonnen.

Verkeersveiligheid voor fietsers is verbeterd door het verwijderen van obstakels uit fietspaden en waar paaltjes noodzakelijk bleven, een verkeersveiliger inrichting.

#parkeerbeleid

Voor een toekomstvast #parkeerbeleid is in 2016 het project Fiscaliseren en Digitaliseren van de parkeerregulering, nagenoeg afgerond. Er is medio 2016 in 4 wijken (Te Werve, Bomenbuurt, Rembrandtkwartier, Havenkwartier) een parkeerdrukmeting uitgevoerd in verband met de uitbreiding van het parkeren voor vergunninghouders.

#rotondes.

In 2016 is een quickscan naar kruispunten die voor vervanging van verkeerslichten door rotondes in aanmerking zouden kunnen komen, afgerond. In het Programma Verkeer en Vervoer in de Begroting 2017-2020 zijn 3 mogelijke locaties benoemd, die komende jaren verder uitgewerkt en getoetst worden.

#duurzame toekomst van de Prinses Beatrixlaan.

In 2016 is een start gemaakt met het proces om samen met de Metropoolregio, gemeente Den Haag, Provincie en andere partners, te komen tot een gedragen en toekomstbestendige verkeersstructuur in een onderzoeksgebied dat zich niet beperkt tot slechts de Prinses Beatrixlaan. Ook wegen in de omgeving alsook (economische en ruimtelijke) opgaven die rond In de Bogaard spelen, worden meegenomen.

#openbaar vervoer.

In 2016 zijn de "Alliantiegesprekken" rond de kwaliteit van het station en stationsomgeving, afgerond. Dit heeft onder meer geleid tot het voornemen voor een aantal investeringen in het openbaar gebied (verwerkt in Begroting 2017-2020). Tevens rijdt sinds 2016 tram 17 met modern materieel door Rijswijk (R-net). Dit is in de regio een van de eerste lange trajecten.

#burgerinitiatieven.

Er zijn burgerinitiatieven in wijken of groenzones gecombineerd met onderhoudswerkzaamheden van de gemeente en kleine investeringen (kleine kansrijke plekken). Voorbeelden zijn het Eksterpad, Lijsterbeslaan en park Cromvliet.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (meerjarig x € 1.000)					
Verkeer en Vervoer		Realisatie 2015	Primitief 2016	Gewijzigde raming 2016	Realisatie 2016
2100 Wegen, straten en pleinen	Lasten	6.020	6.335	5.621	6.302
	Baten	5.193	858	858	929
Saldo		-828	-5.477	-4.763	-5.373
2110 Verkeer	Lasten	1.084	1.111	1.411	1.140
	Baten	16	29	340	150
Saldo		-1.068	-1.082	-1.071	-990
2120 Openbaar vervoer	Lasten	121	133	133	105
	Baten				
Saldo		-121	-133	-133	-105
2140 Parkeren	Lasten	728	676	758	878
	Baten	1.148	1.182	1.232	1.368
Saldo		419	506	474	490
2400 Waterwegen	Lasten	1.135	956	850	851
	Baten				
Saldo		-1.135	-955	-849	-851
Programmatotalen	Lasten	9.088	9.210	8.772	9.276
	Baten	6.356	2.069	2.430	2.447
Saldo		-2.732	-7.141	-6.342	-6.829

Het programma Economie en Werken herbergt de volgende bestuurlijke opgave:

Vestigingsklimaat

Wat willen we bereiken?

Visie op het programma & de opgave

Rijswijk is en wordt in 2020 als één van de meest economisch sterke gemeente gezien en kent in het bijzonder een sterke focus op de motor van de economie; het midden- en kleinbedrijf (MKB). Rijswijk heeft zich in de metropoolregio stevig gepositioneerd en heeft samen met verschillende economische partners gebouwd aan vitale en toekomstbestendige centrum- en werklocaties.

Doelstellingen

1. We behouden en versterken de economische positie van Rijswijk en zijn op economisch vlak een aanvulling voor overige gemeenten.
2. We creëren een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en in het bijzonder (innovatieve) MKB-bedrijven.
3. We (her)ontwikkelen samen met het bedrijfsleven florerende aantrekkelijke en economisch gezonde werklocaties en winkel- en voorzieningencentra, die passen bij de vraag- en aanbodontwikkelingen van de markt en versterken daarmee het gewenste vestigingsklimaat.
4. We ontwikkelen met sociale zaken een vraaggerichte werkgeversbenadering gericht op een verbetering van de kwantitatieve en kwalitatieve match op de arbeidsmarkt.

Indicatoren

Indicator	Realisatie 2016*	Streefwaarde 2016	2017	2018	2019
1. Vestigingen (van bedrijven)					
a) Totaal per 1000 inw. 15-64*	135,37	+0.2%	+0.2%	+0.2%	+0.2%
b) Totaal	4.175	+0.2%	+0.2%	+0.2%	+0.2%
c) Met 10-50 werknemers (kleinbedrijf)	354	+0.2%	+0.2%	+0.2%	+0.2%
d) Met 50-250 werknemers (middenbedrijf)	87	+0.2%	+0.2%	+0.2%	+0.2%
2. Werkgelegenheid (aantal banen)					
a) Totaal per 1000 inw. 15-64*	1.093,28	+0.3%	+0.5%	+0.5%	+0.7%
b) Totaal	33.719	+0.3%	+0.5%	+0.5%	+0.7%
c) In kleinbedrijf (10-50 werknemers)	6.758	+0.3%	+0.5%	+0.5%	+0.7%
d) In middenbedrijf (50-250 werknemers)	8.844	+0.3%	+0.5%	+0.5%	+0.7%

Indicator	Realisatie 2016*	Streefwaarde 2016	2017	2018	2019
3. Bruto Gemeentelijk Product	40,1**	+0%	+0%	+0%	+0%
4. Waardering ondernemers (score 1-10)		6,7	6,7	7,0	7,0
a) Vestigingsklimaat	6,3				
b) Ondernemersklimaat	6,43				
5. Bezoekersaantallen In de Bogaard	129.450***				

Toelichting indicatoren en prognoses in bijlage.

** Bij de berekening uitgegaan van totaal inwoners 15-64: 30.842 **Cijfer 2013, cijfer 2016 niet bekend., *** Cijfer 2015, cijfer 2016 niet bekend.*

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Bedrijven en kantoren

- De Toekomstvisie Plaspoelpolder is veelvuldig besproken in verschillende gremia en gereed voor vaststelling door de raad (op 7 februari 2017).
- In aanloop naar de vaststelling van de Toekomstvisie PPP is in 2016 een plan ontwikkeld voor vergroening van de Diepenhorstlaan. (uitwerking 2017)
- In 2016 is ingezet op accountmanagement en acquisitie voor bedrijven, en ook voor initiatiefnemers die willen transformeren.
- In 2016 is gewerkt aan een strategisch acquisitieplan (gereed maart 2017).
- In 2016 is ingezet op promotie van de bedrijventerreinen door onder andere het informatiecentrum Plaspoelpolder, de website Plaspoelpolder, door google advertisement voor vestiging van nieuwe bedrijven, en door promotie van Rijswijk als plek om te ondernemen via advertenties, beursbezoek etc.
- In 2016 is het BIZ Bedrijventerreinen initiatief gefaciliteerd. De draagvlakmeting loopt tot en met 28 februari 2017.
- In 2016 hebben we samengewerkt binnen de MRDH, o.a. op de thema's leegstaande kantoorpanden, het regionale investeringsprogramma en detailhandel.

Retail

In 2016 is er ingezet op verbetering van de retail In de Bogaard door:

- Inzet van een centrummanager die ook zorgt voor concrete verbeteringen zoals de verfraaiing op het Bogaardplein en het toevoegen van een evenementenprogramma in de weekenden.
- Structureel overleg met de eigenaren en winkeliers over onder andere leegstand, gezamenlijk optrekken in verbeteringen en parkeren. Zowel ambtelijk als bestuurlijk.
- Gereedmaken Horeca en terrassenvisie welke meer ruimte biedt aan de ondernemers.
- Te werken aan een Gebiedsvisie In de Bogaard en omgeving (gereed 2017)
- Sessies met betrokkenen en inwoners te organiseren over de toekomstplannen.
- Faciliteren ontwikkeling van leegstaande kantoorpanden rondom het winkelcentrum naar wonen.

Programma Economie en Werken

In 2016 is er ingezet op verbetering van retail in Oud Rijswijk door:

- Inzet van een centrummanager die zorgt voor programmering, regelmatig overleg met de winkeliersvereniging en direct contact met de gemeente
- Ondersteuning bij extra programmering vanuit winkeliers tijdens het Standwalfestival.
- Verbetering van de openbare ruimte door verbetering van de bestrating.

Dienstverlening

- Via het Bedrijfscontactpunt ondernemers gefaciliteerd, o.a. bij vragen over vergunningverlening.
- Wifi in de openbare ruimte in Oud Rijswijk (pilot), In de Bogaard en Plaspoelpolder
- Ondernemerspeiling laten uitvoeren, de resultaten staan op waarstaatjegemeente.nl
- Passanten tellingen in de Oud Rijswijk en In de Bogaard.
- Samenwerking met Steenworp en WFIA voor lokale en internationale bedrijven die zich in Rijswijk willen vestigen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (meerjarig x € 1.000)					
Economie en Werken		Realisatie 2015	Primitief 2016	Gewijzigde raming 2016	Realisatie 2016
3100 Economische aangelegenheden	Lasten	898	818	853	890
	Baten	218	179	179	192
Saldo		-680	-639	-674	-698
3300 Nutsbedrijven	Lasten				
	Baten	1.825	1.825	1.745	1.745
Saldo		1.825	1.825	1.745	1.745
Programmatotalen	Lasten	898	818	853	890
	Baten	2.042	2.003	1.923	1.937
Saldo		1.144	1.186	1.071	1.047

Bijlage: Toelichting indicatoren en prognoses

Indicator 1,2,3 vormen een thermometer van de ontwikkeling van de Rijswijkse economie. Deze indicatoren, hoe wezenlijk ook, zijn van veel factoren (o.a. markt, concurrentie, sector) afhankelijk en het is complex dergelijke indicatoren op het niveau van Rijswijk 'smart' te voorspellen c.q. te beïnvloeden. Op basis van beschikbare cijfers uit verleden (historische trend) en heden (prognose) kan een indicatieve trend worden afgeleid en is tot een inschatting gekomen van een groeicijfer voor de komende jaren. De daadwerkelijke waarde van deze indicatoren zal met terugwerkende kracht in het eerste kwartaal na ieder kalenderjaar beschikbaar komen.

Groeicijfer werkgelegenheid:

Gemiddelde groei werkgelegenheid per jaar periode 2010-2014:

Nederland	-0,45%
Gemeente Rijswijk	-3,1%

Gemiddelde groei werkgelegenheid per jaar periode 2013-2014:

Provincie Zuid Holland	-1,17%
Gemeente Rijswijk	-0,7%

Prognose ontwikkeling aantal banen:

2015 Nederlandse economie =	0,5%
2016 Nederlandse economie =	0,7%
2015/2016 Regio Haaglanden =	0,7%

In de afgelopen jaren was sprake van een negatieve groei op de schaal van Nederland, Zuid-Holland en Rijswijk (het aantal banen nam jaarlijks af). Met het herstel van de Nederlandse economie, zijn de groeiverwachtingen voor Nederland, Haaglanden voor de komende jaren positief (verwachte groei werkgelegenheid Nederland 2017-2020 = 0,5%). Aangezien de werkgelegenheid in de afgelopen jaren in Rijswijk sneller daalde, is voor Rijswijk uitgegaan van een gematigde en geleidelijke groei van 0,3% in 2015/2016 en 0,5% in 2017/2018 en 0,7% in 2019.

Groeicijfer vestigingen:

Gemiddelde groei aantal vestigingen per jaar 2010-2014

Nederland	2,6%
Provincie Zuid Holland	0,3%
Gemeente Rijswijk	0,2%

Voor de groei van het aantal vestigingen is geen prognose beschikbaar voor de komende jaren. In de afgelopen jaar was sprake van een gemiddelde jaarlijkse groei van 0,2 tot 0,3% in Rijswijk en de Provincie Zuid-Holland m.b.t. het aantal vestigingen. Om een voorspelling te doen voor de komende jaren wordt gezien de aantrekkende economie en de structurele landelijke trend van het aantal zzp-ers (vestigingen) uitgegaan van een aanhoudende gemiddelde jaarlijkse groei van 0,2% voor de periode 2015-2019.

Groeicijfer Bruto Gemeentelijk Product:

Het Bruto Gemeentelijk Product is berekend op basis van een economisch model van KING (peiljaar 2013). In 2013 was het bruto gemeentelijk product 40,1; het BGP drukt de omvang uit van de lokale economie; de toegevoegde waarde van alle economische activiteiten gedeeld door het aantal inwoners in de gemeente Rijswijk. De gemeente Rijswijk heeft een relatief sterk BGP op het niveau van de voormalige regio Haaglanden, Provincie Zuid-Holland en Nederland. Gezien het voorzichtige, maar ook onzekere herstel van de landelijke economie, de concurrentie met andere gemeenten en regio's is indicatief uitgegaan van een verwachte stabilisatie van het BGP tot 2019 (groei van 0%).

Indicator 4 heeft betrekking op de waardering van het Rijswijkse vestigings- en ondernemersklimaat. In 2016 start een nulmeting, die vervolgens 1 x per 2 jaar wordt herhaald. Aan het Rijswijkse bedrijfsleven wordt middels een steekproef een vragenlijst voorgelegd (de ondernemerspeiling van Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING), op basis waarvan 5 onderwerpen m.b.t. het vestigings- en ondernemersklimaat beoordeeld worden ((digitale) dienstverlening, lokale regel- en lastendruk, relatie ondernemer-gemeente, economisch beleid en vestigingsklimaat). Met de uitkomsten kunnen gericht verbeteracties worden ingezet. Door deze meting periodiek uit te voeren wordt daarmee niet alleen de kwaliteit van de dienstverlening, maar ook de inspanningen om deze dienstverlening te verbeteren, inzichtelijk gemaakt. De definities van de twee indicatoren zijn:

- Vestigingsklimaat: aantrekkelijkheid van de gemeente voor ondernemingen.
- Ondernemersklimaat: lokale omstandigheden die van invloed zijn op het gevoel dat een ondernemer heeft ten aanzien van zijn gemeente als economische vestigingsplaats.

Huidig referentiekader is het bewijs van goede dienst, waarin in 2013 op klanttevredenheid een 6,8 werd gescoord. Voor 2014 is deze waarde ook gehanteerd. Gemeenten, die al eerder een ondernemerspeiling hebben uitgevoerd scoren gemiddeld een 6,6 op vestigingsklimaat en een 6,7 op ondernemersklimaat. In 2015 wordt gestart met een nulmeting. Voor 2015 is als streefwaarde van de nulmeting het gemiddelde van al deelnemende gemeenten gehanteerd. Met de uitvoering van de metingen worden de waarden van vestigingsklimaat en ondernemersklimaat in beeld gebracht. De verwachting is dat door het uitvoeren van verbeteracties de waardering van het klimaat om te ondernemen en te vestigen zal groeien.

Bronnen

Algemeen:

- Waar staat je Gemeente (KING)
- UWV arbeidsmarktprognose 2015/2016
- Centraal Planbureau
- LISA

Indicatoren:

- Bruto gemeentelijk product: jaarlijkse monitoring (Bron: Waar staat je gemeente)
- Vestigingen: jaarlijkse monitoring (Bron: LISA)
- Werkgelegenheid: jaarlijkse monitoring (Bron: LISA)
- Waardering ondernemers: meting 1x per 2 jaar (Bron: deelname ondernemerspeiling KING; Waar staat je gemeente)

Het programma Onderwijs herbergt (onderdelen van) de volgende bestuurlijke opgaven:

Jeugd en Onderwijs

Wat willen we bereiken?

Visie op het programma & opgave

We willen dat jeugdigen in onze gemeente de kans krijgen om zich breed te ontwikkelen. In een veilige situatie, door een goede samenwerking tussen thuis, school en maatschappelijke partners. De jeugdigen komen in deze omgeving in aanraking met veel verschillende activiteiten en kennen en ontwikkelen zo hun talenten. Mede hierdoor raken ze ook betrokken bij de Rijswijkse samenleving. Ook dragen we bij, door het verbinden van onderwijs aan zorg, aan het vergroten van hun weerbaarheid en gezonde leefstijl.

Doelstellingen

1. Elk kind verdient een goede start; risico's in de opvoeding zijn vroegtijdig gesignaleerd.
2. We stimuleren een brede ontwikkeling van onze jeugdigen.
3. We stimuleren de schoolcarrière van onze jeugdigen: iedere in Rijswijk wonende of naar schoolgaande jeugdige behaalt een startkwalificatie en is voldoende taalvaardig.
4. Jeugdigen hebben een eigen plek in de samenleving om zich optimaal te kunnen ontwikkelen en maatschappelijk te participeren.
5. Voor alle leerlingen is veilige, kwalitatief goede en onderwijskundig geschikte huisvesting beschikbaar.

Indicatoren

Indicator	Realisatie 2016	Streefwaarde 2016	2017	2018	2019
1. Goede start					
a) Kwaliteit VVE	V	V	V	G	G
b) Score JGZ-monitor	V	V	V	V	V
c) Score GGD-Monitor	V	V	V	V	V
2. Breed aanbod					
a) Activiteiten obv inzet combinatiefuncties	60%	65%	65%	65%	65%
b) Activiteiten/verenigingen	GEEN CIJFERS	80%	80%	80%	80%
3. Schoolcarrière					
a) Aantal terug begeleide VSV'ers	=	=	=	=	=

Indicator	Realisatie 2016	Streefwaarde 2016	2017	2018	2019
neemt toe					
b) Taalontwikkeling	V	V	V	RV	RV
4. Eigen plek					
a) Kinderen in Tel	V	=	=	=	=
5. Onderwijshuisvesting					
a) Huisvesting tov prognose	V	=	=	=	=

Toelichting indicatoren

- 1a. In het Kwaliteitskader VVE is opgenomen dat de gemeente Rijswijk jaarlijks een procesevaluatie en monitor houdt. Voor de evaluatie en monitoring zijn met betrokken partners afspraken gemaakt over aanlevering van rapportages. Met de schoolbesturen zijn eveneens afspraken gemaakt over de aanlevering van toetsresultaten. De procesevaluatie sluit aan op de door de Inspectie van het Onderwijs uitgevoerde evaluaties. De uitkomst van deze evaluatie en monitor wordt ter bespreking voorgelegd aan de betrokken partners. De score is O (onvoldoende), R (redelijk), V (voldoende) of G (Goed).
- 1b. Jaarlijks voert Stichting Jeugdgezondheidszorg een monitor en evaluatie uit waaruit de behoefte aan ondersteuning bij opvoeden en opgroeien en de gegeven ondersteuning blijkt. Op grond van de uitkomst van deze monitor vindt bijstelling van het aanbod plaats. De score per onderdeel moet voldoende zijn.
- 1c. Tweejaarlijks voert de GGD een monitor uit waaruit de lokale behoefte aan ondersteuning in het algemeen rondom zorg en begeleiding blijkt. Op grond van de uitkomst vindt bijstelling van het aanbod plaats. De score moet voldoende zijn.
- 2a. De inzet van combinatiefunctionarissen is een afgesproken formatie. Evaluatie van de mate van tevredenheid over hun inzet vindt tweejaarlijks plaats. De deelname aan activiteiten van de combinatiefunctionarissen in het totale programma Ontdekkers was in schooljaar 2014/2015 gemiddeld over Rijswijk 55%. Deze score moet in het schooljaar 2015/2016 naar 65%.
- 2b. In 2014 is een nulmeting gehouden over de deelname van jongeren aan activiteiten, lidmaatschap van verenigingen en dergelijke. Op basis van de meting over 2015 kan de eerste vergelijking worden gemaakt. Het uitgangspunt is dat 80% van jeugdigen deel neemt aan, ofwel losse activiteiten, ofwel lid is van een vereniging.
- 3a. De input is afkomstig uit de leerlingenadministratie, elk jaar is een vergelijking met vorig jaar mogelijk. Streven is het aantal terug begeleide voortijdig schoolverlaters t.o.v. het aantal meldingen te verhogen. In de komende jaren zal een andere indicator ontwikkeld worden.
- 3b. In samenwerking met betrokken partners, waaronder het primair onderwijs is een taalbeleidsplan afgesproken. Dit plan gaat in op het vergroten van de woordenschat en leesvaardigheid van basisschoolleerlingen. Elke basisschool heeft een eigen jaarplan met resultatenafspraken. Evaluatie van het taalbeleidsplan vindt jaarlijks plaats op basis

van de uitkomsten van de jaarplannen. Daarnaast is een plan in ontwikkeling voor een meer algemeen taalbeleid, ook bestemd voor volwassenen.

- 4a. Kinderen in Tel is een onderzoek dat sinds 2006 de situatie van kinderen in kaart brengt aan de hand van indicatoren die zijn gebaseerd op het VN-Kinderrechtenverdrag. Kinderen in Tel presenteert data over het welzijn van kinderen en jongeren in Nederland op provinciaal, gemeentelijk en wijkniveau. Het voornemen is dat de uitkomst voor Rijswijk beter is dan in 2014.
- 5a. Op basis van de leerlingenprognose kan beoordeeld of een school in de toekomst voldoende ruimte heeft.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Goede start

In samenwerking met de partners, waarmee regelmatig overleg wordt gevoerd als het gaat om opvoedings- en ontwikkelingsondersteuning aan ouders en hun kinderen, is per samenwerkingsverband VVE een matrix opgesteld. Hiermee kunnen we nog beter sturen op de uitvoering van het 'Kwaliteitskader voor- en vroegschoolse educatie 2015 en verder' doordat de uitvoeringsplannen van elk cluster afzonderlijk te monitoren zijn volgens eenzelfde Plan-Do-Check-Act Cyclus. Ook het thema 'doorgaande lijn en afstemming tussen professionele organisaties die betrokken zijn bij opvoeden en opgroeien', is onderdeel van de matrix en zodoende goed te monitoren.

In 2016 is de taalscholing van pedagogisch medewerkers VVE positief afgerond. Afspraken rondom ouderbetrokkenheid zijn gemaakt en uitgevoerd. Als voorbeeld de uitgave van het vakantiemagazine Groeten uit Rijswijk, maar ook een gewijzigde inzet van het opvoedadviespunt als laagdrempelige ondersteuning.

In 2016 zijn gesprekken gestart over de beleidswijzigingen en toekomst van de voor- en vroegschoolse educatie. Dit als gevolg van voornemens van de rijksoverheid rondom harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen.

Breed aanbod

De inzet van combinatiefunctionarissen als coördinator en uitvoerder van allerlei buitenschoolse activiteiten is voortgezet. Het aanbod in de schoolvakanties is vergroot. Het inhoudelijk verslag met de exacte cijfers over deelname komt in april. Vanuit de evaluatie blijkt dat de deelname enigszins toeneemt, maar minder dan verwacht. Met de huidige samenwerkingspartners en de werkgevers van de combinatiefunctionarissen zijn in 2016 gesprekken gevoerd over een wijziging in de aanpak. In 2016 is de aandacht meer gericht op kunst en cultuur, mede door de inzet van een combinatiefunctionaris met dit specialisme.

Een pilot rondom natuur-en milieueducatie is opgezet. De uitvoering vindt in de eerste helft van 2017 plaats.

Tijdens het Strandwalfestival is een start gemaakt om de combinatie tussen beeldende kunst zoals poëzie te maken met taalvaardigheid van kinderen en hun ouders.

Schoolcarrière

In 2016 heeft de VSV casemanager zich pro-actief ingezet en de meldingen direct opgepakt. Hierdoor is ondanks een stijging van het aantal meldingen, het aantal VSV'ers toch licht gedaald van 54 naar 52.

Voor een optimale schoolcarrière is ook zorg en begeleiding en vroegtijdige signalering van problemen van leerlingen van belang. In 2016 heeft de gemeente het schoolmaatschappelijk werk zowel voor het primair als voortgezet onderwijs, volledig bekostigd. Het samenwerkingsverband primair onderwijs heeft het SMW ingekocht en de gemeente subsidieert. Voor het VO heeft de gemeente, in overleg met het samenwerkingsverband VO, zelf het SMW ingekocht. Voor jongeren met problemen is de schoolmaatschappelijk werker in de school beschikbaar en deze schakelt, indien nodig, tijdig met het jeugdteam (SMW plus). Nu de gemeente verantwoordelijk is voor de jeugdhulp is het van belang dat de benodigde hulp zoveel mogelijk aan de voorkant plaatsvindt zodat zwaardere vormen van jeugdhulp kunnen worden voorkomen. Voor de VO scholen waar meer dan 30% Haagse leerlingen zitten, bekostigt de gemeente Den Haag het plus gedeelte.

Taalvaardigheid

Als resultaat van de samenwerking tussen allerlei taalpartners is in 2016 het 'Actieplan Taal in Rijswijk' vastgesteld. Dit plan beschrijft de taken, verantwoordelijkheden en uitvoerende werkzaamheden van alle partners. Daarnaast staat in het plan de verbinding van de partners onderling beschreven. Een van de uitwerkingen is een taalplan van een van de basisscholen waarbij zowel aandacht is voor taalvaardigheid van de leerlingen als ook voor hun ouders. Hierin werken de school, Bibliotheek aan de Vliet, Welzijn Rijswijk, Stichting Lezen en Schrijven en ROC Mondriaan samen onder regie van de gemeente.

Met de Rijswijkse basisscholen zijn subsidieafspraken over het vergroten van de woordenschat en het maken van leeskilometers. Hiervoor hebben alle scholen een taalplan ingediend. In 2016 is een verdiepingsslag gemaakt door de nadruk te leggen op ouderbetrokkenheid en op extra activiteiten rondom taal.

Jeugdparticipatie

In 2016 lag de aandacht met name op de participatie en de rechten van kinderen. De eerste Raad van Kinderrechtenambassadeurs is in april 2016 geïnstalleerd. Onder begeleiding van de Kinderrechtencoach denken en praten zij mee over zaken die hen aangaan. Op 15 november 2016 is het 1e Rijswijkse Kinderrechten Symposium georganiseerd, de ambassadeurs hebben een rol in het gehele programma gehad. In december 2016 hebben we afscheid genomen van de eerste raad van Kinderrechtenambassadeurs. Met de kinderrechtenambassadeurs hebben we een stap gemaakt in onze inzet op jeugdparticipatie.

Kick Off van Happy Fit onderdeel Jeugd, werkgroep gestart vanuit Lokaal Gezondheidsbeleid. De werkgroep jeugd/senioren/volwassenen hebben gedurende 2016 gewerkt aan de ontwikkeling van Happy Fit. De Kick Off stond de hele dag in te teken van activiteiten voor jong en oud, op het gebied van sport/bewegen, gezondheid, ontmoeten en voorlichting. Happy Fit heeft voor de schoolgaande jeugd als doelstelling om, vanuit collectieve preventie, de kinderen en hun ouders te ondersteunen, inzicht te geven en te stimuleren bij de keuze van een gezonde leefstijl;

Start van de werkgroep Preventie in 2016, CJG is samen met de gemeente en o.a. WR, SMW, Kwadraad, JGZ, Jutters aan het inventariseren wat het totale preventieve aanbod is binnen Rijswijk en bekend wordt bij alle partners.

Onderwijshuisvesting brede scholen

Voor Kindcentrum BuitenRijck is de aanbestedingsprocedure Design & Build afgerond. Door de uitvoerende partij is een Voorlopig Ontwerp (VO) en een Definitief Ontwerp (DO) opgesteld. De planning is om in april 2017 te starten met de bouw. De oplevering staat gepland voor 1 december 2017.

Voor de Brede school Rembrandtkwartier is door het college, na een stedenbouwkundige verkenning, het bouwperceel vastgesteld waarbinnen het programma van de scholen en de buitenruimte wordt gerealiseerd. Met de drie schoolbesturen is overeenstemming bereikt over het Programma van Eisen. Hierin is zijn de ruimtelijke, functionele en technische uitgangspunten beschreven waaraan de nieuwbouw moet voldoen.

Voor de beoogde bouwlocatie geldt op dit moment de beheersverordening 'Bomenbuurt, Rembrandtkwartier en Havenkwartier. Omdat deze verordening geen afwijkings- en/of wijzigingsbevoegdheden kent op grond waarvan de gewenste ontwikkeling kan worden gerealiseerd, is een (postzegel)bestemmingsplan procedure voorbereid. De Brede school Rembrandtkwartier wordt gerealiseerd op basis van een traditioneel bouwproces. Hiervoor zijn de nodige aanbestedingsprocedures opgestart.

In Steenvoorde Zuid is met de Petrusschool en de Kinderjungle het traject doorlopen om te komen tot de invoering van het brede school concept. Geplande opening van de Petrusschool als brede school is februari 2017.

De vorming van een brede school in Rijswijk Centrum wordt op dit moment actief verkend.

Onderwijshuisvesting algemeen

Basisschool Kronenburgh is in 2016 gegroeid van 5 naar 9 groepen. De school is met 4 groepen gehuisvest in de Mr. D. Fockstraat. De overige groepen zijn gehuisvest in het gebouw De Ottoburg, ook de groei is hier opgevangen. Nu bekend is geworden dat het gebouw van Het Zonnelicht in augustus 2017 vrij komt, kan basisschool Kronenburgh hier gehuisvest worden, zodat deze school een eigen schoolgebouw heeft.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (meerjarig x € 1.000)					
Onderwijs		Realisatie 2015	Primitief 2016	Gewijzigde raming 2016	Realisatie 2016
4010 Huisvesting scholen	Lasten	5.094	2.564	2.619	4.821
	Baten	2.800	3	386	2.597
Saldo		-2.294	-2.561	-2.233	-2.225
4030 Lokaal onderwijsbeleid	Lasten	2.127	1.603	1.603	2.152
	Baten	766	97	97	718
Saldo		-1.361	-1.506	-1.506	-1.434
6500 Kinderopvang	Lasten	542	561	561	549
	Baten				
Saldo		-542	-561	-561	-549
Programmatotalen	Lasten	7.763	4.729	4.784	7.523
	Baten	3.566	100	483	3.315
Saldo		-4.197	-4.629	-4.301	-4.208

Het programma Sport, Cultuur en Recreatie herbergt de volgende bestuurlijke opgave:

Welzijn, Cultuur en Sport

Wat willen we bereiken?

Visie op het programma & opgave

Kunst en Cultuur

De betekenis van Kunst en Cultuur voor de Rijswijkse samenleving te vergroten, door ruimte te creëren voor nieuwe ideeën en vormen van samenwerking.

Sport

Sport wordt niet gezien als een doel op zich, maar een middel om maatschappelijke doelen als sociale cohesie en een gezonde leefstijl te bereiken.

Doelstellingen

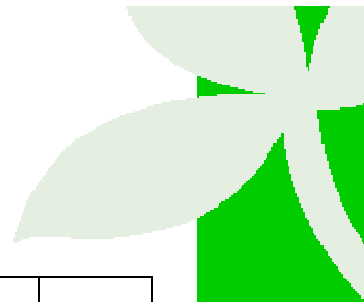
Het stimuleren van deelname van de Rijswijkse bevolking aan sport, kunst en cultuur door het in stand houden van een breed aanbod. Hierdoor willen we een brede ontwikkeling bevorderen, sociale cohesie versterken, onderling respect vergroten en een gezonde leefstijl stimuleren.

Vanuit een gemeenschappelijke visie op Kunst en Cultuur zorgen voor het versterken en verdiepen van de samenwerking tussen de gemeente, maatschappelijke instellingen en bedrijven. Centrale thema's zijn het maatschappelijk en cultureel ondernemerschap.

1. Inwoners en bezoekers komen kunst- en cultuuruitingen tegen, nemen deel aan activiteiten op het gebied van sport, kunst en cultuur en zijn daar tevreden over.
2. Inwoners zijn zich bewust van (hun) cultuur en de cultuurhistorie van Rijswijk.
3. Het cultureel erfgoed in Rijswijk maken we zichtbaar voor inwoners en bezoekers.
4. Het terugdringen van het aantal kinderen op basisscholen met overgewicht
5. Het in stand houden van voldoende, veilige en geschikte sportaccommodaties.

Indicatoren

Indicator	Realisatie 2016	Streefwaarde 2016	2017	2018	2019
1.a. Tevredenheid diversiteit cultureel aanbod 1.b. Tevredenheid kwaliteit cultureel aanbod 1.c. Gemiddeld aantal bezoeken aan voorstellingen/evenementen per jaar in Rijswijk 1.d. Aantal deelnemers aan schoolsportdagen 1.e. Kunstwerken in de openbare ruimte	3.400	3.200	3.200	3.200	3.200
2.a. Aantal bezoekers Rijswijks Museum 2.b. Gemiddeld percentage deelname aanbod cultuureducatie door basisonderwijs	12.632 (1)				
3.a. Rijksmonumenten 3.b. Gemeentelijke monumenten					

Indicator	Realisatie 2016	Streefwaarde 2016	2017	2018	2019
4. Het aantal kinderen met extreem overgewicht verlagen	193	50	50	50	50
5.a. Vervanging sporthal Marimba	N.v.t.			1	
5.b. Aantal buitensport-accommodaties van kwalitatief hoog niveau	4	4	4	4	4

(1) Bron: Jaarverslag Museum 2015

Ten aanzien van het onderdeel kunst en cultuur zijn de jaarkolommen 2016 t/m 2019 nog niet gevuld. Hiermee wordt gewacht totdat vanuit de uitwerking van de in juli 2016 vastgestelde cultuurvisie duidelijk is welk ambitieniveau gewenst is.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Kunst en cultuur

Cultuurvisie

In juni 2015 is met de Stadsvisiebijeenkomst ook het startsein gegeven voor het opstellen van de cultuurvisie. In februari van dit jaar is het proces met de stad afgerond met een laatste bijeenkomst in het Museum Rijswijk en is de ontwerp-cultuurvisie opgesteld.

Vervolgens hebben wij bij uw raad inbreng gevraagd op dit visiedocument. De inbreng is verwerkt en het visiedocument is aangevuld met een uitvoeringsdeel. In de forumvergadering in mei is de aangepaste visie bij uw raad getoetst en heeft discussie plaatsgevonden over het uitvoeringsdeel. In de vergadering van 5 juli is de Cultuurvisie 2016 – 2030 “Rijswijk vrij gedacht” unaniem door uw raad vastgesteld. Hiermee is het startsein gegeven voor een fundamentele verandering in de manier waarop kunst en cultuur gaat bijdrage aan de samenleving in Rijswijk.

Samen met de Schouwburg, de Bibliotheek, het Museum en Trias is gestart met de ontwerpfasen van de cultuurvisie en is hiervoor een projectplan opgesteld. Voor de uitvoering van dit plan is, zoals beschreven in de visie, in samenspraak met de vier instellingen een kwartiermaker aangesteld. De ontwerpfasen leveren de bouwstenen op voor:

- de werving van een cultuurmakelaar;
- de mogelijke financieringsmodellen;
- de fasering van de beleidspijlers;
- het samenwerkingsconvenant;
- de procesinrichting voor de Transformatiefase die in 2017 begint.

In oktober en november heeft de kwartiermaker gesprekken gevoerd met instellingen binnen en buiten de cultuursector. Deze gesprekken vormden de basis voor de eerste Cultuur Factory die in december is gehouden. Er vinden meerdere Cultuur Factory's plaats, met als doel om per beleidspijler een plan van aanpak voor de transformatiefase op te stellen.

Huidige beleid

Het huidige kunst en cultuurbeleid richt zich op subsidiering van culturele instellingen en evenementen, cultuureducatie, kunst in openbare ruimte en tentoonstellingen, atelier- en

kunstaankoopbeleid. Vanuit de uitwerking van de cultuurvisie wordt het bestaande beleid in lijn gebracht met de doelstellingen van de zes beleidspijlers in de visie.

Subsidiëring

In 2016 heeft zoals in voorgaande jaren subsidiëring plaatsgevonden van in totaal 25 culturele instellingen. Ook zijn de subsidieaanvragen voor 2017 behandeld en zijn de beschikkingen verstuurd en heeft vaststelling van de subsidiëring over 2015 plaatsgevonden.

Er zijn 15 éénmalige subsidies toegekend voor onder andere culturele activiteiten rondom kerst, een kunstproject voor vluchtelingen en de viering van 50 jaar podiumkunsten, waaronder een bijdrage aan de Buziau-voorstelling en een bijdrage aan het boekje dat hiervoor is uitgegeven.

Door deze vormen van subsidiëring wordt het rijke verenigingsleven en het aanbod van kunst en cultuur in de gemeente financieel ondersteund. Deze culturele infrastructuur vormt een stevige basis om vanuit de Cultuurvisie ook de maatschappelijke en economische waarden van kunst en cultuur in te zetten voor de Rijswijkse samenleving.

Cultuureducatie

Op het gebied van cultuureducatie hebben de scholen in het primair onderwijs in 2016 weer gebruikt gemaakt van het aanbod van Erfgoedspoor, Kunstgebouw en Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK). Voor de voorzetting van CmK is door het ministerie van OCW een nieuwe regeling vastgesteld voor de periode 2017 – 2020. In 2016 is de aanvraag hiervoor ingediend en inmiddels toegekend.

Kunst in de openbare ruimte

Op het gebied van kunst in de openbare ruimte is de commissie KunstRuimte gestart met het kunstproject RijswijkBuiten. De inwoners van de nieuwbouwwijk worden betrokken bij de uiteindelijke keuze voor de te realiseren kunst.

In april van dit jaar zijn de kunstwerken in de Brede School Stationskwartier gepresenteerd tijdens de officiële opening van het nieuwe schoolgebouw.

In september van dit jaar is de Stadsvisie vastgesteld. Hierin wordt aangegeven dat kunst en cultuur een belangrijke bijdrage levert aan de drie pijlers van de Stadsvisie. Kunst in de openbare ruimte speelt hierin een belangrijke rol. De kunstcommissie is dan ook betrokken bij de verdere ontwikkeling van onder andere de Plaspoelpolder, In de Bogaard en het Wilhelminapark.

Bibliotheek

In 2016 is in opdracht van de gemeente Leidschendam/Voorburg en Rijswijk, in samenwerking met de Bibliotheek, een onderzoek uitgevoerd naar toekomstbestendig bibliotheekfuncties. Over de uitkomsten van het onderzoek en het vervolgproces hebben wij uw raad geïnformeerd. Bij de verdere uitwerking ligt er ook een relatie met de ontwikkeling van het Huis van de Stad.

Sport

Projecten als Happy Fit zijn van start gegaan waarbij samenwerkingsverbanden tussen buurt, onderwijs en sport aangehaald worden.

In het vierde kwartaal van 2016 is met een participatietraject met sportaanbieders gestart om tot een nieuwe sport- en beweegnota te komen.

Ter vervanging van de gedateerde sporthallen van Zweedenzaal en Marimbahal zijn op verzoek van de raad locatie onderzoeken verricht. De stedenbouwkundige visie voor de locatie van het voormalige Stanislas wordt in juni van 2017 aan de raad voorgelegd voor de bouw van een nieuw sportcomplex.

Maatschappelijk Vastgoed

Het maatschappelijk vastgoedbeleid is volop in beweging. In 2016 is een concept Notitie Strategisch Maatschappelijk Vastgoedbeleid geschreven en gepresenteerd aan het college. Op verzoek van het college is de Herschikking van het Maatschappelijk Vastgoed vooruitlopend op de vaststelling van de gehele notitie in tijd naar voren geschoven, omdat er een duidelijke relatie is met het voorstel betreffende Realisatie Huis van de Stad. De Nota Strategisch Vastgoedbeleid kan na besluitvorming m.b.t. Realisatie Huis van de Stad aangepast worden aan de meest actuele stand van zaken en ter besluitvorming worden aangeboden.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (meerjarig x € 1.000)		Realisatie 2015	Primitief 2016	Gewijzigde raming 2016	Realisatie 2016
Sport, Cultuur en Recreatie					
5100 Openbaar bibliotheekwerk	Lasten	1.446	1.461	1.461	1.461
	Baten				
Saldo		-1.446	-1.461	-1.461	-1.461
5300 Sport	Lasten	5.493	5.259	5.339	5.490
	Baten	1.589	1.294	1.292	1.390
Saldo		-3.904	-3.965	-4.047	-4.101
5400 Kunst en cultuur	Lasten	2.374	2.284	2.341	2.341
	Baten	64	7	29	30
Saldo		-2.310	-2.277	-2.311	-2.311
5410 Cultureel erfgoed	Lasten	1.265	1.333	1.333	1.339
	Baten	2			5
Saldo		-1.264	-1.333	-1.333	-1.335
5800 Speeltuinwerk	Lasten	768	722	736	711
	Baten				
Saldo		-768	-722	-736	-711
Programmatotalen	Lasten	11.346	11.059	11.210	11.343
	Baten	1.655	1.301	1.321	1.424
Saldo		-9.691	-9.757	-9.888	-9.919

Het programma Sociaal Domein herbergt (delen van) de volgende bestuurlijke opgave:

Sociale Agenda

Jeugd en onderwijs

Wat willen we bereiken?

Visie op het programma & opgave

Gemeente Rijswijk streeft er naar dat zoveel mogelijk inwoners actief participeren in de samenleving, werken om in hun eigen levensonderhoud te voorzien, regie hebben en voeren over hun eigen leven en bijdragen aan het welbevinden van hun sociale omgeving. Zelfredzaamheid vormt het fundament van een vitale samenleving. Voor de meeste inwoners is dit gangbaar en vanzelfsprekend, maar sommigen hebben ondersteuning nodig. Deze wordt gevonden in de eigen sociale netwerken, vrijwilligersorganisaties, het maatschappelijk middenveld, werkgevers en de gemeente.

De rol van gemeente Rijswijk is gericht op het stimuleren van activiteiten om de zelfredzaamheid te versterken en te vergroten. Daarnaast en stuurt de gemeente op meer en betere samenwerking met en tussen de bovengenoemde partijen binnen het hele sociale domein.

Doelstellingen

1. Inwoners nemen actief deel aan de samenleving, bij voorkeur via betaalde arbeid.
2. Inwoners die niet zelfstandig in het levensonderhoud kunnen voorzien worden ondersteund.
3. Ook inwoners met beperkte financiële middelen kunnen meedoen aan de samenleving.
4. Inwoners die een ondersteuningsbehoefte hebben worden laagdrempelig, outreachend en effectief geholpen.
5. Elk kind verdient een goede start en kan zich zo optimaal mogelijk ontwikkelen. Risico's in de opvoeding worden vroeg gesignaleerd.
6. Jeugdigen en hun ouders/verzorgers met een individuele hulpvraag/behoefte kunnen een beroep doen op een sluitende keten van zorg, begeleiding en veiligheid.

Indicatoren

Indicator	Realisatie 2016	Streefwaarde 2016	2017	2018	2019
1. Ontwikkeling bijstandsvolume *	0,5	- 2,0	-2,0	-2,0	-2,0
2. Aantal aanvragen incidenteel en periodiek bijzondere bijstand **	1.737	1.650	1.700	1.700	1.700
3. Aantal jeugdigen met jeugdzorg ***	824	512	512	512	512
4. Aantal volwassenen met begeleiding ****	718	566	566	566	566
5. Participatiegedrag (meedoen in de samenleving)*****	14	16	15	14	14

- * De waarde bij deze indicator betreft de procentuele afwijking ten opzichte van de landelijke realisatie.
- ** Deze indicator betreft de aanvragen incidenteel en periodiek bijzondere bijstand en is exclusief aanvragen voor de aanvullende zorgverzekering en de studietoelage
- *** Aantal jeugdigen dat gebruik maakt van geïndiceerde jeugdzorg (nieuwe taken jeugd)
- **** Aantal volwassenen dat gebruik maakt van geïndiceerde begeleiding (nieuwe taken wmo)
- ***** Het percentage inwoners dat smal of eenzijdig participeert (SGBO Benchmark)

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Werk

We hebben inwoners ondersteund bij het vinden van een baan of een brug naar werk geslagen.

We zijn het project KANS gestart met Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Een groepsproject voor (arbeidsbeperkte) kandidaten, waarin een kort opleidingstraject is opgenomen en een duurzame plek op de arbeidsmarkt is gegarandeerd. Voor kwetsbare jongeren, de nieuwe doelgroep van de Participatiewet, hebben we een brug naar werk opgezet via de pilot 'Crew in de Bogaard'. Dit in samenwerking met Middin, de afdeling Stadsbeheer & Economie en de winkeliers van het winkelcentrum in de Bogaard.

In het vinden van een baan versterken we de inwoners door de inzet van empowerment, training op het Rijswijks Werkcentrum. Daarnaast brengen we in de arbeidsmarktregio lokale en regionale vacatures in kaart en organiseren we speedmeets met werkgevers om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt bij elkaar te brengen. Met de BBR hebben de lokale samenwerking versterkt en werken we toe naar een Lokaal Sociaal Akkoord in Rijswijk. We zijn met onze partners in de Gemeenschappelijke Regeling DSW een onderzoek gestart naar scenario's voor een toekomstbestendig DSW Rijswijk e.o.

Armoede

In de kadernota armoedebestendigheid 2016-2020 hebben we vastgelegd dat we de financiële barrières voor het actief participeren in de samenleving willen wegnemen en gelijke kansen willen creëren voor kinderen in armoede. Het ondersteunen van voorzieningen in natura draagt daaraan bij. Het afgelopen jaar hebben de computerregeling voor kinderen ingevoerd. Kinderen van 10 tot en met 13 jaar kunnen in aanmerking komen voor een computer, laptop of ipad, inclusief randapparatuur. Wie extra hoge zorgkosten had vanwege een chronische ziekte of handicap kon in 2016 een eenmalige tegemoetkoming in die kosten aanvragen.

De volgende maatregelen hebben we uitgevoerd:

- Collectieve zorgverzekering
- Ooievaarspas, voor gratis deelname van kinderen aan sportvereniging of culturele activiteit;
- Schoolspullenpas;
- Computerregeling;
- Eenmalige tegemoetkoming extra zorgkosten als gevolg van chronische ziekte of handicap;
- Individuele bijzondere bijstand;
- Individuele inkomensvoorschot;
- Kwijtschelding gemeentelijke belastingen.

In het kader van preventie is in samenwerking met de wijkteams een start gemaakt om de ketenaanpak voor schuldhulpverlening verder te ontwikkelen. De organisaties Stek en Humanitas ondersteunen mensen met het op orde brengen van hun administratie. Ook zijn we in gesprek met de woningcorporaties om door samenwerking huisuitzettingen te voorkomen.

Er is afgelopen jaar gestart met de omvorming van het Sociaal Fonds naar de Stichting Urgente Noden (SUN) Rijswijk. SUN Rijswijk beheert het regelvrije budget dat is ingevoerd bij het Sociaal Wijkteam. Het wijkteam beschikt daarmee over een eigen budget dat men snel kan inzetten voor klanten met een urgent financieel probleem.

Het bestrijden van armoede, kunnen we als gemeente niet alleen. We werken daarin samen met maatschappelijke organisaties die ook mensen in armoede ondersteunen. Zo hebben we het afgelopen jaar subsidie verstrekt aan Stichting Trias en heeft de Weggeefwinkel Rijswijk een startsubsidie ontvangen.

Mantelzorg

Ons beleid is er op gericht om meer mantelzorgers in beeld te krijgen, zodat we deze kunnen ondersteunen. Dit doen we op verschillende manieren. De mantelzorgconsulenten bij Welzijn Rijswijk geven presentaties op zo genoemde vindplekken binnen de gemeenten (zoals het Wmo-loket, de lokale teams, zorgaanbieders, huisartspraktijken, scholen, algemene voorzieningen en moskeeën en kerken) over mantelzorg, consequenties van mantelzorg, signalen van overbelasting en het bekend maken van het (ondersteunings)aanbod. De jaarlijkse dag van de mantelzorg wordt breed aangekondigd binnen de gemeente en trekt nieuwe mantelzorgers aan. Ook de mantelzorgwaardering, opvolger van het compliment, helpt bij het in beeld krijgen van de mantelzorgers in de gemeente, zo ook de nieuwe parkeervergunning voor mantelzorgers. Door deze aanpak zijn er in 2016 425 nieuwe mantelzorgers geregistreerd bij Welzijn Rijswijk. In totaal stonden er 31 december 1763 mantelzorger ingeschreven. Dat is vergeleken met omliggende gemeenten veel.

Vrijwilligers

Voor de Rijswijkse (zorg)vrijwilligers was er ook in 2016 het vrijwilligersfeest om hen te bedanken voor hun inzet, met de uitreiking van de vrijwilligersprijs. De bijeenkomst was een ongeëvenaard succes met meer dan 450 bezoekers. Ook konden alle georganiseerde vrijwilligers een beroep doen op de vrijwilligersverzekering en gebruik maken van de vrijwilligersspas en het aanbod van de Vrijwilligersacademie.

Veilig Thuis

Er is in 2016 gewerkt volgens de regiovisie 'Een Veilig Thuis'. In deze visie hebben de negen Haaglandse gemeenten gezamenlijk hun visie op de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling 2015-2018 verwoord. De regionale visie kent één hoofddoelstelling: "In de regio Haaglanden wordt huiselijk geweld en kindermishandeling zoveel mogelijk voorkomen, zo snel mogelijk herkend, erkend en behandeld en daarmee de veiligheid duurzaam geborgd."

Jeugdzorg

Inwoners die een ondersteuningsbehoefte hebben worden laagdrempelig, outreachend en effectief geholpen. Dit kan een van de effecten zijn waardoor het aantal jeugdigen in de jeugdzorg groeit. Vanuit de data uit de landelijke jeugdmonitor blijkt dat in de regio Haaglanden de kinderen op een jongere leeftijd worden gezien. Het effect van een jeugdteam laagdrempelig

positioneren in de wijk, lijkt effect te hebben door een groei van het aantal jeugdigen en ouders en de eerdere leeftijd waarop wordt signaleert. Dat kinderen op een jongere leeftijd worden gezien en passende hulp krijgen draagt bij aan, dat elk kind een goede start verdient en zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen. Zowel in de lokale als in regionale samenwerking wordt geïnnoveerd. Met maatschappelijke partners en zorgaanbieders om tot passende ondersteuningsarrangementen te komen. Momenteel zijn er 8 regionale innovatieve plannen uitgewerkt en 3 lokale innovatieve plannen. Deze ontwikkelingen dragen bij aan dat jeugdigen en hun ouders/verzorgers met een individuele hulpvraag/behoefte kunnen een beroep doen op een sluitende keten van zorg, begeleiding en veiligheid.

Innovatie-agenda

We hebben de uitvoering van de innovatieagenda in 2016 voortgezet, na de concretisering ervan in het Ontwikkelprogramma Zorg en Welzijn 2016 -2020, dat in mei is vastgesteld door het college #innovatieagenda Sociaal Domein . De samenwerking met en tussen onze maatschappelijk partners in het sociaal domein hebben we gestimuleerd door het houden van halfjaarlijkse kennisdelingsbijeenkomsten. Met innovatieprojecten als 'Samen tegen eenzaamheid', 'Welzijn op Recept' , 'Flatcoach' , 'Samen sterk bij scheiding', 'Jongerenhuisvesting', 'Samen tegen schulden' 'Happy Fit!' en 'Jongeren in de Bogaard' hebben we ingezet op de reductie van langdurige en/of zware zorg, door een preventieve aanpak.

Een begin is gemaakt met het vormgeven aan levensloopbestendig wonen, door uitvoering van onderzoek naar de technische mogelijkheden en pilot activiteiten. Met de woningcorporaties zijn prestatieafspraken gemaakt die in 2017 verder worden uitgewerkt.

We houden in Rijswijk twee sociale wijkteams en een jeugdteam in stand. Met deze voorzieningen bieden wij inwoners één laagdrempelige toegang tot ondersteuning en zorg.

Samenwerking met het medisch domein is belangrijk. We stimuleren en faciliteren meer en betere samenwerking/afstemming met partners in het medisch domein. Een goed voorbeeld daarvan zijn de resultaten van het innovatieproject 'Welzijn op Recept' dat in 2017 uitgerold zal worden bij de huisartsen in Rijswijk. We blijven in gesprek met zorgverzekeraars, huisartsen en wijkverpleegkundigen.

Impuls volksgezondheid

In 2016 is het project Happy Fit in een pilot vorm van start gegaan. Happy fit is een samenwerking van verschillen organisatie (Vitpeople,Tennisschool Jan de Rook / Tennispark Welgelegen, Vie Dietist, Indigo, Welzijn Rijswijk, Hordijk & Hessing Voedingsadviesbureau, Integraal Leiderschap, Florence, GGD Haaglanden, De Jutters, Together in Motion Fysiotherapie, Lijn 1 Haaglanden, Sportcity, Sportief plan en Fit Body Sport).

Het doel van het project is een impuls te geven aan de lokale Volksgezondheid. De impuls bestaat uit bewoners bewuster te maken van een gezonde levensstijl en het realiseren van samenwerking tussen verschillende partijen die actief zijn op het terrein van gezondheid. De samenwerking heeft geleid tot nieuwe initiatieven die gericht zijn op jongeren, volwassenen en senioren. Daarbij is er aandacht voor de 5 speerpunten uit de landelijke gezondheidsbeleid en de gezondheidsmonitor.

Door de verschillende partijen zijn er leuke activiteiten ontwikkeld. Deze activiteiten zijn opgenomen in de Happy Fit magazine. De magazine is verspreid in Rijswijk op verschillende

locaties. De pilot is in september 2016 van start gegaan en duurt tot maart 2017. In 2017 wordt dit project geëvalueerd.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (meerjarig x € 1.000)		Realisatie 2015	Primitief 2016	Gewijzigde raming 2016	Realisatie 2016
Sociaal Domein					
1400 Opvang zwerfdieren	Lasten	67	72	102	62
	Baten				
Saldo		-67	-72	-102	-62
6100 Inkomen	Lasten	21.700	22.771	21.837	22.396
	Baten	20.329	20.649	19.716	19.204
Saldo		-1.370	-2.121	-2.121	-3.192
6110 Arbeidsmarkt overig	Lasten	3.445	3.538	3.642	3.386
	Baten	8			-52
Saldo		-3.436	-3.538	-3.642	-3.438
6140 Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid	Lasten	3.685	3.989	3.989	4.148
	Baten	217	221	221	231
Saldo		-3.468	-3.768	-3.768	-3.916
6210 Vreemdelingen	Lasten	241			373
	Baten	241			373
Saldo					-1
6230 Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet	Lasten	3.883	3.629	3.658	3.762
	Baten	197			
Saldo		-3.686	-3.629	-3.658	-3.762
6610 Maatwerkvoorzieningen materieel Wmo	Lasten	1.593	1.948	1.500	1.376
	Baten	1	2	2	15
Saldo		-1.592	-1.946	-1.498	-1.360
6620 Maatwerkvoorzieningen immaterieel Wmo	Lasten	8.868	9.948	8.318	7.983
	Baten	1.413	1.300	1.300	1.122
Saldo		-7.456	-8.648	-7.018	-6.861
6700 Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	Lasten	8.290	8.854	9.063	9.031
	Baten	1.327	1.125	1.172	1.279
Saldo		-6.963	-7.729	-7.891	-7.752
6710 Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd	Lasten	697	951	1.146	1.117
	Baten				
Saldo		-697	-951	-1.146	-1.117
6820 Individuele voorzieningen natura Jeugd	Lasten	7.529	7.704	7.704	8.249
	Baten	75			375
Saldo		-7.454	-7.704	-7.704	-7.874
6830 Veiligheid, jeugdreclassering en opvang Jeugd	Lasten	1.039	1.141	1.141	1.094
	Baten				
Saldo		-1.039	-1.141	-1.141	-1.094
7100 Volksgezondheid	Lasten	523	681	681	474
	Baten	1	1	1	
Saldo		-522	-679	-679	-474
7240 Lijkbezorging	Lasten	37	36	36	41
	Baten	134	132	132	136
Saldo		97	96	96	94
Programmatotalen	Lasten	61.596	65.260	62.817	63.492
	Baten	23.942	23.431	22.544	22.684
Saldo		-37.654	-41.829	-40.272	-40.809

Het programma Wonen en Leven herbergt (delen van) de volgende bestuurlijke opgave:

Leefomgeving en Veiligheid, Ruimtelijke Ordening Bestemming Huis van de Stad.

Wat willen we bereiken?

Visie op het programma & opgave

In samenwerking met betrokken partijen streven we naar een aantrekkelijke, schone en groene leefomgeving, waarin huidige en nieuwe inwoners van Rijswijk plezierig kunnen wonen in een passende woning naar keuze. Middels het Huis van de stad willen we de identiteit van Rijswijk versterken. De procedures op het gebied van bouwen en verbouwen zijn op orde en zo efficiënt mogelijk voor de burgers.

Doelstellingen

1. Afval: Het vergroten van de hoeveelheid grondstoffen uit afval voor hergebruik.
2. Wonen: verruiming van het woningaanbod door nieuwbouw zodat aan de vraag voldaan kan worden en verbetering van de kwaliteit van de bestaande voorraad
3. Ruimtelijke ordening / omgevingswet: richting geven aan kwalitatieve ontwikkeling van de stad
4. Huis van de stad: Transformatie van het oude stadhuisgebouw naar een huis voor en van de gemeente, het gezicht van de stad waar inwoners en bezoekers zich veilig, thuis en welkom voelen en dat de identiteit van Rijswijk versterkt. En huis dat duurzaam is in gebruik, veel gemak biedt aan de bezoekers en de mensen die er werken, een stimulerend effect heeft op zijn omgeving en een verbinder is van gebieden.
5. Leefbaarheid: bewoners en werkenden (waaronder ondernemers) ervaren hun leefomgeving als prettig en veilig en voelen zich medeverantwoordelijk voor hun omgeving

Indicatoren

Indicator Nummers verwijzen naar doelstellingen	Realisatie 2016	Streefwaarde 2016	2017	2018	2019
1a. scheidingspercentage grondstoffen uit huishoudelijk afval	28 *	40%	42%	44%	47%
1b. kilogram huishoudelijk restafval per inwoner	243	210	205	200	192
2a. oplevering nieuwe woningen	271	491	409	393	497
2b. toename rollator toegankelijke woningen (appartementen met lift)	21	84	190	192	160
3. Gebieds(deel)visies en	0 / 0	2 / 2	Pm / 2	Pm / 2	Pm / 2

Indicator Nummers verwijzen naar doelstellingen	Realisatie 2016	Streefwaarde 2016	2017	2018	2019
bestemmingsplannen					
5. toename positieve waardering	Gelijk gebleven	Idem	Idem	Idem	Idem

* In 2015 is een scheidingspercentage van grondstoffen van 31 % aangegeven. Dit percentage was gebaseerd op de grondstoffen vanuit huishoudelijk afval en grof huishoudelijk afval. Het percentage van 2016 gaat alleen over de scheiding van grondstoffen uit huishoudelijk afval. In 2015 was dit scheidingspercentage 26 %

Indicatoren:

Bij 1: opgave door gemeente, Avalex levert cijfers aan.

Bij 2: gemeentelijke opgave, als marge is jaarlijks 80% van de woningbouwprogrammering opgegeven

Bij 3: gemeentelijke opgave

Bij 5: gemeentelijke opgave plus leefbarometer en Grote Woontest

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Doelstelling 1

Op 29 september 2015 heeft de raad besloten om afval omgekeerd in te gaan zamelen. Voor de wijken Leeuwendaal en Sion zijn onderzoeken uitgevoerd om te bepalen welke maatregelen binnen de gestelde kaders nodig zijn om omgekeerd inzamelen in te voeren.

Om de afvalstoffen verder te scheiden en de hoeveelheid restafval te verkleinen is de inzameling van plastic verpakkingsmateriaal uitgebreid met metaalverpakkingsmateriaal en drinkkartons (PMD). Hierdoor is het volume ingezamelde PMD in 2016 met 57 % toegenomen.

Bewoners nemen verantwoordelijkheid om hun eigen omgeving schoon te houden. De gemeente ondersteunt hierin door de zwerfafvalkar beschikbaar te stellen. In 2016 is deze zwerfafvalkar 5 keer ingezet.

De basisschool Mariaschool doet mee aan de landelijke pilot 'schoon belonen'. De school houdt de omgeving van de school schoon van zwerfafval en krijgt daarmee geld voor een spaardoel. De leerlingen worden hierdoor meer bewust van een schone omgeving.

In 2016 zijn acties georganiseerd om een schone openbare ruimte onder de aandacht te brengen. In het voorjaar zijn, in de week voorafgaand aan de landelijke Opschoondag, door verenigingen, scholen en actieve buurtbewoners acties ingezet om hun omgeving schoon te maken. In het najaar is de afvalrace voor basisscholen georganiseerd om de felbegeerde wisselbeker te veroveren.

Op locaties met veel zwerfafval, zoals bijvoorbeeld rond middelbare scholen en fastfoodketens, is in 2016 beduidend vaker zwerfafval geruimd en zijn extra afvalbakken geplaatst. Deze extra inzet voor het bestrijden van zwerfafval en het legen van extra bakken is in 2016 door het verleggen van de prioriteiten binnen de bestaande capaciteit opgevangen. Er wordt in 2017 gemonitord of dit blijft lukken binnen de bestaande capaciteit en of dit niet leidt tot een toename van zwerfafval op overige plaatsen. Met de fastfoodketens zijn tevens afspraken gemaakt dat zij capaciteit inzetten om zwerfafval dagelijks rondom hun locaties op te ruimen.

Op acht karakteristieke plaatsen zijn burger interactie punten (BIPs) geplaatst waar voorbijgangers is gevraagd hoe schoon zij de omgeving ervaren. Via een invullijst op de mobiel zijn de antwoorden opgehaald. Met deze respons is de lokale waardering bepaald en deze wordt gebruikt als input voor acties in het uitvoeringsplan zwerfafval.

Doelstelling 2

In 2016 is uitvoering gegeven aan de in 2015 vastgestelde Woonvisie. De prestatieafspraken met de corporaties zijn opgesteld en ondertekend in december. In RijswijkBuiten is gestaag doorgebouwd, in Sion zijn 260 woningen opgeleverd. Op meerdere plaatsen rond In de Bogaard en Plaspoelpolder (strook burg. Elzenlaan) worden de mogelijkheden voor transformatie van kantoor naar wonen verkend. Hierbij bevinden de HBG locatie en de locatie voormalig belastingkantoor (De Generaal) zich in een vergevorderd stadium van de planvorming. In Te Werve wordt de bouw voorbereid van 69 appartementen (Van Vollenhovenlaan) en 42 (Idenburglaan) en 50 (Gen. Vetterstraat e.o.) grondgebonden woningen. Op het gebied van duurzaamheid zijn maatregelen afgesproken met de corporaties in het kader van de prestatieafspraken en worden eigenaar-bewoners en V.v.E.'s gestimuleerd om duurzaamheidsmaatregelen te nemen.

Doelstelling 3

De invoering van de Omgevingswet is verschoven naar het voorjaar 2019. Eind 2016 is een kwartiermaker Omgevingswet aangetrokken om een plan van aanpak op te stellen voor de implementatie van de Omgevingswet in Rijswijk. De verwachting is dat dit in het tweede kwartaal van 2017 wordt opgeleverd

Doelstelling 4

Ter behandeling in de raadsvergadering van 24 mei 2016 hebben wij u in april een voorstel gedaan voor het fatteren van een onderzoek naar en een ontwerp van een gefaseerde uitvoering van het Huis van de Stad in het voormalige stadhuisgebouw aan de Generaal Spoorlaan. In vervolg op het raadsbesluit van 24 mei hebben wij een startnotitie opgesteld. Een tussenstand van het onderzoek en het ontwerp is (in beslotenheid) gepresenteerd aan de raadsleden. Het eindresultaat van ons onderzoek inclusief schetsontwerp voor (de 1e fase van) het Huis van de Stad leggen wij in het 2e kwartaal van 2017 aan de gemeenteraad voor. De uitkomst van die beraadslaging bepaalt de vervolgstappen in het proces om te komen tot een Huis van de Stad, inclusief de aanvraag voor een eventueel benodigd (aanvullend) voorbereidingskrediet.

Doelstelling 5

Via het wijkmanagement faciliteren we bewonersinitiatieven op verschillende manieren.

Bewoners organiseren diverse buurtactiviteiten ter bevordering van de leefbaarheid.

We stimuleren zelfbeheer en zelforganisatie, stellen ideecheques beschikbaar en denken mee met ideeën van de bewoners/ondernemers.

Verder betrekken we en werken we samen met netwerkpartners op de producten integrale wijkaanpak en leefbaarheidssignalen, organiseren we (thema)bijeenkomsten voor en door wijkbewoners en ondernemers.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (meerjarig x € 1.000)		Realisatie 2015	Primitief 2016	Gewijzigde raming 2016	Realisatie 2016
Wonen en Leven					
5600 Openbaar groen en openluchtrecreatie	Lasten	4.409	4.511	4.520	4.515
	Baten	88	81	81	89
Saldo		-4.321	-4.430	-4.440	-4.426
7210 Afvalverwijdering en -verwerking	Lasten	7.766	7.409	7.402	7.601
	Baten	6.678	7.198	7.198	7.370
Saldo		-1.089	-211	-204	-231
7220 Riolering en waterzuivering	Lasten	3.482	1.130	2.712	1.910
	Baten	89			
Saldo		-3.393	-1.130	-2.712	-1.910
7230 Milieubeheer	Lasten	1.206	1.376	1.697	1.696
	Baten	50	1	96	157
Saldo		-1.157	-1.375	-1.601	-1.539
7260 Baten rioolheffing	Lasten				
	Baten	2.752	3.399	3.399	3.206
Saldo		2.752	3.399	3.399	3.206
7290 Huishoudelijk/bedrijfsafvalwater	Lasten	1.430	1.540	1.395	1.421
	Baten	28			5
Saldo		-1.403	-1.540	-1.395	-1.416
7300 Hemelwater	Lasten	260	257	257	246
	Baten				
Saldo		-260	-257	-257	-246
7310 Grondwater	Lasten	253	267	267	271
	Baten				
Saldo		-253	-267	-267	-271
8100 Ruimtelijke ordening	Lasten	1.416	1.401	1.505	1.605
	Baten	167		101	192
Saldo		-1.250	-1.401	-1.404	-1.413
8200 Woningexploitatie	Lasten	240	235	235	253
	Baten	469	457	97	105
Saldo		228	222	-138	-148
8210 Wijkontwikkeling	Lasten	467	509	509	794
	Baten				298
Saldo		-467	-509	-509	-496
8220 Volkshuisvesting	Lasten	2.400	2.209	2.103	2.190
	Baten	1.267	902	1.277	2.301
Saldo		-1.132	-1.307	-826	110
8300 Bouwgrondexploitatie	Lasten	3.363	429	728	1.743
	Baten	2.245	160	348	1.074
Saldo		-1.119	-269	-380	-669
8320 Grondexploitatie RijswijkBuiten	Lasten	24.724	40.331	36.949	27.016
	Baten	24.724	40.331	36.949	27.016
Saldo					
Programmatotalen	Lasten	51.418	61.605	60.278	51.262
	Baten	38.555	52.530	49.546	41.813
Saldo		-12.863	-9.075	-10.732	-9.449

Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000)

	Raming na wijziging			Jaarrekening		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
a) Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is:						
- OZB eigenaren woningen		5.581	5.581		5.735	5.735
- OZB eigenaren niet-woningen		5.882	5.882		6.502	6.502
- OZB gebruikers niet-woningen					-17	-17
- OZB	459		-459	454		-454
- wet WOZ	242		-242	380		-380
- hondenbelasting	15	145	130	11	130	119
- precariobelasting	7	330	323	7	380	372
- retributies	6		-6	8	12	4
- toeristenbelasting	4	192	189	4	175	171
Subtotaal lokale heffingen	733	12.130	11.398	863	12.916	12.053
b) Algemene uitkeringen:						
- uitkering uit het gemeentefonds	404	71.534	71.131		71.553	71.553
Subtotaal algemene uitkeringen	404	71.534	71.131		71.553	71.553
c) Dividend:						
- dividenden	129	169	40	129	169	41
Subtotaal dividend	129	169	40	129	169	41
d) Overige algemene dekkingsmiddelen:						
- BTW-compensatiefonds				-6		6
- bespaarde rente		1.676	1.676		1.676	1.676
- gemeente eigendommen	771	900	129	795	939	144
- Plaspoelpolder		116	116		113	113
- uitkeringen van derden	112	124	12	112	15	-97
- saldo van kostenplaatsen	2.611	2.034	-577	2.963	2.206	-758
- lasten/baten oude dienstjaren						
- overige personeelskosten	1.532		-1.532	879		-879
- dubieuze debiteuren	308		-308	378		-378
- overig	12		-12			
Subtotaal overige algemene dekkingsmiddelen	5.346	4.850	-496	5.121	4.949	-172
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	6.611	88.683	82.072	6.113	89.587	83.474
Onvoorzien						
Onvoorziene uitgaven exploitatie						
Subtotaal onvoorzien			0			0
Heffing VPB						
			0			0
Totaal	6.611	88.683	82.072	6.113	89.587	83.474

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, onderdeel algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000)			
	Verschil t.o.v. raming na wijziging		
	Lasten	Baten	Saldo
a) Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is:			
- ozb eigenaren woningen		154	154
- ozb eigenaren niet-woningen		620	620
- ozb gebruikers niet-woningen		-17	-17
- ozb	-5		5
- wet WOZ	138		-138
- hondenbelasting	-4	-15	-11
- precariobelasting		49	49
- retributies	2	12	10
- toeristenbelasting		-17	-17
Subtotaal lokale heffingen	131	786	655
b) Algemene uitkeringen:			
- uitkering uit het gemeentefonds	-404	18	422
Subtotaal algemene uitkeringen	-404	18	422
c) Dividend:			
- dividenden		1	1
Subtotaal dividend		1	1
d) Overige algemene dekkingsmiddelen:			
- BTW-compensatiefonds	-6		6
- bespaarde rente			
- gemeente eigendommen	24	39	15
- Plaspoelpolder		-2	-2
- uitkeringen van derden		-109	-109
- saldo van kostenplaatsen	352	172	-180
- lasten/baten oude dienstjaren			
- overige personeelskosten	-654		654
- dubieuze debiteuren	71		-71
- overig	-12		12
Subtotaal overige algemene dekkingsmiddelen	-225	100	324
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	-498	904	1.402
Onvoorzien			
Onvoorziene uitgaven exploitatie			
Subtotaal onvoorzien			0
Heffing VPB			
			0
Totaal	-498	904	1.402

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, onderdeel algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

PARAGRAFEN

Aanleiding en achtergrond

De gemeente Rijswijk wil risico's die zij loopt beheersbaar maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat huidige risico's en de toekomstige risico's in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie. Om inzicht in deze risico's te verkrijgen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Op basis van de geïnventariseerde risico's wordt het weerstandsvermogen berekend.

Kader

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Het BBV schrijft voor dat een paragraaf Weerstandsvermogen in de jaarstukken moet worden opgenomen.

Vanaf de begroting 2016 en de jaarrekening 2015 is in het BBV verplicht gesteld om financiële kengetallen op te nemen in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing'. Deze kengetallen zijn aan het eind van de paragraaf opgenomen.

Financiële verordening gemeente Rijswijk 2016.

Nota weerstandsvermogen en risicomanagement.

De financiële verordening schrijft voor deze nota periodiek bij te stellen. Op 17 december 2013 heeft de raad deze nota vastgesteld.

Nota reserves en voorzieningen Gemeente Rijswijk.

Ook deze nota is op 17 december 2013 door de raad vastgesteld.

Risicoprofiel

Om de risico's van Rijswijk in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is onder andere tot stand gekomen met behulp van NARIS, een risicomanagement informatiesysteem dat bij veel gemeenten wordt gebruikt. Hiermee worden risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld. Op grond van het risicomanagementbeleid worden in het onderstaande overzicht alleen de 10 grootste risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Afzonderlijk van het door de gemeente opgestelde risicoprofiel is door een extern bureau een risicoanalyse uitgevoerd op de grondexploitatie RijswijkBuiten. Deze analyse is niet gemaakt met behulp van Naris, maar is wel gebaseerd op dezelfde principes. Het overnemen van de resultaten van de risicoanalyse van RijswijkBuiten in Naris leidt tot ongewenste effecten. Om die reden worden de resultaten apart vermeld en zijn deze niet opgenomen in onderstaand overzicht.

In de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen is wel rekening gehouden met de uitkomsten van de risicoanalyse van RijswijkBuiten.

Uit de inventarisatie zijn vanuit de afdelingen in totaal 57 risico's in beeld gebracht met een totaal geraamd risico van ca. € 15.445.000,-. Risico's met een geschatte omvang kleiner dan € 60.000,- zijn in deze berekening niet meegenomen. Indien een dergelijk risico zich daadwerkelijk voordoet, dienen de lasten hiervan binnen de exploitatiebudgetten opgevangen te worden.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het onderstaande overzicht worden zoals aangegeven alleen de grootste 10 risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Risicobeheer is per definitie toekomstgericht. Het richt zich op het tijdig identificeren van risico's en op het nemen maatregelen om deze risico's te beheersen. Het opnemen van risico's in de jaarrekening, terwijl al bekend is dat deze zich in het verslagjaar niet hebben voorgedaan, krijgt daarmee niet de hoogste prioriteit. Om die reden is ervoor gekozen om de laatste actualisatie van de risico's (stand tweede halfjaarrapportage) te hanteren. In de periode tussen de totstandkoming van deze rapportage en 31 december 2016 was er geen aanleiding nieuwe risico's toe te voegen.

Tabel 1: Belangrijkste financiële risico's

Risico	Kans	Financieel gevolg	Involed
Wet Werk en Bijstand	70%	max. € 1.200.000,-	15,02%
Bezuinigingen op de macrobudgetten en veranderingen in het rekenmodel waarmee de macrobudgetten worden berekend, kunnen leiden tot tekorten op de lokale rijkssubsidie. Een dergelijke overheidsmaatregel kan niet worden voorkomen en kan leiden tot tekorten. Het participatiebudget wordt maximaal ingezet voor bevordering van uitstroom uit de uitkering zodat de uitgaven aan uitkeringen zo laag mogelijk blijven en het eventuele tekort zoveel als mogelijk beperkt blijft.			
Bouwgrondexploitaties	50%	max. € 1.250.000,-	11,04%
Het niet kunnen afdekken van risico's, die kunnen ontstaan door richtlijnen, voorwaarden, eisen van andere overheden en overige derden-partijen kunnen resulteren in financiële tegenvallers.			
Sociaal Domein	50%	max. € 1.200.000,-	10,67%
Het beoogde kostenbesparend beleid voor het concept Jeugdzorg en het concept WMO wordt niet gehaald.			
Belastingen, waardedaling niet-woningen	50%	max. € 1.000.000,-	8,96%
Om het tarief voor de onroerendezaakbelasting (OZB) niet-woningen te berekenen, wordt gebruik gemaakt van een raming van de totale WOZ waarde, zoals die verwacht wordt voor het komende jaar. Het tarief wordt in september van het lopende jaar berekend, waardoor de WOZ –taxateur op dat moment een inschatting maakt van de totale WOZ waarde voor de niet-woningen voor het jaar erop. In de huidige markt van niet-woningen is het bijzonder lastig om de waardeontwikkeling voor de niet-woningen in de komende jaren te voorspellen. We kiezen ervoor om de tarieven voor de OZB niet-woningen te berekenen op basis van het waardeniveau van het afgelopen jaar, verminderd met eventuele onttrekkingen. Dat betekent dat het mogelijk is dat de waarde uiteindelijk lager is, waardoor ook de opbrengst lager zal zijn.			
Deelname in gemeenschappelijke regeling	30%	max. € 600.000,-	3,24%
Verplichte bijdragen in exploitatie verliezen en beperkte invloed leiden tot financiële tegenvallers.			
Functioneel leeftijdsontslag Brandweer	70%	max. € 250.000,-	3,16%
De herziening van de FLO-regeling leidt tot een aanzienlijke stijging van de kosten.			
Asbest verwijdering	70%	max. € 250.000,-	3,13%
Onvoorzien uitgaven door asbestverwijdering in accommodaties.			
Overschrijding investeringen	70%	max. € 250.000,-	3,12%
Risico van overschrijding budgetten bij grote projecten.			
Kosten inhuur extra personeel	70%	max. € 200.000,-	2,50%
Competentiegebrek, capaciteitsgebrek en/of te laag kennisniveau voor specialisme kan leiden tot fouten en extra kosten.			
Herschikking welzijnsaccommodaties	50%	max. € 250.000,-	2,26%
Vertragingen in het project leiden tot extra onderhoudskosten oude welzijnsgebouwen.			

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In totaal zijn er voor een bedrag van € 15.445.000,- risico's opgenomen. Het aandeel van de top 10 risico's in het totaal is € 6.450.000,-. Dit betekent dat de overige risico's optellen tot een bedrag van € 8.995.000,-.

Met de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd waarbij met het hanteren van een zekerheidpercentage van 90% de benodigde weerstandscapaciteit is bepaald. Het reserveren van het maximale bedrag van de opgenomen risico's is namelijk niet reëel, omdat de risico's niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang zullen optreden. Het resultaat van deze simulatie is dat met een benodigde weerstandscapaciteit van € 3.981.559,- het voor 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt. Ter informatie is in de volgende tabel de benodigde weerstandscapaciteit opgenomen bij het hanteren van naastgelegen zekerheidpercentages.

Tabel 2: Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidpercentages

Percentage	Bedrag
75%	€ 3.385.809
80%	€ 3.547.213
85%	€ 3.737.063
90%	€ 3.981.559
95%	€ 4.349.138

Analyse risicomanagement RijswijkBuiten

In de 5e herziening van de grondexploitatie Sion-'t Haantje zijn de risico's opnieuw in beeld gebracht. Hierbij zijn de uitkomsten van de externe analyse als basis genomen. Om de geconstateerde risico's te beperken is een aantal aanbevelingen uit het rapport reeds ter hand genomen en acties uitgezet. Op basis van de geactualiseerde risico-inventarisatie is een weerstandscapaciteit van € 13,76 miljoen benodigd.

De buffer voor het totaal van de gekwantificeerde risico's bestaat binnen de Grondexploitatie Sion-'t Haantje uit het geraamde (positief) resultaat vermeerderd met het budget voor Onvoorzien, in totaal voor € 8,60 miljoen. De Algemene reserve van de gemeente Rijswijk dient voor een bedrag van € 5,16 miljoen mede ingezet te worden als buffer.

Totaal benodigde weerstandscapaciteit

Uitkomst risicomanagementsysteem	€ 3.981.559,-
Uitkomst risicoanalyse RijswijkBuiten	€ 5.160.000,-
Totaal	€ 9.141.559,-

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente Rijswijk bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

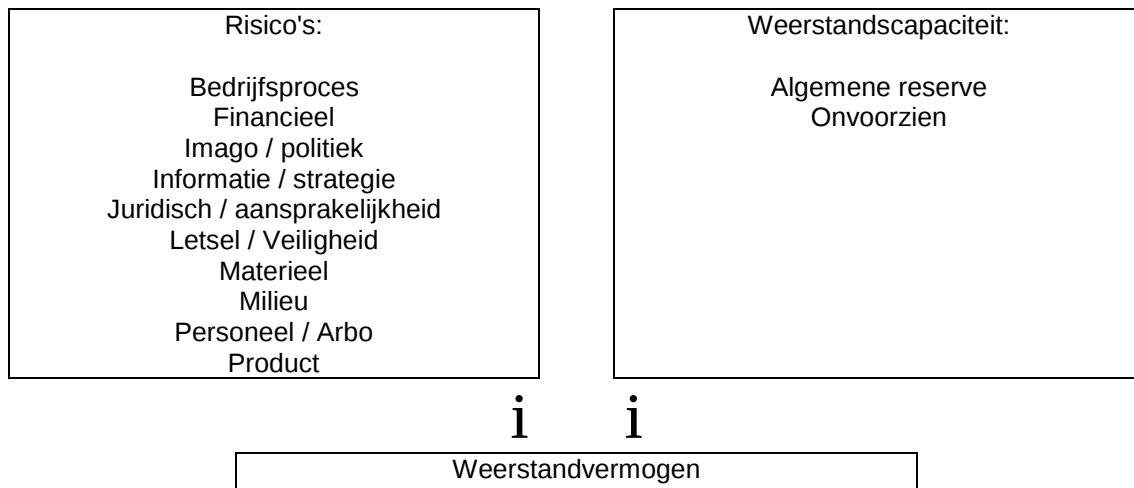
Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit

Weerstand	Startcapaciteit	Bijboekingen	Afboekingen	Huidige capaciteit
Algemene reserve	€ 25.717.806	€ 4.446.830	€ 777.275	€ 29.387.362
Onvoorzien	€ 50.000	€ 0	€ 50.000	€ 0
Totale weerstandscapaciteit	€ 25.767.806	€ 4.446.830	€ 827.275	€ 29.387.362

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 29.387.362}}{\text{€ 9.141.559}} = 3,21$$

Tabel 4: Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2,0	uitstekend
B	1,4-2,0	ruim voldoende
C	1,0-1,4	voldoende
D	0,8-1,0	matig
E	0,6-0,8	onvoldoende
F	<0,6	ruim onvoldoende

De ratio valt in A. Conclusie is dat op dit moment, volgens de huidige analyse van de mogelijke risico's, vertaald in het benodigde weerstandsvermogen, de waardering ruim voldoende is.

Kengetallen als gevolg van wijzigingen BBV

Als gevolg van wijzigingen in het BBV dient onderstaande tabel met financiële kengetallen te worden opgenomen. Gedachtegang van de commissie BBV is dat deze kengetallen door de toezichthouders (gemeenteraad en provincie) meegewogen dienen te worden bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. Hierbij zal nadrukkelijk de eigen specifieke situatie in ogenschouw genomen moeten worden, aangezien deze voor iedere gemeente min of meer uniek is.

Jaarrekening 2016		Verloop van de kengetallen	
Kengetallen:	Verslag 2015	Begroting 2016	Verslag 2016
netto schuldquote	162,1%	208,3%	157,8%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	162,0%	202,8%	157,3%
solvabiliteitsratio	11%	13%	11%
structurele exploitatieruimte	1,4%	1,1%	1,4%
grondexploitatie	104%	129%	96%
belastingcapaciteit	91%	94%	94%

Toelichting kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

Beoordeling kengetallen

Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken.

De kengetallen netto schuldquote en de grondexploitatie zijn erg hoog. Dit is een direct gevolg van de investeringen in RijswijkBuiten. Het omgekeerde geldt ook voor de solvabiliteitsratio. Het hoge aandeel vreemd vermogen als gevolg van de financiering van RijswijkBuiten zorgt voor een lage solvabiliteitsratio.

De boekwaarde van de grondexploitatie RijswijkBuiten heeft in 2015 haar piek bereikt en neemt in de komende jaren gestaag af. Dit heeft direct invloed op de netto schuldquote, de solvabiliteitsratio en de grondexploitatie.

In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking of de gemeente over voldoende structurele baten beschikt welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De structurele exploitatieruimte is positief. Dit betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Daarnaast is er sprake van onbenutte belastingcapaciteit.

Ondanks de hoge schuldenpositie kan worden geconcludeerd dat voor wat betreft de financiële positie van Rijswijk sprake is van voldoende weerbaarheid en wendbaarheid.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen (openbare ruimte, gebouwen) komt in meerdere programma's van deze begroting terug. Het vormt financieel gezien een aanzienlijk deel van de begroting en het is daarnaast maatschappelijk gezien van groot belang. Om deze redenen is gekozen om het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen in een aparte, verplichte paragraaf in de begroting op te nemen.

De paragraaf Kapitaalgoederen herbergt (delen van) de volgende bestuurlijke opgave:

Leefomgeving en veiligheid

Wat willen we bereiken?

Visie op de opgave

In samenwerking met betrokken partijen streven wij naar een aantrekkelijke, duurzame en groene leefomgeving waarin inwoners van Rijswijk, maar ook nieuwe inwoners, plezierig kunnen wonen. Vanuit een integraal perspectief komen wij in samenspraak met betrokken partijen tot een hoogwaardig ingerichte openbare ruimte die aansluit op hun wensen. Het gemeentelijke vastgoed faciliteert maatschappelijke activiteiten en is optimaal ingezet en gebruikt.

Doelstellingen

1) Basis op orde

Wij voldoen aan de zorgplicht. Dat wil zeggen: geen kapitaalvernietiging en zorgen voor veiligheid en continuïteit. Jaarlijkse inspecties zorgen ervoor dat er indien nodig tijdig wordt ingegrepen. Er wordt gewerkt met beheerplannen, meerjarenonderhoudsplannen en een adequaat dekkingsplan.

2) Kansen benutten bij regulier onderhoud

Bij het noodzakelijk regulier onderhoud (veiligheid) realiseren wij waar mogelijk kleinschalige verbeteringen om zo voor bewoners en gebruikers meerwaarde te creëren.

3) Social return: kansen bieden voor de sociale betrokkenheid en maatschappelijke ontwikkeling

Bewoners, gebruikers, partners en bedrijven zijn actief betrokken bij de invulling en het onderhoud van de openbare ruimte en het maatschappelijk vastgoed.

Beheer leent zich door de aard van het werk om meer te betekenen voor de maatschappij dan alleen maar technische onderhoudsmaatregelen. Wij betrekken bewoners, gebruikers, partners en bedrijven bij de invulling en het onderhoud van de openbare ruimte en het maatschappelijk vastgoed. Daarnaast bieden wij kansen aan jongeren in opleidingen en onderzoeken wij de mogelijkheden om het voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt weer mogelijk te maken mee te doen in de samenleving.

4) Verduurzaming van het beheer van kapitaalgoederen

Bij het onderhoud, keuze voor materialen en de selectie van aannemers is duurzaamheid een selectiecriteria. Daarbij gaan wij (subsidie) kansen optimaal benutten voor innovatieve technieken in gebouwen-, infra- en groenbeheer.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

5) Optimaal gebruik van gebouwen

Wij gaan gebouwen multifunctioneel inzetten en combineren en staan hierbij open voor nieuwe combinaties. Hiermee gaan wij kosten besparen en meer interactie stimuleren tussen maatschappelijke partners en instellingen.

Indicatoren

Indicator	Realisatie 2016	Streefwaarde 2016	2017	2018	2019
1 Aantal meldingen over de openbare ruimte	7.674	7.200	7.000	6.800	6.600
2 Kwaliteitscijfer openbare ruimte (burgerpeiling)	Niet bepaald	Nulpeil bepalen	n.t.b.	n.t.b.	7
3 Aantal initiatieven in het beheer van de openbare ruimte	4	15	20	20	20
4 Aantal innovaties in het duurzaam beheer	1	2	2	2	2
5 Bezettingspercentage maatschappelijk vastgoed	Circa 80 *	Nader te bepalen in strategisch beheerplan	50	60	80

*Dit percentage is met name een gevolg van het huisvesten van basisschool Kronenburgh in maatschappelijk vastgoed.

Areaal gegevens

Het openbare gebied dat de gemeente beheert, omvat een omvangrijk aantal objecten met uiteenlopende functies. Enkele kengetallen:

Groen, water en recreatie

Gazon en gras	circa	187 ha
Beplanting	circa	114 ha
Bomen	circa	27.700 stuks
Water	circa	70 ha

Voorzieningen voor kinderen en jeugd

Speeltoestellen	circa	581 stuks
-----------------	-------	-----------

Verkeer en verblijf in de stad

Doorgaande wegen en pleinen	circa	180 km
Fiets- en recreatieve paden	circa	55 km

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Bruggen, tunnels en viaducten	circa	297 stuks
Lichtmasten	circa	8.042 stuks

Volksgezondheid en milieu

Afval- en verzamelcontainers	circa	1.365 stuks
Riolering en hemelwaterafvoer	circa	210 km

De vastgoedportefeuille welke de gemeente beheert, omvat verschillende objecten met uiteenlopende functies:

Cultuurgebouwen	2
Sportgebouwen	6
Welzijn gebouwen	18
Woningen	14
Winkelpanden	5
Fietsenstallingen	3
Kinderboerderijen	2
Overige gebouwen	14
Totaal	64

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Inlopen achterstanden

Het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) is herzien en vastgesteld. Verspreid over de komende jaren wordt de grote vervangingsopgave voor rioleringen voortgezet.

Er zijn op diverse locaties onderhoudswerkzaamheden aan het asfalt uitgevoerd en gecombineerd met andere werkzaamheden. Zoals het verkeersveiliger maken van de Treubstraat en de aanpassing van de kruising bij de Laan van Oversteen.

Voor de openbare verlichting zijn een groot aantal schakelkasten geplaatst. Bij het omschakelen van de openbare verlichting op deze schakelkasten worden de zwakke plekken in het kabelnet zichtbaar en hersteld. Er zijn daardoor in 2016 meer en grotere storingen geweest. Wanneer alle schakelkasten zijn aangesloten zijn deze storingen verleden tijd en kunnen nieuwe storingen sneller worden verholpen. Het aansluiten van de schakelkasten loopt door in 2017.

In park Cromvliet is samen met bewoners en met subsidie van de provincie Zuid-Holland tot een aangepaste inrichting gekomen. Deze inrichting maakt de historische structuren in het park zichtbaar en heeft bijgedragen aan de sociale samenhang in de buurt. Dit heeft onder andere geresulteerd in een buurtmoestuin in het park.

Voor park Hofrust hebben bewoners het voortouw genomen om samen met de buurt tot een plan voor het park te komen. De eerste aanpassingen in het park zijn gerealiseerd. Om de overige ambities voor het park te kunnen realiseren hebben de bewoners subsidie verkregen van de provincie Zuid-Holland

Renovatieprogramma nutsleidingen door bedrijven

De gemeente is actief met de nutsbedrijven in gesprek om werkzaamheden waar mogelijk te combineren. Er is gestart met het opstellen van kaders voor de ondergrondse infrastructuur;

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur (AVOI). Dit zal onder andere zorgen voor een efficiëntere samenwerking door het combineren van werkzaamheden.

Herstructurering Frans Halskade, Generaal Spoorlaan en Karel Doormanlaan

Voor de Frans Halskade en de Generaal Spoorlaan is er in 2016 met bewoners een interactief participatietraject doorlopen om te komen tot een ontwerp. In 2017 start de uitvoering van deze projecten. Rondom de Karel Doormanlaan zijn de ambities en bouwontwikkelingen in beeld gebracht en de kaders bepaald.

Terugdringen overlast bomen

In 2016 is gestart met de leidraad “de goede boom op de juiste plaats”. In deze leidraad wordt aangegeven hoe de gemeente omgaat met bomen in woonstraten. Hierin wordt onder andere invulling gegeven aan hoe de groenqualiteit in woonstraten geborgd wordt en hoe de gemeente omgaat met bomen waar inwoners overlast van ervaren.

Onderhoudsachterstanden vastgoed

In 2016 is er een flinke inhaalslag gemaakt in het groot onderhoud van het maatschappelijk vastgoed. Er is onder andere veel schilderwerk en dakonderhoud uitgevoerd. Verder zijn er voorbereidingen getroffen voor onderhoudsprojecten voor de komende jaren. Voorbeelden van deze projecten zijn: totale dakvervanging van de Esdoornstraat 3, vervanging CV-ketels diverse locaties, aanbrengen valbeveiliging op daken op diverse locaties en saneren asbest diverse locaties.

Onderhoudspiek civiele kunstwerken

Het beheerplan civiele kunstwerken is geactualiseerd. Dit heeft geleid tot een verhoging van het vervangingsbudget in 2017 met € 30.000 naar € 115.000 per jaar. Met dit investeringsbudget worden de kunstwerken sober en doelmatig onderhouden met beperkte risico's.

Budgettair kader

In de afgelopen jaren is extra geïnvesteerd in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. De basis is op orde gebracht (bijv. bomen en baggeren). De budgetten voor de openbare ruimte zijn voldoende om de openbare ruimte veilig te houden. Bij de gebouwen zijn er grote achterstanden en staan de onderhoudsbudgetten onder druk. Conform de eisen van de BBV maken wij alle onderhoudsbudgetten inzichtelijk in een overzichtelijke tabel. Daarnaast geven wij aan waarvoor het budget wordt ingezet.

Beschikbare exploitatiebudgetten

De belangrijkste exploitatiebudgetten zijn:

Product	Budget 2016	Gerealiseerd 2016	Verschil	Specificatie van de werkzaamheden
Wegen	516.910	550.340	-33.430	· Klein asfalt onderhoud · Onderhoud bestrating · Onderhoud paden

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Product	Budget 2016	Gerealiseerd 2016	Verschil	Specificatie van de werkzaamheden
				· Herstellen belijning
Groen	1.266.260	1.215.277	50.983	· Maaien gras · Herstellen gazons · Onderhoud bomen · Herplanten groenstroken · Onkruid en zwerfvuil verwijderen
Verlichting en verkeersregelinstallaties	532.000	394.919	137.081	· Verhelpen van storingen en reparaties · Preventief lampen vervangen · Schilderen van armaturen en masten · Beheer verkeersmanagementsysteem
Waterwegen	267.070	268.589	-1.519	· Maaien en krozen van watergangen · Onderhoud beschoeiing
Spelen	48.490	52.005	-3.515	· Veiligheidscontroles en inspecties · Reparaties en klein onderhoud
Bruggen en duikers	174.110	177.288	-3.178	· Veiligheidscontroles en inspecties · Reparaties en klein onderhoud · Reinigen
Riolering	784.300	801.603	-17.303	· Klein onderhoud van riolering en reparaties · Verhelpen storingen en verstoppingen · Reinigen van riolering · Beheer en monitoren van het functioneren van rioolstelsel

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Product	Budget 2016	Gerealiseerd 2016	Verschil	Specificatie van de werkzaamheden
Gebouwen en objecten	1.631.150	1.785.860	-154.710	· Onderhoud cultuurgebouwen · Onderhoud sportgebouwen · Onderhoud welzijnggebouwen · Onderhoud woningen · Onderhoud winkelpanden · Onderhoud fietsenstallingen · Onderhoud kinderboerderijen

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Beschikbare investeringsbudgetten

De belangrijkste investeringsbudgetten zijn:

	Budget 2016	Gerealiseerd 2016	Verschil	Specificatie van de werkzaamheden
Wegen	1.035.980	640.689	395.291	· Reguliere vervanging asfalt · Aanpak 3 probleemstraten · Kleinschalige plekken opwaarderen
Groen	531.440	216.790	314.650	· Reguliere vervanging bomen · Aanpak overlastbomen en versterking laanstructuren · Renovatie en groenontwikkeling
Speelplekken	334.550	210.875	123.675	· Vervanging van speeltoestellen en ondergronden
Verlichting en verkeersregelininstallaties	1.237.000	654.552	582.448	· Reguliere vervanging verlichting · Inhaalprogramma verlichting
Bruggen en duikers	83.000	45.700	37.300	· Reguliere vervanging van bruggen en duikers
Waterwegen	268.000	264.689	3.311	· Reguliere vervanging beschoeiing
Riolering	2.953.740	2.171.536	782.204	· Reguliere vervanging riolering en gemalen · Programma onderhoudspiek riolering
Gebouwen en objecten	576.810	10.118	566.692	· Investering sportgebouwen

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Beschikbare voorzieningen

Voor het vastgoed zijn er twee financiële instrumenten ingericht. Deze zijn bedoeld om pieken in onderhoud op te vangen en daarnaast het budget stevig te verankeren in de begroting.

Voorziening	Bedrag per 31-12-2016	Specificatie
Voorziening baggeren	312.193	Het te baggeren areaal is verdeeld in 7 vakken. Eens per 8 jaar wordt er in een vak gebaggerd. De voorziening is opgezet om de grote verschillen in jaarlijkse kosten op te kunnen vangen.
Voorziening gemeentelijk vastgoed	247.621	Zodra een woning vrij komt wordt deze verkocht. De voorziening voor groot onderhoud komt daarmee op termijn te vervallen. De voorziening is voldoende tot aan de verkoop, er worden geen dotaties aan de voorziening meer gedaan.
Voorziening onderhoud welzijnsaccommodaties (MOP)	581.081	Deze voorziening is bestemd voor het groot onderhoud van maatschappelijk vastgoed. In de meerjarenbegroting is vanaf 2016 rekening gehouden met een hogere storting van € 800.000 om de achterstanden in te lopen.

Wat willen we bereiken?

Visie op HRM

De ambtelijke organisatie is sterk in beweging. We ontwerpen en ontwikkelen een organisatie die voor nu en in de toekomst voldoende wendbaar en duurzaam is om met de beschikbare middelen een college zo goed mogelijk te faciliteren het collegeprogramma en de wettelijke taken uit te voeren.

HRM werkt aan de ontwikkeling van een (meer) wendbare en duurzame organisatie, met vaste formatie voor de continuïteit van de belangrijke gemeentelijke opgaven aangevuld met (mogelijkheden voor) verschillende vormen van flexibele inzet.

We zetten in op het realiseren van een (meer) evenwichtige opbouw van het personeelsbestand om te zorgen dat kwaliteit en continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening gewaarborgd blijft. De redelijke grote uitstroom van oudere medewerkers in de komende jaren vraagt om borging van (kritische en strategische) kennis en ervaring in de organisatie en biedt mogelijkheden voor vernieuwing.

We kiezen voor een opgaven gestuurde manier van werken waarbij de focus ligt op het, samen met onze externe partners, realiseren van beoogde maatschappelijke effecten. HRM faciliteert een voortdurende ontwikkeling van de medewerkers in de organisatie zodat medewerkers met hun talenten en kwaliteiten optimaal bijdragen aan het realiseren van de gemeentelijke opgaven.

Belangrijk blijft dat we als werkgever aantrekkelijk en toegankelijk zijn voor alle doelgroepen op de arbeidsmarkt

Doelstellingen

1. We realiseren van een organisatie(vorm) van waaruit vaste en flexibele capaciteit wendbaar wordt ingezet op wisselende opgaven.
2. We komen tot een evenwichtig opgebouwd personeelsbestand.
3. We faciliteren het opgaven gestuurd werken waar alle medewerkers met hun talenten en kwaliteiten optimaal bijdragen aan het realiseren van opgaven.
4. We ontwikkelen, implementeren en realiseren bijbehorend HRM-instrumentarium.

Indicatoren

Om de voortgang van het proces te kunnen volgen en waar nodig bij te sturen stelden we vooralsnog de navolgende indicatoren vast. Het komende jaar zullen we ook benutten om deze indicatoren te toetsen op essentie en meetbaarheid.

Indicator	Realisatie 2016	Streefwaarde 2016	2017	2018	2019
1. Verhouding vast flexibel (% kosten)	21%	12%	10%	10%	10%

Indicator	Realisatie 2016	Streefwaarde 2016	2017	2018	2019
inhuur t.o.v. totale loonsom ¹⁾					
2. Het percentage medewerkers dat in meerdere opgaven heeft gewerkt. ²⁾	25%	40%	50%	60%	60%
3. percentage medewerkers waarover jaarlijks de ontwikkeling en het functioneren in kaart is gebracht (verslagen gesprekkencyclus) ³⁾	100%	85%	90%	95%	100%
4. Streefcijfer Verzuimpercentage.	7%	5,8%	5,2%	4,8%	4,8%

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Indicator 1

De indicator 'verhouding vast flexibel' is in de programmabegroting bepaald op 12%, De werkelijke waarde over het jaar 2015 was 18,2%. De uiteindelijke uitkomst voor 2016 is 21,2%.

	2016	2015	Stijging in een % van de salariskosten
Inhuur exploitatie	2.247.143	1.791.213	1,8%
Sociaal domein	2.446.418	1.901.555	2,2%
Bouwgrondexploitaties	821.552	891.114	-0,3%
Investerings	5.515.113	4.583.882	3,7%
Totaalkosten huidig personeel	25.916.322	25.237.984	
% inhuur uitgedrukt in het totaal van de salariskosten van het huidig personeel	21,3%	18,2%	

Het merendeel van de inhuur vindt plaats binnen het sociaal domein (ruim €2,4 miljoen, meer dan 44% van het totaal). Niet alleen ten laste van vacatures, maar ook ten laste van andere bronnen, zodat hiervoor dekking was. Voor de beleidsvelden Werk en Inkomen zijn er afgelopen jaar verschuivingen geweest in het management, waardoor er extra ingehuurd moest worden. Voor de uitvoering is er vanuit effectiviteitsoverwegingen voor gekozen om bij re-integratie van werkzoekenden meer professionals in te huren en

¹ Dit is een voorlopig indicator voor de verhouding vast – flexibel. Zodra een betere voorhanden is zal deze worden aangepast (zie doelstelling 1).

² Indicator voor de flexibiliteit van de inzet van het huidige personeelsbestand (zie doelstelling 2).

³ Indicator voor doelstelling 3.

minder instrumenten in te kopen. Tevens worden er mensen ingehuurd om een aantal minimaregelingen in de piekmomenten adequaat, binnen de gestelde termijnen, af te handelen. Voor de beleidsvelden Wmo en Jeugd is er inhuur geweest voor de invulling van bestaande vacatureruimte. Daarnaast zijn er voor de uitvoering van nieuwe taken (o.a. plan van aanpak verwarde personen, herinrichting toegang) tijdelijke externen aangetrokken.

In 2016 realiseerden we de wijziging van de organisatie naar een opgavengestuurde organisatie. Tijdens deze implementatieperiode zijn vacatures aangehouden voor het plaatsingsproces. Om de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen waarborgen was het in diverse situaties noodzakelijk in te huren. Doordat de implementatie meer tijd in beslag nam dan aanvankelijk was gepland moesten we ook over een langere periode inhuren. Aan het einde van deze paragraaf is de staat van personele lasten 2016 opgenomen waaruit de totale vacature ruimte kan worden afgeleid.

Daarnaast staan tegenover een deel van deze inhuur inkomsten uit detachering, anterieure overeenkomsten of extra opbrengsten uit WABO activiteiten.

Indicator 2

Na het opheffen van de 'oude' structuur met afdelingen en secties brachten we eind 2016 als onderdeel van de opgavengestuurde manier van werken alle mensen onder in opgaven. Circa 25% van de mensen plaatsten we in twee of meer opgaven. In dit proces konden alle opgavenmanagers / leidinggevendenden aangeven welke (expert)rollen in de opgaven nodig waren.

Indicator 3

Als onderdeel van de naar de opgave gestuurde manier van werken hielden alle leidinggevendenden met alle medewerkers een plaatsingsgesprek. Dit gesprek heeft grotendeels de functie van het functioneringsgesprek overgenomen. In 2017 wordt gestart met een nieuw startgesprek & beoordelingscyclus.

Indicator 4

Het verzuimpercentage nam toe. Dit geldt zowel voor de meldingsfrequentie als het langdurige verzuim (> langer dan 1 jaar). Bij het ouder worden van medewerkers duurt bij ziekte het herstel vaak langer. Het langdurig verzuim weegt relatief zwaar door in het verzuimpercentage. Binnenkort ontvangen we de rapportage van de Arbodienst waarvan we tot 1 januari jl. gebruik maakten en verwachten we meer inzicht te krijgen in de oorzaken van het toegenomen verzuim. Met de nieuwe Arbodienst Tredin, die we vanaf 1 januari hebben, gaan we in ieder geval inzetten op het coachen van het management, het (verder) ontwikkelen van de eigen regie rol en het verbeteren van de managementinformatie. Verder zal er een plan van aanpak gemaakt worden.

Facilitaire opgaven

Wat willen we bereiken?

Visie op facilitaire opgaven

Onder de facilitaire opgaven verstaan we de opgaven Informatie, Facilitair en Administratie. Voor deze paragraaf Bedrijfsvoering hebben we ook de opgaven Juridische Zaken als facilitaire opgave aangemerkt.

De verandering naar een opgaven gestuurde organisatie vraagt om een andere ondersteuning op het gebied van bedrijfsvoering. Die aansluit bij het uitgangspunt om flexibel en wendbaar te werken. Maar tegelijkertijd gericht op het bereiken van efficiency, bijvoorbeeld door het standaardiseren en harmoniseren van processen en producten.

Doelstellingen

1. Maximaal faciliteren van de opgaven gestuurde organisatie, specifiek op de onderdelen flexibiliteit en wendbaarheid.
2. Efficiënt inrichten van de intern en extern gerichte dienstverlening.

Indicatoren

Indicatoren	Realisatie 2016	Streefwaarde 2016	2017	2018	2019
1. Werkplekindex: verhouding tussen het aantal medewerkers en het aantal werkplekken.	80%	70%	70%	70%	60%
2. Aantal medewerkers dat volledig tijd- en plaatsonafhankelijk kan werken.	80%	80%	80%	80%	80%
3. Klanttevredenheid voor alle onderdelen van de dienstverlening > 4 (schaal 1-5) ⁴	Nvt	80%	80%	90%	90%
4. Aantal facturen dat is betaald binnen de wettelijke termijn (30 dagen)	90,9%	92,5%	95%	99%	99%
5. Percentage juridische procedures dat binnen de wettelijke termijnen is afgedaan.	87%	90%	95%	95%	95% ⁵
6. Percentage poststukken dat binnen de wettelijke termijn wordt afgedaan.	85%	95%	95%	95%	95% ⁶

⁴ De klanttevredenheid wordt tweejaarlijks op een aantal onderdelen (27) gemeten. In 2014 scoorde 63% 3,9 of hoger (schaal 1-5); ambitie is dit percentage te verhogen.

⁵ Geen 100% omdat de ervaring leert dat de behandelingen van zeer complexe dossiers niet of nauwelijks realiseerbaar is binnen de geldende wettelijke termijnen.

⁶ Zie voetnoot 2.

Bovenstaande indicatoren worden voor een deel jaarlijks gemeten voor de benchmark 'Vensters voor Bedrijfsvoering' waaraan we jaarlijks deelnemen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Indicatoren 1 en 2

Alle FAT-clients (desktops) zijn uitgefaseerd en iedere medewerker kan beschikken over een token om daarmee plaats- en tijdonafhankelijk te kunnen werken. Afhankelijk van de rol / functie beschikken medewerkers over een tablet/mobiele telefoon.

Met betrekking tot het terugbrengen van het aantal fysieke werkplekken zijn er geen wijzigingen geweest. De aanpassing van de inrichting is uitgesteld mede als gevolg van de discussie omtrent het Huis van de stad.

We hebben in 2016 de huur van een etage in Hoogvoorde per 1 mei 2017 opgezegd.

Indicator 3

Deze tevredenheidsmeting is in 2016 niet uitgevoerd, en staat voor 2017 weer op het programma. Hier is voor gekozen omdat de organisatie zich in 2016 midden in een organisatieveranderingsproces bevond dat om prioritering vroeg.

Indicator 4

Inmiddels is managementinformatie over ons betaalgedrag beschikbaar. In de eerste helft van 2017 wordt dat gedeeld via het bedrijfsvoering dashboard. Stringenter monitoren en rappelleren heeft in 2016 een positief effect gehad op een betere afhandeling van facturen; het percentage facturen dat werd betaald binnen de wettelijke termijn nam toe van 85,5% tot 90,9%.

Indicator 5

We implementeerden in 2016 een werksysteem (genaamd Octopus) ter ondersteuning van de processen voor de afhandeling van de bezwaar- en beroepsschriften Workflow systeem voor Bezwaar en Beroep (Octopus). Daarmee zijn handelingen geautomatiseerd, zijn rapportagemogelijkheden verbeterd en worden stukken automatisch opgeslagen in een digitaal dossier.

Er is periodiek overleg tussen de opgaven Juridische Zaken en de 'vakopgaven' over bezwaren en beroepen met als doel de juridische kwaliteit van besluiten te verbeteren.

Indicator 6

Voor een aantal domeinen is een Dashboard geïmplementeerd voor managementinformatie en verbeterde monitoring. Ook is een aanvang gemaakt met de ontwikkeling van een gemeentebreed Dashboard dat in 2017 gerealiseerd wordt.

Staat van personele lasten 2016

Omschrijving	Totaal Uitgaven 2016	Raming 2016	Verschillen
Directie	416.569	341.510	-75.059
Organisatie 2020 en trainees	428.152	380.000	-48.152
Concernstaf	1.758.768	1.712.930	-45.838
Personeel en Organisatie	511.752	571.440	59.688
Projectenbureau	568.785	644.650	75.865
Communicatie	760.063	705.180	-54.883
Bedrijfsvoering	4.705.115	4.755.760	50.645
Stad en Samenleving	5.235.160	5.554.440	319.280
Stadsbeheer	5.016.153	5.100.920	84.767
Sociale Zaken	2.811.844	3.422.210	610.366
Publiekszaken	2.112.161	2.156.320	44.159
Overige	416.138	504.720	88.582
Totaal	24.740.660	25.850.080	1.109.420
Griffie	372.069	382.120	10.051
Programmabureau RijswijkBuiten	803.870	782.300	-21.570
Totaal huidig personeel	25.916.599	27.014.500	1.097.901
Individueel keuzebudget (IKB)	777.275	1.200.000	422.725
Voormalig personeel	247.500	351.020	103.520
Bestuur	1.150.205	1.056.530	-93.675
Totaal	28.091.580	29.622.050	1.530.470

WNT-verantwoording 2016 Gemeente Rijswijk

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Gemeente Rijswijk van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor de Gemeente Rijswijk is € 179.000,=. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1	A. de Baat	W. van der Giessen	J.A. Massaar
Functiegegevens	Gemeentesecretaris/ Algemeen Directeur	Waarnemend Gemeentesecretaris/ Algemeen Directeur	Griffier I
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1/2016 - 31/10/2016	1/11/2016 - 31/12/2016	1/1/2016 - 31/12/2016
Omvang dienstverband (in fte)	1,11	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Nee	Nee	Nee
Individueel WNT-maximum	€ 149.167	€ 29.833	€ 179.000
Beloning	€ 88.889	€ 17.843	€ 80.750
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 121	€ 14	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 10.981	€ 2.263	€ 10.688
Subtotaal	€ 99.991	€ 20.120	€ 91.438
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	€ 99.991	€ 20.120	€ 91.438
Verplichte motivering indien overschrijding	PM	PM	PM

Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden Partijen voeren vaak taken uit met een groot politiek belang en ze leveren hierbij een belangrijke bijdrage aan de realisatie van maatschappelijke doelen. Het deelnemen in Verbonden Partijen levert gemeenten naast voordelen ook financiële en bestuurlijke risico's op. Het is noodzaak om zicht te hebben op deze risico's die immers de realisatie van de doelstellingen binnen de gestelde financiële kaders kunnen belemmeren. De paragraaf Verbonden Partijen, in de programmabegroting en de programmarekening, is een belangrijk instrument voor de gemeente Rijswijk om proactief te sturen op Verbonden Partijen.

Verbonden Partijen zijn organisaties waaraan de gemeente zich bestuurlijk en financieel verbindt. Verbonden Partijen bestaan uit deelnemingen door de gemeente in gemeenschappelijke regelingen, NV's, BV's, stichtingen, verenigingen, Publiek Private Samenwerkingconstructies etc. Het gaat niet om bedrijven, partijen, stichtingen, etc. waar de gemeente een subsidierelatie mee heeft, of waar de bestuurlijke component ontbreekt (bv. archiefbeheer Delft). Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) waarin algemene regels voor de verantwoording door gemeenten en provincies staan, geeft als definitie:

Een **Verbonden Partij** is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Financieel belang wordt gedefinieerd als: "Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt".

Bestuurlijk belang wordt gedefinieerd als: "Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht".

In de Nota Verbonden Partijen 2013 staan kaders voor hoe de gemeente Rijswijk wil omgaan met Verbonden Partijen.

De gemeente Rijswijk heeft bestuurlijke en financiële belangen onderstaande vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen.

Vennootschappen	Gemeenschappelijke regelingen
• N.V. Eneco • N.V. Bank Nederlandse Gemeenten • N.V. Dunea Duin & Water	• GGD Haaglanden • Industrieschap "De Plaspoelpolder" (IPP) • Dienst Sociale Werkvoorziening Rijswijk en omstreken (DSW) • Regionaal Reinigingsbedrijf Avalex • Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) • Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) • H10 Inkoopbureau • Stadsgewest Haaglanden (SGH) • Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) • Bedrijfsvoeringsorganisatie Delft-Rijswijk

In de paragraaf verbonden partijen van de begroting wordt uitgebreid ingegaan op de risicoprofielen van de verbonden partijen en de stuur- en beheersingsmaatregelen die daar tegenover worden gezet. Ook wordt er ingegaan op beleidswijzigingen, toekomstperspectief en mogelijke heroverweging van deelname. In de jaarrekening beperkt de paragraaf zich tot een korte beschrijving van de doelen, ontwikkelingen en de risico's en zijn de financiële resultaten uit de betreffende jaarrekeningen overgenomen. Ook is er een verwijzing naar het programma waar de gemeentelijke doelstellingen zijn opgenomen.

Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden partij				
Vennootschappen	Doel / openbaar belang	Ontwikkelingen	Risico's	Programma
Eneco Holding NV	Beheren en exploiteren van een (duurzaam) energiebedrijf	Eneco moet splitsen in leverings- en netbedrijf. Hoogte van dividend zal volgens prognose Eneco niet wijzigen.	Risico's op waarde aandelen en lager of geen dividend. Waarde aandelen is niet geactiveerd, waarde-daling leidt niet tot een boekhoudkundig verlies.	Economie en Werken
NV Bank voor Nederlandsche Gemeenten - BNG	Bank ten dienste van de overheid	-	Beperkt risico. Waarde aandelen niet geactiveerd. Jaarlijks dividend is beperkt.	Algemene dekkings-middelen
Dunea NV	Leveren van betrouwbaar drinkwater en beheren van de duinen tussen Monster en Katwijk	-	Beperkt risico. Waarde aandelen niet geactiveerd. Er wordt geen dividend uitgekeerd.	Algemene dekkings-middelen

Verbonden partij				
Gemeenschappelijke regelingen	Doel / openbaar belang	Ontwikkelingen	Risico's	Programma
GGD Haaglanden	Bevorderen, beschermen en bewaken van de publieke gezondheid	De afspraken zijn gemaakt tot en met 2018.	Er zijn weinig tot geen risico's tot 2018 omdat er afspraken zijn gemaakt met de gemeente Den Haag dat zij tot 2018 verantwoordelijk zijn voor de financiën. Er is gekozen voor een dienstverleningsconcept.	Sociaal domein
Industrieschap "De Plaspoelpolder"	Ontwikkeling en uitgifte bedrijventerreinen regio Haaglanden Herstructurering bedrijventerreinen Faciliteren regionale samenwerking t.b.v. bovengenoemde zaken.	Geen	Het IPP heeft een eigen financiële reserve waarbinnen de risico's worden opgevangen, waardoor geen ter afdekking van tekorten hoeven te worden opgenomen.	Economie en Werken
Dienst Sociale Werkvoorziening	Arbeidsgehandicapten aan (passend) werk helpen	De ingezette herstructurering is een koers naar hervorming	Bijdrage in de een eventueel nadelig exploitatiesaldo naar rato van deelname. In de jaarrekening 2016 zijn deze onvoldoende gekwantificeerd. In d begroting 2018 is het weerstandsvermogen >1	Sociaal domein
Avalex	Samenwerking voor	Discussie over de	Aangesloten	Wonen &

Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden partij				
Gemeenschappelijke regelingen	Doel / openbaar belang	Ontwikkelingen	Risico's	Programma
	het uitvoeren van de wettelijke afvalinzamelingstaak	toekomstige structuur loopt. Besluitvorming in 2017.	deelnemers zijn gezamenlijk risicodragers. De weerstandscapaciteit is hoger dan de gecalculeerde risico's. M.a.w. Avalex is in staat de risico's op te vangen.	Leven
Veiligheidsregio Haaglanden	Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen, brandweerzorg, rampen en crisis-beheersing in regio		Aangesloten deelnemers zijn gezamenlijk risicodragers. De gekwantificeerde risico's kunnen worden opgevangen binnen de weerstandscapaciteit (ratio 1).	Openbare Orde en Veiligheid
Omgevingsdienst Haaglanden	Bescherming van mens en natuur tegen schade; uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving	Geen bijzonderheden	Aangesloten deelnemers zijn gezamenlijk risicodragers. De gekwantificeerde risico's kunnen worden opgevangen binnen de weerstandscapaciteit (ratio 1).	Wonen en Leven
Inkooporganisatie H10	De regeling behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van uitvoering van inkooptaken op taakonderdelen binnen het sociaal domein	De gemeenschappelijke regeling is voor 3 jaar aangegaan (t/m 2017). Besluitvorming over verlenging vindt in 2017 plaats..	Aangesloten deelnemers zijn gezamenlijk risicodragers. Gelet op de omvang van de begroting en het gemeentelijk aandeel hierin zijn de risico's zeer beperkt.	Sociaal Domein
Stadsgewest Haaglanden	Samenwerking op basis van kaderwet op gebied van diverse beleidsvelden	Per 31-12-2014 zit het stadsgewest in liquidatiefase.	Aangesloten deelnemers zijn gezamenlijk risicodragers. Risico's zijn bekend en worden gedekt vanuit het liquidatiesaldo. .	Algemeen Bestuur en organisatie
Metropoolregio Rotterdam - Den Haag	Verbeteren van de bereikbaarheid en versterken van de concurrentiepositie ten behoeve van huidige en toekomstige werkgelegenheid.	Geen	Aangesloten deelnemers zijn gezamenlijk risicodragers. Voor de reguliere risico's is voldoende weerstandscapaciteit aanwezig. Voor de risico's i.h.k.v. financiering van de regionale OV-bedrijven wordt de komende jaren de risicoreserve	Verkeer en Vervoer / Economie en Werken

Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden partij				
Gemeenschappelijke regelingen	Doel / openbaar belang	Ontwikkelingen	Risico's	Programma
			opgebouwd.	
Bedrijfsvoeringsorganisatie Delft-Rijswijk	Ondersteuning en uitvoering van bedrijfsvoeringsprocessen op het gebied van IT-diensten..	Geen	Aangesloten deelnemers zijn gezamenlijk risicodragers.	Algemene Dekkingsmiddelen

Verbonden partij					
Vennootschappen	Resultaat 2016	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Aandelenkapitaal	Financieel belang
Eneco Holding NV	€ 199 mln.	€ 5.310 mln.	€ 2.074 mln.	88.486 aandelen á € 100,- nominaal	1,78%
BNG	€ 369 mln.	€ 3.753 mln.	€ 149.494 mln	165.945 aandelen á € 2,50 nominaal	0,30%
Dunea	nog niet gepubliceerd	nog niet gepubliceerd	nog niet gepubliceerd	149.258 aandelen á € 5 nominaal	3,73%

Verbonden partij					
Gemeenschappelijke regelingen	Resultaat 2016	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Bijdrage gemeente	Financieel belang
GGD Haaglanden	N 342.000	0	0	48.208	8,8%
Industrieschap "De Plaspoelpolder"	N 2.195.558	13.926.411	0	0	50%
Dienst Sociale Werkvoorziening	N 95.195	1.242.669	248.723	148.000	17%
Avalex	360.000	4.565.000	39.627.000	5.929.468	15,3%
Veiligheidsregio Haaglanden	1.068.000	6.286.000	61.168.000	3.709.000	5%
Omgevingsdienst Haaglanden	336.686	2.785.547	88.178	402.311	2,0%
Inkooporganisatie H10	nog niet gepubliceerd	nog niet gepubliceerd	nog niet gepubliceerd	49.468	4,5%
Metropoolregio Rotterdam - Den Haag	438.765	2.590.025	1.078.312	119.074	2,1%
Bedrijfsvoeringsorganisatie Delft-Rijswijk	0	0	0	619.000	50%

Paragraaf Grondbeleid

Gemeentelijk grondbeleid richt zich op de grondmarkt in brede zin. Het omvat onderwerpen als grondverwerving, gronduitgifte, huurovereenkomsten, voorkeursrecht, onteigening, vestiging van zakelijke rechten, inrichting van de openbare ruimte en de aanleg van nutsvoorzieningen, het bouw- en woonrijp maken, grondprijnsbeleid en vormen van publiek-private-samenwerking (pps). Door de inzet van het gemeentelijk grondbeleidsinstrumentarium kan de gemeente sturing geven aan de ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeentegrenzen.

Om te komen tot een goede verhouding tussen wonen, werken en recreëren is sturing nodig. Het grondbeleid is daarom ondersteunend aan andere beleidsterreinen, waaronder het ruimtelijke beleid en bij de uitwerking van ruimtelijke plannen. Alleen onder bepaalde voorwaarden, welke in de Nota Grondbeleid zijn vastgelegd, staat de keuze voor actief grondbeleid, waarbij sprake is van een gemeentelijke grondexploitatie, open. Het college stelt zich terughoudend op om risicovollere exploitaties te openen.

Wat willen we bereiken?

Visie op de paragraaf

In samenwerking met marktpartijen op het gebied van woningbouw, bedrijfs- en kantoorgebouwen, maatschappelijke voorzieningen c.a. te komen tot een aantrekkelijke en duurzame ontwikkeling, waarin toekomstige bewoners en gebruikers plezierig kunnen wonen en/of werken en recreëren.

Doelstellingen

- Het bevorderen van maatschappelijk gewenst grondgebruik door het faciliteren en zoveel mogelijk sturing te geven aan bestuurlijk en maatschappelijk gedragen ruimtelijke (gebieds)ontwikkelingen en projecten;
- Het op bestuurlijk verantwoorde wijze inzetten van het grondbeleidsinstrumentarium op locaties die strategisch van belang zijn voor de uitwerking van het ruimtelijke beleid;
- Het beheersbaar maken van de risico's van ruimtelijke ontwikkelingen;
- Het waarborgen van het gemeentelijk kostenverhaal conform de uitgangspunten van de Wro en streven naar een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Algemeen

Afgelopen jaar zijn de Nota Grondbeleid alsmede de Grondprijzenbrief geactualiseerd. In de raadsvergadering van 24 mei 2016 is de Nota Grondbeleid Gemeente Rijswijk 2016 vastgesteld. De Grondprijzenbrief is in de vergadering van 26 juni 2016 van het College van B&W vastgesteld.

In exploitatie genomen gronden

Vrijenbanselaan:

Bij het opstellen van de grondexploitatie, waarbij de huur- en opstalopbrengst (periode van 4 jaar) onderdeel uitmaakte, was het resultaat op einddatum positief (ca. € 100.000). Vorig jaar is besloten om de jaarlijkse huuropbrengst en het opstalrecht niet meer op te nemen in de grondexploitatie, maar in de exploitatie. Dit heeft weer voor de begroting op langere termijn een positief effect. Het resultaat van de grondexploitatie wordt negatief en komt voorlopig uit op ca. € 337.000. Volgens de richtlijnen van het Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV) moet voor dit negatieve resultaat een voorlopige verliesvoorziening worden genomen. Bij de begrotingsbehandeling van november 2016 is hierover al besloten.

In 2017 zullen nog een aantal financiële zaken moeten worden afgehandeld, waarvoor in de grondexploitatie bedragen zijn opgenomen ter dekking van het risico.

Mocht er bij de 1e halfjaarrapportage 2017 meer duidelijkheid zijn over de hoogte van deze kosten en het uiteindelijke resultaat op einddatum dan zal dat gemeld worden. Anders komt dit in de 2e halfjaarrapportage 2017 aan de orde.

Eikelenburgh

In 2016 heeft de levering van percelen OntwikkelCombinatie (OC) en percelen gemeente, fase 1D, plaatsgevonden. De levering van de percelen OC bedroeg 7.850 m2 en percelen gemeente 167 m2. De opbrengst percelen OC werd in mindering gebracht op de uitstaande lening. De opbrengst percelen gemeente zijn als boekwaarde opgenomen in de grondexploitatie Eikelenburgh.

In de vergadering van B&W van 5 december 2016 heeft het College een besluit genomen over de voortgang samenwerkingsoverkomst Eikelenburg d.d. 15 december 2009. Hierin is onder andere opgenomen dat bij verkoop van gemeentelijke gronden de afgesproken grondprijs per 1-1-2017 verhoogd zal worden met een reserveringsvergoeding tegen een marktconforme rente. Het resultaat op eindwaarde komt uit op ca. € 2,86 mln.

In eerste instantie viel het eindresultaat hoger uit, maar als gevolg van nieuwe richtlijnen vanuit het BBV werd dit mogelijke voordeel weer teniet gedaan. Dit heeft te maken met de toerekenbare rente die op 4% lag en is teruggebracht naar 1,85% volgens formule:

$\text{Gewogen gemiddelde op vreemd vermogen} \times \text{verhouding (vreemd vermogen / totaal vermogen)}.$

Te Werve

De werkzaamheden aan Park De Driesprong zijn in de 1e helft van 2016 afgerond en kende op 28 mei 2016 een feestelijke opening. Begin juli 2016 werd ook door het (voormalige) stadsgewest Haaglanden de subsidie definitief vastgesteld op € 192.910,- (conform eerdere voorlopige beschikking).

De binnen de grondexploitatie opgenomen locatie Van Vollenhovenlaan is in december 2016 door corporatie Rijswijk Wonen verkocht aan een ontwikkelaar met alle bijbehorende rechten en verplichtingen. Deze verkoop aan een ontwikkelaar is het gevolg van wijzigingen in de Woningwet, waardoor het voor Rijswijk Wonen niet meer mogelijk

Paragraaf Grondbeleid

was om vrije sector woningen te realiseren. De ontwikkelaar gaat in totaal 69 appartementen bouwen.

Per saldo is de opbrengst voor de gemeente iets hoger (ca. € 3.000,-) dan was geraamd in de grondexploitatie Te Werve. Dit wordt veroorzaakt, omdat het daadwerkelijk saldo van de over en weer over te dragen gronden iets groter was. Feitelijk transport van de gronden vindt plaats in het eerste kwartaal van 2017.

De locatie waar nu basisschool 't Prisma tijdelijk is gehuisvest, komt naar verwachting eerst einde 2019 / begin 2020 beschikbaar voor herontwikkeling tot woningbouw, waar eerder nog gedacht werd aan 2018.

De gevolgen voor de grondexploitatie van bovenstaande zijn vooralsnog minimaal. Het resultaat op einddatum zal uitkomen op ca. € 78.000,- positief.

Waldhoornplein

De herontwikkeling van dit gebied is in principe nog ongewijzigd. De koper heeft helaas nog geen gebruiker voor de exploitatie van een supermarkt gevonden. De bepaling dat de koper pas afneemt op het moment dat een gebruiker is gevonden voor de aan te kopen grond maakt dat thans geen voortgang in de ontwikkeling kan worden gemeld. In afwachting van een exploitant voor een supermarkt heeft de koper het bestaande pand verhuurd aan een naaimachine(groot)handel. Het resultaat op einddatum van de grondexploitatie bedraagt ca. € 12.000,- De looptijd van de grondexploitatie Waldhoornplein is met twee jaar verlengd tot eind 2018.

Resultaat grondexploitaties op Eindwaarde (EW) en Netto Contante Waarde (NCW)

Grondexploitatie	EW	NCW	Einddatum
Eikelenburgh	2.864.770	2.543.834	31-12-2022
Te Werve	78.287	73.772	31-12-2019
Vrijenban	-337.495	-330.877	31-12-2017
Waldhoornplein	11.931	11.468	31-12-2018
Resultaat per 1-1-2017:		2.298.196	

Strategische gronden

TH-locatie

In 2016 is voor de huur van de grond vanaf het 2e kwartaal tot einde van jaar een bedrag ontvangen van € 187.500,-. De eigenaarslasten (Ozb, waterschapsbelasting) bedroegen ca. € 14.300,-.

Benedictuslocatie

Deze locatie is deels eigendom van Rijswijk Wonen en deels eigendom van de gemeente. Het gezamenlijke oppervlakte van het te ontwikkelen plangebied bedraagt ca. 7.900 m2. Op deze locatie wordt thans gedacht aan een woningbouwontwikkeling in de sociale sector. In dat geval zullen de gronden van de gemeente worden verkocht aan Rijswijk Wonen. De plannen hiervoor worden op dit moment verder uitgewerkt. Op deze locatie is in het bestemmings- plan een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om een eventuele herontwikkeling mogelijk te maken. Wanneer de plannen voor deze locatie

concreter zijn, kan de wijzigingsbevoegdheid door het college worden toegepast. Tot het moment waarop de plannen concreter worden is de locatie onder 'strategische gronden' gerubriceerd.

Stanislascollege

Het voormalig schoolgebouw aan de Burgemeester Elsenlaan 154 is inmiddels gesloopt. De locatie is ingezaaid met gras. De bestemming van deze locatie is maatschappelijk. Het oppervlakte van het perceel bedraagt ca. 10.330 m². Het afgelopen jaar is gekeken naar de mogelijkheden tot herbestemming van de locatie. De functies sport en wonen of een combinatie van beiden komen daarbij het meest prominent in beeld. De aanwezigheid van een lpg-verkooppunt in de directe omgeving heeft invloed op de wijze van herontwikkeling. Met de exploitant van het lpg-verkooppunt wordt gesproken. Een verdere uitwerking van de plannen tot herontwikkeling is opgestart. De locatie is per 2016 onder 'strategische gronden' gerubriceerd.

Tarieven

In het heffingsjaar 2016 zijn de woonlasten (onroerendezaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing) voor een eenpersoonshuishouden gemiddeld met 4,1% en voor een driepersoonshuishouden gemiddeld met 5,4% gestegen. De tarieven voor afvalstoffenheffing zijn ten opzichte van 2015 anders verdeeld over de verschillende grondslagen. Het tarief voor een éénpersoonshuishouden is met 2,78% gestegen, voor een tweepersoonshuishouden met 11,29% gestegen en voor een drie- of meerpersoonshuishouden 5,72% gestegen ten opzichte van 2015. De gemiddelde tariefstijging komt daarmee op 5% bovenop de inflatie.

Door een daling van de gemiddelde WOZ waarde en een stijging van de opbrengst OZB met 1,2% is het tarief voor de OZB woning eigenaren gestegen met 1,5%. In 2012 heeft de raad het nieuw verbreed rioleringsplan vastgesteld. In dit plan worden de maatregelen en de ontwikkeling van de rioolheffing voor de komende jaren toegelicht. De tarieven rioolheffing stegen hierdoor in 2016 met 12,2% exclusief de stijging van 1,2% als gevolg van de inflatie.

Met uitzondering van enkele tarieven in de legesverordening zijn de overige belastingtarieven gestegen met het inflatiepercentage van 1,2%. De tarieven voor de wettelijk gemaximeerde leges (rijbewijzen en reisdocumenten) zijn conform aangepast.

Opbrengsten lokale heffingen

Soort belasting	Raming	Werkelijk
Onroerendezaakbelastingen	€ 11.463.000	€ 12.220.000
Afvalstoffenheffing	€ 7.065.770	€ 7.016.701
Leges	€ 2.327.750	€ 3.310.215
Rioolheffing	€ 3.398.300	€ 3.205.787
Parkeerbelasting	€ 780.300	€ 917.971
Precariobelasting	€ 330.220	€ 379.698
Toeristenbelasting	€ 192.360	€ 174.950
Hondenbelasting	€ 144.580	€ 129.572
Marktgeden	€ 78.660	€ 74.275
BIZ-belasting	€ 88.650	€ 82.614
Vermakelijkhedenretributie	€ 0	€ 11.793
Haven- en kadegelden	€ 200	€ 0
Totaal	€ 25.869.790	€ 27.523.575

Per saldo vielen de totale opbrengsten € 1.653.785,- hoger uit dan begroot.

De opbrengst onroerendezaakbelasting (OZB) is hoger dan geraamd in de tweedehalfjaarrapportage. Na een interne analyse voor de tweede halfjaarrapportage is gemeld dat de opbrengst OZB niet-woningen voor 2016 € 930.000,- lager uit zou vallen dan de geraamde opbrengst in de begroting. Als gevolg van een controle van de Waarderingskamer zijn de WOZ beschikkingen voor niet-woningen pas later in het jaar vervaardigd. Hierdoor kon er bij de halfjaarrapportages niet worden uitgegaan van werkelijke getallen voor niet-woningen en kon geen betrouwbare inschatting gemaakt worden van de bezwaarafhandeling. Nu alle WOZ objecten voor niet-woningen zijn beschikt en opgelegd, blijkt de opbrengst voor OZB eigenaren ongeveer 750.000,- hoger dan de opbrengst die is gerapporteerd in de tweede halfjaarrapportage.

In de tweede halfjaarrapportage 2016 is gemeld dat de opbrengst voor rioolheffing € 200.000,- lager uitvalt dan geraamd. Het saldo van de riolering wordt echter in mindering gebracht op de activa, waardoor deze afwijking geen gevolgen heeft voor het saldo van de begroting. Om die reden is deze afwijking niet opgenomen in het overzicht van de financiële consequenties in de halfjaarrapportage en is verzuimd dit op te nemen in de begrotingswijziging.

Paragraaf Lokale heffingen

De opbrengst precario is ongeveer € 49.000,- hoger dan geraamd. Dit komt voornamelijk doordat er in 2016 een controle heeft plaatsgevonden. In het kader van de precario. Als gevolg van deze controle zijn nieuwe belastbare feiten aangeslagen.

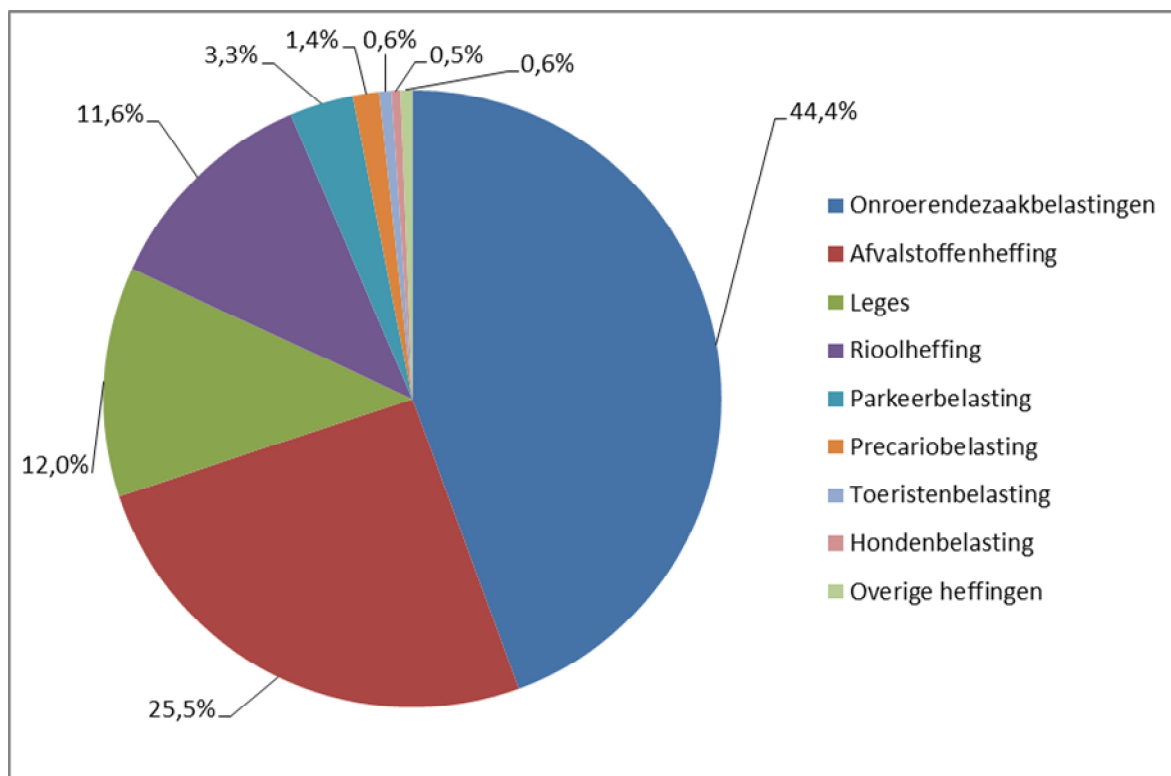
In 2016 is op "Baten Vergunningen (leges)" een bedrag geboekt van ca. € 2,151 mln. De begroting was geraamd op € 1,147 mln., hetgeen betekent dat een meeropbrengst is gerealiseerd van ca. € 1,004 mln. Tot november 2016 verliep de aanvraag omgevingsvergunning conform de legesraming. De verwachting was wel dat het uiteindelijke resultaat iets hoger zou uitvallen dan was begroot. Echter in de laatste 2 maanden van het jaar 2016 is een groot aantal aanvragen omgevingsvergunningen ingediend met name vanuit de bouwlocatie RijswijkBuiten (legesbedrag ca. € 820.000,-). Het overige bestond uit kleinere aanvragen.

De opbrengst moet worden verantwoord in het jaar waarin de aanvraag is ingediend. De gemeente heeft hier geen invloed op, al hebben de verscherping van de bouwregelgeving en de tariefsaanpassing per 1 januari 2017 wel tot versnelde aanvragen geleid.

Tegenover de totale tegenvaller op de uitgaven op het onderdeel parkeren staat een meevaller op de geraamde inkomsten van in totaal € 136.000,-. De inkomsten uit parkeerautomaten laten zich moeilijk voorspellen. Deze zijn ongeveer € 51.000,- hoger uitgevallen. Op het invalide- parkeren is een plus gerealiseerd van € 10.000,-. De gebiedsuitbreidingen op het belanghebbende parkeren hebben geleid tot een meer inkomst van ca. € 75.000,-.

In 2016 zijn er geen opbrengsten geweest voor haven- en kadegelden. Dit komt doordat er geen boten meer komen voor het aanvoeren van zand en grind.

Onderstaande diagram geeft weer hoe de totale opbrengst is verdeeld over de diverse soorten belastingen.

Woonlasten 2016

Uitgangspunt bij de meerjarenbegroting 2016-2019 is dat de woonlasten voor de Rijswijkse inwoner niet hoger zijn dan de gemiddelde woonlasten binnen de regio Haaglanden. In 2016 is aan deze voorwaarde ruimschoots voldaan.

Onder de gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een bepaalde gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. In de onderstaande tabel zijn de (gemiddelde) woonlasten voor een eenpersoonshuishouden en een meerpersoonshuishouden in Rijswijk vergeleken met de (gemiddelde) woonlasten van andere gemeenten in de regio Haaglanden. Hierbij is uitgegaan van de gegevens van het COELO (Atlas van de Lokale Lasten 2016).

Uit de onderstaande tabel blijkt dat Rijswijk in 2016 ten opzichte van de omliggende gemeenten nog altijd een positie onder het gemiddelde inneemt. Ook landelijk neemt de gemeente Rijswijk een gunstige positie in. In vergelijking met 2015 is de gemeente gezakt van plaats 65 naar plaats 99 van de ranglijst. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan de stijging van de tarieven voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing. Landelijk liggen de gemiddelde woonlasten in 2016 voor een eenpersoonshuishouden op € 651,- en voor een meerpersoonshuishouden op € 723,-. Rijswijk zit hier voor een éénpersoonshuishouden circa 8,5% onder en voor een meerpersoonshuishouden 6% onder. Als we kijken naar de gemiddelde woonlasten binnen Haaglanden wordt het verschil ongeveer 18,5% in het voordeel van de Rijswijkse burger.

Gemeente	Rangnummer 2016 o.b.v. woonlasten meerpersoons- huishouden	Woonlasten voor eenpersoons- huishouden	Woonlasten voor meerpersoons- huishouden
Den Haag	4	€ 496,00	€ 549,00
Rijswijk	99	€ 601,00	€ 683,00
Leidschendam-Voorburg	107	€ 631,00	€ 693,00
Westland	226	€ 679,00	€ 758,00
Delft	328	€ 708,00	€ 831,00
Pijnacker-Nootdorp	332	€ 751,00	€ 832,00
Midden-Delfland	378	€ 851,00	€ 931,00
Wassenaar	395	€ 987,00	€ 1.206,00
Gemiddelde woonlasten		€ 713,00	€ 810,38

Kwijtschelding lokale lasten

In 2016 is er aan 1359 huishoudens automatisch kwijtschelding verleend. Bij de toetsing of een belastingplichtige in aanmerking komt voor automatische kwijtschelding, is wederom gebruik gemaakt van het Inlichtingenbureau. Na de aanslagoplegging in februari zijn er 878 schriftelijke verzoeken om kwijtschelding van gemeentelijk heffingen ingediend, waarvan er 543 zijn toegewezen. Een verzoek om kwijtschelding wordt afgewezen als de beschikbare betalingscapaciteit of het beschikbare vermogen boven de kwijtscheldingsnorm ligt. Nagenoeg alle verzoeken zijn in 2016 afgehandeld. Over het belastingjaar 2016 is ongeveer € 670.000,- aan lokale lasten kwijtgescholden.

Bezwaar- en verzoekschriften aanslag/beschikking

Naar aanleiding van de in 2016 verzonden aanslagen/beschikkingen zijn er 347 bezwaarschriften ontvangen. Door de inzet van mediationvaardigheden (bellen bij vragen over de aanslag) zijn er 374 waardegerelateerde en 220 subjectgerelateerde reacties telefonisch afgehandeld, die anders tot een bezwaarschrift hadden kunnen leiden. Daarnaast zijn 185 verzoekschriften ingediend. In totaal zijn 1.110 belastingaanslagen automatisch verminderd vanwege overlijden of verhuizingen buiten de gemeente. Nagenoeg alle bezwaar- en verzoekschriften zijn in 2016 afgehandeld.

Algemeen

De financieringsparagraaf richt zich op de treasuryfunctie: de wijze waarop de gemeente het afgelopen jaar met haar financiële geldstromen en vermogensposities is omgegaan. Van belang hierbij is hoe de gemeente is omgegaan met financiële risico's, de mate waarin de gemeente over voldoende geldmiddelen kon beschikken om op korte termijn (liquiditeit) aan haar schulden te voldoen en de manier waarop op lange termijn de financiering is geregeld.

Risicobeheer

Bij het financieren van investeringen, grondexploitaties en de lopende exploitatie worden de volgende risico's onderscheiden:

1. Langlopend renterisico
2. Kortlopend renterisico
3. Kredietrisico
4. Liquiditeitsrisico

Deze risico's proberen wij zo goed mogelijk te managen met het doel de rentekosten zo laag mogelijk te houden.

1. Langlopend renterisico

De rente op de kapitaalmarkt voor leningen voor overheden met een looptijd van 10 jaar bewoog zich in 2016 tussen de 0,6% en -0,2%. Wij houden rekening in Rijswijk met leningen met een kortere looptijd, omdat wij verwachten dat de totale financieringsbehoefte van de gemeente zal afnemen naarmate de opbrengsten wegens grondverkoop in RijswijkBuiten zal toenemen. Om deze reden beperken wij ons tot het aangaan van langlopende leningen met looptijden korter dan 5 jaar, zodat we genoeg mogelijkheden hebben om het risico van een grotere omvang van de renteswap, ten opzichte van de omvang van de opgenomen kasgeldleningen (wij noemen dit financieringsoverschot van de renteswap), in de toekomst te kunnen vermijden.

Opname lening per 15 september 2016

Per 15 september jl. hebben we alvast een langlopende lening van € 15 miljoen opgenomen, omdat er begin 2017 een bestaande lening van € 35 miljoen afloopt. Het verschil van € 20 miljoen wordt gedeeltelijk opgevangen door de financiering met de renteswap; de algemene dienst neemt (vanaf 2017) de renteswap van RijswijkBuiten elk jaar meer en meer over.

De lening van € 15 miljoen is in september 2016 opgenomen met een stortingsdatum begin oktober tegen een percentage van negatief 0,005% en een looptijd van 5 jaar en een aflossing van de totale hoofdsom aan het einde van de looptijd. In het tweede halfjaar bestond, als gevolg van de opname van deze lening, een tijdelijk financieringsoverschot (meer opgenomen leningen dan benodigd). Normaliter zou dit tot onnodige rentekosten leiden. Echter in deze tijd kunnen financieringsoverschotten ondergebracht worden bij de Schatkist tegen 0%. De Schatkist heeft in de tijden van negatieve rente het beleggingspercentage op 0% gehouden. Het ziet er naar uit dat dit percentage langer zal worden aangehouden. Bij stijgende rente in de komende 5 jaar zal deze beleggingsrente stijgen. In geval van een (tijdelijk) financieringsoverschot kan van de beleggingsrente van de Schatkist geprofiteerd worden.

Financieringsbehoefte 2017-2020

De gemiddelde rentekosten (exclusief renteswap) van onze portefeuille vaste geldleningen bedraagt circa 2,1% van de restantschuld van € 106,9 miljoen per 1 januari 2016. In deze restantschuld is € 82 miljoen aan fixe¹- leningen opgenomen met een korte looptijd en een laag rentepercentage. Naar verwachting is het vanaf nu niet nodig (op basis van de meerjarenbegroting 2017-2020) dit bedrag te herfinancieren met langlopende leningen, omdat de investeringen in RijswijkBuiten door verkopen belangrijk terug worden gedrongen. Over geheel 2017 zal naar verwachting een bedrag van € 37,8 miljoen worden afgelost op het schuldrestant per begin 2017.

1 Een lening die voor een vaste periode wordt aangegaan en aan het einde van de looptijd geheel wordt afgelost.

Herfinanciering per 1 september 2020

Op 22 maart 2016 hebben we u geïnformeerd over de financieringsstrategie. U heeft daar uw inbreng gedeeld en uw voorkeur aangegeven voor "scenario 4", het aangaan van forwardleningen. In april hebben wij aan u een raadsinformatiebrief verzonden. Met deze brief hebben we u geïnformeerd over de mogelijkheden, onze afweging en keuze en zijn wij ingegaan op uw vragen en hebben wij het vervolgproces samengevat.

Dit heeft geresulteerd in het afsluiten per 12 april jl. voor:

- RijswijkBuiten van € 62 miljoen aan leningen tegen een gemiddeld rentepercentage van 1,04 tot 2023;
- de algemene dienst voor een bedrag van € 70 miljoen tegen een gemiddeld rentepercentage van 1,95. Het bedrag van € 70 miljoen bestaat uit vijf leningen van elk € 14 miljoen af te lossen in de periode 2035-2055. Elke vijf jaar vervalt een lening van € 14 miljoen beginnend bij 2035.

Van de leningen worden de hoofdsommen per 1 september 2020 ontvangen.

Het afsluiten van deze forwardleningen geeft de gemeente Rijswijk na het aflopen van de bestaande renteswap per 1 september 2020 zekerheid over de hoogte van de rente, daarnaast wordt ook geprofiteerd van de lage rente van dit moment. Vanaf 1 september 2020 tot ultimo 2023 kan voor RijswijkBuiten rekening worden gehouden met een voordelig saldo ten opzichte van de huidige rente van circa € 3,7 miljoen. Daarnaast wordt voor de algemene dienst een structureel voordeel behaald van circa € 1,26 miljoen per jaar ten opzichte van het huidige rentepercentage van 3,78.

Renterisiconorm

Het renterisico op langlopende geldleningen is aan een maximum gebonden. Uitgangspunt hierbij is om zoveel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen. De wettelijk vastgestelde renterisiconorm van 20 procent houdt in dat in enig jaar de aflossing van de lange schuld niet hoger mag zijn dan 20 procent van het totaal van de lasten volgens de begroting. Hierdoor wordt de rentegevoeligheid beperkt.

Voor 2016 is dit maximum berekend op € 33,8 miljoen. Het totaal van de betaalde aflossingen in 2016 bedraagt circa € 3,7 miljoen, zodat onze gemeente ruim binnen de norm blijft.

2. Kortlopend renterisico (kasgeldlimiet)

Zoals eerder vermeld bewoog de rente op de geldmarkt voor 1-maands kasgeldleningen zich in 2016 tussen minus 0,40% en minus 0,2%. De banken verwachten dat het huidige lage rentepercentage voorlopig zal aanhouden en dan vervolgens licht zal stijgen. Dit is afhankelijk van het rentebeleid van de ECB. Dit beleid is afhankelijk van de groei van de economie in Europa en de inflatieontwikkeling. Als de rente op de geldmarkt laag blijft en de kapitaalmarktrente niet verder stijgt, zullen wij zonodig gebruik maken van de ruimte binnen de wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) om de totale rentelasten zo laag mogelijk te houden. Dit houdt in dat we opnieuw de kasgeldlimiet over een periode van maximaal drie kwartalen zouden kunnen overschrijden.

Het renterisico op kortlopende geldleningen (< 1 jaar) is door de wet FIDO gemaximaliseerd tot de kasgeldlimiet. Overschrijding van deze limiet mag tot maximaal drie kwartalen. De kasgeldlimiet is gesteld op 8,5 procent van de begrotingsomvang van 2016. Dit betekent dat bij een begrotingsomvang van circa € 169 miljoen in 2016 de kasgeldlimiet circa € 14,4 miljoen bedraagt. In 2016 is de kasgeldlimiet de eerste 2 kwartalen met ruim € 5 miljoen overschreden. Dit is gedaan om te profiteren van de lagere negatieve rente op de geldmarkt. In het 3^e en 4^e kwartaal bestond er geen overschrijding van de kasgeldlimiet. Dit werd vooral veroorzaakt door de opname van de lening van € 15 miljoen in het 3^e kwartaal 2016.

RijswijkBuiten

Ter financiering van de grondexploitatie RijswijkBuiten heeft de gemeente Rijswijk in 2010 een interest rateswap met de ABN AMRO bank afgesloten voor een looptijd van 10 jaar tot 2020. Deze renteswap heeft per begin 2016 een omvang van € 141,6 miljoen en geeft de gemeente Rijswijk de zekerheid dat een rente van maximaal 3,78 procent betaald wordt. De omvang van dit derivaat neemt jaarlijks toe met 2 tot 3 miljoen tot € 159 miljoen in 2020. Het nadeel van deze transactie is, dat als de marktrente lager is dan 3,78%, ook ongeveer hetzelfde percentage van 3,78 procent moet worden betaald over

Paragraaf Financiering

de omvang van de renteswap. Daarnaast kan een risico bestaan als de financieringsbehoefte van RijswijkBuiten lager wordt dan de omvang van de renteswap.

De financiering met behulp van de renteswap wordt uitgevoerd met kasgeldleningen.

Mocht de financieringsbehoefte met betrekking tot RijswijkBuiten lager zijn dan het bedrag van de omvang van de renteswap, dan wordt het verschil (het deel van de overfinanciering) gebruikt ter financiering van de overige activa en projecten van de gemeente. Hierdoor wordt het risico van een financieringsoverschot geminimaliseerd. Vanaf begin 2013 heeft voor dit plangebied geen financieringsoverschot bestaan. Dit zal naar verwachting voortduren tot 2017. Daarna kan dit wel in beperkte mate van toepassing zijn. Op deze risico's wordt regelmatig gestuurd door middel van financieringsplannen in verschillende tijdsperioden en welke financieringsmiddelen over welke tijdsperioden moeten worden ingezet, opdat financieringsverliezen worden voorkomen.

De maandelijkse betaling door de gemeente bestaat uit:

1. 3,78% rente (op jaarbasis) over de omvang van de SWAP (2016:141,6 miljoen) minus de 1-maands-Euribor rente over hetzelfde bedrag.

2. Tegenover deze betaling staat de werkelijke financiering uit 1-maands kasgeldleningen.

De som van 1 en 2 betekent dat over de lening + het derivaat een vast rentepercentage betaald wordt van maximaal 3,78%.

Dit percentage kan worden verlaagd door gebruik te maken van 1-maands kasgeldleningen. De afgelopen jaren zijn lagere rentetarieven in combinatie met de SWAP dan 3,78% overeengekomen. Het lagere rentepercentage is afhankelijk van de vraag en aanbod op de markt van kasgeldleningen én het beleid van de ECB.

3. Kredietrisicobeheer

Het kredietrisico wordt veroorzaakt door de mogelijkheid dat de instelling waaraan geld is verstrekt niet in staat blijkt te zijn, de rente en aflossing op verstrekte leningen te voldoen. Deze verstrekte geldleningen betreffen leningen in het kader van de publieke taak van de gemeente. De gemeente heeft maar een beperkt bedrag aan leningen uitstaan. Per ultimo 2016 bedragen de uitstaande leningen:

	Per ultimo jaar (x € 1.000,-)	
	rekening 2016	rekening 2015
- woningbouwverenigingen	796	831
- leningen eigen personeel	540	639
- fietsenplan	15	22
- krediethypotheek WWB	376	376
- startersleningen RB	600	500
- lening OGM Chagall	924	940
	3.251	3.308

De gemeente loopt niet alleen kredietrisico op verstrekte geldleningen, maar ook op de geldleningen, waarover een garantstelling is verstrekt. Een groot deel van deze garantstellingen heeft betrekking op leningen aan de woningcorporaties Vidomes en Rijswijk Wonen. Voor deze leningen is opnieuw een achtervangovereenkomst afgesloten met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) voorlopig tot eind 2019. Echter voor de gemeente is het kredietrisico zeer beperkt, doordat het CFV (Centraal Fonds Volkshuisvesting) in eerste instantie en het WSW in tweede instantie borg staan voor de leningen van de Woningstichtingen Rijswijk Wonen en Vidomes.

Van de overige gegarandeerde geldleningen is het risico afgedekt of beperkt. Zodra de gemeente betalingen verricht in het kader van de garantstellingverplichting vervalt het eigendom van het onderpand aan de gemeente.

4. Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisicobeheer betreft het financieren en uitzetten van middelen voor de periode van één jaar of korter. Zoals eerder aangegeven zal het financieringstekort zo veel mogelijk met kortlopende geldleningen worden gefinancierd. Dit gebeurt door het aanhouden van een gering saldo op de rekening-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) aangevuld met kasgeldleningen. Het aanhouden van rekening-courant krediet is veel duurder dan het financieren met kasgeldleningen. Om

Paragraaf Financiering

te voorkomen dat er onnodig tegoeden op de rekening-courant blijven staan, wordt dagelijks het totaal van de saldi van alle bankrekeningen beoordeeld en in relatie gebracht met de te verwachten uitgaven en inkomsten op korte termijn.

Activa en financiering

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ontwikkelingen van de financieringsstructuur van de gemeente op basis van de jaarrekening 2016 en de begroting 2017 per begin van het jaar. De boekwaarde en financiering van de grondexploitatie RijswijkBuiten is buiten beschouwing gelaten.

Omschrijving	x € 1.000,-			
	Jr 2014 31-12-2014	Jr 2015 31-12-2014	Jr 2016 31-12-2016	B 2017 01-01-2017
Boekwaarde	143.819	144.709	150.722	301.383
Vreemd vermogen	110.629	106.889	118.149	274.731
Reserves en voorz.	42.463	39.432	44.845	42.949
Voorheen voorz.	2.749	2.772	1.994	2.404
Financieringsoverschot = +	12.022	4.384	14.266	18.701

Jr = jaarrekening; B= begroting

Financieringssaldi

In bovenstaand overzicht zijn de investeringen in de grondexploitatie van RijswijkBuiten en de renteswap niet opgenomen. Hierdoor lijkt het dat er eind 2015 in werkelijkheid een financieringsoverschot bestaat van circa € 14,3 miljoen, maar een deel van het vreemd vermogen (langlopende leningen) tot een bedrag van circa € 18,6 miljoen wordt gebruikt voor de financiering van de investeringen van RijswijkBuiten. Dus in werkelijkheid wordt rekening gehouden met een financieringstekort voor de algemene dienst van de gemeente van circa € 4,3 miljoen. Dit tekort wordt gefinancierd met kasgeldleningen.

Eigen financieringsmiddelen en activa

Aan de eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) is een rente van 4% toegerekend. Deze opbrengst is verantwoord ten gunste van de exploitatie. Deze interne rentekosten en de betaalde rente aan de banken worden doorberekend aan de producten. De hoogte van de doorberekende kosten aan de producten is een vast percentage van 4% over de boekwaarde van de investeringen aan het begin van het jaar.

De verhouding tussen de boekwaarde van de activa en de eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) zegt iets over de mate waarin de gemeentebegroting gevoelig is voor renteontwikkeling. De investeringen in Rijswijk van € 150,7 miljoen (exclusief RijswijkBuiten € 160,2 miljoen) zijn voor 29,8% (ultimo 2016) gefinancierd met eigen financieringsmiddelen. Per 1 januari 2015 was dit 27,2%, hetgeen een lichte verbetering betekent. De investeringen in de grondexploitatie RijswijkBuiten zijn buiten deze berekeningen gehouden, omdat hiervoor een aparte financiering geldt.

Lopende geldleningen

Bijlage 1 biedt inzicht in de looptijd, het aflossingsdeel en de rentepercentages van de langlopende geldleningen. Uit het overzicht blijkt hoeveel er in 2016 is afgelost en hoeveel de restantschuld per ultimo 2016 bedraagt. De gemiddelde restantlooptijd van de leningen voor een totaalbedrag van € 36,1 miljoen (exclusief fixe leningen) bedraagt 13 jaar. Het totaal van de fixe leningen bedraagt € 82 miljoen en deze lopen in de jaren 2017, 2018, 2019 en 2021 af. De fixe leningen zorgen er voor dat de te verwachte ontstane ruimte in de renteswap wordt opgevangen.

Bijlage 1. Overzicht langlopende leningen per 31 december 2016

Lening nummer	Einde Looptijd	Rente-%	Restantlening x € 1.000,-	Aflossing 2016 x € 1.000,-
229	2020	7,990%	1.089	272
231	2016	5,865%	0	454
233	2016	4,485%	0	484
235	2028	4,410%	3.360	280
236	2028	4,470%	4.800	400
237	2028	4,770%	3.600	300
239	2030	3,810%	5.600	400
241	2034	4,750%	7.200	400
242	2030	3,940%	10.500	750
243	2018	1,258%	10.000	0
244	2017	0,911%	35.000	0
245	2019	0,559%	22.000	0
246	2021	-0.005%	15.000	0
			118.149	3.740

De paragraaf Duurzaamheid herbergt de volgende bestuurlijke opgave:

Duurzame gemeente

Wat willen we bereiken?

Visie op de opgave

Duurzame gemeente gaat over alle aspecten van een letterlijk groene en leefbare omgeving en over hoe wij, onze inwoners, instellingen en bedrijven daar met elkaar een rol in vervullen. Door samen te werken neemt het aantal initiatieven op het gebied van duurzaamheid vanuit onze inwoners en bedrijven merkbaar toe. De samenwerking moet leiden tot concrete, meetbare resultaten en prestaties.

Doelstellingen

In 2015 hebben wij, op basis van de eerdere kernopgave, de volgende algemene doelen geformuleerd.

1. Een duurzame gemeentelijke organisatie in 2030;
2. Energiegebruik verminderen en aandeel duurzame energie verhogen tot een energieneutrale gemeente in 2050;
3. Biodiversiteit vergroten;
4. Milieukwaliteit verbeteren;
5. Watersysteem klimaatproof maken;
6. Afvalstromen verminderen tot 75% door hergebruik van afval (zie ook Programma Wonen en Leven).

Indicatoren

In 2015 hebben we een nulmeting uitgevoerd op basis van de gemeentelijke duurzaamheidsindex, waarbij de gemeentelijke prestaties tot nu toe in beeld gebracht zijn. Samen met de raad formuleren we indicatoren en de beoogde prestaties. Volgend jaar nemen we deze op in de begroting.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Uitvoeringsplan 2016 – 2018

In 2016 hebben wij een MeerjarenActieplan (MAP) 2016-2018 opgesteld met per thema een aantal prioriteiten. Deze prioriteiten hebben wij vervolgens uitgewerkt in een uitvoeringsplan 2016. De belangrijkste acties die daaruit voortvloeiden komen in het onderstaande terug bij projecten en activiteiten.

Activiteiten en projecten

Algemeen

- Een doorlichting van het gemeentelijk beleid en handelen op basis van gemeentelijke duurzaamheidsindex en prestaties (#voorbeeldfunctie)
Producten: nulmeting en KIWA rapport
- Opzetten van een ambassadeursnetwerk met enthousiaste bewoners en bedrijven.
In 2016 is hiermee een start gemaakt.
- Publieksacties om bewustzijn te vergroten
Producten: tuinvogeltelling, Duurzaamheidscongres, Strandwalfestival, toekenningen Duurzaamheidsfonds tijdens stadsvisiebijeenkomst, facebookpagina, nieuwsbrief.
- Onderzoeken van de mogelijkheden voor aanvullende externe financiering (subsidies/fonds) op terrein van duurzame gemeente
Inventarisatie subsidies afgerond. Andere financieringsmogelijkheden in gang gezet.

Projecten doelstelling 1

- Verduurzaming van het eigen (maatschappelijk) vastgoed
Plaatsen van zonnepanelen op Vredenburg en Schouwburg in gang gezet voor 2017.
- Voorbereidingen voor het inrichten van een #duurzaamheidsfonds
Het fonds is in 2016 opgericht. Er zijn in totaal 7 aanvragen ingediend waarvan in totaal 6 gehonoreerd.
- Opnemen van afweging duurzaamheid in college- en raadsvoorstellen
Is afgerond. Nieuw format wordt ingevoerd in 2017.
- Uitbreiden van het duurzaam inkopen
De samenwerking met inkoop is geïntensiveerd. Vanuit opgave duurzame gemeente leveren we nu ook input voor het nieuwe duurzaam inkopen beleid.

Projecten doelstelling 2

- Wijkgerichte energiebesparingscampagnes, zoals in Hoekpolder/Vrijenban
 - o *Eind 2015/begin 2016 heeft een wijkproject plaatsgevonden in de wijken Oud-Rijswijk, Bomenbuurt en Leeuwendaal samen met de bewonersverenigingen en organisaties. Meer dan 130 mensen hebben een offerte aangevraagd en meer dan 45 mensen hebben een energiebesparende maatregel uitgevoerd. In het najaar van 2016 is naar aanleiding van de landelijke isolatiecampagne opnieuw een wijkcampagne opgestart in deze wijken. Dit project loopt momenteel nog.*
 - o *In het najaar 2016 is met steun van de gemeenten een bewonersinitiatief opgestart in de Strijp.*
- Ondersteunen bewonersverenigingen en VVE's voor het verduurzamen bestaande woningvoorraad
In het najaar 2016 hebben 10 VvE's meegedaan aan de cursus VVE en zonnestroom. Daarnaast heeft de gemeente in juni 2016 speciaal voor VVE's een avond georganiseerd over VVE's en zonnepanelen. Tot slot hebben kleinere slapende VVE's ondersteuning gekregen via de VVE balie van Den Haag
- Ondersteunen innovatieve oplossingen bij renovatie of nieuwbouw van bedrijven.
In 2016 zijn voorbereidingen getroffen voor energiebesparing bij kantoren en is een selectie gemaakt van de kantoren. In 2017 worden kantoren benaderd om een energiebesparingstool te gebruiken.
- Opening regionaal energieloket (#duurzaamheidsloket)

Rijswijk heeft zich aangesloten bij de Woonwijzerwinkel. Hier kunnen inwoners uit Rijswijk allerlei informatie krijgen over het verduurzamen van hun woning

- Groepsaankoop zonnepanelen
Meer dan 140 mensen hebben de informatieavonden bezocht in januari 2016. Inmiddels hebben 82 huishoudens samen meer dan 700 zonnepanelen aangeschaft.

Projecten doelstelling 3

- Inzaaien braakliggende terreinen of bermen
De bermen bij de Van Mooklaan/Martin Campsloot en de kruising Beatrixlaan en A4 zijn ingezaaid. Tevens het stuk grond bij de noodschool aan de S.W. Churchilllaan/Trumpstraat.
- Vervangen steen voor groen in de openbare ruimte (operatie Steenbreek)
Operatie Steenbreek is momenteel de belangrijkste pijler bij biodiversiteit. De gemeente zet bij operatie Steenbreek in op 3 sporen: eigen openbare ruimte, particuliere tuinen en bedrijven/corporaties. In 2016 zijn op 20 locaties boomspiegels aangepakt, onder andere door biologische bloembollen en zaadjes beschikbaar te stellen. De gemeente heeft zelf op 2 locaties ingezaaid en bij het Bogaardplein zijn blauwe regens aangeplant.

Projecten doelstelling 4

- Mogelijkheden in beeld brengen voor voortzetten milieuzone Haagweg
Milieuzone Haagweg is verbeterd en voortgezet. Dit levert meer dan voorheen een positieve bijdrage aan de luchtkwaliteit.
- Elektrische oplaadpunten in de Plaspoelpolder
In geheel Rijswijk zijn verdeeld oplaadpunten geplaatst. Voor de Plaspoelpolder zijn alle voorbereidingen getroffen voor de oplaadstations (realisatie maart 2017).

Projecten doelstelling 5

- Aanleggen ecologische verbindingen en minder maaian
Hiervoor is een regionale samenwerking gestart.
- Extra waterberging met natuurvriendelijke oevers in Wilhelminapark
Gerealiseerd. Er wordt nog een aanpassing in het ontwerp gemaakt voor biodiversiteit.
- Aanbrengen duurzame riolering
Generaal Spoorlaan en Delftweg zijn in voorbereiding
- Breed verankeren van klimaatadaptatie in ons ruimtelijk en beheerbeleid
Hiermee is een start gemaakt in 2016 en dit loopt door tot 2017/2018

Projecten doelstelling 6

- Besluitvorming en voorbereidingen voor omgekeerd inzamelen (zie ook Programma Wonen en leven)
Besluitvorming heeft plaatsgevonden. Traject van invoering loopt.

De basis voor de ontwikkeling van RijswijkBuiten ligt vast in het bestemmingsplan Sion-'t Haantje. De locatie (Sion, 't Haantje, Pasgeld - West) heeft een maximale capaciteit van circa 3.500 woningen. Daarnaast is in het gebied ruimte opgenomen voor circa 5 ha. bedrijfsterrein.

Met de vaststelling van het beeldkwaliteitsplan voor het woongebied 't Haantje in de raadsvergadering van maart 2016 is de volgende stap richting realisatie van bebouwing in 't Haantje gezet.

Het bestemmingsplan.

Op 27 september 2011 is door de gemeenteraad het bestemmingsplan Sion – 't Haantje vastgesteld. Dit bestemmingsplan voorziet in de eerste ontwikkeling van het totale gebied van RijswijkBuiten. In dit gebied worden tussen 2013 en 2023 circa 3.000 nieuwe woningen gerealiseerd.

Op 13-12-2016 heeft de gemeenteraad een tweede herziening van het bestemmingsplan vastgesteld. Een aantal ontwikkelingen en gewijzigde inzichten noopten tot het wijzigen van het bestemmingsplan Sion - 't Haantje eerste herziening op een aantal punten.

Grondverwerving.

Verwervingsactiviteiten worden nadrukkelijk afgestemd op de beoogde ontwikkeling van het gebied. In 2016 zijn er drie aankooptransacties geweest. Eind 2016 bedroeg de verworven oppervlakte van het gebied ca. 91,27 ha.

Bij de grootschalige ontwikkeling, waarvan sprake is in RijswijkBuiten, is het denkbaar dat niet alle benodigde percelen kunnen worden verworven in het minnelijk traject. Om ervoor te zorgen dat de gemeente tijdig over de benodigde gronden kan beschikken om de ontsluitingsweg Laan van 't Haantje te realiseren heeft de raad op 30 september 2014 een eerste besluit genomen ter voorbereiding van de onteigeningsprocedure. Op 24 maart 2015 heeft de gemeenteraad het verzoekbesluit tot onteigening genomen. Hierdoor is het mogelijk om in het uiterste geval het onteigeningsinstrument te kunnen inzetten. Ook in 2016 is het nog niet nodig geweest om hiervan gebruik te maken.

Locatie Pasgeld - Oost.

De mogelijke ontwikkeling van de locatie Pasgeld – Oost (geen onderdeel van bestemmingsplan en exploitatieplan en grondexploitatie Sion – 't Haantje) gaat mogelijk vanaf 2020 plaatsvinden.

Met de eigenaar/ontwikkelaar zijn gesprekken gaande over herontwikkeling van deze locatie, rekening houdend met de beoogde ontwikkeling RijswijkBuiten zoals verwoord in het masterplan RijswijkZuid (november 2009) en het vastgestelde bestemmingsplan Sion-'t Haantje.

Ter voorbereiding van een eventuele ontwikkeling van de locatie Pasgeld - Oost worden gemeentelijke plankosten voorzien. Binnen de geactualiseerde grondexploitatie Sion-'t Haantje wordt hiermee geen rekening gehouden. In 2017 zal aan de gemeenteraad voorgesteld worden om voor deze locatie een aparte grondexploitatie te openen.

Marktpartijen.

Met DuraVermeer is in december 2014 is een tweede overeenkomst voor ontwikkeling van 250 woningen gesloten. In 2016 zijn er hiervan 83 woningen getransporteerd.

Naast deze overeenkomst realiseert DuraVermeer ook een plan waarop in 2016 43 huur- en 13 koopwoningen zijn gebouwd.

Bij raadsbesluit van december 2012 is de CV Harnaschpolder, een samenwerking tussen Volker Wessels Vastgoed (VWV) en A.M. Vastgoed (AM) een bouwclaim verleend voor het realiseren van ca. 190 woningen. Vanuit deze bouwclaim zijn er in 2016 32 kavels aan Volker Wessels Vastgoed B.V. verkocht.

Voor de ontwikkeling van bouwplannen in de zone langs de Prinses Beatrixlaan hebben DuraVermeer en VolkerWessels zich verenigd in een vennootschap (VOF). Voor deze bouwplannen is in 2016 de grond voor 11 appartementen en 55 woningen verkocht.

Van een tweede plan van Wonen a la Carte voor 27 woningen zijn in 2016 17 kavels verkocht (in 2015 4 kavels).

Onder de naam Geworteld Wonen is een project gestart. De toekomstige bewoners hebben zich verenigd en een belangrijke inbreng in het project. Het plan richt zich op een woonbuurt met 27 woningen en 20 appartementen. De bewoners hebben gezamenlijk een stuk grond van ca. 7.500m² voor eigen inrichting en onderhoud.

In 2016 is de grond voor de 10 resterende woningen en alle 20 appartementen verkocht.

In september 2012 is gestart met de uitgifte van vrije sector kavels. In 2016 zijn er 7 kavels getransporteerd.

Erfpacht

Op 24 juni 2014 heeft de gemeenteraad de algemene erfpachtvoorwaarden voor de uitgifte van bouwgrond ter stimulering van de ontwikkeling van nieuwbouwwoningen in RijswijkBuiten vastgesteld. In 2016 zijn er 36 kavels in erfpacht uitgegeven met een totale waarde van € 2,65 miljoen excl. btw. Een evaluatie van het erfpachtinstrument is aan de raad voorgelegd.

Startersleningen

In haar vergadering van 26 maart 2013 heeft de gemeenteraad de verordening Starterslening Nieuwbouwwoningen RijswijkBuiten vastgesteld en een krediet van € 1,6 miljoen beschikbaar gesteld voor het verstrekken van startersleningen via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Per lening mag er maximaal € 40.000,- verstrekt worden.

Van het beschikbaar gestelde krediet is er t/m 2016 € 600.000,- gestort in het Stimuleringsfonds en zijn er 25 startersleningen, waarvan in 2016 slechts 1, verstrekt voor in totaal € 487.789,-.

De grondexploitatie.

De grondexploitatie is het financiële kader waarbinnen de te maken kosten voor het gebied en de te realiseren opbrengsten van gronduitgifte ingevuld worden. Op 10 mei heeft het college van B&W de vijfde herziening van de grondexploitatie vastgesteld, welke daarna op 26 mei 2016 in een Sionsgaarde-overleg met de gemeenteraad is gedeeld. De grondexploitatie wordt jaarlijks geactualiseerd.

Budget 2016 en realisatie.

De grondexploitatie heeft per 31-12-2016 een boekwaarde van € 159,6 miljoen (2015: € 161,0 miljoen). In 2016 hebben er investeringen plaatsgevonden van € 25,3 miljoen en opbrengsten van € 26,6 miljoen. De investeringen bestaan voor € 4,2 miljoen uit verwerving, voor € 6,1 miljoen uit rente en voor het resterende deel uit kosten bouw-/woonrijp maken en plankosten. De opbrengsten bestaan uit gronduitgiften (inclusief entree-fees), rentevergoedingen en bijdragen in marketing en communicatiekosten en overige plankosten.

Risico's.

Uitgangspunt van de grondexploitatie is, dat de realisering van de gebiedsontwikkeling een financieel ten minste neutrale uitvoering heeft. Aannames zijn tijdens de exploitatieperiode aan veranderingen onderhevig. Hierin schuilen risico's, maar ook mogelijkheden (marges) voor een positiever exploitatieresultaat.

In relatieve zin liggen de risico's met het grootste gevolg bij de realisatie van de lopende plannen en de marktontwikkeling in kosten en opbrengsten. Het risicomanagement richt zich daarom op dit moment vooral op deze aspecten. In de fase, waarin het project zich nu bevindt wordt er in het bijzonder aan de voorkant van de processen gestuurd op de factoren "tijd" (realisatie binnen de gestelde plannen en procedures), kostenbeheersing en "grondafname door de markt".

De risico's zijn opgenomen binnen de vastgestelde (herzieningen van de) Grondexploitatie Sion – 't Haantje en aan de raad gepresenteerd. De risico's met betrekking tot het project zijn in kaart gebracht en per risico gekwantificeerd door middel van de verwachte financiële impact van en de verwachte kans dat het risico zich voordoet.

Ter dekking van deze risico's is naast het (kleine) batig saldo in de grondexploitatie een bedrag opgenomen ter dekking van onvoorziene kosten. Samen vormen zij het weerstandsvermogen en hebben een omvang van € 8,60 miljoen.

In de geactualiseerde Grondexploitatie zijn o.a. de volgende risico's opgenomen:

- Afzetrisico bouwrijpe grond. Het risico dat bouwrijpe gronden niet of tegen een lager bedrag worden afgezet.
- Het risico dat de kosten voor bouw- en woonrijp maken hoger uitvallen.
- Faseringsrisico. De impact van vertragingen en prijsstijgingen.

Het programmabureau RijswijkBuiten heeft in het najaar van 2015 opdracht verstrekt voor een externe analyse op het risicoprofiel van de gebiedsontwikkeling. Dit onderzoek liet zien dat de risico's, die al in beeld zijn, manifester zijn geworden en er maatregelen en acties wenselijk waren om de risico's te beheersen.

De risicoanalyse en de oplossingsmaatregelen zijn verwerkt in de Vijfde herziening van de grondexploitatie Sion – 't Haantje 2016. Gelet op het risicoprofiel en de beschikbare risicobuffer is een weerstandscapaciteit met € 5,2 miljoen (NCW 1-1-2016) nodig.

RAPPORTAGE INTERBESTUURLIJK TOEZICHT

Onderdeel	Groen / Oranje / Rood (inkleuren)	TOELICHTING (<u>korte en bondige tekst</u>)
Financiën		
Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht	Groen	De primitieve begroting 2017 sluit met een tekort van 181.980. De meerjarenraming 2018-2020 sluit positief met respectievelijk +1,2 mln., +0,4 mln. en +0,4 mln.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee	
Ruimtelijke ordening		
De gemeente voldoet aan de in de Wet ruimtelijke ordening opgenomen verplichtingen inzake bestemmingsplannen, beheersverordeningen en structuurvisies	Oranje	De gemeente Rijswijk heeft geen structuurvisie vastgesteld. Gezien de aankomende te implementeren Omgevingswet wordt er nu niet ingezet op het op- en vaststellen van een structuurvisie; De gemeente heeft voor het hele gebied vastgestelde en actuele bestemmingsplannen en beheersverordeningen.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee	
Omgevingsrecht Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Milieu, Bouwen en Wonen		
De gemeente beschikt over een vastgestelde Verordening VTH	Oranje	Er is door de ambtelijke organisatie in beeld gebracht hoe deze zich verhoudt tot de Kwaliteitscriteria 2.1. Daarop zijn enkele acties uitgevoerd op te volgen opleidingen en op het opstellen van een werkinstructie Wabo. De eisen van kwaliteitsborging en de inrichting van de organisatie worden in samenhang gezien met de aankomende Omgevingswet en de aankomende Wet private kwaliteitsborging. Thans is ambtelijk een verordening gereed om aan het College te worden aangeboden ter toezending aan de Provincie, alvorens deze aan de Gemeenteraad kan worden aangeboden ter vaststelling. Voorts is ambtelijk een voorstel aan het College opgesteld om te komen tot een bestuurlijke opdracht tot het laten opstellen van het verplichte VTH-beleid.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee	
Monumentenzorg		
De gemeente beschikt over een deskundige adviescommissie m.b.t. de (rijks)monumenten	Groen	De gemeente Rijswijk heeft een voldoende kundige adviescommissie.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee	
Archief- en informatiebeheer		
Het archief- en informatiebeheer zijn op orde	Groen	De algemene 'kleur' is groen. Het archief- en informatiebeheer is op orde. Het papieren archief is op orde. Het digitale archief

Onderdeel	Groen / Oranje / Rood (inkleuren)	TOELICHTING (korte en bondige tekst)	
		wordt goed gearchiveerd. Wat duurzaamheid van digitale informatie betreft: Er wordt gewerkt aan een kwaliteitssysteem en een metadataschema.	
Is er reden voor extra aandacht?			
Huisvesting Vergunninghouders			
Er is volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand	Oranje	Gevraagde informatie	Stand van zaken
		voorsprong per 1 januari van het verantwoordingsjaar	19
		Fase interventieladder op 1 januari	Taakstelling is gerealiseerd
		Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar	57
		In het eerste halfjaar gehuisveste vergunninghouders	30
		achterstand per 1 juli van het verantwoordingsjaar	8
		Fase interventieladder op 1 juli	groen
		Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar	66
		In het tweede halfjaar gehuisveste vergunninghouders	29
		achterstand per 31 december van het verantwoordingsjaar	45
		Fase interventieladder op 31 december	oranje
		eventuele toelichting	
		Eind december had Rijswijk 30 gekoppelde vergunninghouders van het COA op haar lijst staan. Daarvan moesten er eigenlijk 12 nog in 2016 gehuisvest worden. De feitelijke achterstand is 45. Dit hadden er hooguit 12 minder kunnen zijn.	
Is er reden voor extra aandacht?	In 2016 zijn nog 3 kandidaten gehuisvest maar nog niet door COA in de taakstelling meegerekend. De taakstelling voor de eerste helft 2017 is 38. Dit betekent dat de totale taakstelling voor het eerste half jaar 83 (38+45) kandidaten is. Om de taakstelling het eerste halfjaar 2017 te halen moeten uiterlijk 1 april voldoende kandidaten door het COA worden aangeleverd. Voorlopig zijn er 43 aangeleverd. In de maand januari worden 11 kandidaten gehuisvest en voor februari staan ook 11 kandidaten ingepland om gehuisvest te worden. Met de geplande huisvesting in de maanden januari en februari wordt de goede weg ingegaan.		

III JAARREKENING

Balans per 31 december 2016

Activa	Ultimo 2016 (x € 1.000)	Ultimo 2015 (x € 1.000)
VASTE ACTIVA		
<u>Immateriële vaste activa:</u>		
Kosten onderzoek en ontwikkeling	90	120
Bijdragen aan activa van derden	<u>791</u>	<u>0</u>
	881	120
<u>Materiële vaste activa:</u>		
Investerings met een economisch nut	83.254	73.305
- idem, in erfpacht uitgegeven grond	4.377	3.043
- idem, waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven	15.087	14.269
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	<u>44.032</u>	<u>43.874</u>
	146.750	134.491
<u>Financiële vaste activa:</u>		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	3.215	3.215
Leningen aan woningbouwcorporaties	796	831
Overige langlopende leningen	2.458	2.476
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	2.735
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	<u>0</u>	<u>828</u>
	6.468	10.085
Totaal vaste activa	<u>154.099</u>	<u>144.697</u>
VLOTTENDE ACTIVA		
<u>Voorraden</u>		
Grond- en hulpstoffen:		
niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	10.071
onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	<u>158.534</u>	<u>160.396</u>
	158.534	170.467
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</u>		
Vorderingen op openbare lichamen	13.614	9.929
Overige vorderingen	6.490	3.483
Uitzettingen in 's-Rijks schatkist	<u>40.754</u>	<u>25.828</u>
	60.858	39.241
<u>Liquide middelen</u>		
Kas- en banksaldi	6.532	4.486
<u>Overlopende activa</u>	12.178	8.708
Totaal vlottende activa	<u>238.103</u>	<u>222.902</u>
Totaal generaal	<u>392.202</u>	<u>367.599</u>

Balans per 31 december 2016

Passiva	Ultimo 2016 (x € 1.000)	Ultimo 2015 (x € 1.000)
EIGEN VERMOGEN		
<u>Reserves</u>		
Algemene reserve	29.387	25.718
Bestemmingsreserves	<u>10.210</u>	<u>13.714</u>
	39.597	39.432
<u>Resultaat</u>	1.812	2.221
VOORZIENINGEN	5.248	3.126
VASTE SCHULDEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD > 1 JAAR		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	118.149	106.889
Totaal vaste passiva	<u>164.807</u>	<u>151.669</u>
VLOTTENDE PASSIVA		
<u>Netto-vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar</u>		
Banksaldi	199.999	188.000
Overige schulden	<u>3.609</u>	<u>4.114</u>
	203.608	192.114
<u>Overlopende passiva</u>	23.787	23.816
Totaal vlottende passiva	<u>227.395</u>	<u>215.930</u>
Totaal generaal	<u>392.202</u>	<u>367.599</u>

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate opgenomen in het jaar waarin het dividend door de aandeelhoudersvergadering wordt vastgesteld en betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Balans

Immateriële vast activa

Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd als ze individueel een bedrag van € 50.000 te boven gaan. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investeringsactiva die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut.

De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Materiële vaste activa met economisch nut.

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs (artikel 63, lid 1 BBV). De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten (artikel 63, lid 2 BBV). De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend (artikel 63, lid 3 BBV). Hierop is één uitzondering gemaakt. Hiervoor wordt verwezen naar het onderdeel actuele waarde. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.

Op grond van artikel 65 van het BBV wordt bij de waardering van de vaste activa rekening gehouden met een vermindering van hun waarde, indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is. Op de waarde van activa met economisch nut mogen vanaf 1-1-2004 reserves niet meer in mindering worden gebracht. Investeringssubsidies en andere bijdragen van derden mogen wel in mindering worden gebracht. Compensabele BTW wordt niet geactiveerd.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

Overeenkomstig de verordening ex artikel 212 GW worden infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals b.v. wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken geactiveerd en afgeschreven. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven).

Afschrijvingsbeleid materiele vaste activa

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 15.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

Afschrijvingsmethode: Lineair

Afschrijvingstermijnen:

<i>Activum</i>	<i>Afschrijvingsduur (jaar)</i>	<i>Restwaarde*</i>
Vervoermiddelen (excl. vaartuigen)	7	10%
Vaartuigen	15	0%
Nieuwbouw woning, kantoor, bedrijfs-/schoolgebouw	40	20%
Renovatie gebouw/woning/pand	25	0%
Tijdelijke woning/bedrijfs-/schoolgebouw, terreinwerk	10	0%
Kosten geldleningen	1	0%
Onderzoek en ontwikkeling t.b.v. actief	max.5	0%
Agio en disagio	5	0%
Aankoop bestaande activa	Restant levensduur	10%
Riolering	60	0%
Pompen en gemalen	15	0%
Meubilair, stoffering, inrichting	10	10%
Technische installaties in gebouwen	15	0%
Telefooninstallaties en veiligheidsvoorzieningen in gebouwen	10	0%
Hard- en software	5	0%
Parken, sportvelden en groenvoorzieningen	20	0%
Wegen, pleinen en rotondes	50	0%
Bruggen & viaducten (beton)	40	0%
Brug (hout)	25	0%
Civiltechnische kunstwerken en geluidswallen	50	0%
Openbare verlichting	20	0%
Straatmeubilair	10	0%

Niet in de tabel opgenomen activa: verwachte economische levensduur, opgave vakafdeling

Afwijking van de tabel geschiedt o.b.v. raadsbesluit in betreffend investeringsvoorstel

**bij gebouwen geldt het minimum van het percentage en de WOZ waarde in het laatste jaar*

Opmerking

De gekozen afschrijvingsperiode voor de oude investeringen (staat van oude activa/afgesloten kredieten) wordt niet aangepast. Bovenstaande opsomming geldt alleen voor nieuwe investeringen ten tijde dat de vorige financiële verordening nog gold. Voor alle investeringen geldt overigens dat bij een jaarrekening wordt beoordeeld of de boekwaarden t.o.v. de technische en economische levensduur nog wel reëel is of dat moet worden afgeboekt.

Er is zoveel mogelijk aangesloten op de huidige systematiek van afschrijvingen die gebruikelijk is binnen de gemeente Rijswijk.

Financiële vaste activa

Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

In het verleden is ervoor gekozen om één actief op actuele waarde te waarderen. Hiervoor wordt verwezen naar het onderdeel actuele waarde.

Op grond van artikel 36 BBV worden in de balans onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- kapitaalverstrekking aan;
 - 1. deelnemingen;
 - 2. gemeenschappelijke regelingen;
 - 3. overige verbonden partijen;
- leningen aan:
 - 1. openbare lichamen;
 - 2. woningbouwcorporaties;
 - 3. deelnemingen;
 - 4. overige verbonden partijen.
- overige langlopende leningen;
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;

In de balans worden overigens alleen die categorieën getoond, die ook van toepassing zijn voor de gemeente Rijswijk.

Het begrip rentetypische looptijd verdient een toelichting. Het gaat bij dit begrip om de definitie vanuit de Wet Fido en is ingegeven door beheersing van renterisico's. De definitie luidt: het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de leningvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante rentevergoeding. Voor een uitzetting die een looptijd kent van tien jaar met een vaste rente, geldt dat deze altijd als vast activum dient te worden opgenomen ook al resteert er minder dan 1 jaar van de oorspronkelijke looptijd.

Van een "deelneming" is krachtens artikel 1d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Vorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde. Er wordt rente bijgeschreven op de boekwaarde van deze voorraden. Per begrotingsjaar 2016 is deze categorie opgeheven als gevolg van wijzigingen in de comptabiliteitsvoorschriften (BBV). Niet in exploitatie genomen gronden zijn ofwel onder Gronden en Terreinen ofwel onder Bouwgrond in exploitatie opgenomen.

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde.

De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voorzover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is

worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Voor zover uit de laatste kostprijsberekeningen verliezen worden verwacht, worden voorzieningen gevormd ter hoogte van deze verliezen. De boekwaarde van de gronden wordt verlaagd met deze voorzieningen.

De voorgeschreven indeling op de balans op grond van artikel 38 BBV is:

- grond- en hulpstoffen gespecificeerd naar:
- onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
- gereed product en handelsgoederen;
- vooruitbetalingen.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Dit jaar is opnieuw de hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren berekend ter dekking van risico's van oninbaarheid van de bestaande vorderingen. De hoogte van de voorziening is berekend op basis van de dynamische methode voor alle posten < € 5.000 (vaste percentages naar ouderdom van de vordering)

· huidig boekjaar	10% van het openstaande bedrag;
· boekjaar –1	20% van het openstaande bedrag;
· boekjaar –2	40% van het openstaande bedrag;
· boekjaar –3	60% van het openstaande bedrag;
· boekjaar –4	80% van het openstaande bedrag;
· boekjaar –5 en verder	100% van het openstaande bedrag.

Voor de posten > € 5.000 is de statische methode toegepast. Hierbij wordt elke vordering beoordeeld en gewaardeerd op inbaarheid. De geschatte afwaardering van de vordering wordt opgenomen in een voorziening dubieuze debiteuren en in mindering gebracht op de debiteuren.

Liquide middelen en overlopende activa

In de balans worden onder de overlopende activa afzonderlijk opgenomen (artikel 40a BBV):

- a. de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;
- b. overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

De overige activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Eigen vermogen

In de balans worden de reserves onderscheiden naar (artikel 43 BBV):

- a. de algemene reserve;
- b. de bestemmingsreserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten;
- b. bestaande risico's op balansdatum terzake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;
- d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (afvalstoffen- en rioolheffing).

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b (deze worden als 'voorheen voorzieningen' onder 'vooruitontvangen bedragen' opgenomen).

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

In de balans worden onder de overlopende passiva afzonderlijk opgenomen (artikel 49 BBV):

- a. verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- b. de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
- c. overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2016

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Staat van investeringen inclusief toelichting

De staat van investeringen is als bijlage bij de toelichting op de balans opgenomen.

Per investering staat het volgende aangegeven:

- beschikbaar gesteld krediet;
- gerealiseerd t/m begrotingsjaar 2015, werkelijk besteed in 2016 en gerealiseerd t/m 2016;
- restant van het beschikbaar gestelde krediet;
- nog te verwachten uitgaven en inkomsten 2017 t/m 2021 en te verwachten restantkrediet;
- krediet afsluiten ja/nee.

Tevens is in de toelichting op de staat van investeringen een verklaring gegeven van de over- en onderschrijdingen van de kredieten en een planning van de realisatie van de investeringen.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan uit kosten onderzoek en ontwikkeling, en sinds 2016 – als gevolg van wijziging van het BBV – ‘bijdrage aan activa van derden’ (voorheen onder financiële vaste activa):

	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Kosten onderzoek en ontwikkeling	90	120
Bijdrage aan activa van derden	791	0
Totaal	881	120

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de **overige investeringen met een economisch nut**:

	Boekwaarde 1-1-2016	Verminder- ingen	Investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2016
Kosten onderzoek & ontwikkeling	120			30		90
Bijdrage aan activa van derden	828			37		791
Totaal	948			67		881

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Investeringen met een economisch nut	83.254	73.305
- idem, in erfpacht uitgegeven gronden	4.377	3.043
- idem, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	15.087	14.269
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	44.032	43.874
Totaal	146.750	134.491

De **investeringen met een economisch nut** kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Gronden en terreinen ¹	23.206	13.789
Grond uitgegeven in erfpacht	4.377	3.043
Woonruimten	1.490	1.383
Bedrijfsgebouwen	48.033	47.392
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	15.087	14.269
Vervoersmiddelen	714	551
Machines, apparaten en installaties	3.798	3.923
Overige materiële vaste activa	6.012	6.267
Totaal	102.717	90.617

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de **investeringen met een economisch nut**:

	Boekwaarde 1-1-2016	Vermeer- deringen	Verminde- ringen/af- lossingen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2016
Gronden en terreinen	13.789					
<i>Voorheen NIEGG</i>	10.071					
	23.860	481	1.134	0	0	23.206
Grond uitgegeven in erfpacht	3.043	2.907	1.573	0	0	4.377
Woonruimten	1.383	121	0	14	0	1.490
Bedrijfsgebouwen	47.392	2.796	0	2.155	0	48.033
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	14.269	2.172	0	1.353	0	15.087
Vervoermiddelen	551	255	0	93	0	714
Machines, apparaten en installaties	3.923	361	16	470	0	3.798
Overige materiële vaste activa	6.267	596	0	851	0	6.012
Totaal	100.688	9.690	2.724	4.936	0	102.717

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan de investering.

Een specificatie van en een toelichting op de investeringen met een economisch nut is opgenomen in de staat van investeringen en de toelichting op de staat van investeringen.

De **investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut** kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	30.627	31.251
Machines, apparaten en installaties	8.444	8.299
Overige materiële vaste activa	4.961	4.324
Totaal	44.032	43.874

¹ Hierin zijn opgenomen per 1/1/2016 de gronden die voorheen onder 'Niet in exploitatie genomen gronden' waren opgenomen

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de **investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut**:

	Boekwaarde 1-1-2016	Vermeer- deringen	Vermindering -en/Aflossing	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2016
Grond-, weg- en water- bouwkundige werken	31.251	5.913	4.854	1.682	0	30.627
Machines, apparaten en installaties	8.299	655	0	510	0	8.444
Overige materiële vaste activa	4.324	1.100	6	457	0	4.961
Totaal	43.874	7.668	4.861	2.649	0	44.032

Bijdragen van derden in bovenstaande tabel zijn direct gerelateerd zijn aan de investering.

Een specificatie van en een toelichting op de overige investeringen met een maatschappelijk nut is opgenomen in de staat van investeringen en de toelichting op de staat van investeringen.

Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	3.215	3.215
Leningen aan woningbouwcorporaties	796	831
Overige langlopende leningen	2.458	2.476
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	0	2.735
Bijdragen aan activa in eigendom van derden ²	0	828
Totaal	6.468	10.085

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa gedurende het jaar:

	Boekwaarde 1-1-2016	Vermeer- deringen	Verminderen/ Aflossingen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2016
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	3.215	0	0	0	0	3.215
Leningen aan woningbouwcorporaties	831	0	36	0	0	796
Overige langlopende leningen	2.476	129	148	0	0	2.458
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	2.735	-111	2.624	0	0	0
Totaal	9.257	18	2.807	0	0	6.468

² Conform het BBV is deze post onder Immateriële vaste activa opgenomen per 1/1/2016, waarmee het totaal in deze tabel niet aansluit op het verloopoverzicht eronder

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Grond- en hulpstoffen, gespecificeerd naar:		
· niet in exploitatie genomen bouwgronden ³	0	10.071
	0	10.071
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie		
· bouwgronden in exploitatie	158.534	160.393
· voorziening toekomstige verliezen bouwgrondlocaties		
Totaal	158.534	170.464

Voor een overzicht van de voorraden wordt verwezen naar de bijlage "Overzicht van de bouwgronden in exploitatie". Een nadere toelichting op de grondexploitaties wordt gegeven in de toelichting op het programma Wonen en Leven en de paragrafen Grondbeleid en RijswijkBuiten.

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Vorderingen op openbare lichamen	13.614	9.929
Uitzettingen in 's-Rijks schatkist	40.754	25.828
Overige vorderingen	6.490	3.483
Totaal	60.858	39.240

Vorderingen op openbare lichamen

Dit betreft vorderingen in het kader van het BTW compensatiefonds. Daarnaast kunnen op deze balanspost worden de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen subsidiebedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel verantwoord. Dergelijke subsidies worden als baten verantwoord in de jaarrekening (in betreffend programma). De nog te ontvangen posten worden uiteindelijk op de via de bank ontvangen subsidiebedragen afgeboekt.

Schatkistbankieren

Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Het wetsvoorstel verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Als gevolg van bovenstaande is in het BBV een verplichte rapportage over het verslagjaar opgenomen (art.52c). Deze rapportage is in onderstaande tabel opgenomen.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1.280			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	829	1.038	969	1.003
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	451	242	310	277
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

³ Per 1/1/2016 zijn Niet in exploitatie genomen gronden cf. BBV onder Gronden en terreinen opgenomen

Voorziening oninbare vorderingen

Op grond van de BBV is het verplicht een voorziening te vormen zodra een onafwendbaar risico zich voordoet dat in de toekomst tot kosten zal leiden. De hoogte van de dotatie aan de voorziening is aan de gemeente overgelaten. In de financiële verordening van de gemeente Rijswijk staan de regels van de voorziening voor oninbare vorderingen beschreven. Bij publiekrechtelijke vorderingen en privaatrechtelijke vorderingen kleiner dan € 5.000 wordt een percentage gestort in de voorziening, afhankelijk van het jaar van ontstaan. Voor de overige vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een beoordeling op inbaarheid.

Op basis van bovenstaande is met betrekking tot de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke vorderingen in de tweede halfjaarrapportage een extra dotatie aan de voorziening gedaan van € 307.600,-. Gelet op de dotatie die in de tweede rapportage is gedaan en de oninbaar verklaarde vorderingen, tezamen met de berekende stand over geheel 2016 zou een bedrag aan de voorziening gestort dienen te worden van € 70.680. De vordering "Modulus" is in 2016 oninbaar verklaard en uit de voorziening gehaald.

Met betrekking tot schuldhelpverlening zijn in 2016 geen dubieuze debiteuren bijgekomen, het betreft hier een sterfhuisconstructie.

	Saldo 31-12-2016	Voorziening oninbaarheid	Bruto saldo 31-12-2016	Saldo 31-12-2015
Overige vorderingen	6.490	4.001	10.491	3.483
Totaal	6.490	4.001	10.491	3.483

	Stand 01-01-2016	Gestort 2 ^e halfjaar rapportage	Oninbaar verklaard	Berekende stand 31-12-2016
Publiekrechtelijk	434		113	699
Privaatrechtelijk	3.533		3.404	135
Schuldhelpverlening	5			5
Sociale Zaken	3.379		146	3.233
Min=te storten en plus=onttrekken	6	308		-71
Totaal	7.357	308	3.663	4.001

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Kassaldi	23	17
Banksaldi	6.512	4.469
Totaal	6.532	4.486

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Saldo 31-12-2016	Saldo 31-12-2015
Vooruitbetaalde bedragen	596	601
Overige nog te ontvangen bedragen	11.582	8.107
Totaal	12.178	8.708

Vooruitbetaalde bedragen

De balanspost vooruitbetaalde bedragen betreft posten uit de normale bedrijfsuitoefening die het gevolg zijn van (conform het stelsel van baten en lasten) toerekenen van lasten aan het boekjaar 2016. Het betreft hier onder andere onderhoudscontracten, huren, abonnementen, etc. welke betrekking hebben op 2017.

Overige nog te ontvangen bedragen

Net als de vooruitbetaalde bedragen is dit saldo het gevolg van toerekenen van baten aan het boekjaar 2016. Het betreft hier een grote verscheidenheid aan nog te ontvangen bedragen, onder andere nog te ontvangen bedragen met betrekking tot de scholenbrand, het sociaal domein en bouwleges. Het saldo is een momentopname, de ontvangst van de gelden vindt in 2017 plaats.

PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Algemene reserves	29.387	25.718
Bestemmingsreserves	10.026	13.714
Resultaat	1.812	2.221
Totaal	41.225	41.654

Het exploitatieresultaat 2016 voor het totaal saldo van baten en lasten bedraagt 1.812 voordelig. De bestemming van het resultaat zal middels een voorstel bij de jaarrekening aan de raad ter vaststelling worden voorgelegd.

Als bijlage bij de toelichting op de balans is een verloopoverzicht opgenomen van de reserves. Het verloopoverzicht geeft het volgende weer:

- saldo 1-1-2016;
- toevoegingen;
- onttrekkingen;
- bestemming resultaat 2015;
- saldo 31-12-2016.

Tevens is een bijlage opgenomen waar een toelichting is gegeven op de aard, de reden en de mutaties van de reserves.

Voorzieningen

De in de balans opgenomen **voorzieningen** kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Voorzieningen voor verplichtingen en risico's	4.055	2.470
Voorzieningen ter egalisering van kosten	1.193	656
Totaal⁴	5.248	3.126

Als bijlage bij de toelichting op de balans is een verloopoverzicht opgenomen van de voorzieningen. Het verloopoverzicht geeft het volgende weer:

- saldo 1-1-2016;
- toevoegingen;
- vrijval;
- aanwendungen;
- saldo 31-12-2016.

Tevens is een bijlage opgenomen waar een toelichting is gegeven op de aard, de reden en de mutaties van de voorzieningen.

⁴ Exclusief de voorziening dubieuze debiteuren, dubieuze debiteuren WWB en verliesvoorziening grondexploitaties. Deze staan (negatief, cf.BBV) vermeld onder de betreffende activa (uitzettingen korter dan één jaar c.q. bouwgrond in exploitatie).

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	118.149	106.889
Totaal	118.149	106.889

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de vaste schulden gedurende het jaar:

	Saldo 1-1-2016	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2016
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	106.889	15.000	3.740	118.149
Totaal	106.889	15.000	3.740	118.149

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Netto-vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	203.608	192.114
Overlopende passiva	23.787	23.816
Totaal	227.395	215.930

De in de balans opgenomen **netto-vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar** kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Banksaldi	200.000	188.000
Overige schulden	3.609	4.114
Totaal	203.609	192.114

De gemeente Rijswijk maakt gebruik van kasgeldleningen met een looptijd van maximaal een maand tegen negatieve rentepercentages. Ten opzichte van het begin van het jaar is het saldo van de opgenomen kasgeldleningen met € 12 miljoen gestegen, dit is terug te zien in de post Banksaldi onder Vlottende passiva. Echter op hetzelfde moment is circa € 40,8 miljoen ondergebracht bij de Schatkist tegen een percentage van 0,0. Zie Banksaldi onder Liquide middelen aan de activa zijde van de balans. Zolang er tussen het lenen van kasgeldleningen en het uitzetten van kasgeldleningen bij de Schatkist een positief renteververschil bestaat, voeren wij een ruim liquiditeitsbeleid.

De in de balans opgenomen **overlopende passiva** kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Van overheidslichamen ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen	1.994	2.772
Overige vooruitontvangen bedragen	16	23
Nog te betalen bedragen	21.776	21.021
Totaal	23.787	23.816

Van overheidslichamen ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen

Onder deze post zijn opgenomen de bedragen die in 2016 en daarvoor reeds zijn ontvangen, die echter nog niet tot lasten in betreffend boekjaar hebben geleid. Tevens zijn de ontvangen middelen van derden verantwoord, welke de komende jaren nog steeds besteedbaar zijn. Een gedetailleerd overzicht van deze bedragen is terug te vinden in de bijlage 'Overzicht vooruitontvangen subsidies (voorheen voorzieningen)'.

Overige vooruitontvangen bedragen

Onder deze post zijn overige vooruitontvangen bedragen van niet overheidslichamen opgenomen. Het betreft hier vooral vooruitontvangen huren.

Nog te betalen bedragen

Deze post betreft nog te betalen bedragen welke reeds ten laste van het jaar 2016 zijn gebracht, doch waarvan de facturen in de loop van 2017 zijn of nog worden ontvangen en betaalbaar gesteld. Het saldo is een momentopname, het grootste gedeelte van deze facturen is inmiddels reeds betaald. Een voorbeeld betreft de rente over geldleningen die een jaar achteraf betaald wordt en deels betrekking heeft op 2016 en deels op 2017.

Waarborgen en garanties

	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Diverse instellingen, personen	77.177	97.183
Totaal	77.177	97.183

Als bijlage bij de toelichting op de balans is een overzicht opgenomen van de verstrekte waarborgen en garanties aan natuurlijke en rechtspersonen. In het overzicht worden de waarborgen en garanties o.a. als volgt gespecificeerd:

- oorspronkelijk bedrag van de geldlening;
- doel van de geldlening;
- naam van de geldnemer;
- restant begin 2016;
- restant eind 2016.

Langlopende financiële verplichtingen

Langlopende financiële verplichtingen zijn niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen, waar de gemeente voor een aantal toekomstige jaren aan verbonden is.

Huurcontract Hoogvoorde

Voor de huisvesting van het gemeentelijk apparaat is een huurcontract afgesloten voor de periode van 1 mei 2002 tot 1 januari 2023. De huur voor 2016 inclusief bijkomende leveringen en diensten bedroeg € 2.156.855. Dit bedrag bestaat uit de huur van het gebouw (€ 1.643.300), servicekosten (€ 370.000), hygiëneservice (€ 33.000) en schoonmaakkosten (€ 110.855).

Kenmerken derivaat RijswijkBuiten

Voor de financiering van de grondexploitatie RijswijkBuiten is een rentederivaat afgesloten. Het bestaande derivaat is afgesloten bij ABNAMRO met een looptijd vanaf 1 oktober 2010 tot 1 september 2020. De omvang per balansdatum 31-12-2016 bedraagt circa € 141,6 miljoen oplopend naar circa € 159 miljoen in 2020. ABNAMRO is een zogenaamde systeembank. Doordat de Staat grootaandeelhouder is heeft de bank een triple A rating (Nederlandse Staat heeft sinds kort weer een triple A rating).

Het type derivaat is een zogenaamde payer swap. Dit is een rentederivaat waarbij een vaste prijs wordt betaald en een variabele prijs ontvangen. Het risico van prijsstijging van de rente met een percentage > 3,78 is tot einde looptijd afgedekt.

Forward leningen

Per 12 april 2016 zijn zogenaamde forwardleningen afgesloten. Dit zijn leningen, waarvan de voorwaarden, zoals opnamedatum, hoogte leningbedrag, looptijd en het rentepercentage op een eerder tijdstip worden afgesproken, in dit geval 12 april 2016. De opnamedatum van deze leningen is 1 september 2020. Het voordeel is dat er zekerheid bestaat over de hoogte van de rentekosten vanaf opnamedatum van de leningen. Het afsluiten van deze forwardleningen geeft de gemeente Rijswijk na het aflopen van de bestaande renteswap per 1 september 2020 zekerheid over de hoogte van de rente, daarnaast wordt ook geprofiteerd van de lage rente van dit moment.

De forwardleningen bestaan uit:

- RijswijkBuiten van € 62 miljoen aan leningen tegen een gemiddeld rentepercentage van 1,04 tot 2023;
- de algemene dienst voor een bedrag van € 70 miljoen tegen een gemiddeld rentepercentage van 1,95. Het bedrag van € 70 miljoen bestaat uit vijf leningen van elk € 14 miljoen af te lossen in de periode 2035-2055. Elke vijf jaar vervalt een lening van € 14 miljoen beginnend bij 2035.

IT verplichtingen

Voor IT hardware zijn leasecontracten afgesloten, zie onderstaand schema voor een cijfermatige toelichting.

Omschrijving	Einddatum contract	Jaarbedrag 2016	Verplichting ultimo 2016
Vervanging SAN brandweer	15 maart 2016	6.891	0
Totaal		6.891	0

* Het bedrag 6.891 is berekend door de jaarlasten (33.076) te vermenigvuldigen met de periode tot half maart : 2,5 maanden / 12 maanden x 33.076 = 6.891

OVERZICHT VAN DE BOUWGRONDEXPLOITATIES

Complex nummer	Omschrijving	Verantwoord tot 01-jan-16	Vermeer- deringen in 2016	Vermin- deringen in 2016	Verantwoord tot en met 31-dec-16
IN EXPLOITATIE GENOMEN LOCATIES					
8.49	RIJSWIJKBUITEN	160.983.121,72	25.272.916,11	27.015.932,99	159.240.104,84
8.50	EIKELENBURG	-843.544,64	77.659,78	37.233,79	-803.118,65
8.53	VRIJENBANSELAAN	-118.683,93	162.551,92		43.867,99
8.56	TE WERVE WEST	372.594,28	231.294,87	223.180,00	380.709,15
8.57	WALDHOORNPLEIN	2.911,27	954,11		3.865,38
		160.396.398,70	25.745.376,79	27.276.346,78	158.865.428,71

Voor de toelichting per grondexploitatie wordt verwezen naar de paragrafen Grondbeleid en RijswijkBuiten.

OVERZICHT VAN DE BOUWGRONDEXPLOITATIES

Complex nummer	Omschrijving	Nog te verwachten kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Vermoedelijk resultaat	Verlies voorziening
IN EXPLOITATIE GENOMEN LOCATIES					
8.49	RIJSWIJKBUITEN				
8.50	EIKELENBURG	710.050,00	2.357.243,00	2.450.311,65	
8.53	VRIJENBANSELAAN	290.654,00		-334.521,99	331.000,00
8.56	TE WERVE WEST	159.521,00	639.429,00	99.198,85	
8.57	WALDHOORNPLEIN	259.633,00	276.500,00	13.001,62	
		1.419.858,00	3.273.172,00	2.227.990,13	331.000,00

Verloop van de reserves

Omschrijving	Saldo 01-01-2016	Toevoegingen 2016	Aanwendungen 2016	Saldo 31-12-2016
Algemene reserves				
Algemene dekkingsreserve	25.717.806,80	2.225.348,15	777.275,00	27.165.879,95
Bestemming resultaat 2015	-	2.221.482,38	-	2.221.482,38
Totaal algemene reserves	25.717.806,80	4.446.830,53	777.275,00	29.387.362,33
Bestemmingsreserves				
Nieuwbouw brandweerkazerne	6.199.625,23	-	128.180,00	6.071.445,23
Realisatie kunst in de openbare ruimte	164.644,72	-	34.600,00	130.044,72
Wijkontwikkeling	3.237.526,55	-	268.685,33	2.968.841,22
Decentrale arbeidsvoorwaarden	17.095,92	39.425,22	-	56.521,14
Reserve organisatie 2020*	184.444,24	-	101.476,20	82.968,04
Sociaal Domein	1.384.346,15	-	1.384.346,15	-
Revitalisering Oud-Rijswijk	178.262,79	-	16.618,25	161.644,54
Afvalstoffenheffing	548.023,05	-	548.023,05	-
Gemeentepersoneel	379.265,27	-	14.164,12	365.101,15
Vastgoed	677.935,46	-	390.690,00	287.245,46
(Financierings)risico's RijswijkBuiten	841.002,00	-	841.002,00	-
Onderzoekskosten Huis van de stad	36.617,03	-	-	36.617,03
Duurzaamheid	50.000,00	-	-	50.000,00
Totaal bestemmingsreserves	13.898.788,41	39.425,22	3.727.785,10	10.210.428,53
Totaal van de reserves	39.616.595,21	4.486.255,75	4.505.060,10	39.597.790,86

* per 31/12/2015 stond deze post onder voorzieningen, waardoor het saldo 1/1/2016 afwijkt van het saldo 31/12/2015

Toelichting op de reserves

Volgens artikel 54 lid 1 BBV dient in de toelichting op de balans de aard en de reden van elke reserve en de toevoegingen en onttrekkingen daaraan te worden toegelicht.

Hieronder volgt een toelichting op de algemene reserves en de bestemmingsreserves.

Algemene reserves

Algemene dekkingsreserve

Aard van de reserve:

Algemene reserve

Reden van de reserve:

Het vormen van een bufferfunctie voor onverwachte tegenvallers. Stortingen worden gedaan op basis van een positief exploitatieresultaat of bij vrijval van reserves. Onttrekkingen vinden plaats om de reserves aan te vullen of om bestemmingsreserves in te stellen of aan te vullen.

Toelichting op de mutaties:

Bij de bestemming van het voordelige rekeningresultaat van de jaarrekening 2015 is besloten om € 2.221.482,- te storten in de algemene dekkingsreserve. De bestemmingsreserves Sociaal Domein en (Financierings)risico's RijswijkBuiten zijn vrijgefallen en het saldo € 2.225.348,- is ten gunste van de algemene reserve gebracht.

In overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording moeten de gelden worden verantwoord in het jaar waarin de rechten zijn opgebouwd. Dit gaat om een bedrag van. € 777.275,- (dit is o.a. 7/12 van het vakantiegeld van het gemeentelijk personeel) voor het jaar 2016. Dit bedrag is onttrokken aan de algemene reserve.

Bestemmingsreserves

Nieuwbouw brandweerkazerne

Aard van de reserve:

Bestemmingsreserve

Reden van de reserve:

Omdat er sprake is van een éénmalige erfpachtcanon voor een periode van 50 jaar, dient de opbrengst hiervan te worden gestort in een bestemmingsreserve. Deze bestemmingsreserve wordt gebruikt om de verhoging van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Brandweer Delft-Rijswijk te bekostigen. Deze verhoogde bijdrage bestaat uit de rente en aflossing van de aangegane lening door de gemeenschappelijke regeling om de afkoopsom van de erfpachtcanon te financieren. De rentecomponent wordt gedekt uit de bespaarde rente berekend over de gevormde bestemmingsreserve van € 7.018.000,-.

Toelichting op de mutaties:

Het aflossingsdeel van de annuïteit inzake de afkoopsom erfpacht brandweerkazerne is onttrokken voor een bedrag van € 128.180,-.

Realisatie kunst in de openbare ruimte

Aard van de reserve:

Bestemmingsreserve

Reden van de reserve:

Deze reserve is ingesteld in het kader van de zogenaamde percentageregeling, waarbij is afgesproken dat 1,5 % (1% over de eerste € 230.000,-) van de totale waarde van een grondexploitatie, met een maximum van € 55.378,- (prijsspeil 2008), in deze reserve wordt gestort ten behoeve van het realiseren van kunst op de locatie.

Toelichting op de mutaties:

Door de onttrekking is in april 2016 een kunstwerk gerealiseerd bij de Brede School Stationskwartier.

Wijkontwikkeling

Aard van de reserve:	Bestemmingsreserve
Reden van de reserve:	Vanuit deze reserve worden plannen op het gebied van wijkontwikkeling bekostigd.
Toelichting op de mutaties:	Conform de methodiek die in de nota BBV-II is voorgesteld, zijn de afschrijvingslasten voor een bedrag van € 268.685,33 van de diverse wijkontwikkelingsplannen onttrokken aan de reserve.

Decentrale arbeidsvoorwaarden

Aard van de reserve:	Bestemmingsreserve
Reden van de reserve:	Deze reserve wordt gevormd met de gelden die jaarlijks beschikbaar zijn voor lokale arbeidsvoorwaarden. Op 22 juni 2010 heeft het college besloten in het kader van gezondheidsbeleid voor de periode van 2010-2014 een persoonsgebonden budget per medewerker toe te kennen. Indien alle medewerkers gebruik maken van het persoonsgebonden budget dan bedragen de totale kosten jaarlijks ca. € 130.000,-. Om dit bedrag volledig te kunnen bekostigen is jaarlijks een bedrag uit deze reserve onttrokken. Inmiddels is nog een beperkt bedrag van € 56.521,- beschikbaar. Dit bedrag dient als dekking voor de verkoop van uren voor de aanschaf van fietsen cafetariamodel en de bijdrage van € 145,- bruto voor aanschaf van een fiets.
Toelichting op de mutaties:	In de 1 ^e halfjaarrapportage 2016 is het beginsaldo 2016 ter hoogte van € 17.100,- vrijgevallen. In de slotwijziging 2016 is € 50.000,- gestort in deze reserve. De definitieve onderschrijving is bij de jaarrekening 2016 berekend op € 6.525,- toegevoegd. Per saldo bedraagt de toevoeging aan de reserve € 39.425,-.

Reserve organisatie 2020

Aard van de reserve:	Bestemmingsreserve
Reden van de reserve:	Deze reserve is gevormd vanuit bezuinigingen binnen de personele begroting en door de middelen die in 2015 resteerden in het kader van het traineeprogramma. Indien er boven de taakstelling wordt bezuinigd, wordt dit gestort in de reserve Organisatie 2020. De reserve wordt ingezet voor de uitvoering van de opgave Organisatieverandering. Dit betreffen over het algemeen advieskosten en kosten voor het inrichten van een dashboard voor een managementinformatiesysteem. Daarnaast worden de uitgaven voor het programma voor de trainees hieruit betaald.
Toelichting op de mutaties:	De uitgaven 2016 betreffen dashboard Cognos licenties, licenties voor Viadesk en een traineeprogramma.

Sociaal Domein

Aard van de reserve:	Bestemmingsreserve
Reden van de reserve:	Deze reserve is ontstaan vanuit de gerealiseerde overschotten op het gebied van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). In de 2e halfjaarrapportage 2015 is aan de raad voorgesteld de inzetbaarheid van de reserve te wijzigen. Binnen het programma Sociaal Domein is in 2015 een groot deel van het budget ingeleverd. Omdat er nog onzekerheden zijn, bestaat de mogelijkheid dat er op onderdelen overschrijdingen optreden. Deze tekorten kunnen worden opgevangen binnen de reserve Sociaal Domein.
Toelichting op de mutaties:	Het resterende saldo € 1.384.346,- van deze reserve is vrijgevallen.

Revitalisering Oud-Rijswijk

Aard van de reserve:

Reden van de reserve:

Bestemmingsreserve

Deze reserve is bestemd om uitvoering te geven aan het Masterplan De Herontdekking van Oud-Rijswijk. Doelstellingen van dit plan zijn o.a. het behoud van het cultuurhistorisch karakter, bijvoorbeeld door historisering van de gevels en de verbetering van de kwaliteit van het openbaar gebied, op basis van de Rapportage Schoon, Heel en Veilig.

In samenwerking met de winkeliersvereniging is een plan ontwikkeld voor aanpassing van de bewegwijzering in en rond het winkelgebied. Voor de uitvoering hiervan is een opdracht gegeven aan de Nationale Bewegwijzeringsdienst.

De eerste fase van het bewegwijzeringsplan is in 2013 uitgevoerd, de tweede fase zal – na afronding van de herinrichting van de Haagweg – in 2017 worden uitgevoerd. De kosten van de tweede fase zijn begroot op € 60.000,- en worden gefinancierd uit deze reserve. Om het resterende bedrag in overeenstemming met de bestemming aan te wenden, ontwikkelen we samen met de winkeliersvereniging plannen om verdere een impuls te geven aan het openbaar gebied.

Toelichting op de mutaties:

De trottoirs langs de Schoolstraat, hoek met de Steenlaan zijn voorzien van nieuwe bestrating. De bestrating past nu bij die in de rest van het winkelgebied.

Afvalstoffenheffing

Aard van de reserve:

Reden van de reserve:

Bestemmingsreserve

Deze egaliseringsreserve wordt gebruikt indien er onverhoopt een positief resultaat wordt behaald op de afvalstoffenheffing. Dit is namelijk niet toegestaan. Door middel van het instellen van een egaliseringsreserve kan dit positieve resultaat worden teruggesluisd naar de burgers.

Toelichting op de mutaties:

Bij het opstellen van de begroting 2016 is bij de bepaling van het tarief rekening gehouden met het saldo van de reserve. Conform de raming is er een bedrag van € 548.000,- onttrokken aan de reserve.

Gemeentepersoneel

Aard van de reserve:

Reden van de reserve:

Bestemmingsreserve

Deze reserve is in 2009 gevormd met de gelden uit de uitkering van het resterende vermogen van IZA Nederland. Deze uitkering is betaald in twee tranches. Het eerste deel in 2009 en het tweede deel in 2012.

In 2010 heeft het college besloten dat deze gelden kunnen worden besteed aan diverse activiteiten binnen de onderwerpen:

- Levensfasemanagement;
- het Leren, Eigen verantwoordelijkheid, Groei en Ontwikkeling (LEGO) en
- Gezondheidsmanagement.

Op 8 september 2015 heeft het college besloten € 485.000,- uit deze reserve in te zetten voor het trainingsprogramma van de organisatieontwikkeling. Het betreft:

- Leerwerkplaatsen voor de opgaveteams
- Leiderschapstraject voor de opgavenmanagers
- Trainingen op specifieke rollen

Jaarlijks wordt gezien welk bedrag uit deze reserve onttrokken moet worden.

Toelichting op de mutaties:

In 2016 is ruim € 14.000,- werkelijk besteed.

Toelichting op de reserves

Vastgoed

Aard van de reserve:	Bestemmingsreserve
Reden van de reserve:	De reserve is gevormd doordat de opbrengsten uit de verkopen van gemeentelijk vastgoed in 2011 hoger waren dan geraamd en dient ter dekking van te maken kosten wegens de verkoop van gemeentelijk vastgoed en als egaliseringsreserve voor eventuele afwijkingen, zowel positief als negatief, van de geraamde opbrengsten.
Toelichting op de mutaties:	Voor 2016 was in de begroting voor verkoop van onroerend goed een bedrag geraamd van € 360.000,-. De kosten voor het voorbereiden en begeleiden van het in verkoop brengen van gemeentelijk vastgoed bedroegen € 30.690,-. In totaal is een bedrag van € 390.690,- aangewend.

(Financierings)risico's RijswijkBuiten

Aard van de reserve:	Bestemmingsreserve
Reden van de reserve:	Vanuit de raad is bij de behandeling van de 1e halfjaarrapportage 2013 de wens geuit om een reserve in te stellen om risico's van RijswijkBuiten af te dekken. In de grondexploitatieberekening wordt rekening gehouden met een calculatietarief voor de rentekosten van 4%. De rente van RijswijkBuiten wordt hierbij gefixeerd op het tarief van 3,78% gelijk aan de renteswap. Het voordelig verschil van 0,22% over de boekwaarde wordt gereserveerd voor risico's van RijswijkBuiten en het financieringsrisico van RijswijkBuiten.
Toelichting op de mutaties:	Het resterende saldo € 841.002,- van deze reserve is vrijgevalen.

Onderzoekskosten Huis van de stad

Aard van de reserve:	Bestemmingsreserve
Reden van de reserve:	In deze bestemmingsreserve is een bedrag van € 75.000,- gestort voor advies- en onderzoekskosten in het jaar 2015.
Toelichting op de mutaties:	Bij de jaarrekening 2015 resteerde een bedrag van € 36.617,-. In 2016 is door de raad separaat een bedrag van € 312.500,- beschikbaar gesteld voor onderzoeks- en advieskosten (inclusief interne uren). Hierdoor is tot nu toe het resterende bedrag niet nodig geweest.

Duurzaamheid

Aard van de reserve:	Bestemmingsreserve
Reden van de reserve:	Het duurzaamheidsbudget 2015 is voor het grootste gedeelte aangewend in 2015. Voor de resterende € 50.000,- van dit budget is planvorming en/of is een verplichting aangegaan, alleen vindt aanwending hiervan nog niet in 2015 plaats. Het betreft met name de door het college toegezegde inzet rond duurzaamheidsmaatregelen in de Plaspoelpolder in 2015/2016. Hiertoe is een specifieke reserve ingericht.
Toelichting op de mutaties:	In 2016 hebben er geen mutaties plaatsgevonden. De reserve is gekoppeld duurzaamheidsmaatregelen in de Plaspoelpolder waarvoor ook het industrieschap "De Plaspoelpolder" middelen heeft uitgetrokken.

Verloop van de voorzieningen

Omschrijving	Saldo 01-01-2016	Toevoegingen 2016	Vrijval 2016	Aanwendungen 2016	Saldo 31-12-2016
Voorzieningen voor verplichtingen en risico's					
T.b.v. nazorg bouwlocaties	57.184,26	-	-	48.467,89	8.716,37
Pensioenen wethouders	1.883.015,00	1.769.000,00	-	49.815,96	3.602.199,04
T.b.v. herstraten sleuven	345.261,08	171.498,59	-	72.534,88	444.224,79
Totaal voorzieningen voor verplichtingen en risico's	2.285.460,34	1.940.498,59	-	170.818,73	4.055.140,20
Voorzieningen ter egalisering van kosten					
Onderhoud kunst in de openbare ruimte	38.686,03	15.940,00	-	31.687,24	22.938,79
Onderhoud gemeentelijk vastgoed	277.372,62	-	-	29.751,50	247.621,12
Onderhoud welzijnsaccommodaties (MOP)	-	1.241.530,00	-	660.449,05	581.080,95
Baggerwerken	274.860,98	216.277,62	-	178.945,94	312.192,66
Onderhoud sportcentrum de Schilp	65.177,41	165.765,50	-	202.272,01	28.670,90
Totaal voorzieningen ter egalisering van kosten	656.097,04	1.639.513,12	-	1.103.105,74	1.192.504,42
Totaal voorzieningen*	2.941.557,38	3.580.011,71	-	1.273.924,47	5.247.644,62

*de beginstand 1/1/2016 wijkt af van de eindstand 31/12/2015 als gevolg van herrubricering van Voorziening 2020 naar Reserves

Toelichting op de voorzieningen

Volgens artikel 55 lid 1 BBV dient in de toelichting op de balans de aard en de reden van elke voorziening en de wijzigingen daarin te worden toegelicht.
Hieronder volgt een toelichting op de voorzieningen.

Voorzieningen voor verplichtingen en risico's

T.b.v. nazorg bouwlocaties

Aard van de voorziening:	Voorziening als gevolg van kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar.
Reden van de voorziening:	Deze voorziening is ingesteld om grondexploitaties sneller te kunnen afsluiten. De gecalculeerde kosten voor de nazorg bij bouwlocaties worden in deze voorziening gereserveerd.
Toelichting op de mutaties:	De uitgaven hebben betrekking op de in 2013 afgesloten bouwlocatie Oud Rijswijk (ERL). In 2017 zullen de laatste werkzaamheden aan de openbare ruimte worden afgerond.

Pensioenen wethouders

Aard van de voorziening:	Voorziening als gevolg van kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar.
Reden van de voorziening:	De pensioenverplichtingen van de (oud) bestuurders zijn, voor zover niet ondergebracht bij een verzekeringsmaatschappij, in de voorziening pensioenen wethouders opgenomen.
Toelichting op de mutaties:	Om alle pensioenverplichtingen van de (ex)bestuurders in deze voorziening onder te brengen heeft in 2016 een extra storting plaatsgevonden. Daarnaast zijn de pensioenverplichtingen van de actieve bestuurders en de zogenaamde slapers geactualiseerd en is het pensioentekort aangevuld. De inhoudingen op de wedden zijn gestort in deze voorziening.

T.b.v. herstraten sleuven

Aard van de voorziening:	Voorziening als gevolg van kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar.
Reden van de voorziening:	Deze voorziening is ingesteld om nazakkingen van sleuven van de nutsbedrijven te herstellen. Wanneer een nutsbedrijf een sleuf graaft, worden de toekomstige herstelkosten in rekening gebracht. Het herstraten a.g.v. verzakking vindt in de twee volgende boekjaren plaats.
Toelichting op de mutaties:	De mutaties geven een indicatie van het aantal sleuven dat bedrijven graven en de vergoeding die de gemeente hiervoor heeft gekregen. De vergoeding is gebruikt om herstelwerkzaamheden uit te voeren.

Voorzieningen ter egalisering van kosten

Onderhoud kunst in de openbare ruimte

Aard van de voorziening:	Voorziening als gevolg van gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren.
Reden van de voorziening:	Deze voorziening is ingesteld om de kosten voor het meerjarenonderhoud voor de gemeentelijke kunstwerken in de openbare ruimte gelijkmatig te verdelen.

Toelichting op de mutaties: De storting betreft de reguliere jaarlijkse storting van € 15.940,-. Een bedrag van € 31.687,24 aan uitgaven is ten laste van de voorziening geboekt. Het betreft hier uitgaven van onderhoud dat is uitgevoerd aan de hand van het jaarlijkse inspectierapport.

Onderhoud gemeentelijk vastgoed

Aard van de voorziening: Voorziening als gevolg van gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren.

Reden van de voorziening: Deze voorziening is ingesteld om de kosten voor het meerjarenonderhoud voor de gemeentelijke woningen en bedrijfsgebouwen gelijkmatig te verdelen.

Toelichting op de mutaties: De gemeente gaat een groot deel van de woningen afstoten. Er vind daarom geen storting plaats in deze voorziening. Het onderhoud is beperkt tot het hoogst noodzakelijke. In 2016 is een badkamer vervangen en een toe-rit naar een woning opgeknapt.

Onderhoud welzijnsaccommodaties (MOP)

Aard van de voorziening: Voorziening als gevolg van gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren.

Reden van de voorziening: Deze voorziening is ingesteld om de kosten voor het meerjarenonderhoud voor de (welzijns)gebouwen gelijkmatig te verdelen.

Toelichting op de mutaties: In 2016 is € 1.241.530,- in de voorziening gestort en is € 660.449,05 uitgegeven ten behoeve van onderhoud.

Baggerwerken

Aard van de voorziening: Voorziening als gevolg van gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren.

Reden van de voorziening: Deze voorziening is ingesteld om de kosten voor het meerjarenonderhoud voor het baggeren van de watergangen gelijkmatig te verdelen.

Toelichting op de mutaties: De baggerwerkzaamheden van de afgelopen jaren zijn afgerekend. Verder is er eenmalig € 80.000,- aan de voorziening onttrokken voor de verbetering van de waterkwaliteit in het Wilhelminapark. Deze werkzaamheden lopen door in 2017.

Onderhoud sportcentrum de Schilp

Aard van de voorziening: Voorziening als gevolg van gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren.

Reden van de voorziening: Deze voorziening is ingesteld om de kosten voor het onderhoud voor het sportcentrum de Schilp gelijkmatig te verdelen.

Toelichting op de mutaties: De storting in de voorziening is gebaseerd op het meerjarenperspectief gedurende de looptijd van de verleende concessie aan Optisport (15 jaar). In 2016 is € 165.765,50 in de voorziening gestort en is € 202.272,01 uitgegeven ten behoeve van onderhoud.

Vooruitontvangen subsidies (voorheen voorzieningen)

Omschrijving	Ontvangen van	Saldo 01-01-2016	Toevoegingen 2016	Terugbetalingen 2016	Aanwendungen 2016	Saldo 31-12-2016
Onderwijsachterstandbeleid OAB (voorheen GOA)	Rijk	88.875,31	646.209,58	-	614.126,39	120.958,50
Participatiebudget: educatie	Rijk	311,00	-	-	-	311,00
EU-richtlijnen omgevingslawaaï	Rijk	75.656,23	-	-	-	75.656,23
WIN VWS (RBN)	Rijk	17.018,33	-	-	1.781,73	15.236,60
Weg- en railverkeerslawaaï	Rijk	554.480,04	-	-	41.198,23	513.281,81
BWS gelden	Rijk	100.915,65	-	-	8.500,00	92.415,65
WI cohort 2008	Rijk	379.767,27	-	-	239.000,00	140.767,27
Participatiebudget: inburgering	Rijk	1.021.159,78	31.938,00-	-	-	989.221,78
Generaal Pardon	Rijk	40.196,74	-	-	40.196,74	0,00-
Impuls jeugdwerkloosheid RPA	Rijk	100.950,00	-	-	54.765,65	46.184,35
Uitvoering Generaal Pardon	Rijk	94.633,80	-	-	94.633,80	-
Totaal (exclusief ISV-3)		2.473.964,15	614.271,58	-	1.094.202,54	1.994.033,19
Geluidsanering (ISV-3)	Rijk	298.143,78	-	-	298.143,78	-
Totaal ISV-3		298.143,78	-	-	298.143,78	-
Totaal vooruitontvangen subsidies (voorheen vz)		2.772.107,93	614.271,58	-	1.392.346,32	1.994.033,19

Toelichting op de vooruitontvangen subsidies (voorheen voorzieningen)

Onderwijsachterstandbeleid OAB (voorheen GOA)

Doel van de ontvangen bijdrage:	Deze voorheen voorziening is ingesteld om door het Rijk verstrekte gelden voor de uitvoering van activiteiten rondom voor- en vroegschoolse educatie die nog niet zijn besteed, te reserveren. Aan het eind van de regeling (1 januari 2018) dient het totale bedrag over de gehele periode te worden afgerekend.
Maximale bestedingstermijn van de subsidie:	De regeling loopt tot en met december 2017.
Toelichting op de mutaties:	In het jaar 2016 is ca. € 32.000,- meer ontvangen dan uitgegeven. De uiteindelijke afrekening volgt aan het eind van de regeling.

Participatiebudget: educatie

Doel van de ontvangen bijdrage:	Voorheen voorziening als gevolg van nog niet bestede van derden verkregen middelen waarop een specifieke bestedingsrichting rust.
Maximale bestedingstermijn van de subsidie:	Deze voorheen voorziening is ingevoerd om de in een jaar niet bestede gelden van de Wet participatiebudget te reserveren. De Wet participatiebudget bestaat uit de onderdelen re-integratie, inburgering en educatie. Deze voorheen voorziening betreft de niet bestede gelden met betrekking tot het onderdeel educatie.
Toelichting op de mutaties:	In het jaar 2016 is er geen sprake geweest van mutaties.

EU-richtlijnen omgevingslawaaï

Doel van de ontvangen bijdrage:	Het budget voor de EU richtlijn Omgevingslawaaï, gedoteerd door het Ministerie I&M (VROM), is bestemd om beleid en plannen te maken, geluidskaarten up-to-date te houden, publiekscampagnes voor bewustwording te voeren etc. Het is voor besteding gedurende een langere termijn. De afgelopen twee jaar is gericht geweest op het in kaart brengen van geluidsproblematiek en het maken van een actieplan in het kader van de EU- geluidsrichtlijnen. Budget mag besteed worden aan onderzoeken en externe adviezen, niet aan 'fysieke maatregelen'. Het budget wordt in 2015 besteed aan het beleidsplan Ontheffingen Hogere Grenswaarde Geluid.
Maximale bestedingstermijn van de subsidie:	2019
Toelichting op de mutaties:	In 2016 geen mutaties.

WIN VWS (RBN)

Doel van de ontvangen bijdrage:	Voorheen voorziening als gevolg van nog niet bestede van derden verkregen middelen waarop een specifieke bestedingsrichting rust.
Maximale bestedingstermijn van de subsidie:	Deze voorheen voorziening is ingesteld ter reservering van het welzijnsdeel niet uitgegeven budget WIN ten behoeve van het samenwerkingsverband REBON.
Toelichting op de mutaties:	De aanwending van € 1.781,73 betreft consultancy kosten met betrekking tot de herstructurering DSW.

Weg- en railverkeerslawaaï

Doel van de ontvangen bijdrage:	Deze voorheen voorziening is ingesteld om de nog niet bestede subsidiegelden voor weg- en railverkeerslawaaï te reserveren. Bestedingsdoel is geluidsanering. Dit betreft een subsidiebijdrage die ter beschikking is gesteld door het Rijk (voorheen Ministerie van Verkeer en Waterstaat, nu I&M). Het bedrag is bestemd voor uitvoering van een saneringsprogramma (geluid) van woningen in het invloedsgebied van het spoor, de A4 en N730, als gevolg van
---------------------------------	--

	de reconstructies die eind jaren 90 hebben plaatsgevonden. De opgave betreft het (laten) aanbrengen van geluidswerende voorzieningen aan woningen. Ruim 185 woningen, met name in de Muziekbuit, dienen nader onderzocht te worden, om te bepalen of de huidige geluidswering van de gevels voldoende is om de wettelijk vereiste geluidbelastingwaarde binnen te kunnen garanderen. De gemeente dient aan het Ministerie te verantwoorden hoe en waar zij de investeringen in geluidssanering heeft besteed (opleverdocument). Advies werkzaamheden (plan van aanpak) zijn uitbesteed aan externe specialistisch onderzoeksbureau in 2014, en in 2015 wordt de uitwerking als project opgepakt, waarna daadwerkelijke investeringen aan fysieke aanpassing woningen start (2015-2016).
Maximale bestedingstermijn van de subsidie:	n.v.t.
Toelichting op de mutaties:	In 2016 is onderzoek gedaan naar geluidssaneringsprojecten.
BWS gelden	
Doel van de ontvangen bijdrage:	Het bedrag is bestemd voor stimulering van het woonbeleid in brede zin. Onder meer gaat het hierbij om het onderzoek naar de mogelijkheden van een warmtenet en het opstellen van de woonvisie 2015.
Maximale bestedingstermijn van de subsidie:	Aan het bedrag is geen bestedingstermijn verbonden.
Toelichting op de mutaties:	Uitgaven ten behoeve van een woningmarktanalyse In de Bogaard en Plaspoelpolder en deelname aan een onderzoek "Hoe willen senioren wonen in Rijswijk".
WI cohort 2008	
Doel van de ontvangen bijdrage:	Voorheen voorziening als gevolg van nog niet bestede van derden verkregen middelen waarop een specifieke bestedingsrichting rust.
Maximale bestedingstermijn van de subsidie:	Deze voorheen voorziening is ingesteld om het nog niet bestede deel van de toegekende subsidie te reserveren. Het betreft geoormerkte gelden.
Toelichting op de mutaties:	De aanwending van € 239.000,- betreft de inzet van tijdelijke personele lasten binnen het gehele sociale domein.
Participatiebudget: inburgering	
Doel van de ontvangen bijdrage:	Voorziening als gevolg van nog niet bestede van derden verkregen middelen waarop een specifieke bestedingsrichting rust.
Maximale bestedingstermijn van de subsidie:	Deze voorheen voorziening is ingevoerd om de in een jaar niet bestede gelden van de Wet participatiebudget te reserveren. De Wet participatiebudget bestaat uit de onderdelen re-integratie, inburgering en educatie. Deze voorheen voorziening betreft het ontschotte inzetbare deel van het budget.
Toelichting op de mutaties:	De negatieve toevoeging van € 31.938,- betreft een afrekening met het ministerie.
Generaal Pardon	
Doel van de ontvangen bijdrage:	Voorheen voorziening als gevolg van nog niet bestede van derden verkregen middelen waarop een specifieke bestedingsrichting rust.
Maximale bestedingstermijn van de subsidie:	Deze voorheen voorziening is ingesteld om het nog niet bestede deel van de toegekende subsidie te reserveren. Het betreft geoormerkt geld.
Toelichting op de mutaties:	De aanwending van € 40.196,74 betreft de inzet van tijdelijke personele lasten binnen het gehele sociale domein.
Impuls jeugdwerkloosheid RPA	
Doel van de ontvangen	Voorziening als gevolg van nog niet bestede van derden verkregen

Toelichting op de vooruitontvangen subsidies (voorheen voorzieningen)

bijdrage: Maximale bestedingstermijn van de subsidie:	middelen waarop een specifieke bestedingsrichting rust. Deze voorziening is ingesteld om het nog niet bestede deel van de toegekende subsidie te reserveren. De uitgaven die ten laste zullen worden gebracht van deze voorziening zullen in het jaar 2014 worden gedaan en betreffen uitgaven met betrekking tot de regionale extra impuls Jeugdwerkloosheid 2013 - 2014.
Toelichting op de mutaties:	In verband met de aanpak van Jeugdwerkloosheid is een bedrag aangewend van € 54.765,65 ten behoeve van de pilot Leerwerkmakelaar en de pilot Pro/VSO Bogaard.

Uitvoering Generaal Pardon

Doel van de ontvangen bijdrage: Maximale bestedingstermijn van de subsidie:	Voorziening als gevolg van nog niet bestede van derden verkregen middelen waarop een specifieke bestedingsrichting rust. Deze voorheen voorziening is ingesteld om het nog niet bestede deel van de toegekende subsidie te reserveren. In het jaar 2012 zijn de laatste lasten m.b.t. het generaal pardon geboekt. Het restant van deze voorheen voorziening zal worden ingezet conform de "Kadernota integrale schuldhulpverlening gemeente Rijswijk 2012-2015"
Toelichting op de mutaties:	De aanwending van € 94.633,80 betreft de inzet van tijdelijke personele lasten binnen het gehele sociale domein.

Geluidsanering (ISV-3)

Doel van de ontvangen bijdrage:	De subsidie is bestemd voor de uitvoering van het saneringsprogramma van woningen op de A-lijst (woningen Haagweg) van het Ministerie van I & M. De subsidie is ondergebracht in het ISV programma. 31-12-2014.
Maximale bestedingstermijn van de subsidie:	
Toelichting op de mutaties:	De middelen zijn in 2016 volledig conform het doel besteed.

Overzicht van de verstrekte waarborgen en garanties aan natuurlijke en rechtspersonen

Functies	Nummer	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Gevalen van de gemeenschappelijke waarborgen van de geldlening		Datum en nummer van het raadsbesluit	Datum besluit goedkeuring	Rente-percentage	Restantbedrag van de geldlening aan het begin van het dienstjaar	
				naam van de andere borgen	Percentage van de geldlening dat door de eigen gemeente wordt gewaarborgd					waarvan door de gemeente gewaarborgd
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
541	111	Verbouwing Herenstraat 65 Totaal 541	Stichting museum		100,00%	25.10.1994 no.154		6,000	109.298,24	109.298,24
560	102	Aankoop ateliers/Torenstraat	Kunstenaarsver.Art/Stock		100,00%	26.03.1991 no.32	9.04.1991	6,950	74.690,33	74.690,33
560	105	Bouw accommodatie Totaal 560	St. Scouting The Jaquars		100,00%	27.04.1993 no. 47		7,250	10.402,48	10.402,48
730	92	Bejaardencentr.Steenvoorde	Stichting Zorginstellingen		100,00%	01.09.1988 no.126	9.10.1988	4,900	619.409,93	619.409,93
730	92	Bejaardencentr.Steenvoorde Totaal 730	Stichting Zorginstellingen		100,00%	01.09.1988 no.126	9.10.1988	6,250	703.359,31	703.359,31
820	114	Financ.200 won.Steenvoorde	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)	St.Waarborgfonds	achtervang	02.07.1996 no.53		3,920	349.000,00	174.500,00
820	117	Geldlening nr 85.216	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)	St.Waarborgfonds	achtervang	02.07.1996 no.53		4,470	1.833.000,00	916.500,00
820	117	Geldlening nr 85.217	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)	St.Waarborgfonds	achtervang	02.07.1996 no.53		4,420	215.000,00	107.500,00
820	117	Geldlening nr 85.219	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)	St.Waarborgfonds	achtervang	02.07.1996 no.53		5,260	1.174.000,00	587.000,00
820	117	Geldlening nr 85.220	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)	St.Waarborgfonds	achtervang	02.07.1996 no.53		5,000	98.000,00	49.000,00
820	117	Geldlening nr 85.222	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)	St.Waarborgfonds	achtervang	02.07.1996 no.53		4,245	383.000,00	191.500,00
820	117	Geldlening nr 85.223	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)	St.Waarborgfonds	achtervang	02.07.1996 no.53		4,025	79.000,00	39.500,00
820	117	Geldlening nr 85.224	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)	St.Waarborgfonds	achtervang	02.07.1996 no.53		4,385	227.000,00	113.500,00
820	117	Geldlening nr 85.226	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)	St.Waarborgfonds	achtervang	02.07.1996 no.53		6,830	229.000,00	114.500,00
820	117	Geldlening nr 85.228	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)	St.Waarborgfonds	achtervang	02.07.1996 no.53		6,910	234.000,00	117.000,00
820	124	Geldlening nr 40.0095863.01	St Zorginstelling Rijswijk		100,00%			4,680	226.890,00	226.890,00
820	138	Geldlening 40.103427	St Rijswijk Wonen	St Waarborgfonds	achtervang			4,089	5.000.000,00	2.500.000,00
820	139	Geldlening 40.103815	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	achtervang			4,795	5.000.000,00	2.500.000,00
820	140	Geldlening 40295/FLEX.143	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	achtervang			var	5.000.000,00	2.500.000,00
820	141	Geldlening nr 10025813	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	achtervang			4,680	6.000.000,00	3.000.000,00
820	142	Geldlening nr 39286	Vidomes	St.Waarborgfonds	achtervang			4,959	20.000.000,00	10.000.000,00
820	143	Geldlening 10025181/39434	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	achtervang			4,885	5.000.000,00	2.500.000,00
820	144	Geldlening 20025282/39592	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	achtervang			4,000	5.000.000,00	2.500.000,00
820	145	Geldlening 20025463/39916	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	achtervang			4,000	5.000.000,00	2.500.000,00
820	146	Geldlening 20025826/40471	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	achtervang			4,000	5.000.000,00	2.500.000,00
820	149	Geldlening 10025182/39428	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	achtervang			4,865	5.000.000,00	2.500.000,00
820	150	Geldlening 10022225/33758	Vidomes	St.Waarborgfonds	achtervang			5,400	15.000.000,00	7.500.000,00
820	151	Geldlening 10022226/33759	Vidomes	St.Waarborgfonds	achtervang			5,380	5.000.000,00	2.500.000,00
820	152	Geldlening 870.511.050	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	100,00%			2,500	66.000,00	66.000,00
820	152	Geldlening 870.511.040	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	100,00%			2,500	44.000,00	44.000,00
820	152	Geldlening 870.511.030	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	100,00%			2,500	122.000,00	122.000,00
820	152	Geldlening 870.511.020	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	100,00%			2,500	357.000,00	357.000,00
820	154	Geldlening 20026745/42376	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	achtervang			4,000	5.000.000,00	2.500.000,00
820	156	Geldlening FRL.319/42940	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	achtervang			4,000	5.000.000,00	2.500.000,00
820	157	Geldlening 43090 / 40106223		St.Waarborgfonds	achtervang			4,000	5.000.000,00	2.500.000,00
820	158	Geldlening FRL.350/43148	Vidomes	St.Waarborgfonds	achtervang			4,000	15.000.000,00	7.500.000,00
820	161	Geldlening Flex 389	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	achtervang			4,000	5.000.000,00	2.500.000,00
820	162	Geldlening 44186	Oolders,heijning en voogelaar	St.Waarborgfonds	achtervang			3,810	10.000.000,00	5.000.000,00
820	163	Geldlening 44191	SRLEV N.V.	St.Waarborgfonds	achtervang			3,740	15.000.000,00	7.500.000,00
820	164	Geldlening 45264	Vidomes	St.Waarborgfonds	achtervang			3,185	15.000.000,00	7.500.000,00
820	165	Geldlening 45249/4108475	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	achtervang			2,620	5.000.000,00	2.500.000,00
820	166	Geldlening 45908/10028384	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	achtervang			2,990	10.000.000,00	5.000.000,00
820	167	Geldlening 44955	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	achtervang			4,000	5.000.000,00	2.500.000,00
820	168	Geldlening FRL.905/46918		St.Waarborgfonds	achtervang			2,700		
820	169	Geldlening 47058 /2-29216	St Rijswijk Wonen	St.Waarborgfonds	achtervang			var		
820	170	Geldlening 47116/1-29240 Totaal 820	Vidomes	St.Waarborgfonds	achtervang			2,400	186.636.890,00	93.726.390,00
		Totaal generaal							188.154.050,29	95.243.550,29

Overzicht van de verstrekte waarborgen en garanties aan natuurlijke en rechtspersonen

Functies	Nummer	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen/ gewaarborgde geldleningen	Totaalbedrag van de gewone en buitengewone aflossing	Restantbedrag van de geldlening aan het einde van het dienstjaar		Toelichting	Percentage lenings-bedrag waarvoor borgstelling is verleend
						Totaal (10+12-13)	waarvan door de gemeente gewaarborgd		
				12	13	14	15	16	17
541	111	Verbouwing Herenstraat 65 Totaal 541	Stichting museum		5.200,96	104.097,28	104.097,28	40-annuïteit	100%
				0,00	5.200,96	104.097,28	104.097,28		
560	102	Aankoop ateliers/Torenstraat	Kunstenaarsver.Art/Stock		4.744,70	69.945,63	69.945,63	25-annuïteit	100%
560	105	Bouw accommodatie Totaal 560	St. Scouting The Jaquars		3.227,82	7.174,66	7.174,66	25-annuïteit	100%
				0,00	7.972,52	77.120,29	77.120,29		
730	92	Bejaardencentr.Steenvoorde	Stichting Zorginstellingen		47.646,91	571.763,02	571.763,02	lineair	100%
730	92	Bejaardencentr.Steenvoorde Totaal 730	Stichting Zorginstellingen		58.613,28	644.746,03	644.746,03	lineair	100%
				0,00	106.260,19	1.216.509,05	1.216.509,05		
820	114	Financ.200 won.Steenvoorde	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)		349.000,00	0,00	0,00	40-annuïteit	
820	117	Geldlening nr 85.216	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)		81.099,56	1.751.900,44	875.950,22	20-annuïteit	50%
820	117	Geldlening nr 85.217	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)		215.000,00	0,00	0,00	20-annuïteit	
820	117	Geldlening nr 85.219	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)		53.378,25	1.120.621,75	560.310,88	20-annuïteit	
820	117	Geldlening nr 85.220	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)		98.000,00	0,00	0,00	35-annuïteit	
820	117	Geldlening nr 85.222	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)		18.690,35	364.309,65	182.154,83	20-annuïteit	50%
820	117	Geldlening nr 85.223	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)		79.000,00	0,00	0,00	20-annuïteit	
820	117	Geldlening nr 85.224	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)		227.000,00	0,00	0,00	20-annuïteit	
820	117	Geldlening nr 85.226	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)		229.000,00	0,00	0,00	20-annuïteit	
820	117	Geldlening nr 85.228	Rijswijk Wonen (W.ver.Arb)		234.000,00	0,00	0,00	15-annuïteit	
820	124	Geldlening nr 40.0095863.01	St Zorginstelling Rijswijk		113.445,00	113.445,00	113.445,00	15-annuïteit	100%
820	138	Geldlening 40.103427	St Rijswijk Wonen		5.000.000,00	0,00	0,00	fixe	
820	139	Geldlening 40.103815	St Rijswijk Wonen		0,00	5.000.000,00	2.500.000,00	fixe	50%
820	140	Geldlening 40295/FLEX.143	St Rijswijk Wonen		0,00	5.000.000,00	2.500.000,00	fixe	50%
820	141	Geldlening nr 10025813	St Rijswijk Wonen		6.000.000,00	0,00	0,00	fixe	
820	142	Geldlening nr 39286	Vidomes		0,00	20.000.000,00	10.000.000,00	fixe	50%
820	143	Geldlening 10025181/39434	St Rijswijk Wonen		0,00	5.000.000,00	2.500.000,00	fixe	50%
820	144	Geldlening 20025282/39592	St Rijswijk Wonen		5.000.000,00	0,00	0,00	fixe	
820	145	Geldlening 20025463/39916	St Rijswijk Wonen		5.000.000,00	0,00	0,00	fixe	
820	146	Geldlening 20025826/40471	St Rijswijk Wonen		0,00	5.000.000,00	2.500.000,00	fixe	50%
820	149	Geldlening 10025182/39428	St Rijswijk Wonen		0,00	5.000.000,00	2.500.000,00	fixe	50%
820	150	Geldlening 10022225/33758	Vidomes		15.000.000,00	0,00	0,00	fixe	
820	151	Geldlening 10022226/33759	Vidomes		0,00	5.000.000,00	2.500.000,00	fixe	50%
820	152	Geldlening 870.511.050	St Rijswijk Wonen		4.000,00	62.000,00	62.000,00	annuïteit	100%
820	152	Geldlening 870.511.040	St Rijswijk Wonen		3.000,00	41.000,00	41.000,00	annuïteit	100%
820	152	Geldlening 870.511.030	St Rijswijk Wonen		9.000,00	113.000,00	113.000,00	annuïteit	100%
820	152	Geldlening 870.511.020	St Rijswijk Wonen		26.000,00	331.000,00	331.000,00	annuïteit	100%
820	154	Geldlening 20026745/42376	St Rijswijk Wonen		0,00	5.000.000,00	2.500.000,00	fixe	50%
820	156	Geldlening FRL.319/42940	St Rijswijk Wonen		0,00	5.000.000,00	2.500.000,00	fixe	50%
820	157	Geldlening 43090 / 40106223			5.000.000,00	0,00	0,00	fixe	
820	158	Geldlening FRL.350/43148	Vidomes		15.000.000,00	0,00	0,00	fixe	
820	161	Geldlening Flex 389	St Rijswijk Wonen		5.000.000,00	0,00	0,00	fixe	
820	162	Geldlening 44186	Oolders,heijning en voogelaar		0,00	10.000.000,00	5.000.000,00	fixe	50%
820	163	Geldlening 44191	SRLEV N.V.		0,00	15.000.000,00	7.500.000,00	fixe	50%
820	164	Geldlening 45264	Vidomes		0,00	15.000.000,00	7.500.000,00	fixe	50%
820	165	Geldlening 45249/4108475	St Rijswijk Wonen		0,00	5.000.000,00	2.500.000,00	fixe	50%
820	166	Geldlening 45908/10028384	St Rijswijk Wonen		0,00	10.000.000,00	5.000.000,00	fixe	50%
820	167	Geldlening 44955	St Rijswijk Wonen		0,00	5.000.000,00	2.500.000,00	fixe	50%
820	168	Geldlening FRL.905/46918		5.000.000,00		5.000.000,00	2.500.000,00	fixe	50%
820	169	Geldlening 47058 /2-29216	St Rijswijk Wonen		7.000.000,00	7.000.000,00	3.500.000,00	fixe	50%
820	170	Geldlening 47116/1-29240 Totaal 820	Vidomes	15.000.000,00 27.000.000,00		15.000.000,00 62.739.613,16	7.500.000,00 150.897.276,84	fixe	50%
		Totaal generaal		27.000.000,00	62.859.046,83	152.295.003,46	77.176.587,54		

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2016

	Werkelijk 2016 (1)		
	x € 1.000		
	Lasten	Baten	Saldo
Omschrijving programma's			
1. Algemeen Bestuur en Organisatie	10.258	1.193	-9.065
2. Openbare Orde en Veiligheid	4.682	10	-4.671
3. Verkeer en Vervoer	9.276	2.447	-6.829
4. Economie en Werken	890	1.937	1.047
5. Onderwijs	7.523	3.315	-4.208
6. Sport, Cultuur en Recreatie	11.343	1.424	-9.919
7. Sociaal Domein	63.492	22.684	-40.809
8. Wonen en Leven	51.262	41.813	-9.449
Subtotaal programma's	158.726	74.824	-83.902
Algemene dekkingsmiddelen	6.113	89.587	83.474
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	6.113	89.587	83.474
Onvoorzien			
Subtotaal onvoorzien			
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	164.839	164.411	-428
Mutaties reserves			
1. Algemeen Bestuur en Organisatie			
2. Openbare Orde en Veiligheid		128	128
3. Verkeer en Vervoer			
4. Economie en Werken			
5. Onderwijs			
6. Sport, Cultuur en Recreatie		35	35
7. Sociaal Domein		1.384	1.384
8. Wonen en Leven		1.674	1.674
Algemene dekkingsmiddelen	2.265	1.284	-981
Subtotaal mutaties reserves	2.265	4.505	2.240
HET RESULTAAT*	167.104	168.916	1.812

Primitieve begroting 2016 (2)		
x € 1.000		
Lasten	Baten	Saldo
8.154	1.078	-7.077
4.659	40	-4.619
9.210	2.069	-7.141
818	2.003	1.186
4.729	100	-4.629
11.059	1.301	-9.757
65.260	23.431	-41.829
61.605	52.530	-9.075
165.494	82.552	-82.941
2.879	86.953	84.074
2.879	86.953	84.074
-400		400
-400		400
167.973	169.506	1.533
1.082	878	-205
1.082	1.006	-77
169.056	170.512	1.456

* Het voordelig restantsaldo van € 1.812.225,26 zal middels een voorstel bij de jaarrekening aan de raad ter vaststelling worden voorgelegd.

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2016

	Begrotingswijzigingen in 2016 (3) x € 1.000		Begroting na wijziging 2016 (4) (2+3) x € 1.000			Afwijkingen (1-4) x € 1.000		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Omschrijving programma's								
1. Algemeen Bestuur en Organisatie	265	164	8.419	1.242	-7.178	1.839	-48	-1.887
2. Openbare Orde en Veiligheid	-75		4.584	40	-4.544	98	-30	-127
3. Verkeer en Vervoer	-438	361	8.772	2.430	-6.342	504	17	-487
4. Economie en Werken	35	-80	853	1.923	1.071	37	14	-23
5. Onderwijs	55	383	4.784	483	-4.301	2.739	2.832	93
6. Sport, Cultuur en Recreatie	151	20	11.210	1.321	-9.888	133	103	-30
7. Sociaal Domein	-2.444	-887	62.817	22.544	-40.272	675	139	-536
8. Wonen en Leven	-1.327	-2.983	60.278	49.546	-10.732	-9.016	-7.733	1.283
Subtotaal programma's	-3.777	-3.023	161.717	79.530	-82.187	-2.991	-4.706	-1.715
Algemene dekkingsmiddelen	3.732	1.729	6.611	88.683	82.072	-498	904	1.402
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	3.732	1.729	6.611	88.683	82.072	-498	904	1.402
Onvoorzien	400							
Subtotaal onvoorzien	400							
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	355	-1.293	168.328	168.213	-115	-3.489	-3.802	-313
Mutaties reserves								
1. Algemeen Bestuur en Organisatie								
2. Openbare Orde en Veiligheid				128	128			
3. Verkeer en Vervoer								
4. Economie en Werken								
5. Onderwijs								
6. Sport, Cultuur en Recreatie		35		35	35			
7. Sociaal Domein		1.384		1.384	1.384			
8. Wonen en Leven	-1.082	855		1.733	1.733		-58	-58
Algemene dekkingsmiddelen	2.275	2.172	2.275	2.172	-104	-11	-888	-877
Subtotaal mutaties reserves	1.193	4.446	2.275	5.451	3.176	-11	-946	-936
HET RESULTAAT*	1.548	3.152	170.603	173.664	3.061	-3.499	-4.748	-1.249

* Het voordelig restantsaldo van € 1.812.225,26 zal middels een voorstel bij de jaarrekening aan de raad ter vaststelling worden voorgelegd.

Programma: Algemeen Bestuur en Organisatie

Afwijkingen baten en lasten op beleidsproduct (x € 1.000)						
Algemeen Bestuur en Organisatie		Raming primitief	Wijziging	Gewijzigde raming	Realisatie	Afwijking (+ = voordeel)
0010 Bestuursorganen	Lasten	1.621		1.621	3.312	-1.691
	Baten					
Saldo		-1.621		-1.621	-3.312	-1.691
0011 Bestuurlijke samenwerking	Lasten	279		279	247	32
	Baten		34	34	34	
Saldo		-279	34	-245	-213	32
0020 Bestuursondersteuning	Lasten	2.478	135	2.613	2.719	-106
	Baten	62		62	73	11
Saldo		-2.416	-135	-2.551	-2.646	-95
0021 Publieksvoorlichting, promotie en Public Relations	Lasten	123	25	148	176	-28
	Baten				8	8
Saldo		-123	-25	-148	-168	-20
0022 Organisatieverliezen	Lasten	162		162	156	6
	Baten					
Saldo		-162		-162	-156	6
0030 Burgerzaken	Lasten	2.087	60	2.147	2.192	-45
	Baten	1.012	130	1.142	1.075	-67
Saldo		-1.075	70	-1.005	-1.117	-113
0031 Verkiezingen / referenda	Lasten	79	45	124	124	-1
	Baten					
Saldo		-79	-45	-124	-124	-1
0032 Publieke dienstverlening	Lasten	576		576	584	-8
	Baten	3		3	2	-1
Saldo		-573		-573	-581	-8
0060 Bestuursondersteuning raad en rekenkamerfunctie	Lasten	707		707	705	2
	Baten					
Saldo		-707		-707	-705	2
5801 Mediabeleid	Lasten	41		41	41	
	Baten					
Saldo		-41		-41	-41	
Programmatotalen	Lasten	8.154	265	8.419	10.258	-1.839
	Baten	1.078	164	1.242	1.193	-48
Saldo		-7.077	-101	-7.178	-9.065	-1.887

Toelichting op de afwijking (exclusief uren)

0010 Bestuursorganen Lasten nadeel € 1.689.000,-

Wethouders bouwen gedurende hun periode van wethouderschap en hun aansluitende uitkeringsperiode een pensioen op gebaseerd op de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA).

Pensioenuitvoerder voor dit APPA-pensioen is de gemeente zelf. De algemene werkwijze, die ook in Rijswijk tot nu toe is toegepast, is dat in het verleden opgebouwde pensioenen voor een groot deel uit de lopende begroting worden bekostigd. Deze werkwijze wordt in het algemeen steeds meer afgeraden.

De belangrijkste reden om deze werkwijze te veranderen is dat een wet wordt voorbereid om de APPA-pensioenen in 2021 over te dragen aan het ABP. Dat heeft tot gevolg dat gemeenten hun pensioenaanspraken van lopende en toekomstige pensioenen in één keer moeten overdragen. Als nu

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening Algemeen Bestuur en Organisatie

een volledige voorziening bestaat en deze jaarlijks op basis van actuariële berekening wordt gevoed, dan kan aan een volledige afdracht worden voldaan zonder de begroting in de toekomst extra te belasten.

Naast de bovenstaande reparatie van de pensioenvoorziening wethouders dat een extra aanvulling ten laste van de exploitatie tot gevolg heeft van circa € 1.173.000,-, is de totale reservewaarde gestegen met circa € 596.000,- tot een bedrag van € 4.252.000,-¹. De belangrijkste oorzaak van deze stijging wordt veroorzaakt door het lagere rentepercentage waarmee de toekomstige pensioenverplichtingen gekapitaliseerd worden.

Daartegenover valt de raming van € 258.600,- voor pensioenverplichtingen vanaf 2017 structureel vrij ten gunste van de exploitatie.

0020 Bestuursondersteuning

Lasten nadeel € 74.000,-

Het verschil wordt veroorzaakt door hogere personeelskosten. De voormalig gemeentesecretaris (en ambtelijke ondersteuning) was tevens secretaris van de Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeentensecretarissen. Deze meerkosten worden gecompenseerd door een bijdrage van genoemde vereniging.

0030 Burgerzaken

Lasten nadeel € 23.000,-

Baten nadeel € 67.000,-

De raming voor de begroting van zowel uitgaven als inkomsten zijn gebaseerd op de meest recente gegevens ten tijde van het samenstellen van de begroting. Het product burgerzaken bestaat uit een zevental subproducten.

Verreweg het grootste gedeelte van de lagere inkomsten wordt veroorzaakt door een lagere uitgifte van reisdocumenten (€ 78.000,-). De oorzaak ligt aan het feit dat vanaf maart 2014 de reisdocumenten 10 jaar geldig zijn. Inwoners hebben, nadat hun reisdocument in 2014 was verlopen, gewacht tot in 2015 met het aanvragen van een nieuw paspoort of identiteitskaart. Dit heeft in 2016, na de veel hogere verkoop in 2015 geleid tot een lagere uitgifte. De uitgaven daalden mee, een voordeel van € 43.000,- op de raming. Bij de overige subproducten zijn de inkomsten per saldo € 11.000,- hoger uitgepakt. De kosten voor het onderhoud software waren € 54.000,- hoger door kosten van inhuur van een applicatiebeheerder. Hier staan op een andere plek in de begroting minder personele lasten tegenover, vanwege het inleveren van een ontstane vacature.

¹ De reservewaarde bestaat uit de pensioenvoorziening wethouders (zie het verloop van de voorzieningen) € 3,6 miljoen en kapitaalverzekeringen € 0,65 miljoen ondergebracht bij verzekeringsmaatschappijen.

Programma: Openbare Orde en Veiligheid

Afwijkingen baten en lasten op beleidsproduct (x € 1.000)						
Openbare Orde en Veiligheid		Raming primitief	Wijziging	Gewijzigde raming	Realisatie	Afwijking (+ = voordeel)
1100 Openbare Orde en Veiligheid	Lasten	300		300	348	-48
	Baten	40		40	5	-35
Saldo		-260		-260	-343	-84
1200 Brandweer	Lasten	4.217	-75	4.142	4.223	-81
	Baten				1	1
Saldo		-4.217	75	-4.142	-4.222	-80
1201 Rampenbestrijding	Lasten	142		142	111	32
	Baten				5	5
Saldo		-142		-142	-106	36
Programmatotalen	Lasten	4.659	-75	4.584	4.682	-98
	Baten	40		40	10	-30
Saldo		-4.619	75	-4.544	-4.671	-127

Toelichting op de afwijking (exclusief uren)

1200 Brandweer

Lasten nadeel € 80.000,-

Functioneel leeftijdsontslag

Medewerkers in dienst van de brandweer en werkzaam in repressieve (uitruk)functies konden tot 2005 met functioneel leeftijdsontslag (FLO). Deze FLO-regeling is in 2005 afgeschaft. Voor de medewerkers die toen in dienst waren is FLO-overgangsrecht afgesproken. Deze extra lasten voortkomende uit het verleden worden aan de individuele gemeenten doorberekend. Door wettelijke en fiscale veranderingen zijn er in 2016 onderhandelingen geweest tussen de Brandweerkamer (namens de brandweerwerkgevers van het Veiligheidsberaad) en de vakbonden over herziening (reparatie) van het FLO-overgangsrecht voor brandweerpersoneel. Door de onzekerheid over de uitkomsten van de onderhandelingen zijn medewerkers langer in dienst gebleven en is daardoor een voordeel op het onderdeel FLO ten opzichte van de raming ontstaan van € 150.000,-. In volgende jaren is de verwachting, mede door de ophoging van de algemene pensioenleeftijd, dat rekening moet worden gehouden met veel hogere kosten.

Gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio

De verhoging van de bijdrage aan de Veiligheidsregio van circa € 240.000,- wordt vooral veroorzaakt door de toename van het aantal inwoners in 2016. Deze hogere kosten vallen weg tegen de hoger ontvangen algemene uitkering als gevolg van de uitbreiding van het woningareaal en de toename van het aantal inwoners. Deze hogere opbrengst is apart gelabeld onder de uitgaven van de algemene uitkering. Hierbij wordt verwezen naar de toelichting op de algemene dekkingsmiddelen en onvoorziene uitgaven.

Programma: Verkeer en Vervoer

Afwijkingen baten en lasten op beleidsproduct (x € 1.000)						
Verkeer en Vervoer		Raming primitief	Wijziging	Gewijzigde raming	Realisatie	Afwijking (+ = voordeel)
2100 Wegen, straten en pleinen	Lasten	6.335	-713	5.621	6.302	-680
	Baten	858		858	929	71
Saldo		-5.477	713	-4.763	-5.373	-610
2110 Verkeer	Lasten	1.111	300	1.411	1.140	271
	Baten	29	311	340	150	-189
Saldo		-1.082	11	-1.071	-990	81
2120 Openbaar vervoer	Lasten	133		133	105	28
	Baten					
Saldo		-133		-133	-105	28
2140 Parkeren	Lasten	676	82	758	878	-120
	Baten	1.182	50	1.232	1.368	136
Saldo		506	-32	474	490	16
2400 Waterwegen	Lasten	956	-106	850	851	-2
	Baten					
Saldo		-955	106	-849	-851	-2
Programmatotalen	Lasten	9.210	-438	8.772	9.276	-504
	Baten	2.069	361	2.430	2.447	17
Saldo		-7.141	799	-6.342	-6.829	-487

Toelichting op de afwijking (exclusief uren)

2100 Wegen, straten en pleinen

Lasten voordeel € 93.000,-

Baten voordeel € 71.000,-

Voor onder andere de openbare verlichting is complexheffing verkregen. Hierdoor zijn de uitgaven voor energiebelasting lager. De afgelopen jaren zijn verrekend, waardoor in 2016 een teruggave voor energie is ontvangen. Verder zijn de uitgaven voor de onkruidbestrijding op verhardingen zonder chemische middelen lager dan geraamd.

Er wordt een vergoeding ontvangen voor de leidingen die in de gemeente liggen. De lengte van de leidingen en daarmee de vergoeding die daar uit voortvloeit is toegenomen.

2110 Verkeer

Lasten voordeel € 362.000,-

Baten nadeel € 189.000,-

In 2016 is met subsidie van de Metropool Regio Den Haag Rotterdam gestart met het aansluiten van de verkeersregelinstallaties op de centrale van de provincie Zuid-Holland. Deze moderne verkeerscentrale biedt meer mogelijkheden om het verkeer te geleiden. Deze werkzaamheden lopen door in 2017 waardoor de uitgaven en inkomsten in 2017 opnieuw opgevoerd worden.

Gelijk aan de openbare verlichting is er voor de verkeersregelinstallaties complexheffing verkregen. De uitgaven voor de energiebelasting zijn hierdoor lager. Er heeft een verrekening plaatsgevonden voor de afgelopen jaren waardoor wij in 2016 een teruggave voor energie hebben ontvangen.

2140 Parkeren**Lasten nadeel € 100.000,-****Baten voordeel € 136.000,-**

De grote overschrijding op de uitgaven wordt onder andere veroorzaakt doordat het extra budget in verband met de uitbreiding van het belanghebbende parkeren en de uitwerking van de kadernota parkeren ontoereikend is gebleken, de uitgaven zijn € 67.000,- hoger uitpakket dan geraamd. Het extra budget voor de kosten van handhaving is niet volledig nodig gebleken. Hier is € 18.000,- op overgehouden. De kosten voor de aanschaf van dagdeelvergunningen zijn met € 25.000,- overschreden. Tegenover de totale tegenvaller op de uitgaven op het onderdeel parkeren staat een meevaller op de geraamde inkomsten van in totaal € 136.000,-. De inkomsten uit parkeerautomaten laten zich moeilijk voorspellen. Deze zijn ongeveer € 51.000,- hoger uitgevallen. Op het invalide-parkeren is een plus gerealiseerd van € 10.000,-. De gebiedsuitbreidingen op het belanghebbende parkeren hebben geleid tot een meer inkomst van ca. € 75.000,-. De betaalde OZB op de parkeerterreinen is € 22.000,- hoger dan geraamd. Hier staan op een andere plek in de begroting meer inkomsten tegenover.

Programma: Economie en Werken

Afwijkingen baten en lasten op beleidsproduct (x € 1.000)						
Economie en Werken		Raming primitief	Wijziging	Gewijzigde raming	Realisatie	Afwijking (+ = voordeel)
3100 Economische aangelegenheden	Lasten	818	35	853	890	-37
	Baten	179		179	192	14
Saldo		-639	-35	-674	-698	-23
3300 Nutsbedrijven	Lasten					
	Baten	1.825	-80	1.745	1.745	
Saldo		1.825	-80	1.745	1.745	
Programmatotalen	Lasten	818	35	853	890	-37
	Baten	2.003	-80	1.923	1.937	14
Saldo		1.186	-115	1.071	1.047	-23

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening Economie en Werken

Programma: Onderwijs

Afwijkingen baten en lasten op beleidsproduct (x € 1.000)						
Onderwijs		Raming primitief	Wijziging	Gewijzigde raming	Realisatie	Afwijking (+ = voordeel)
4010 Huisvesting scholen	Lasten	2.564	55	2.619	4.821	-2.202
	Baten	3	383	386	2.597	2.211
Saldo		-2.561	328	-2.233	-2.225	8
4030 Lokaal onderwijsbeleid	Lasten	1.603		1.603	2.152	-549
	Baten	97		97	718	621
Saldo		-1.506		-1.506	-1.434	72
6500 Kinderopvang	Lasten	561		561	549	12
	Baten					
Saldo		-561		-561	-549	12
Programmatotalen	Lasten	4.729	55	4.784	7.523	-2.739
	Baten	100	383	483	3.315	2.832
Saldo		-4.629	328	-4.301	-4.208	93

Toelichting op de afwijking (exclusief uren)

4010 Huisvesting scholen

Lasten nadeel € 2.159.000,-

Baten voordeel € 2.211.000,-

Verreweg het grootste deel van het verschil, € 2.079.000,- meer uitgaven en voor hetzelfde bedrag meer inkomsten wordt veroorzaakt door de scholenbrand. Dit is budgettair neutraal verantwoord in de jaarcijfers. Vanwege deze scholenbrand zijn vanaf 2015 extra lasten (uitgaven en afschrijvingen) op dit product ontstaan. Hier staan verzekeringsuitkeringen tegenover voor eenzelfde bedrag, waardoor de scholenbrand, zoals gezegd, geen effect op het rekeningresultaat geeft. Er ontstaat op dit product echter wel een optisch resultaat van € 41.000,- (minder uitgaven). Het komt doordat in deze toelichting de kosten van de toegerekende uren zijn geëlimineerd. Deze kosten worden echter wel gecompenseerd door een bijdrage van de verzekering. De afwikkeling van de scholenbrand zal nog enkele jaren duren.

Een budgettair neutraal verschil van € 112.000,-, dus zowel inkomsten als uitgaven gelijk, heeft een administratief technische rede. Het betreft versnelde afschrijving van de restant boekwaardes van de school De Pyramide en het gymnastieklokaal aan de Mgr. Willekenslaan.

4030 Lokaal onderwijsbeleid

Lasten nadeel € 480.000,-

Baten voordeel € 621.000,-

Het grootste deel van de afwijkingen in dit product wordt gevonden op de post Onderwijsachterstandbeleid OAB. Het verschil bedraagt aan de uitgavenkant € 578.000,- nadelig en aan de inkomstenkant € 614.000,- voordelig. Deze afwijkingen hebben een begrotingstechnische rede, zij lopen via een zogenaamde voorheen voorziening. Per saldo is er een voordeel van € 36.000,-. Vrijwel alle gedane uitgaven hebben we onder de voor dit doel ontvangen rijksbijdrage kunnen verantwoorden. Dit heeft er toe geleid dat het gemeentelijke aandeel in deze begrotingspost (€ 45.000,-) niet volledig is aangewend. Slechts € 9.000,- hiervan behoefde te worden ingezet en resulteert dus in een voordeel van € 36.000,-.

Op het onderdeel regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC) is een voordeel aan de uitgavenkant ontstaan van € 67.000,-. De oorzaak van dit verschil is optisch. Het komt doordat in deze toelichting de kosten van de toegerekende uren zijn geëlimineerd. Deze kosten worden echter wel gecompenseerd door een bijdrage van de gemeente Den Haag.

Het totale vervoer van schoolkinderen is lager uitpakket dan voorzien en resulteert in een voordeel van € 19.000,-.

Programma: Sport, Cultuur en Recreatie

Afwijkingen baten en lasten op beleidsproduct (x € 1.000)						
Sport, Cultuur en Recreatie		Raming primitief	Wijziging	Gewijzigde raming	Realisatie	Afwijking (+ = voordeel)
5100 Openbaar bibliotheekwerk	Lasten	1.461		1.461	1.461	
	Baten					
Saldo		-1.461		-1.461	-1.461	
5300 Sport	Lasten	5.259	80	5.339	5.490	-151
	Baten	1.294	-2	1.292	1.390	98
Saldo		-3.965	-82	-4.047	-4.101	-54
5400 Kunst en cultuur	Lasten	2.284	57	2.341	2.341	
	Baten	7	22	29	30	
Saldo		-2.277	-35	-2.311	-2.311	
5410 Cultureel erfgoed	Lasten	1.333		1.333	1.339	-6
	Baten				5	5
Saldo		-1.333		-1.333	-1.335	-1
5800 Speeltuinwerk	Lasten	722	14	736	711	25
	Baten					
Saldo		-722	-14	-736	-711	25
Programmatotalen	Lasten	11.059	151	11.210	11.343	-133
	Baten	1.301	20	1.321	1.424	103
Saldo		-9.757	-131	-9.888	-9.919	-30

Toelichting op de afwijking (exclusief uren)

65300 Sport

Lasten nadeel € 106.000,-

Baten voordeel € 98.000,-

Het product sport bestaat uit een groot aantal subproducten. In grote lijnen wordt het nadelig verschil op de uitgaven als volgt veroorzaakt. De kosten van onderhoud zijn € 23.000,- hoger uitgevallen dan begroot. De energiekosten zijn dit jaar lager uitgepakt, een voordeel van € 56.000,-. De P. van Vlietlaan 35 is getroffen door brand. De kosten hebben € 65.000,- bedragen. Hier tegenover staat een uitkering van de verzekering van € 63.000,-. De kosten van schoonmaak in onze eigen gymnastieklokalen aan de Poelslaan en de Beetslaan zijn overschreden met € 24.000,-. De door onszelf in rekening gebrachte OZB op al onze sportaccommodaties is met € 54.000,- gestegen. Hier staat op een andere plaats in de begroting een voordeel van hetzelfde bedrag tegenover. Het voordeel op de inkomsten wordt veroorzaakt door een hogere huuropbrengst van € 35.000,- en de hiervoor genoemde verzekeringsuitkering van € 63.000,-.

Programma: Sociaal Domein

Afwijkingen baten en lasten op beleidsproduct (x € 1.000)						
Sociaal Domein		Raming primitief	Wijziging	Gewijzigde raming	Realisatie	Afwijking (+ = voordeel)
1400 Opvang zwerfdieren	Lasten	72	30	102	62	40
	Baten					
Saldo		-72	-30	-102	-62	40
6100 Inkomen	Lasten	22.771	-933	21.837	22.396	-559
	Baten	20.649	-933	19.716	19.204	-512
Saldo		-2.121		-2.121	-3.192	-1.071
6110 Arbeidsmarkt overig	Lasten	3.538	104	3.642	3.386	256
	Baten				-52	-52
Saldo		-3.538	-104	-3.642	-3.438	204
6140 Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid	Lasten	3.989		3.989	4.148	-159
	Baten	221		221	231	10
Saldo		-3.768		-3.768	-3.916	-149
6210 Vreemdelingen	Lasten				373	-373
	Baten				373	373
Saldo					-1	-1
6230 Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet	Lasten	3.629	29	3.658	3.762	-104
	Baten					
Saldo		-3.629	-29	-3.658	-3.762	-104
6610 Maatwerkvoorzieningen materieel Wmo	Lasten	1.948	-448	1.500	1.376	124
	Baten	2		2	15	13
Saldo		-1.946	448	-1.498	-1.360	138
6620 Maatwerkvoorzieningen immaterieel Wmo	Lasten	9.948	-1.630	8.318	7.983	336
	Baten	1.300		1.300	1.122	-178
Saldo		-8.648	1.630	-7.018	-6.861	158
6700 Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	Lasten	8.854	209	9.063	9.031	32
	Baten	1.125	47	1.172	1.279	107
Saldo		-7.729	-163	-7.891	-7.752	140
6710 Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd	Lasten	951	195	1.146	1.117	29
	Baten					
Saldo		-951	-195	-1.146	-1.117	29
6820 Individuele voorzieningen natura Jeugd	Lasten	7.704		7.704	8.249	-545
	Baten				375	375
Saldo		-7.704		-7.704	-7.874	-170
6830 Veiligheid, jeugdreclassering en opvang Jeugd	Lasten	1.141		1.141	1.094	47
	Baten					
Saldo		-1.141		-1.141	-1.094	47
7100 Volksgezondheid	Lasten	681		681	474	206
	Baten	1		1		-1
Saldo		-679		-679	-474	205
7240 Lijkbezorging	Lasten	36		36	41	-5
	Baten	132		132	136	4
Saldo		96		96	94	-2
Programmatotalen	Lasten	65.260	-2.444	62.817	63.492	-675
	Baten	23.431	-887	22.544	22.684	139

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening Sociaal Domein

Toelichting op de afwijking (exclusief uren)

6100 Inkomen

Lasten nadeel € 528.000,-

Baten nadeel € 512.000,-

In de najaarsrapportage 2016 is aangegeven dat er een tekort op de kosten voor bijstand verwacht werd bij de jaarrekening door een verlaging van de Rijkssubsidie. In het verdeelmodel van de Rijkssubsidie is een aantal wijzigingen aangebracht waardoor de gemeente Rijswijk een lager budget heeft gekregen en dus een nadeelgemeente is.

In verband met deze daling van het budget is er een nadelig resultaat aan baten ontstaan van € 512.000,-.

Naast deze daling van de Rijkssubsidie is het aantal bijstandsontvangers verder gestegen doordat enerzijds de instroom hoog is gebleven en de uitstroom achter is gebleven. Dit is een landelijke trend waarin Rijswijk is meegegaan. De instroom is met name hoog gebleven door nieuwe groepen in de bijstand, het na-ijlen van de crisis, meer statushouders, flexibilisering van de arbeidsmarkt en de verkorting van de WW duur. De uitstroom is achtergebleven door de slechte concurrentiepositie van bijstandsgerechtigden op de arbeidsmarkt, het grote aandeel van ouderen (45 plussers) in de bijstand en de verhoging van de pensioenleeftijd. In verband met deze ontwikkelingen is er een nadelig resultaat aan lasten ontstaan van € 528.000,-.

6110 Arbeidsmarkt overig

Lasten voordeel € 256.000,-

Baten nadeel € 52.000,-

De baten laten een nadeel van € 52.000,- zien dat is ontstaan door afrekeningen met het Rijk van de subsidie 2013/2014 van € 116.000,- enerzijds en een ontvangen bonus van € 9.000,- met betrekking tot begeleid werken anderzijds.

De lasten laten een voordeel van € 256.000,- zien welke is ontstaan door meevallende resultaten met betrekking tot eindafrekeningen over het jaar 2015 bij de betrokken SW bedrijven.

Verder is er een betaling gedaan van € 55.000,- welke gedekt is vanuit de voorheen voorziening voor de aanpak van jeugdwerkloosheid waardoor de inkomsten en uitgaven per saldo nul zijn.

66140 Gemeentelijk armoede en schuldenbeleid

Lasten nadeel € 132.000,-

Het nadeel van € 132.000,- wordt volledig gedekt door een ontvangst aan Rijkssubsidie via de algemene uitkering welke in de decembercirculaire 2016 van het gemeentefonds was opgenomen, maar niet meer in de begroting verwerkt kon worden.

6210 Vreemdelingen

Lasten nadeel € 373.000,-

Baten voordeel € 373.000,-

De verschillen op deze functie (zowel baten als lasten € 373.000,-) zijn te verklaren door het aanwenden van de voorheen voorzieningen die van oorsprong voor vreemdelingen bestemd waren. Deze zijn nu gebruikt voor de inzet van tijdelijke personele lasten binnen het gehele sociale domein.

6230 Re-integratie en participatievoorzieningen Participatiewet

Lasten nadeel € 64.000,-

Het nadeel van € 64.000,- wordt volledig gedekt door een ontvangst aan Rijkssubsidie via de algemene uitkering welke in de decembercirculaire 2016 van het gemeentefonds was opgenomen, maar niet meer in de begroting verwerkt kon worden.

6610 Maatwerkvoorzieningen materieel Wmo
Lasten voordeel € 124.000,-

Door minder gebruik van de woonvoorzieningen (circa € 85.000,-) en een kostenbesparing van € 25.000,- op de vervoerskosten te realiseren is er een voordeel ontstaan.

6620 Maatwerkvoorzieningen immaterieel Wmo
Lasten voordeel € 336.000,-
Baten nadeel € 178.000,-

Er is in 2016 nieuw beleid ingezet met betrekking tot een eenmalige tegemoetkoming extra zorgkosten voor chronisch zieken en gehandicapten. Doordat er minder beroep is gedaan op deze tegemoetkoming dan verwacht, is er een voordeel van ruim € 300.000,- ontstaan.

Doordat er een daling te zien is in het aantal maatwerkvoorzieningen is er voor € 178.000,- minder eigen bijdrage opgelegd.

6700 Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd
Lasten voordeel € 65.000,-
Baten voordeel € 107.000,-

Er is sprake geweest van lagere kosten aan subsidies voor ouderenwerk door een onvoorziene teruggave van eerder verstrekte subsidies voor ouderenwerk (€ 46.000,-) en minder aanvragen aan emancipatieprojecten (€ 22.000,-).

Ook is er een voordeel ontstaan van € 95.000,- door de ontvangen vergoeding in verband met de opvang van statushouders.

6820 Individuele voorzieningen natura Jeugd
Lasten nadeel € 545.000,-
Baten voordeel € 375.000,-

Door een groei van het aantal jeugdigen in de jeugdzorg is er een tekort ontstaan van € 545.000,-.

Een voordeel van € 375.000,- is ontstaan door een nog te ontvangen bedrag van de SVB in verband met teveel verstrekte voorschotten.

67100 Volksgezondheid
Lasten voordeel € 206.000,-

Het in de jaarrekening 2015 opgenomen nog te betalen bedrag van € 120.000,- aan de GGD is vrijgevallen omdat de verwachte afrekening voor vangnetmeldingen en SMA niet is ontvangen.

Een voordeel van € 40.000,- is ontstaan bij de GGD. Het voordeel ontstaat wegens de inzet van regio personeel waarbij de lasten zijn toegerekend buiten de GR GGD Haaglanden. Voorbeelden van deze activiteiten zijn WMO toezicht, Jeugdgezondheidszorg en SMA onrendabele taken (leerlingenvervoer).

Een voordeel van € 30.000,- is ontstaan op de post volksgezondheidsimpuls. De uitgaven voor Happy Fit konden binnen het eenmalige budget van € 200.000,- uitgevoerd worden.

Programma: Wonen en Leven

Afwijkingen baten en lasten op beleidsproduct (x € 1.000)						
Wonen en Leven		Raming primitief	Wijziging	Gewijzigde raming	Realisatie	Afwijking (+ = voordeel)
5600 Openbaar groen en openluchtrecreatie	Lasten	4.511	9	4.520	4.515	6
	Baten	81		81	89	8
Saldo		-4.430	-9	-4.440	-4.426	14
7210 Afvalverwijdering en -verwerking	Lasten	7.409	-7	7.402	7.601	-199
	Baten	7.198		7.198	7.370	172
Saldo		-211	7	-204	-231	-28
7220 Riolering en waterzuivering	Lasten	1.130	1.581	2.712	1.910	801
	Baten					
Saldo		-1.130	-1.581	-2.712	-1.910	801
7230 Milieubeheer	Lasten	1.376	321	1.697	1.696	1
	Baten	1	95	96	157	61
Saldo		-1.375	-226	-1.601	-1.539	62
7260 Baten rioolheffing	Lasten					
	Baten	3.399		3.399	3.206	-194
Saldo		3.399		3.399	3.206	-194
7290 Huishoudelijk/bedrijfsafvalwater	Lasten	1.540	-145	1.395	1.421	-27
	Baten				5	5
Saldo		-1.540	145	-1.395	-1.416	-22
7300 Hemelwater	Lasten	257		257	246	11
	Baten					
Saldo		-257		-257	-246	11
7310 Grondwater	Lasten	267		267	271	-4
	Baten					
Saldo		-267		-267	-271	-4
8100 Ruimtelijke ordening	Lasten	1.401	103	1.505	1.605	-100
	Baten		101	101	192	91
Saldo		-1.401	-2	-1.404	-1.413	-9
8200 Woningexploitatie	Lasten	235		235	253	-17
	Baten	457	-360	97	105	8
Saldo		222	-360	-138	-148	-10
8210 Wijkontwikkeling	Lasten	509		509	794	-285
	Baten				298	298
Saldo		-509		-509	-496	13
8220 Volkshuisvesting	Lasten	2.209	-106	2.103	2.190	-87
	Baten	902	375	1.277	2.301	1.024
Saldo		-1.307	481	-826	110	936
8300 Bouwgrondexploitatie	Lasten	429	299	728	1.743	-1.016
	Baten	160	188	348	1.074	727
Saldo		-269	-111	-380	-669	-289
8320 Grondexploitatie RijswijkBuiten	Lasten	40.331	-3.382	36.949	27.016	9.933
	Baten	40.331	-3.382	36.949	27.016	-9.933
Saldo						
Programmatotalen	Lasten	61.605	-1.327	60.278	51.262	9.016
	Baten	52.530	-2.983	49.546	41.813	-7.733
Saldo		-9.075	-1.656	-10.732	-9.449	1.283

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening Wonen en Leven

Toelichting op de afwijking (exclusief uren)

7210 Afvalverwijdering en -verwerking

Lasten nadeel € 155.000,-

Baten voordeel € 172.000,-

De hoeveelheid gescheiden afval is in Rijswijk toegenomen. Het gescheiden inzamelen zorgt voor hogere uitgaven voor de inzameling. Daar tegenover staan hogere bijdragen die voor de grondstoffen worden verkregen.

7220 Riolering en waterzuivering

Lasten voordeel € 155.000,-

De meeropbrengst van de riolering (opbrengsten rioolheffing minus beheer- en onderhoudslasten) wordt in mindering gebracht op de activa. Hierbij wordt rekening gehouden met de verschillende producten 67220 Riolering en waterzuivering, 67260 Baten rioolheffing, 67290 Huishoudelijk/bedrijfsafvalwater, 67300 Hemelwater, 67310 Grondwater en 66100 Inkomen (kwijschelding rioolheffing). Met name de lagere opbrengst rioolheffing (reeds gemeld in de 2^e halfjaarrapportage) heeft tot gevolg dat er minder versneld is afgeschreven.

7230 Milieubeheer

Lasten voordeel € 12.000,-

Baten voordeel € 61.000,-

Aan de inkomstenkant is een voordelig verschil ontstaan van € 41.000,- dat een administratief technische oorzaak heeft. Tegenover dit voordeel staat aan de uitgavenkant een nadeel van hetzelfde bedrag. Dit zijn uitgaven in het kader van sanering weg- en railverkeerslawaaï. Hier staat een onttrekking aan de betreffende reserve tegenover. In 2016 is er minder besteed aan het onderdeel milieuzone, een voordeel van € 35.000,-. De uitgaven voor duurzaamheid zijn met € 14.000,- overschreden. Hier tegenover staat een inkomst van € 25.000,- als bijdrage van derden voor het duurzaamheidscongres. Tot slot is op het onderdeel Omgevingsdienst Haaglanden een voordeel ontstaan van € 28.000,-. Dit wordt veroorzaakt door een positieve afwikkeling van projectgelden inzake de oprichtingskosten van de ODH.

7260 Baten rioolheffing

Baten nadeel € 194.000,-

In de tweede halfjaarrapportage 2016 is gemeld dat de opbrengst voor rioolheffing € 200.000,- lager uitvalt dan geraamd. Het saldo van de riolering wordt echter in mindering gebracht op de activa, waardoor deze afwijking geen gevolgen heeft voor het saldo van de begroting. Om die reden is deze afwijking niet opgenomen in het overzicht van de financiële consequenties in de halfjaarrapportage en is verzuimd dit op te nemen in de begrotingswijziging.

8100 Ruimtelijke ordening

Lasten nadeel € 82.000,-

Baten voordeel € 91.000,-

De inkomsten van de vaste afnemers voor de topografische cartotheek zijn tegen de voorspelling in wel gerealiseerd in 2016. Doordat nog niet alle gemeenten op 1 januari 2016 waren aangesloten op de landelijke voorziening van de BGT heeft er nog geen verrekening plaatsgevonden in de algemene uitkering. De uitvoeringskosten mochten voor 2016 nog rechtstreeks worden opgelegd aan de vaste afnemers van de topografische cartotheek. Deze niet geraamde inkomst resulteert in een meevaller van € 52.000,-.

De uitgave ten behoeve van de luchtfoto is niet gerealiseerd omdat de luchtfoto 2016 in december 2016 door de leverancier is geleverd. De factuur zal in 2017 door de Gemeente Rijswijk worden voldaan na goedkeuring van de geleverde luchtfoto. Hierdoor is in 2016 € 21.000,- minder uitgegeven dan geraamd.

Op de post bestemmingsplannen is in 2016 een overschrijding ontstaan. Dit werd veroorzaakt door vooruitlopende werkzaamheden in het kader van de planontwikkeling, waarvoor nog geen financiële dekking was. De geraamde kosten zijn met € 103.000,- overschreden, terwijl de geraamde inkomsten (na begrotingswijziging) slechts € 39.000,- hoger zijn uitgepakt. De financiële dekking uit deze tegenvaller van per saldo € 64.000,-, komt uit anterieure overeenkomsten die, zoals het er nu uitziet, in 2017 afgesloten en betaald zullen worden.

8210 Wijkontwikkeling

Lasten nadeel € 281.000,-

Baten voordeel € 298.000,-

De verschillen op dit beleidsproduct zijn te verklaren door het aanwenden van de voorheen voorzieningen die bestemd waren voor geluidsanering (ISV-3). De subsidie is bestemd voor de uitvoering van het saneringsprogramma van woningen op de A-lijst (woningen Haagweg) van het Ministerie van I & M. De subsidie is ondergebracht in het ISV programma. De middelen (€ 298.000,-) zijn in 2016 volledig conform het doel besteed.

8220 Volkshuisvesting

Lasten nadeel € 57.000,-

Baten voordeel € 1.024.000,-

Er is in 2016 ten laste van de legesopbrengsten van het bouwplan EPO een bedrag uitgegeven van € 55.000,-. Dit bedrag vormt nagenoeg de overschrijding op dit product. Hiervan is € 29.000,- uitgegeven aan de inhuur van een bouwkundig expert van de gemeente Rotterdam voor advieswerkzaamheden bij de beoordeling van de bouwconstructies van de nieuwbouw van het nieuwe EPO kantoor. De resterende € 26.000,- is uitgegeven aan verkeersmaatregelen en de aanleg van een fietsoversteek op de Veraartlaan/Burgemeester Elsenlaan ter hoogte van de aansluiting met de Limpergstraat. Deze aanpassingen waren noodzakelijk om doorgaande fietsers ter hoogte van het in aanbouw zijnde nieuwe kantoor van EPO een veilige doorgaande route te bieden.

In 2016 is op post "Baten Vergunningen (leges)" een bedrag geboekt van ca. € 2,151 mln. De begroting was geraamd op € 1,147 mln., hetgeen betekent dat een meeropbrengst is gerealiseerd van ca. € 1,004 mln. Tot november 2016 verliep de aanvraag omgevingsvergunning conform de legesraming. De verwachting was wel dat het uiteindelijke resultaat iets hoger zou uitvallen dan was begroot. Echter in de laatste 2 maanden van het jaar 2016 is een groot aantal aanvragen omgevingsvergunningen ingediend met name vanuit de bouwlocatie RijswijkBuiten (legesbedrag ca. € 820.000,-). Het overige bestond uit kleinere aanvragen.

De opbrengst moet worden verantwoord in het jaar waarin de aanvraag is ingediend. De gemeente heeft hier geen invloed op, al hebben de verscherping van de bouwregelgeving en de tariefsaanpassing per 1 januari 2017 wel tot versnelde aanvragen geleid.

8300 Bouwgrondexploitatie

Lasten nadeel € 930.000,-

Baten voordeel € 727.000,-

Huis van de Stad

In 2016 is door de raad separaat een bedrag van € 312.500,- beschikbaar gesteld voor onderzoeks- en advieskosten (inclusief interne uren). De uitgaven zijn € 108.000,- lager dan geraamd.

Eikelenburg

De kosten (exclusief de uren) zijn € 59.000,- in 2016 en de baten zijn € 37.000,-. De lasten en baten zijn geactiveerd.

Vrijenbanselaan

De kosten voor het bouwrijpmaken bedroegen (exclusief de uren) € 153.000,-. De lasten zijn geactiveerd.

Bij het opstellen van de grondexploitatie, waarbij de huur- en opstalopbrengst (periode van 4 jaar) onderdeel uitmaakte, was het resultaat op einddatum positief (ca. € 100.000). Vorig jaar is besloten om de jaarlijkse huuropbrengst en het opstalrecht niet meer op te nemen in de grondexploitatie, maar in de exploitatie. Dit heeft weer voor de begroting op langere termijn een positief effect. Het resultaat

van de grondexploitatie wordt negatief en komt voorlopig uit op ca. € 337.000. Volgens de richtlijnen van het Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV) moet voor dit negatieve resultaat een voorlopige verliesvoorziening worden genomen.

Te Werve West

De kosten (exclusief de uren) zijn € 208.000,- in 2016 en de baten zijn € 223.180,-. De lasten en baten zijn geactiveerd.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Afwijkingen baten en lasten op beleidsproduct (x € 1.000)						
Algemene dekkingsmiddelen		Raming primitief	Wijziging	Gewijzigde raming	Realisatie	Afwijking (+ = voordeel)
9500 Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	2.879	3.732	6.611	6.113	498
	Baten	86.953	1.729	88.683	89.587	904
Saldo		84.074	-2.002	82.072	83.474	1.402
9510 Onvoorzien	Lasten	-400	400			
	Baten					
Saldo		400	-400			
Totalen	Lasten	2.479	4.132	6.611	6.113	498
	Baten	86.953	1.729	88.683	89.587	904
Saldo		84.474	-2.402	82.072	83.474	1.402

Toelichting op de afwijking (inclusief uren)

Algemene dekkingsmiddelen (lasten voordeel € 498.000,- en baten voordeel € 904.000,-)

Het nadeel ten opzichte van de raming van € 498.000,- in de lasten bestaat vooral uit:

Wet WOZ	N	133.000
Algemene uitkering	V	404.000
Saldo kostenplaatsen	N	352.000
Overige personeelskosten	V	678.000
Storting dubieuze debiteuren	N	71.000
Overige verschillen	N	28.000
	V	498.000

Lasten

Wet WOZ (lasten nadeel € 133.000,-)

Als gevolg van de aansluiting op de Landelijke Voorziening WOZ (LV WOZ) en de uitbreiding van onder andere Rijswijk Buiten zijn de werkzaamheden toegenomen en derhalve zijn de kosten voor de uitvoering van de wet WOZ toegenomen.

Algemene uitkering (lasten voordeel € 404.000,-)

Onder de lasten zijn de nog te labelen bedragen opgenomen. Dit zijn bedragen die nog moeten worden toegewezen aan de verschillende budgetten op de beleidsproducten. Het bedrag van € 404.000,- bestaat vooral uit het effect van de toename van het aantal woningen. Onder meer wordt de toename van de bijdrage per inwoner VRH over 2016 hieruit betaald. De overschrijding van de VRH op het product 61200 wordt hiermee verklaard.

In de 2^e halfjaarrapportage aangegeven dat een deel van deze gelden zal worden ingezet voor extra capaciteit op het gebied van regionale samenwerking en op het gebied van veiligheid (2 maal € 80.000,-). Er is verzuimd deze (budgettaire neutrale) begrotingswijziging door te voeren.

Saldo kostenplaatsen (lasten nadeel € 352.000,- en baten voordeel € 172.000,-)

Op deze post wordt enerzijds het saldo tussen de doorberekende uren naar de producten en de personele kosten verantwoord. Per saldo is dit een nadeel ten opzichte van de raming van € 180.000,-. Dit is een boekhoudkundig saldo, hier tegenover staat voor hetzelfde bedrag minder doorberekende lasten aan de producten.

Voor een inzicht in de personeelslasten en inhuur wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Overige personeelslasten (lasten voordeel € 678.000,-)

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

De overige personeelslasten bestaat uit voordelige saldi op de budgetten individueel keuzebudget, Project 2020 en het budget Stage en traineeplan 2020. Deze budgetten maken onderdeel uit van het totaal van de personeelskosten. Voor een totaal overzicht van de personeelskosten en een toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

Storting dubieuze debiteuren (lasten nadeel € 71.000,-)

Ten laste van de exploitatie is de voorziening dubieuze debiteuren aangevuld met € 71.000,- . Deze voorziening is een inschatting van het geschatte verlies van de debiteuren die niet (geheel) aan hun verplichtingen kunnen voldoen. Jaarlijks wordt deze inschatting op balansdatum gemaakt a.d.h.v. de ouderdom van de openstaande bedragen volgens de onderstaande methodiek. Alle openstaande vorderingen hoger dan € 5.000,- worden per vordering beoordeeld en eventueel voor 100 % opgenomen als dubieuze debiteur. Voor alle vorderingen onder de € 5.000,- geldt:

huidig boekjaar	10 %
boekjaar -1	20 %
boekjaar -2	40 %
boekjaar -3	60 %
boekjaar -4	80 %
boekjaar -5 en meer	100 % van het openstaande bedrag.

Baten

Het voordeel ten opzichte van de raming van € 904.000 in de baten bestaat vooral uit:

OZB	V	757.000
Opbrengst precario	V	49.000
Uitkeringen van derden	N	109.000
Saldo kostenplaatsen	V	172.000
Overige verschillen	V	35.000
	V	<u>904.000</u>

OZB (baten voordeel € 757.000,-)

Na een interne analyse voor de tweede halfjaarrapportage is gemeld dat de opbrengst OZB niet-woningen voor 2016 € 930.000,- lager uit zou vallen dan de geraamde opbrengst in de begroting. Als gevolg van een controle van de Waarderingskamer zijn de WOZ beschikkingen voor niet-woningen pas later in het jaar vervaardigd. Hierdoor kon er bij de halfjaarrapportages niet worden uitgegaan van werkelijke getallen voor niet-woningen en kon geen betrouwbare inschatting gemaakt worden van de bezwaarafhandeling. Nu alle WOZ objecten voor niet-woningen zijn beschikt en opgelegd, blijkt de opbrengst voor OZB eigenaren ongeveer 750.000,- hoger dan de opbrengst die is gerapporteerd in de tweede halfjaarrapportage.

Opbrengst precario (voordeel € 49.000,-)

De opbrengst precario is ongeveer € 49.000,- hoger dan geraamd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er in 2016 een controle heeft plaatsgevonden in het kader van de precario. Als gevolg van deze controle zijn nieuwe belastbare feiten aangeslagen.

Uitkering derden (nadeel € 109.000,-)

Betreft enerzijds een nadeel van de berekende rente van circa € 48.000,- over een lening, waarvan de betaling van de rente en aflossing is gewijzigd. De gederfde rente zal alsnog worden betaald. Anderzijds zijn de subsidies afkomstig van het BOR-fonds van de projecten "verbreding van de Beatrixlaan" en de fietsbrug definitief afgerekend. Om extra subsidie van het Rijk te ontvangen waren er middelen uitgezet bij de MRDH. Door de afrekening zijn de uitgezette gelden terugontvangen.

Saldo kostenplaatsen (voordeel € 172.000,-)

Verwezen kan worden naar de toelichting onder lasten.

Overzicht begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsoverschrijdingen behoeven autorisatie door de gemeenteraad (budgetrecht van de raad). Indien een overschrijding niet meer in het jaar zelf is voorgelegd zijn de bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig.

Kostenoverschrijdingen zijn formeel onrechtmatig, maar tellen niet mee als fout of onzekerheid voor het oordeel van de accountant als sprake is van:

- § passend binnen het bestaande beleid, maar die niet tijdig konden worden gesignaleerd, of;
- § direct gerelateerde opbrengsten, of;
- § een open einde regeling.

In dit hoofdstuk worden alleen overschrijdingen op de lasten per programma (x € 1.000) weergegeven en toegelicht. Hierbij wordt aangegeven of deze meetellen in het oordeel van de accountant inzake begrotingsrechtmatigheid. In totaliteit is er geen sprake van onrechtmatigheden die in strijd zijn met het toetsingskader begrotingsrechtmatigheid.

Omdat programma's in de regel ook onderschrijdingen kennen, zijn sommige toegelichte posten hoger dan de overschrijding op het totale programma. In de jaarstukken over 2016 wordt het complete beeld uiteengezet.

1	Algemeen Bestuur en Organisatie	Bedrag	
	Begroot	8.419	
	Werkelijk	10.258	
	Overschrijding	1.839	
	Verklaring(en) overschrijding	1.769	Telt mee?
	Vanwege gewijzigde wet- en regelgeving is een hogere storting aan de voorziening pensioenen wethouders geboekt.	1.769	Nee, externe factoren
2	Openbare Orde en Veiligheid	Bedrag	
	Begroot	4.584	
	Werkelijk	4.682	
	Overschrijding	98	
	Verklaring(en) overschrijding	240	Telt mee?
	Bijdrage Veiligheidsregio verhoogd a.g.v. toename inwoners, compensatie via hogere algemene uitkering.	240	Nee, externe factoren
3	Verkeer en Vervoer	Bedrag	
	Begroot	8.772	
	Werkelijk	9.276	
	Overschrijding	504	
	Verklaring(en) overschrijding	495	Telt mee?
	De doorbelasting van wegen naar riolering is ten onrechte al in 2016 geraamd.	324	Nee, raming onjuist
	Ontvangen desintegratievergoeding straatwerk worden gestort in de voorziening herstraten sleuven.	171	Nee, direct gerelateerde baten
4	Economie en Werken	Bedrag	
	Begroot	853	
	Werkelijk	890	
	Overschrijding	37	
	Verklaring(en) overschrijding	63	Telt mee?
	Op product detailhandel is extra inhuur nodig geweest op centrum-management gebied.	63	Nee, bestaand beleid
5	Onderwijs	Bedrag	
	Begroot	4.784	
	Werkelijk	7.523	
	Overschrijding	2.739	
	Verklaring(en) overschrijding	2.693	Telt mee?
	De lasten voor de scholenbrand worden via de exploitatie naar de balans gebracht, hier tegenover staat een nog te verhalen verzekeringsuitkering.	2.079	Nee, direct gerelateerde baten
	De specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid wordt niet geraamd, bij uitgaven wordt de ontvangen uitkering als baat hier tegenover geboekt (per saldo neutraal).	614	Nee, direct gerelateerde baten en bestaand beleid

6 Sport, Cultuur en Recreatie	Bedrag
Begroot	11.210
Werkelijk	11.343
Overschrijding	133

Verklaring(en) overschrijding	119	Telt mee?
Er zijn door de brand aan de P.van Vlietlaan extra kosten gemaakt, hier staan verzekeringsgelden tegenover.	65	Nee, direct gerelateerde baten
De OZB lasten voor de eigen sportaccommodaties zijn hoger uitgevallen. Dit is een administratieve boeking met baten op de post belastingen er tegenover.	54	Nee, direct gerelateerde baten

7 Sociaal Domein	Bedrag
Begroot	62.817
Werkelijk	63.492
Overschrijding	675

Verklaring(en) overschrijding	1.642	Telt mee?
Op de bijstandsuitkeringen is een nadeel ontstaan als gevolg van toename van het aantal uitkeringsgerechtigden, en een lagere uitstroom dan verwacht, zie de toelichting in het programma Sociaal Domein	528	Nee, open einde regeling
Via de decembercirculaire is extra geld beschikbaar gekomen en uitgegeven voor armoede- en schuldenbeleid en participatievoorzieningen. De ramingen konden hierop niet meer worden aangepast.	196	Nee, direct gerelateerde baten
De voorheen voorziening die van oorsprong voor vreemdelingen bestemd was is ingezet voor tijdelijk personeel binnen het programma Sociaal Domein.	373	Nee, direct gerelateerde baten
Door hogere toename van het aantal jeugdigen in de Jeugdzorg zijn de kosten op dit product overschreden.	545	Nee, open einde regeling

8 Wonen en Leven	Bedrag
Begroot	60.278
Werkelijk	51.262
Overschrijding	0

Verklaring(en) overschrijding	0	Telt mee?
--------------------------------------	----------	-----------

Algemene dekkingsmiddelen	Bedrag
Begroot	6.611
Werkelijk	6.113
Overschrijding	0

Verklaring(en) overschrijding	0	Telt mee?
--------------------------------------	----------	-----------

Overzicht van de incidentele baten en lasten

Incidentele lasten		Incidentele baten	
Programma	x € 1.000 Bedrag *)	Programma	x € 1.000 Bedrag *)
1. Algemeen Bestuur en Organisatie <u>Beleidsproduct 0010 Bestuursorganen</u> Storting pensioenen wethouders	1.769		
<u>Beleidsproduct 0020 Bestuursondersteuning</u> Stadsvisie	134		
5. Onderwijs <u>Beleidsproduct 4010 Huisvesting scholen</u> Scholenbrand	2.079	5. Onderwijs <u>Beleidsproduct 4010 Huisvesting scholen</u> Scholenbrand	2.079
8. Wonen en Leven <u>Beleidsproduct 8300 Bouwgrondexploitatie</u> Huis van de Stad	174		
Vrijenbanselaan	331		
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien <u>Beleidsproduct 9500 Algemene dekkingsmiddelen</u> Individueel keuze budget (IKB)	777		
Mutaties Reserves <u>Beleidsproduct 9800 mutaties reserves</u> Storting algemene reserve vrijval res.Soc.Domein	1.384	Mutaties Reserves <u>Beleidsproduct 9800 mutaties reserves</u> Vrijval reserve Sociaal Domein	1.384
Storting algemene reserve vrijval res.(fin.)risico's RB	841	Vrijval res. (financierings)risico's RijswijkBuiten	841
		Onttrekking aan algemene reserve	777
Totaal	7.489	Totaal	5.081
		Saldo nadelig	-2.408

*) In bovenstaande overzicht worden de incidentele baten en lasten groter dan € 100.000 genoemd.

Bepaling structureel saldo rekening van baten en lasten

Totaalcijfers	<i>Raming primi</i>	<i>Raming gewijzigd</i>	<i>Jaarrekening</i>	
Lasten	167.973		168.328	164.839
Baten	169.506		168.213	164.411
Stortingen	1.082		2.275	2.265
Onttrekkingen	1.006		5.451	4.505
Saldo	1.457		3.061	1.812

Incidenteel	<i>Raming primi</i>	<i>Raming gewijzigd</i>	<i>Jaarrekening</i>	
Lasten	415		0	5.264
Baten	0		0	2.079
Stortingen	0		0	2.225
Onttrekkingen	0		0	3.002

Structureel	<i>Raming primi</i>	<i>Raming gewijzigd</i>	<i>Jaarrekening</i>	
Lasten	167.558		168.328	159.575
Baten	169.506		168.213	162.332
Stortingen	1.082		2.275	40
Onttrekkingen	1.006		5.451	1.503
Saldo	1.872		3.061	4.220

Structurele stortingen en onttrekkingen aan reserves

	Storting	Onttrekking
Nieuwbouw brandweerkazerne		128
Wijkontwikkeling		269
		0
		397

Toelichting op de incidentele baten en lasten

In het overzicht van de incidentele baten en lasten worden de incidentele baten en lasten groter dan € 100.000,- genoemd. Een last of baat is incidenteel als deze op zichzelf (los van de omvang) niet periodiek (veelal jaarlijks) terugkeert.

Programma 1 Algemeen Bestuur en Organisatie

Beleidsproduct 0010 bestuursorganen

Pensioenen wethouders

Op basis van actuariële berekening van het pensioenadviesbureau PROambt is extra gestort in de voorziening pensioenen wethouders tot een bedrag van € 1.769.000,-.

Beleidsproduct 0020 bestuursondersteuning

Stadsvisie

In 2016 zijn de kosten voor stadsvisie € 134.321,-.

Programma 5 Onderwijs

Beleidsproduct 4010 Huisvesting scholen

Scholenbrand

Vanwege de scholenbrand zijn in 2016 extra lasten (uitgaven en afschrijvingen) op dit product ontstaan. Hier staan verzekeringsuitkeringen 2016 tegenover voor eenzelfde bedrag, waardoor de scholenbrand geen effect op het rekeningresultaat geeft. De afwikkeling van de scholenbrand zal nog enkele jaren duren.

Programma 8 Wonen en Leven

Beleidsproduct 8300 Bouwgrondexploitatie

Huis van de Stad

De kosten in 2016 voor het in beeld brengen van een gefaseerde uitvoering van het Huis van de Stad zijn € 174.077,-.

Vrijenbanselaan

Er is een bedrag van € 331.000,- gestort in de verliesvoorziening Vrijenbanselaan.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Beleidsproduct 9500 Algemene dekkingsmiddelen

Individueel keuze budget (IKB)

In overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording moeten de gelden worden verantwoord in het jaar waarin de rechten zijn opgebouwd. Dit gaat om een bedrag van. € 777.275,- (dit is o.a. 7/12 van het vakantiegeld van het gemeentelijk personeel) voor het jaar 2016. Dit bedrag is onttrokken aan de algemene reserve.

Mutaties Reserves

Beleidsproduct 9800 Mutaties reserves

Algemene reserve

In overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording moeten de gelden worden verantwoord in het jaar waarin de rechten zijn opgebouwd. Dit gaat om een bedrag van. € 777.275,- (dit is o.a. 7/12 van het vakantiegeld van het gemeentelijk personeel) voor het jaar 2016. Dit bedrag is onttrokken aan de algemene reserve.

De bestemmingsreserves Sociaal Domein en (Financierings)risico's RijswijkBuiten zijn vrijgevallen en het saldo € 2.225.348,- is ten gunste van de algemene reserve gebracht.

Vrijval reserve Sociaal Domein

Het resterende saldo € 1.384.346,- van deze reserve is vrijgevallen en is ten gunste van de algemene reserve gebracht.

Vrijval reserve (financierings)risico's RijswijkBuiten

Het resterende saldo € 841.002,- van deze reserve is vrijgevallen en is ten gunste van de algemene reserve gebracht.

Accountantsverklaring

Accountantsverklaring

IV BIJLAGEN

RIJSWIJK : BOUWREKENING						
Complexnummer : RIJSWIJKBUITEN 849						
Omschrijving 1	Geraamd in dienstjaar 2016 2	Verantwoord in het dienstjaar 2016 3	Totaal t/m dienstjaar 2016 verantwoord 4	Op basis van kostprijsberekening ingecalculeerd		Vermoedelijk nog te besteden/ ontvangen 7
				Uitgevoerde of nog in uit- voering zijnde plandelen 5	In totaal 6	
grondverwerving	5.424.860,00	5.201.693,70	122.564.668,36	122.564.668,36	122.564.668,36	
voorlichting & communicatie		314.914,24	3.150.961,57	3.150.961,57	3.150.961,57	
bestemmingsplan		311.711,98	5.614.071,23	5.614.071,23	5.614.071,23	
kosten tijd. beheer		9.950,40	325.933,74	325.933,74	325.933,74	
slopen c.a.		275.951,56	1.879.736,17	1.879.736,17	1.879.736,17	
archeolog. onderzoek		139.224,09	1.286.136,87	1.286.136,87	1.286.136,87	
bodem- + geluidsonderz.		283.498,51	727.960,99	727.960,99	727.960,99	
verleg. kabels + leiding.		1.267.768,94	3.725.811,48	3.725.811,48	3.725.811,48	
bodemsanering		442.394,86	2.995.019,41	2.995.019,41	2.995.019,41	
bouwrijpmaken	12.479.130,00	6.524.843,34	23.885.956,99	23.885.956,99	23.885.956,99	
woonrijpmaken		3.158.128,99	9.295.673,62	9.295.673,62	9.295.673,62	
groenvoorziening		62.184,90	638.343,18	638.343,18	638.343,18	
voorbereiding + toezicht	2.482.630,00	2.271.601,74	14.143.290,58	14.143.290,58	14.143.290,58	
rentelasten	5.755.840,00	6.006.656,56	45.056.079,04	45.056.079,04	45.056.079,04	
onvoorzien	945.360,00			0,00	0,00	
toevoeg.reserve/egalisatief.				0,00	0,00	
totaal (a)	27.087.820,00	26.270.523,81	235.289.643,23	235.289.643,23	235.289.643,23	0,00
bestemmingsplan		73.150,00	66.170,25	66.170,25	66.170,25	
grondverwerving		0,00	1.378.492,31	1.378.492,31	1.378.492,31	
overige bijdragen	397.530,00	1.036.340,78	9.271.640,89	9.271.640,89	9.271.640,89	
baten tijdelijk beheer	60.250,00	0,00	484.719,83	484.719,83	484.719,83	
rentebaten		721,23	1.795.664,22	1.795.664,22	1.795.664,22	
totaal (b)	457.780,00	1.110.212,01	12.996.687,50	12.996.687,50	12.996.687,50	0,00
per saldo (c = b - a)	-26.630.040,00	-25.160.311,80	-222.292.955,73	-222.292.955,73	-222.292.955,73	0,00
opbr. "woningbouw"	35.733.570,00	24.911.876,03	61.391.535,89	61.391.535,89	61.391.535,89	
opbr. "niet woningbouw"	757.510,00	993.844,95	1.661.315,00	1.661.315,00	1.661.315,00	
totaal (d)	36.491.080,00	25.905.720,98	63.052.850,89	63.052.850,89	63.052.850,89	0,00
totaal generaal (c + d)	9.861.040,00	745.409,18	-159.240.104,84	-159.240.104,84	-159.240.104,84	0,00

RIJSWIJK : BOUWREKENING						
Complexnummer		EIKELENBURG		850		
Omschrijving 1	Geraamd in dienstjaar 2016 2	Verantwoord in het dienstjaar 2016 3	Totaal t/m dienstjaar 2016 verantwoord 4	Op basis van kostprijsberekening ingecalculeerd		Vermoedelijk nog te besteden/ ontvangen 7
				Uitgevoerde of nog in uit- voering zijnde plandelen 5	In totaal 6	
grondverwerving			37.837,49	37.837,49	37.837,49	
voorlichting & communicatie			13.440,06	13.440,06	13.440,06	
bestemmingsplan			47.532,18	47.532,18	47.532,18	
kosten tijd. beheer						
slopen c.a.						
archeolog. onderzoek			4.835,00	4.835,00	4.835,00	
bodem- + geluidsonderz.			16.620,00	16.620,00	16.620,00	
verleg. kabels + leiding.						
bodemsanering			65.252,56	65.252,56	65.252,56	
bouwrijpmaken		5.053,58	430.013,09	430.013,09	460.013,09	30.000,00
woonrijpmaken		1.500,00	131.766,86	131.766,86	206.766,86	75.000,00
groenvoorziening		36.982,01	47.267,34	47.267,34	47.267,34	
voorbereiding + toezicht		48.970,58	881.439,28	881.439,28	1.131.439,28	250.000,00
rentelasten	-33.750,00	-14.846,39	16.219,92	16.219,92	16.219,92	
onvoorzien					355.050,00	355.050,00
totaal (a)	-33.750,00	77.659,78	1.692.223,78	1.692.223,78	2.402.273,78	710.050,00
bestemmingsplan						
grondverkopen					2.027.243,00	2.027.243,00
overige bijdragen		11.412,32	775.402,97	775.402,97	1.105.402,97	330.000,00
baten tijdelijk beheer						
rentebaten			1.314,26	1.314,26	1.314,26	
totaal (b)		11.412,32	776.717,23	776.717,23	3.133.960,23	2.357.243,00
per saldo (c = b - a)	33.750,00	-66.247,46	-915.506,55	-915.506,55	731.686,45	1.647.193,00
opbr. "woningbouw"		25.821,47	1.718.625,20	1.718.625,20	1.718.625,20	
opbr. "niet woningbouw"						
totaal (d)		25.821,47	1.718.625,20	1.718.625,20	1.718.625,20	
totaal generaal (c + d)	33.750,00	-40.425,99	803.118,65	803.118,65	2.450.311,65	1.647.193,00

RIJSWIJK : BOUWREKENING						
Complexnummer		: VRIJENBANSELAAN		853		
Omschrijving 1	Geraamd in dienstjaar 2016 2	Verantwoord in het dienstjaar 2016 3	Totaal t/m dienstjaar 2016 verantwoord 4	Op basis van kostprijsberekening ingecalculeerd		Vermoedelijk nog te besteden/ ontvangen 7
				Uitgevoerde of nog in uit- voering zijnde plandelen 5	In totaal 6	
grondverwerving			408.900,00	408.900,00	408.900,00	
voorlichting & communicatie			27.760,69	27.760,69	27.760,69	
kosten tijd. beheer			794,64	794,64	794,64	
bodem- + geluidsonderz.			2.117,25	2.117,25	2.117,25	
bouwrijpmaken		155.000,00	407.516,87	407.516,87	539.316,87	131.800,00
woonrijpmaken						
groenvoorziening			2.398,00	2.398,00	2.398,00	
voorbereiding + toezicht		9.640,76	175.146,61	175.146,61	239.837,61	64.691,00
rentelasten	-4.750,00	-2.088,84	61.733,93	61.733,93	61.733,93	
onvoorzien					94.163,00	94.163,00
totaal (a)	-4.750,00	162.551,92	1.086.367,99	1.086.367,99	1.377.021,99	290.654,00
rijks-/provinciale bijdragen						
overige bijdragen						
baten tijdelijk beheer						
rentebaten						
totaal (b)						
per saldo (c = b - a)	4.750,00	-162.551,92	-1.086.367,99	-1.086.367,99	-1.377.021,99	-290.654,00
opbr. "woningbouw"						
opbr. "niet woningbouw"			1.042.500,00	1.042.500,00	1.042.500,00	
totaal (d)			1.042.500,00	1.042.500,00	1.042.500,00	
totaal generaal (c + d)	4.750,00	-162.551,92	-43.867,99	-43.867,99	-334.521,99	-290.654,00
getroffen verliesvoorziening (e)		331.000,00	331.000,00	331.000,00	331.000,00	
netto resultaat					-3.521,99 *	
<i>*tegen discontovoet van 2% dekt de verliesvoorziening de toekomstige uitgaven en inkomsten</i>						

RIJSWIJK : BOUWREKENING						
Complexnummer : TE WERVE WEST 856						
Omschrijving 1	Geraamd in dienstjaar 2016 2	Verantwoord in het dienstjaar 2016 3	Totaal t/m dienstjaar 2016 verantwoord 4	Op basis van kostprijsberekening ingecalculeerd		Vermoedelijk nog te besteden/ ontvangen 7
				Uitgevoerde of nog in uit- voering zijnde plandelen 5	In totaal 6	
inbrengwaarde			65.013,34	65.013,34	171.244,34	106.231,00
grondverwerving						
voorlichting & communicatie						
kosten tijd. beheer						
slopen c.a.			11.713,87	11.713,87	11.713,87	
bodem- + geluidsonderz.		13.451,59	47.225,88	47.225,88	47.225,88	
bouwrijpmaken		118.994,45	312.321,77	312.321,77	312.321,77	
woonrijpmaken						53.290,00
groenvoorziening		35.008,52	96.035,66	96.035,66	96.035,66	
voorbereiding + toezicht		57.282,65	443.240,12	443.240,12	443.240,12	
rentelasten	15.020,00	6.557,66	-2.034,83	-2.034,83	-2.034,83	
totaal (a)	15.020,00	231.294,87	973.515,81	973.515,81	1.133.036,81	159.521,00
		-1.170,00				
Grondverkoop					541.574,00	541.574,00
rijks-/provinciale bijdragen						
overige bijdragen		223.180,00	559.806,66	559.806,66	657.661,66	97.855,00
baten tijdelijk beheer						
rentebaten						
totaal (b)		223.180,00	559.806,66	559.806,66	1.199.235,66	639.429,00
per saldo (c = b - a)	-15.020,00	-8.114,87	-413.709,15	-413.709,15	66.198,85	479.908,00
opbr. "woningbouw"			33.000,00	33.000,00	33.000,00	
opbr. "niet woningbouw"						
totaal (d)			33.000,00	33.000,00	33.000,00	
totaal generaal (c + d)	-15.020,00	-8.114,87	-380.709,15	-380.709,15	99.198,85	479.908,00

RIJSWIJK : BOUWREKENING						
Complexnummer		: WALDHOORNPLEIN		857		
Omschrijving 1	Geraamd in dienstjaar 2016 2	Verantwoord in het dienstjaar 2016 3	Totaal t/m dienstjaar 2016 verantwoord 4	Op basis van kostprijsberekening ingecalculeerd		Vermoedelijk nog te besteden/ ontvangen 7
				Uitgevoerde of nog in uit- voering zijnde plandelen 5	In totaal 6	
inbrengwaarde						
grondverwerving						
voorlichting & communicatie						
kosten tijd. beheer						
slopen c.a.						
bodem- + geluidsonderz.	6.500,00				5.000,00	5.000,00
archeologie					1.500,00	1.500,00
bouwrijpmaken	72.700,00				72.700,00	72.700,00
woonrijpmaken	119.520,00				119.520,00	119.520,00
groenvoorziening						
voorbereiding + toezicht	65.280,00	902,87	3.814,14	3.814,14	54.157,14	50.343,00
onvoorzien					10.570,00	10.570,00
rentelasten		51,24	51,24	51,24	51,24	
totaal (a)	264.000,00	954,11	3.865,38	3.865,38	263.498,38	259.633,00
Grondverkoop	150.000,00				150.000,00	150.000,00
rijks-/provinciale bijdragen	114.000,00				114.000,00	114.000,00
overige bijdragen	12.500,00				12.500,00	12.500,00
baten tijdelijk beheer						
rentebaten						
totaal (b)	276.500,00				276.500,00	276.500,00
per saldo (c = b - a)	12.500,00	-954,11	-3.865,38	-3.865,38	13.001,62	16.867,00
opbr. "woningbouw"						
opbr. "niet woningbouw"						
totaal (d)						
totaal generaal (c + d)	12.500,00	-954,11	-3.865,38	-3.865,38	13.001,62	16.867,00

Staat van investeringen 2016		C		E		G		H					
A FCL	B Omschrijving investering	Begrotingswijzigingen		Gerealiseerd t/m 2015	Gerealiseerd t/m 2015	Gerealiseerd 2016	Gerealiseerd 2016						
		Raadsbesluit	Raming							Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten
MATERIËLE VASTE ACTIVA MET ECONOMISCH NUT													
Gronden en terreinen													
72003101	Gronden Ekelenburg			-	-		35.399,23						
72003101	Gronden Ekelenburg (inkomsten)			-		-			1.134.399,23				
Totaal gronden en terreinen				-	-	-	35.399,23		1.134.399,23				
Woonruimten													
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	06-11-2007	1.000.000										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	Overbr 09	3										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	01-07-2010	5.350										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	Overbr 10	43.930										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	09-11-2010	4.280										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	30-06-2011	200.000										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	30-06-2011	3.480										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	08-11-2011	80										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	BWN 2012	917.610										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	Overbr 11	3										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	13-11-2012	4.970										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	Overbr 12	23.219										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	13-11-2012	17.550										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	12-11-2013	31.330										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	Overbr 13	3										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	12-11-2013	20.280										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	11-11-2014	19.560										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	Overbr 14	2										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	11-11-2014	27.250										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	10-11-2015	35.360										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	Overbr 15	4										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg	05-07-2016	52.480										
78221901	Vervanging woonwagens Broekmolenweg		2.304.956		2.156.535,53		121.235,73						
Totaal woonruimten					2.156.535,53	-	121.235,73		-				
Bedrijfsgebouwen													
74217003	Voorbereidingskrediet Brede School Rembrandtkwartier	13-11-2012	255.780										
74217003	Voorbereidingskrediet Brede School Rembrandtkwartier	Overbr 12	3										
74217003	Voorbereidingskrediet Brede School Rembrandtkwartier	13-11-2012	1.619.000										
74217003	Voorbereidingskrediet Brede School Rembrandtkwartier	BWN 2013	250.000										
74217003	Voorbereidingskrediet Brede School Rembrandtkwartier	09-07-2013	189.000										
74217003	Voorbereidingskrediet Brede School Rembrandtkwartier	12-11-2013	3.040										
74217003	Voorbereidingskrediet Brede School Rembrandtkwartier	12-11-2013	12.180										
74217003	Voorbereidingskrediet Brede School Rembrandtkwartier	11-11-2014	5.630										
74217003	Voorbereidingskrediet Brede School Rembrandtkwartier	11-11-2014	16.850										
74217003	Voorbereidingskrediet Brede School Rembrandtkwartier	10-11-2015	420										
74217003	Voorbereidingskrediet Brede School Rembrandtkwartier	10-11-2015	23.640										
74217003	Voorbereidingskrediet Brede School Rembrandtkwartier	Overbr 15	4										
74217003	Voorbereidingskrediet Brede School Rembrandtkwartier	05-07-2016	440										
74217003	Voorbereidingskrediet Brede School Rembrandtkwartier		1.485.879		589.609,14		136.477,44						
74217401	Voorbereidingskrediet Brede School Sion (RijswijkBuiten)	Overbr 13	2										
74217401	Voorbereidingskrediet Brede School Sion (RijswijkBuiten)	12-11-2013	795.000										
74217401	Voorbereidingskrediet Brede School Sion (RijswijkBuiten)	11-11-2014	1.160										
74217401	Voorbereidingskrediet Brede School Sion (RijswijkBuiten)	Overbr 14	4										
74217401	Voorbereidingskrediet Brede School Sion (RijswijkBuiten)	11-11-2014	8.820										
74217401	Voorbereidingskrediet Brede School Sion (RijswijkBuiten)	10-11-2015	3.000										
74217401	Voorbereidingskrediet Brede School Sion (RijswijkBuiten)	10-11-2015	10.430										
74217401	Voorbereidingskrediet Brede School Sion (RijswijkBuiten)	Overbr 15	1										
74217401	Voorbereidingskrediet Brede School Sion (RijswijkBuiten)	05-07-2016	3.400										
74217401	Voorbereidingskrediet Brede School Sion (RijswijkBuiten)		815.806		345.835,58		74.309,62						
74217501	Brede School locatie Stationskwartier	12-11-2013	5.310.000										
74217501	Brede School locatie Stationskwartier	08-07-2014	45.150										
74217501	Brede School locatie Stationskwartier	Overbr 14	2										
74217501	Brede School locatie Stationskwartier	11-11-2014	70.800										
74217501	Brede School locatie Stationskwartier	10-11-2015	33.060										
74217501	Brede School locatie Stationskwartier	10-11-2015	219.250										
74217501	Brede School locatie Stationskwartier	Overbr 15	1										
74217501	Brede School locatie Stationskwartier	05-07-2016	26.120										
74217501	Brede School locatie Stationskwartier		5.495.721		4.040.580,83		1.535.386,83						
74218201	Realisatie Brede School Sion (RijswijkBuiten)	10-11-2015	6.130.000										
74218201	Realisatie Brede School Sion (RijswijkBuiten)	08-11-2016	164.390										
74218201	Realisatie Brede School Sion (RijswijkBuiten)		6.294.390		-		549.994,00						
74218301	Permanente huisvesting basisschool Kronenburgh	10-11-2015	2.044.000		-		-						
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	31-01-2006	600.000										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	11-12-2007	41.279										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	16-12-2008	6.753										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	Overbr 08	160.000										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	09-07-2009	9.650										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	01-07-2010	10.870										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	Overbr 10	5										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	09-11-2010	20.700										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	30-06-2011	11.470										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	08-11-2011	9.600										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	13-11-2012	590										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	Overbr 12	1										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	13-11-2012	16.430										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	BWN 2013	560.400										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	BWN 2013	4.200.000										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	12-11-2013	4.930										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	Overbr 13	3										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	12-11-2013	67.500										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	11-11-2014	42.100										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	Overbr 14	3										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	11-11-2014	102.680										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	07-07-2015	196.000										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	10-11-2015	76.220										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	Overbr 15	4										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	05-07-2016	182.070										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	13-12-2016	7.870										
74611101	Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk		4.936.879		4.551.848,82		385.025,99						
74611401	Bouw twee gymnastiekkolken Rijswijks Lyceum	09-02-2016	1.425.650										
74611401	Bouw twee gymnastiekkolken Rijswijks Lyceum	27-09-2016	190.000										
74611401	Bouw twee gymnastiekkolken Rijswijks Lyceum		1.615.650		-		-						
75307301	Aanpassingen sporthal de Schilp	28-04-2015	35.000										
75307301	Aanpassingen sporthal de Schilp	Overbr 15	2										
75307301	Aanpassingen sporthal de Schilp	05-07-2016	1.130										
75307301	Aanpassingen sporthal de Schilp		36.132		28.361,80		2.523,07						
75307401	Voorbereidingskrediet vervangende nieuwbouw Marimbahal in RijswijkBuiten	10-11-2015	595.000										
75307401	Voorbereidingskrediet vervangende nieuwbouw Marimbahal in RijswijkBuiten	Overbr 15	2										
75307401	Voorbereidingskrediet vervangende nieuwbouw Marimbahal in RijswijkBuiten	05-07-2016	1.080										
75307401	Voorbereidingskrediet vervangende nieuwbouw Marimbahal in RijswijkBuiten		596.078		27.037,80		7.595,16						
76312601	Renovatie dak Stervoorde	11-11-2014	105.000		-		105.000,00						
Totaal bedrijfsgebouwen					9.583.273,97	-	2.796.312,11		-				
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken													
77226102	Vervanging riolering Ministerbuurt	BWN 2015	1.000.000										

77226102 Vervanging riolering Ministerbuurt

Staat van investeringen 2016							
FCL	Omschrijving investering	Begrotingswijzigingen		Gerealiseerd t/m 2015	Gerealiseerd t/m 2015	Gerealiseerd 2016	Gerealiseerd 2016
		Raadsbesluit	Raming				
				Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten
77226102	Vervanging riolering Ministerbuurt	Overbr 15	456.506-				
77226102	Vervanging riolering Ministerbuurt	BWN 2016	500.000				
77226102	Vervanging riolering Ministerbuurt	05-07-2016	17.740				
77226102	Vervanging riolering Ministerbuurt		1.061.234	443.493,67		527.315,01	
77226501	Vervanging vrijvalriolen 2017		-	-		-	
77226301	Vervanging vrijvalriolen 2016	10-11-2015	3.500.000				
77226301	Vervanging vrijvalriolen 2016	BWN 2016	500.000-				
77226301	Vervanging vrijvalriolen 2016	05-07-2016	920.000-				
77226301	Vervanging vrijvalriolen 2016		2.080.000	-		1.644.221,13	
77226501	Vervanging vrijvalriolen 2017		-	-		-	
77226401	Vervanging gemalen en persleidingen 2016	10-11-2015	256.000	-		-	
Totaal grond-, weg- en waterbouwkundige werken				443.493,67	-	2.171.536,14	-
Vervoermiddelen							
70128101	Vervangen bedrijfsauto's 2016	10-11-2015	161.000				
70128101	Vervangen bedrijfsauto's 2016	Overbr 15	80.600				
70128101	Vervangen bedrijfsauto's 2016	13-12-2016	13.000				
70128101	Vervangen bedrijfsauto's 2016		254.600	-		254.933,50	
Totaal vervoermiddelen				-	-	254.933,50	-
Machines, apparaten en installaties							
70127901	Vervanging kleine veegmachine	10-11-2015	140.000				
70127901	Vervanging kleine veegmachine	13-12-2016	25.250-				
70127901	Vervanging kleine veegmachine		114.750	-		114.750,00	
70128001	Vervanging middelgrote veegmachines	10-11-2015	155.000				
70128001	Vervanging middelgrote veegmachines	13-12-2016	7.230				
70128001	Vervanging middelgrote veegmachines		162.230	-		162.225,00	
72142801	Parkeerautomaten fiscalisering	08-11-2016	550.000	-		3.163,04	
72142901	Digitaal vergunningensysteem parkeren	08-11-2016	125.000	-		11.869,51	
75307501	Diverse invest.voorrv.uit meerjarenonderh.plan sportparken 2016	10-11-2015	30.000	-		23.705,74	
75307701	Diverse invest.voorrv.uit meerjarenonderh.plan sportparken 2017		-	-		-	
75307501	Diverse invest.voorrv.uit meerjarenonderh.plan sportparken 2016 (inkomsten)		-		-		325,00
75307701	Diverse invest.voorrv.uit meerjarenonderh.plan sportparken 2017 (inkomsten)		-		-		-
76312301	Renovatie lift Trias	10-11-2009	42.000				
76312301	Renovatie lift Trias	13-11-2012	560				
76312301	Renovatie lift Trias	12-11-2013	560-				
76312301	Renovatie lift Trias	12-11-2013	840				
76312301	Renovatie lift Trias	11-11-2014	840-				
76312301	Renovatie lift Trias		42.000	-		194,66	
76312701	Vervanging ketels P. van Vlietlaan 10	11-11-2014	32.000	-		32.000,00	
78102301	Vervangen A0 scanner/plotter	10-11-2015	20.000	-		-	
78102401	Vervangen pencomputers inc GPS en tachymeter	10-11-2015	40.000	-		48.627,80	
78102401	Vervangen pencomputers inc GPS en tachymeter (inkomsten)		-		-		16.000,00
78102501	Vervangen vouwmaschine	10-11-2015	20.000	-		-	
Totaal machines, apparaten en installaties				-	-	396.535,75	16.325,00
Overig							
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	11-11-2008	100.000				
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	09-11-2010	250.000				
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	Overbr 11	1				
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	Overbr 12	2-				
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	13-11-2012	6.830				
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	13-11-2012	8.890				
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	12-11-2013	80-				
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	Overbr 13	1-				
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	12-11-2013	8.810				
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	11-11-2014	700				
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	11-11-2014	10.530				
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	10-11-2015	640-				
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	Overbr 15	1				
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	10-11-2015	12.090				
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	05-07-2016	1.800-				
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)		395.329	257.159,15		10.286,37	
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ	10-11-2009	250.000				
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ	09-11-2010	4.800				
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ	30-06-2011	4.800-				
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ	13-11-2012	5.000				
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ	12-11-2013	5.000-				
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ	11-11-2014	5.000				
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ	10-11-2015	5.000-				
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ	Overbr 15	42.269-				
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ	05-07-2016	3.710				
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ		211.441	92.731,10		92.424,25	
70125101	Basisregistratie Handelsregisterbesluit	09-11-2010	50.000				
70125101	Basisregistratie Handelsregisterbesluit	13-11-2012	1.000				
70125101	Basisregistratie Handelsregisterbesluit	12-11-2013	1.000-				
70125101	Basisregistratie Handelsregisterbesluit	12-11-2013	1.000				
70125101	Basisregistratie Handelsregisterbesluit	11-11-2014	1.000-				
70125101	Basisregistratie Handelsregisterbesluit	Overbr 15	2				
70125101	Basisregistratie Handelsregisterbesluit	05-07-2016	1.420				
70125101	Basisregistratie Handelsregisterbesluit		51.422	35.492,20		1.419,69	
70127601	Verv. en uitbr.netwerkkomponenten en netwerksoftware 2016	10-11-2015	77.000	-		71.505,18	
70127701	Documentaire informatievoorziening 2016	10-11-2015	66.000				
70127701	Documentaire informatievoorziening 2016	Overbr 15	20.520				
70127701	Documentaire informatievoorziening 2016		86.520	-		40.533,12	
70128401	Documentaire informatievoorziening 2017		-	-		-	
70127801	Audiovisuele middelen	10-11-2015	25.000	-		-	
70128201	Vervanging mid-office publieke dienstverlening	10-11-2015	200.000				
70128201	Vervanging mid-office publieke dienstverlening	Overbr 15	35.060				
70128201	Vervanging mid-office publieke dienstverlening		235.060	-		15.094,50	
70128301	Het nieuwe werken - Iphones	08-11-2016	166.250	-		177.750,32	
70128302	Het nieuwe werken - Ipads	08-11-2016	100.000	-		-	
70128303	Het nieuwe werken - Ruimtes inrichten	08-11-2016	150.000	-		-	
70128304	Het nieuwe werken - Viadesk	08-11-2016	50.000	-		-	
74218401	Uitbreiding 1e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair Kronenburgh	10-11-2015	68.000	-		56.235,80	
75307001	Lichte toplaagrenovatie veld 110	11-11-2014	37.000	-		-	
75307101	Renovatie toplaag veld 111 Sportpark Irene + ballenvangers	11-11-2014	53.000	-		-	
75307601	Renoveren/vervangen terreinafstering sportpark Hoekpolder	10-11-2015	26.000	-		-	

Staat van investeringen 2016						Staat van investeringen 2016						
A FCL	B Omschrijving investering	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	S	T
		Gerealiseerd t/m 2016	Gerealiseerd t/m 2016	Restantkrediet ultimo 2016	Restantkrediet ultimo 2016	Nog te verwachten uitgaven/ inkomsten					Te verwachten restantkrediet -/- = over- schrijding	Krediet afsluiten ja/nee
		Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten	2017	2018	2019	2020	2021		
77226102	Vervanging riolering Ministerbuurt											
77226102	Vervanging riolering Ministerbuurt											
77226102	Vervanging riolering Ministerbuurt	970.808,68		90.424,99							90.424,99	ja
77226501	Vervanging vrijvervalriolen 2017	-		-		90.424,99					90.424,99-	nee
77226301	Vervanging vrijvervalriolen 2016											
77226301	Vervanging vrijvervalriolen 2016											
77226301	Vervanging vrijvervalriolen 2016	1.644.221,13		435.778,87							435.778,87	ja
77226301	Vervanging vrijvervalriolen 2016											
77226501	Vervanging vrijvervalriolen 2017	-		-		435.778,87					435.778,87-	nee
77226401	Vervanging gemalen en persleidingen 2016	-		256.000,00							256.000,00	ja
Totaal grond-, weg- en waterbouwkundige werken		2.615.029,81	-	782.203,86	-							
Vervoermiddelen												
70128101	Vervangen bedrijfsauto's 2016											
70128101	Vervangen bedrijfsauto's 2016											
70128101	Vervangen bedrijfsauto's 2016											
70128101	Vervangen bedrijfsauto's 2016	254.933,50		333,50-							333,50-	ja
Totaal vervoermiddelen		254.933,50	-	333,50-	-							
Machines, apparaten en installaties												
70127901	Vervanging kleine veegmachine											
70127901	Vervanging kleine veegmachine											
70127901	Vervanging kleine veegmachine	114.750,00		-							-	ja
70128001	Vervanging middelgrote veegmachines											
70128001	Vervanging middelgrote veegmachines											
70128001	Vervanging middelgrote veegmachines	162.225,00		5,00							5,00	ja
72142801	Parkeerautomaten fiscalisering	3.163,04		546.836,96		546.836,96					-	nee
72142901	Digitaal vergunningensysteem parkeren	11.869,51		113.130,49		113.130,49					-	nee
75307501	Diverse invest.voorv.uit meerjarenonderh.plan sportparken 2016	23.705,74		6.294,26							6.294,26	ja
75307701	Diverse invest.voorv.uit meerjarenonderh.plan sportparken 2017	-		-		6.619,26					6.619,26-	nee
75307501	Diverse invest.voorv.uit meerjarenonderh.plan sportparken 2016 (inkomsten)		325,00		325,00-						325,00-	ja
75307701	Diverse invest.voorv.uit meerjarenonderh.plan sportparken 2017 (inkomsten)		-		-						-	nee
76312301	Renovatie lift Trias											
76312301	Renovatie lift Trias											
76312301	Renovatie lift Trias											
76312301	Renovatie lift Trias											
76312301	Renovatie lift Trias	194,66		41.805,34		41.805,34					-	nee
76312701	Vervanging ketels P. van Vlietlaan 10	32.000,00		-							-	ja
78102301	Vervangen A0 scanner/plotter	-		20.000,00		20.000,00					-	nee
78102401	Vervangen pencomputers inc GPS en tachymeter	48.627,80		8.627,80-							8.627,80-	ja
78102401	Vervangen pencomputers inc GPS en tachymeter (inkomsten)		16.000,00		16.000,00-						16.000,00-	ja
78102501	Vervangen vouwmaschine	-		20.000,00		20.000,00					-	nee
Totaal machines, apparaten en installaties		396.535,75	16.325,00	739.444,25	16.325,00-							
Overig												
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)											
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)											
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)											
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)											
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)											
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)											
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)											
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)											
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)											
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)											
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)											
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)											
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)											
70030401	Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	267.445,52		127.883,63		127.883,63					-	nee
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ											
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ											
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ											
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ											
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ											
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ											
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ											
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ											
70124101	Vervanging software belastingen / WOZ	185.155,35		26.285,75		26.285,75					-	nee
70125101	Basisregistratie Handelsregisterbesluit											
70125101	Basisregistratie Handelsregisterbesluit											
70125101	Basisregistratie Handelsregisterbesluit											
70125101	Basisregistratie Handelsregisterbesluit											
70125101	Basisregistratie Handelsregisterbesluit											
70125101	Basisregistratie Handelsregisterbesluit											
70125101	Basisregistratie Handelsregisterbesluit	36.911,89		14.510,31		14.510,31					-	nee
70125101	Basisregistratie Handelsregisterbesluit											
70127601	Verv.en uitbr.netwerkkomponenten en netwerksoftware 2016	71.505,18		5.494,82							5.494,82	ja
70127701	Documentaire informatievoorziening 2016											
70127701	Documentaire informatievoorziening 2016											
70127701	Documentaire informatievoorziening 2016	40.533,12		45.986,88							45.986,88	ja
70128401	Documentaire informatievoorziening 2017	-		-		45.986,88					45.986,88-	nee
70127801	Audiovisuele middelen	-		25.000,00		25.000,00					-	nee
70128201	Vervanging mid-office publieke dienstverlening											
70128201	Vervanging mid-office publieke dienstverlening											
70128201	Vervanging mid-office publieke dienstverlening	15.094,50		219.965,50		219.965,50					-	nee
70128301	Het nieuwe werken - Iphones	177.750,32		11.500,32-							11.500,32-	nee
70128302	Het nieuwe werken - Ipad's	-		100.000,00		100.000,00					-	nee
70128303	Het nieuwe werken - Ruimtes inrichten	-		150.000,00		150.000,00					-	nee
70128304	Het nieuwe werken - Viadesk	-		50.000,00		50.000,00					-	nee
74218401	Uitbreiding 1e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair Kronenburgh	56.235,80		11.764,20		11.764,20					-	nee
75307001	Lichte toplaagrenovatie veld 110	-		37.000,00		37.000,00					-	nee
75307101	Renovatie toplaag veld 111 Sportpark Irene + ballenvangers	-		53.000,00		53.000,00					-	nee
75307601	Renoveren/vervangen terreinafstering sportpark Hoekpolder	-		26.000,00		26.000,00					-	nee

Staat van investeringen 2016

A	B	C		E	F	G	H
		D					
		Begrotingswijzigingen		Gerealiseerd t/m 2015	Gerealiseerd t/m 2015	Gerealiseerd 2016	Gerealiseerd 2016
Raadsbesluit	Raming	Uitgaven	Inkomsten				
77219301	Investeringskosten a.g.v. plaatsen containers		Overbr 12	3.005.060			
77219301	Investeringskosten a.g.v. plaatsen containers		13-11-2012	529.000			
77219301	Investeringskosten a.g.v. plaatsen containers		12-11-2013	2.716.460-			
77219301	Investeringskosten a.g.v. plaatsen containers		Overbr 13	4			
77219301	Investeringskosten a.g.v. plaatsen containers		11-11-2014	6.340			
77219301	Investeringskosten a.g.v. plaatsen containers		Overbr 14	296.048-			
77219301	Investeringskosten a.g.v. plaatsen containers		10-11-2015	12.570			
77219301	Investeringskosten a.g.v. plaatsen containers		Overbr 15	5			
77219301	Investeringskosten a.g.v. plaatsen containers		05-07-2016	17.680			
77219301	Investeringskosten a.g.v. plaatsen containers		13-12-2016	10.000			
77219301	Investeringskosten a.g.v. plaatsen containers			568.151	505.760,61	61.000,63	
77219601	Vervanging van afvalbakken 2015		05-07-2016	1.950	-	-	
77219701	Vervanging van afvalbakken 2016		10-11-2015	50.000	-	1.188,60	
77219801	Vervanging van afvalbakken 2017			-	-	-	
78101701	Basisregistratie Grootchalige Topografie		09-11-2010	50.000			
78101701	Basisregistratie Grootchalige Topografie		13-11-2012	400			
78101701	Basisregistratie Grootchalige Topografie		12-11-2013	400-			
78101701	Basisregistratie Grootchalige Topografie		Overbr 15	5			
78101701	Basisregistratie Grootchalige Topografie		05-07-2016	1.580			
78101701	Basisregistratie Grootchalige Topografie			51.585	39.515,00	5.660,60	
78102201	Vervanging luchtfoto's 2016		10-11-2015	20.000			
78102201	Vervanging luchtfoto's 2016		Overbr 15	29.280			
78102201	Vervanging luchtfoto's 2016			49.280	-	38.033,25	
78102601	Vervanging luchtfoto's 2017			-	-	-	
78221801	Woonwagens De Strijp		20-12-2005	600.000			
78221801	Woonwagens De Strijp		11-12-2007	4.850			
78221801	Woonwagens De Strijp		Overbr 06	3-			
78221801	Woonwagens De Strijp		16-12-2008	6.836			
78221801	Woonwagens De Strijp		Overbr 08	3-			
78221801	Woonwagens De Strijp		15-12-2009	75.000-			
78221801	Woonwagens De Strijp		15-12-2009	19.960			
78221801	Woonwagens De Strijp		Overbr 09	4-			
78221801	Woonwagens De Strijp		01-07-2010	24.180			
78221801	Woonwagens De Strijp		Overbr 10	1-			
78221801	Woonwagens De Strijp		30-06-2011	21.990			
78221801	Woonwagens De Strijp		Overbr 11	5-			
78221801	Woonwagens De Strijp		13-11-2012	23.100			
78221801	Woonwagens De Strijp		Overbr 12	1			
78221801	Woonwagens De Strijp		12-11-2013	24.040			
78221801	Woonwagens De Strijp		Overbr 13	1-			
78221801	Woonwagens De Strijp		Overbr 14	4-			
78221801	Woonwagens De Strijp		10-11-2015	24.090			
78221801	Woonwagens De Strijp		Overbr 15	2-			
78221801	Woonwagens De Strijp		05-07-2016	25.050			
78221801	Woonwagens De Strijp			699.074	651.374,30	25.051,31	
Totaal overig				1.582.032,36	-	596.183,62	-
TOTAAL MATERIELE VASTE ACTIVA MET ECONOMISCH NUT				13.765.335,53	-	6.372.136,08	1.150.724,23

MATERIELE VASTE ACTIVA MET MAATSCHAPPELIJK NUT

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	11-11-2008	150.000				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	Overbr 08	1				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	09-07-2009	1.660				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	01-07-2010	3.480				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	Overbr 10	1-				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	09-11-2010	3.750				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	30-06-2011	610-				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	Overbr 11	3				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	03-07-2012	1.617.500				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	Overbr 12	12.497				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	13-11-2012	8.430				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	13-11-2012	3.741.000				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	13-11-2012	8.770				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	09-07-2013	3.648.500				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	12-11-2013	40.300				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	Overbr 13	1.999.998-				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	12-11-2013	75.310				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	11-11-2014	25.040				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	Overbr 14	2-				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	11-11-2014	144.420				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	07-07-2015	57.000-				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	10-11-2015	69.390-				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	Overbr 15	1				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	10-11-2015	79.290				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan	05-07-2016	24.490				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan		7.457.440	6.379.540,45		261.254,46	
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan (inkomsten)	09-07-2013	6.635.000				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan (inkomsten)	Overbr 13	1.999.995-				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan (inkomsten)	Overbr 15	4-				
72001701	BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrijdaan (inkomsten)		4.635.001		3.784.570,73		1.686.081,40
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal		5-				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	Overbr 09	4				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	10-11-2009	1.015.000				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	01-07-2010	1.110				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	Overbr 10	3				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	09-11-2010	17.280				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	30-06-2011	10.490-				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	13-12-2011	4.430.100				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	13-12-2011	1.550				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	Overbr 11	5				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	08-11-2011	21.630				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	Overbr 12	2				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	13-11-2012	90.000				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	13-11-2012	24.110				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	12-11-2013	36.220-				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	Overbr 13	1-				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	12-11-2013	31.740-				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	11-11-2014	63.750-				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	10-11-2015	42.520				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	Overbr 15	4				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	05-07-2016	56.680				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal		5.557.792	5.328.862,35		122.127,35	
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal (inkomsten)	Overbr 09	3				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal (inkomsten)	13-12-2011	4.096.220				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal (inkomsten)	Overbr 12	4				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal (inkomsten)	Overbr 13	4				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal (inkomsten)	Overbr 14	2				
72001901	Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal (inkomsten)		4.096.226		3.911.785,99		162.656,98
72002001	BOR-FONDS project verbetering leefbaarheid Haagweg 1e fase	13-11-2012	1.000.000				
72002001	BOR-FONDS project verbetering leefbaarheid Haagweg 1e fase	Overbr 13	5				
72002001	BOR-FONDS project verbetering leefbaarheid Haagweg 1e fase	12-11-2013	1.500.000				
72002001	BOR-FONDS project verbetering leefbaarheid Haagweg 1e fase	11-11-2014	9.460				
72002001	BOR-FONDS project verbetering leefbaarheid Haagweg 1e fase	Overbr 14	1-				
72002001	BOR-FONDS project verbetering leefbaarheid Haagweg 1e fase	11-11-2014	359.000				
72002001	BOR-FONDS project verbetering leefbaarheid Haagweg 1e fase	11-11-2014	29.130				
72002001	BOR-FONDS project verbetering leefbaarheid Haagweg 1e fase	10-11-2015	28.700-				
72002001	BOR-FONDS project verbetering leefbaarheid Haagweg 1e fase	10-11-2015	34.450				
72002001	BOR-FONDS project verbetering leefbaarheid Haagweg 1e fase	Overbr 15	2-				
72002001	BOR-FONDS project verbetering leefbaarheid Haagweg 1e fase	05-07-2016	28.970-				
72002001	BOR-FONDS project verbetering leefbaarheid Haagweg 1e fase		2.874.362	3.028.922,12		776.969,87	
72002001	BOR-FONDS project verbetering leefbaarheid Haagweg 1e fase (inkomsten)	12-11-2013	788.000				
72002001	BOR-FONDS project verbetering leefbaarheid Haagweg 1e fase (inkomsten)	11-11-2014	1.589.000				
72002001	BOR-FONDS project verbetering leefbaarheid Haagweg 1e fase (inkomsten)	Overbr 15	2-				
72002001	BOR-FONDS project verbetering leefbaarheid Haagweg 1e fase (inkomsten)		2.376.998		2.891.958,09		524.998,22
72002205	Realisatie toegankelijkheid bushaltes fase 4	Overbr 12	83.570				
72002205	Realisatie toegankelijkheid bushaltes fase 4	11-11-2014	175.000				

Staat van investeringen 2016

A FCL	B Omschrijving investering	C Begrotingswijzigingen		E Gerealiseerd t/m 2015	F Gerealiseerd t/m 2015	G Gerealiseerd 2016	H Gerealiseerd 2016
		Raadsbesluit	Raming				
		Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten		
72002205	Realisatie toegankelijkheid bushaltes fase 4	11-11-2014	3.180				
72002205	Realisatie toegankelijkheid bushaltes fase 4	10-11-2015	12.230				
72002205	Realisatie toegankelijkheid bushaltes fase 4	Overbr 15	3				
72002205	Realisatie toegankelijkheid bushaltes fase 4	05-07-2016	13.120				
72002205	Realisatie toegankelijkheid bushaltes fase 4	13-12-2016	57.210				
72002205	Realisatie toegankelijkheid bushaltes fase 4		344.413	328.122,52		16.619,90	
72002205	Realisatie toegankelijkheid bushaltes fase 4 (inkomsten)	11-11-2014	175.000				
72002205	Realisatie toegankelijkheid bushaltes fase 4 (inkomsten)	13-12-2016	11.000				
72002205	Realisatie toegankelijkheid bushaltes fase 4 (inkomsten)		186.000		-		186.890,00
72002801	Fietspad 't Haantje	11-11-2008	150.000				
72002801	Fietspad 't Haantje	Overbr 09	5				
72002801	Fietspad 't Haantje	01-07-2010	20				
72002801	Fietspad 't Haantje	Overbr 10	4				
72002801	Fietspad 't Haantje	30-06-2011	1.070				
72002801	Fietspad 't Haantje	Overbr 11	6				
72002801	Fietspad 't Haantje	08-11-2011	3.580				
72002801	Fietspad 't Haantje	13-11-2012	1.770				
72002801	Fietspad 't Haantje	Overbr 12	2				
72002801	Fietspad 't Haantje	09-07-2013	320.000				
72002801	Fietspad 't Haantje	12-11-2013	32.210				
72002801	Fietspad 't Haantje	12-11-2013	3.340				
72002801	Fietspad 't Haantje	Overbr 13	3				
72002801	Fietspad 't Haantje	12-11-2013	11.130				
72002801	Fietspad 't Haantje	11-11-2014	13.250				
72002801	Fietspad 't Haantje	Overbr 14	5				
72002801	Fietspad 't Haantje	07-07-2015	192.210				
72002801	Fietspad 't Haantje	10-11-2015	1.450				
72002801	Fietspad 't Haantje	15-12-2015	192.210				
72002801	Fietspad 't Haantje	Overbr 15	3				
72002801	Fietspad 't Haantje	05-07-2016	8.100				
72002801	Fietspad 't Haantje		512.992	510.571,59		13.011,38	
72002801	Fietspad 't Haantje (inkomsten)	09-07-2013	320.000				
72002801	Fietspad 't Haantje (inkomsten)	12-11-2013	32.210				
72002801	Fietspad 't Haantje (inkomsten)	07-07-2015	192.210				
72002801	Fietspad 't Haantje (inkomsten)	15-12-2015	192.210				
72002801	Fietspad 't Haantje (inkomsten)	Overbr 15	21.087				
72002801	Fietspad 't Haantje (inkomsten)		331.123		308.083,00		23.037,28
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	09-11-2010	600.000				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	BWN 2011	100.000				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	13-12-2011	75.260				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	08-11-2011	10.000				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	Overbr 11	4				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	13-11-2012	2.550				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	Overbr 12	10.438				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	13-11-2012	9.150				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	12-11-2013	6.620				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	12-11-2013	6.540				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	11-11-2014	3.910				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	Overbr 14	3				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	11-11-2014	6.640				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	10-11-2015	3.780				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	10-11-2015	8.970				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	05-07-2016	6.000				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011	13-12-2016	197.230				
72004901	Uitvoering fietsbeleid 2011		235.514	232.543,55		2.974,38	
72006101	Ophoging Hoornbrug	Overbr 13	1				
72006101	Ophoging Hoornbrug	12-11-2013	600.000				
72006101	Ophoging Hoornbrug	11-11-2014	6.120				
72006101	Ophoging Hoornbrug	Overbr 14	2				
72006101	Ophoging Hoornbrug	11-11-2014	12.080				
72006101	Ophoging Hoornbrug	10-11-2015	21.730				
72006101	Ophoging Hoornbrug	10-11-2015	35.160				
72006101	Ophoging Hoornbrug	Overbr 15	5				
72006101	Ophoging Hoornbrug	05-07-2016	4.130				
72006101	Ophoging Hoornbrug		679.219	982.278,82		101.059,58	
72008501	Nazorg fietsbeleid ISV-3	Overbr 14	2				
72008501	Nazorg fietsbeleid ISV-3	15-12-2015	594.480				
72008501	Nazorg fietsbeleid ISV-3	Overbr 15	2				
72008501	Nazorg fietsbeleid ISV-3	05-07-2016	17.950				
72008501	Nazorg fietsbeleid ISV-3		612.430	448.790,12		141.910,63	
72008501	Nazorg fietsbeleid ISV-3 (inkomsten)	15-12-2015	594.480		-		403.343,30
72008601	Fietsverbinding Jaagpad-Huis te Hoornkade	10-11-2015	1.991.100				
72008601	Fietsverbinding Jaagpad-Huis te Hoornkade	Overbr 15	3				
72008601	Fietsverbinding Jaagpad-Huis te Hoornkade	05-07-2016	160.100				
72008601	Fietsverbinding Jaagpad-Huis te Hoornkade		2.151.203	642.503,01		1.216.268,92	
72008601	Fietsverbinding Jaagpad-Huis te Hoornkade (inkomsten)	10-11-2015	1.541.500				
72008601	Fietsverbinding Jaagpad-Huis te Hoornkade (inkomsten)	05-07-2016	160.000				
72008601	Fietsverbinding Jaagpad-Huis te Hoornkade (inkomsten)		1.701.500		640.000,00		440.000,00
72008701	Opwaarderen Generaal Spoorlaan	10-11-2015	50.000				
72008701	Opwaarderen Generaal Spoorlaan	Overbr 15	2				
72008701	Opwaarderen Generaal Spoorlaan	05-07-2016	401.400				
72008701	Opwaarderen Generaal Spoorlaan		451.402	34.962,46		200.057,19	
72008701	Opwaarderen Generaal Spoorlaan (inkomsten)	05-07-2016	400.000		-		400.000,00
72008702	Opwaarderen Karel Doormanlaan	10-11-2015	25.000		-		39.861,93
72008703	Opwaarderen Frans Halskade	10-11-2015	50.000				
72008703	Opwaarderen Frans Halskade	10-11-2015	250.000				
72008703	Opwaarderen Frans Halskade	Overbr 15	3				
72008703	Opwaarderen Frans Halskade	05-07-2016	185.280				
72008703	Opwaarderen Frans Halskade		485.283	6.902,96		147.564,14	
72008703	Opwaarderen Frans Halskade (inkomsten)	05-07-2016	185.000		-		185.000,00
72009101	Herstel asfaltwegen 2016	10-11-2015	569.000				
72009101	Herstel asfaltwegen 2016	Overbr 15	216.980				
72009101	Herstel asfaltwegen 2016	05-07-2016	250.000				
72009101	Herstel asfaltwegen 2016		1.035.980	-		640.689,41	
72100601	Herstel asfaltwegen 2017		-	-		-	
72009101	Herstel asfaltwegen 2016 (inkomsten)	05-07-2016	250.000		-		125.000,00
72100601	Herstel asfaltwegen 2017 (inkomsten)		-	-	-		-
72009201	Fietspaden in asfalt 2016	10-11-2015	300.000				
72009201	Fietspaden in asfalt 2016	Overbr 15	89.650				
72009201	Fietspaden in asfalt 2016	13-12-2016	327.770				
72009201	Fietspaden in asfalt 2016		61.880	-		-	
72009201	Fietspaden in asfalt 2016 (inkomsten)	10-11-2015	150.000				
72009201	Fietspaden in asfalt 2016 (inkomsten)	Overbr 15	50.000				
72009201	Fietspaden in asfalt 2016 (inkomsten)	13-12-2016	200.000				
72009201	Fietspaden in asfalt 2016 (inkomsten)		-		-		-
72009202	Fietspaden in asfalt Steenlaan	13-12-2016	315.000	-		-	
72009202	Fietspaden in asfalt Steenlaan (inkomsten)	13-12-2016	150.000		-		-
72009203	Fietspaden in asfalt Rembrandtkade deel 2	13-12-2016	210.000	-		183,50	
72009203	Fietspaden in asfalt Rembrandtkade deel 2 (inkomsten)	13-12-2016	100.000		-		-
72009301	Herstellen (duiker)bruggen 2016	10-11-2015	83.000	-		45.699,92	
72100701	Herstellen (duiker)bruggen 2017		-	-		-	
72009601	Kwaliteitsimpuls Plaspoelpolder	10-11-2015	150.000	-		1.200,00	
72009701	Verkeersveiligheid Laan van Oversteen/laan van Zuidhoorn	10-11-2015	40.000	-		40.000,00	

Staat van investeringen 2016

A FCL	B Omschrijving investering	C D Begrotingswijzigingen		E Gerealiseerd t/m 2015	F Gerealiseerd t/m 2015	G Gerealiseerd 2016	H Gerealiseerd 2016
		Raadsbesluit	Raming				
		Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten		
72009701	Verkeersveiligheid Laan van Oversteen/laan van Zuidhoorn (inkomsten)	10-11-2015	20.000		-		-
72009801	Verkeersveiligheid "obstakelvrije fietsroutes"	10-11-2015	40.000	-		40.487,95	
72009901	Verbeteren trambeïnvloeding tramlijn 17	08-11-2016	361.460	-		180.985,54	
72009901	Verbeteren trambeïnvloeding tramlijn 17 (inkomsten)	08-11-2016	361.460		-		-
72100101	Project Deltweg - fietsstraat	08-11-2016	70.000				
72100101	Project Deltweg - fietsstraat	13-12-2016	10.000-				
72100101	Project Deltweg - fietsstraat		60.000	-		50.085,86	
72100101	Project Deltweg - fietsstraat (inkomsten)	08-11-2016	70.000				
72100101	Project Deltweg - fietsstraat (inkomsten)	13-12-2016	10.000-				
72100101	Project Deltweg - fietsstraat (inkomsten)		60.000		-		48.000,00
72100201	Project S.W. Churchillaan - fietspaden	13-12-2016	105.000	-		25.135,16	
72100201	Project S.W. Churchillaan - fietspaden (inkomsten)	13-12-2016	105.000		-		84.000,00
72103804	Herinrichting 30 km/u - Stationskwartier	Overbr 11	48.820				
72103804	Herinrichting 30 km/u - Stationskwartier	Overbr 12	18.990				
72103804	Herinrichting 30 km/u - Stationskwartier	13-11-2012	650				
72103804	Herinrichting 30 km/u - Stationskwartier	12-11-2013	75.000				
72103804	Herinrichting 30 km/u - Stationskwartier	12-11-2013	650-				
72103804	Herinrichting 30 km/u - Stationskwartier	Overbr 13	8.287				
72103804	Herinrichting 30 km/u - Stationskwartier	12-11-2013	1.360				
72103804	Herinrichting 30 km/u - Stationskwartier	11-11-2014	1.260-				
72103804	Herinrichting 30 km/u - Stationskwartier	Overbr 14	1-				
72103804	Herinrichting 30 km/u - Stationskwartier	10-11-2015	4.140				
72103804	Herinrichting 30 km/u - Stationskwartier	10-11-2015	5.310				
72103804	Herinrichting 30 km/u - Stationskwartier	Overbr 15	2-				
72103804	Herinrichting 30 km/u - Stationskwartier	05-07-2016	1.000-				
72103804	Herinrichting 30 km/u - Stationskwartier		159.644	107.863,68		4.314,55	
72103804	Herinrichting 30 km/u - Stationskwartier (inkomsten)	12-11-2013	75.000		-		72.030,00
72105301	Ontsluitingsweg Stationskwartier	09-07-2013	30.000				
72105301	Ontsluitingsweg Stationskwartier	12-11-2013	100.000				
72105301	Ontsluitingsweg Stationskwartier	12-11-2013	200.000				
72105301	Ontsluitingsweg Stationskwartier	11-11-2014	860-				
72105301	Ontsluitingsweg Stationskwartier	Overbr 14	2				
72105301	Ontsluitingsweg Stationskwartier	11-11-2014	860-				
72105301	Ontsluitingsweg Stationskwartier	07-07-2015	258.500				
72105301	Ontsluitingsweg Stationskwartier	10-11-2015	5.210				
72105301	Ontsluitingsweg Stationskwartier	10-11-2015	12.140				
72105301	Ontsluitingsweg Stationskwartier	Overbr 15	5				
72105301	Ontsluitingsweg Stationskwartier	05-07-2016	15.420-				
72105301	Ontsluitingsweg Stationskwartier		588.717	183.076,73		504.242,73	
72105301	Ontsluitingsweg Stationskwartier (inkomsten)	09-07-2013	30.000				
72105301	Ontsluitingsweg Stationskwartier (inkomsten)	12-11-2013	100.000				
72105301	Ontsluitingsweg Stationskwartier (inkomsten)	07-07-2015	258.500				
72105301	Ontsluitingsweg Stationskwartier (inkomsten)		388.500		265.000,00		-
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel	Overbr 12	3-				
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel	13-11-2012	900.000				
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel	12-11-2013	1.600				
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel	Overbr 13	1				
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel	12-11-2013	2.200.000				
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel	11-11-2014	9.880				
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel	Overbr 14	1-				
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel	11-11-2014	600.000				
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel	11-11-2014	6.600				
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel	10-11-2015	14.490				
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel	10-11-2015	21.930				
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel	Overbr 15	1				
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel	05-07-2016	101.470				
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel		3.855.968	3.085.118,38		901.687,48	
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel (inkomsten)	13-11-2012	900.000				
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel (inkomsten)	12-11-2013	2.200.000				
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel (inkomsten)	11-11-2014	600.000				
72120901	Tramlijn 15 - Rijswijkse deel (inkomsten)		3.700.000		-		-
72121001	Tramlijn 17 - verbreding	Overbr 13	4				
72121001	Tramlijn 17 - verbreding	12-11-2013	2.500.000				
72121001	Tramlijn 17 - verbreding	11-11-2014	1.730				
72121001	Tramlijn 17 - verbreding	Overbr 14	4-				
72121001	Tramlijn 17 - verbreding	10-11-2015	5.750				
72121001	Tramlijn 17 - verbreding	Overbr 15	1-				
72121001	Tramlijn 17 - verbreding	05-07-2016	18.470				
72121001	Tramlijn 17 - verbreding		2.525.949	1.696.678,53		162.952,46	
72121001	Tramlijn 17 - verbreding (inkomsten)	12-11-2013	2.500.000		1.234.849,50		-
72405301	Vervangen beschoeiingen 2016	10-11-2015	268.000	-		264.597,83	
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	11-11-2008	1.000.000				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	10-11-2009	300.000				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	Overbr 10	2				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	09-11-2010	10.400				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	30-06-2011	7.210-				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	08-11-2011	13.080				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	Overbr 11	3-				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	13-11-2012	8.370-				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	Overbr 12	29.829				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	13-11-2012	4.900				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	12-11-2013	2.510				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	Overbr 13	4-				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	12-11-2013	22.380				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	11-11-2014	1.000.000				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	11-11-2014	35.970				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	Overbr 14	135.708-				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	11-11-2014	52.610				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	07-07-2015	297.000-				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	10-11-2015	117.320				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	Overbr 15	3				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	05-07-2016	71.560				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	13-12-2016	75.000				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong		2.287.269	2.188.049,28		85.785,76	
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong (inkomsten)	Overbr 13	4-				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong (inkomsten)	11-11-2014	1.000.000				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong (inkomsten)	Overbr 14	3-				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong (inkomsten)	Overbr 15	55.355-				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong (inkomsten)	07-07-2015	62.000-				
73100601	Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong (inkomsten)		882.638		369.308,00		513.330,00
75604401	Zwethzone - Algemeen	05-07-2012	45.000				
75604401	Zwethzone - Algemeen	Overbr 12	1				
75604401	Zwethzone - Algemeen	Overbr 13	3-				
75604401	Zwethzone - Algemeen	11-11-2014	56.560				
75604401	Zwethzone - Algemeen	Overbr 14	2				
75604401	Zwethzone - Algemeen	10-11-2015	2.110				
75604401	Zwethzone - Algemeen	Overbr 15	1				
75604401	Zwethzone - Algemeen	05-07-2016	1.370-				
75604401	Zwethzone - Algemeen		102.301	68.790,92		449,70-	
78213401	Inrichting omgeving Martin Campslaan	10-11-2015	200.000				
78213401	Inrichting omgeving Martin Campslaan	05-07-2016	5.700-				
78213401	Inrichting omgeving Martin Campslaan	08-11-2016	50.000				
78213401	Inrichting omgeving Martin Campslaan		244.300	57.419,86		186.496,62	
78213401	Inrichting omgeving Martin Campslaan (inkomsten)	10-11-2015	200.000		200.000,00		-
78222401	Nazorg herinr. openbaar gebied woonwagencentrum Molenhof	12-11-2013	27.000				
78222401	Nazorg herinr. openbaar gebied woonwagencentrum Molenhof	11-11-2014	540				
78222401	Nazorg herinr. openbaar gebied woonwagencentrum Molenhof	10-11-2015	540-				
78222401	Nazorg herinr. openbaar gebied woonwagencentrum Molenhof	Overbr 15	1.999				
78222401	Nazorg herinr. openbaar gebied woonwagencentrum Molenhof	05-07-2016	800				
78222401	Nazorg herinr. openbaar gebied woonwagencentrum Molenhof		29.899	24.418,54		1.646,74	
Totaal grond-, weg- en waterbouwkundige werken				25.335.415,87	13.605.555,31	6.175.421,54	4.854.367,18

Staat van investeringen 2016

A FCL	B Omschrijving investering	C D		E	F	G	H
		Begrotingswijzigingen		Gerealiseerd t/m 2015	Gerealiseerd t/m 2015	Gerealiseerd 2016	Gerealiseerd 2016
		Raadsbesluit	Raming				
				Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten
Machines, apparaten en installaties							
71206801	Vervangen brandkranen 2016	10-11-2015	40.000	-		-	
72007601	Vernieuwen openbare verlichting 2014	Overbr 13	278.080				
72007601	Vernieuwen openbare verlichting 2014	12-11-2013	260.000				
72007601	Vernieuwen openbare verlichting 2014	Overbr 14	31.169				
72007601	Vernieuwen openbare verlichting 2014	10-11-2015	13.170				
72007601	Vernieuwen openbare verlichting 2014	Overbr 15	148.967				
72007601	Vernieuwen openbare verlichting 2014	05-07-2016	14.690				
			746.077	367.236,54		248.016,06	
72007801	Vervanging lichtmasten 2015	05-07-2016	26.900	-		-	
72008801	Vervanging lichtmasten 2016	10-11-2015	138.000				
72008801	Vervanging lichtmasten 2016	Overbr 15	37.120				
72008801	Vervanging lichtmasten 2016		175.120	-		90.361,74	
72101601	Vervanging lichtmasten 2017		-	-		-	
72008901	Vervanging armaturen 2016	10-11-2015	120.000	-		18.829,52	
72101401	Vervanging armaturen 2017		-	-		-	
72009001	Vervanging kabelnet openbare verlichting 2016	10-11-2015	210.000	-		71.176,57	
72101501	Vervanging kabelnet openbare verlichting 2017		-	-		-	
72114101	Vervanging verkeerslichteninstallaties 2016 (20jr)	10-11-2015	100.000				
72114101	Vervanging verkeerslichteninstallaties 2016 (20jr)	Overbr 15	116.140				
72114101	Vervanging verkeerslichteninstallaties 2016 (20jr)		216.140	-		206.286,33	
72114201	Vervanging verkeerslichteninstallaties 2017 (20jr)		-	-		-	
72114102	Vervanging verkeerslichteninstallaties 2016 (40jr)	10-11-2015	110.000	-		19.881,48	
72114202	Vervanging verkeerslichteninstallaties 2017 (40jr)		-	-		-	
Totaal machines, apparaten en installaties				367.236,54	-	654.551,70	-
Overig							
72009401	Overlast bomen 2016	10-11-2015	250.000	-		189.678,40	
72101201	Overlast bomen 2017		-	-		-	
72009501	Opwaarderen kleine kansrijke plekken 2016	10-11-2015	100.000				
72009501	Opwaarderen kleine kansrijke plekken 2016	Overbr 15	57.350				
72009501	Opwaarderen kleine kansrijke plekken 2016		157.350	-		127.974,32	
72101101	Opwaarderen kleine kansrijke plekken 2017		-	-		-	
72009501	Opwaarderen kleine kansrijke plekken 2016 (inkomsten)	Overbr 15	7.000		-		6.100,00
72101101	Opwaarderen kleine kansrijke plekken 2017 (inkomsten)		-		-		-
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk	08-07-2014	80.000				
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk	11-11-2014	50.000				
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk	Overbr 14	3				
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk	07-07-2015	100.000				
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk	10-11-2015	5.000				
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk	Overbr 15	5				
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk	05-07-2016	8.950				
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk	13-12-2016	40.000				
			283.958	223.738,05		48.177,30	
75606401	Vervanging bomen 2016	10-11-2015	120.000				
75606401	Vervanging bomen 2016	Overbr 15	86.440				
75606401	Vervanging bomen 2016		206.440	-		20.765,19	
75606801	Vervanging bomen 2017		-	-		-	
75606501	Groenontwikkeling en participatie 2016	10-11-2015	325.000	-		196.025,30	
75606601	Groenontwikkeling en participatie 2017		-	-		-	
75804701	Herinrichten speelplekken in de wijk 2016	10-11-2015	200.000				
75804701	Herinrichten speelplekken in de wijk 2016	Overbr 15	134.550				
75804701	Herinrichten speelplekken in de wijk 2016		334.550	-		210.874,63	
75805001	Herinrichten speelplekken in de wijk 2017		-	-		-	
75804801	Vervanging hekwerken 2016	10-11-2015	15.000	-		4.885,50	
75804901	Vervanging hekwerken 2017		-	-		-	
77232001	Geluidsanering	13-11-2012	126.000				
77232001	Geluidsanering	11-11-2014	1.680				
77232001	Geluidsanering	10-11-2015	1.680				
77232001	Geluidsanering	10-11-2015	2.400				
77232001	Geluidsanering	05-07-2016	2.400				
77232001	Geluidsanering		126.000	-		-	
77232201	Uitwerking actieplan Geluid 2016	10-11-2015	24.000				
77232201	Uitwerking actieplan Geluid 2016	Overbr 15	24.000				
77232201	Uitwerking actieplan Geluid 2016		48.000	-		3.675,00	
77232301	Uitwerking actieplan Geluid 2017		-	-		-	
Totaal overig				223.738,05	-	802.055,64	6.100,00
TOTAAL MATERIELE VASTE ACTIVA MET MAATSCHAPPELIJK NUT				25.926.390,46	13.605.555,31	7.632.028,88	4.860.467,18
FINANCIËLE VASTE ACTIVA							
Overige uitzettingen met looptijd >1 jr.							
72107801	Uitgezette gelden Haaglanden		-	-		111.262,05-	
72107801	Uitgezette gelden Haaglanden (inkomsten)		-		-		2.623.629,39
Totaal overige uitzettingen met looptijd >1 jr.				-	-	111.262,05-	2.623.629,39
Overige langlopende leningen							
78222301	Starterslening nieuwbouwwoningen RijswijkBuiten	BWN 2013	1.600.000	500.000,00		100.000,00	
Totaal overige langlopende leningen				500.000,00	-	100.000,00	-
TOTAAL FINANCIËLE VASTE ACTIVA				500.000,00	-	11.262,05-	2.623.629,39
TOTAAL				40.191.725,99	13.605.555,31	13.992.902,91	8.634.820,80

Staat van investeringen 2016						Staat van investeringen 2016								
A	B	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	S	T		
FCL	Omschrijving investering	Gerealiseerd t/m 2016	Gerealiseerd t/m 2016	Restantkrediet ultimo 2016	Restantkrediet ultimo 2016	2017	Nog te verwachten uitgaven/	inkomsten	2018	2019	2020	2021	Te verwachten restantkrediet -/- = overschrijding	Krediet afsluiten ja/nee
		Uitgaven	Inkomsten	Uitgaven	Inkomsten									
Machines, apparaten en installaties														
71206801	Vervangen brandkranen 2016	-		40.000,00									40.000,00	ja
72007601	Vernieuwen openbare verlichting 2014													
72007601	Vernieuwen openbare verlichting 2014													
72007601	Vernieuwen openbare verlichting 2014													
72007601	Vernieuwen openbare verlichting 2014													
72007601	Vernieuwen openbare verlichting 2014													
72007601	Vernieuwen openbare verlichting 2014													
72007601	Vernieuwen openbare verlichting 2014													
72007601	Vernieuwen openbare verlichting 2014	615.252,60		130.823,94		130.823,94							-	nee
72007801	Vervanging lichtmasten 2015	-		26.900,00									26.900,00	ja
72008801	Vervanging lichtmasten 2016													
72008801	Vervanging lichtmasten 2016													
72008801	Vervanging lichtmasten 2016	90.361,74		84.758,26									84.758,26	ja
72101601	Vervanging lichtmasten 2017	-		-		84.758,26							84.758,26-	nee
72008901	Vervanging armaturen 2016	18.829,52		101.170,48									101.170,48	ja
72101401	Vervanging armaturen 2017	-		-		101.170,48							101.170,48-	nee
72009001	Vervanging kabelnet openbare verlichting 2016	71.176,57		138.823,43									138.823,43	ja
72101501	Vervanging kabelnet openbare verlichting 2017	-		-		138.823,43							138.823,43-	nee
72114101	Vervanging verkeerslichteninstallaties 2016 (20jr)													
72114101	Vervanging verkeerslichteninstallaties 2016 (20jr)													
72114101	Vervanging verkeerslichteninstallaties 2016 (20jr)	206.286,33		9.853,67									9.853,67	ja
72114201	Vervanging verkeerslichteninstallaties 2017 (20jr)	-		-		9.853,67							9.853,67-	nee
72114102	Vervanging verkeerslichteninstallaties 2016 (40jr)	19.881,48		90.118,52									90.118,52	ja
72114202	Vervanging verkeerslichteninstallaties 2017 (40jr)	-		-		90.118,52							90.118,52-	nee
Totaal machines, apparaten en installaties		1.021.788,24	-	622.448,30	-									
Overig														
72009401	Overlast bomen 2016	189.678,40		60.321,60									60.321,60	ja
72101201	Overlast bomen 2017	-		-		60.321,60							60.321,60-	nee
72009501	Opwaarderen kleine kansrijke plekken 2016													
72009501	Opwaarderen kleine kansrijke plekken 2016													
72009501	Opwaarderen kleine kansrijke plekken 2016	127.974,32		29.375,68									29.375,68	ja
72101101	Opwaarderen kleine kansrijke plekken 2017	-		-		28.475,68							28.475,68-	nee
72009501	Opwaarderen kleine kansrijke plekken 2016 (inkomsten)		6.100,00		900,00								900,00	ja
72101101	Opwaarderen kleine kansrijke plekken 2017 (inkomsten)		-		-								-	nee
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk													
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk													
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk													
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk													
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk													
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk													
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk													
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk													
72142701	Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk	271.915,35		12.042,70		12.042,70							-	nee
75606401	Vervanging bomen 2016													
75606401	Vervanging bomen 2016													
75606401	Vervanging bomen 2016	20.765,19		185.674,81									185.674,81	ja
75606801	Vervanging bomen 2017	-		-		185.674,81							185.674,81-	nee
75606501	Groenontwikkeling en participatie 2016	196.025,30		128.974,70									128.974,70	ja
75606601	Groenontwikkeling en participatie 2017	-		-		128.974,70							128.974,70-	nee
75804701	Herinrichten speelplekken in de wijk 2016													
75804701	Herinrichten speelplekken in de wijk 2016													
75804701	Herinrichten speelplekken in de wijk 2016	210.874,63		123.675,37									123.675,37	ja
75805001	Herinrichten speelplekken in de wijk 2017	-		-		123.675,37							123.675,37-	nee
75804801	Vervanging hekwerken 2016	4.885,50		10.114,50									10.114,50	ja
75804901	Vervanging hekwerken 2017	-		-		10.114,50							10.114,50-	nee
77232001	Geluidsanering													
77232001	Geluidsanering													
77232001	Geluidsanering													
77232001	Geluidsanering													
77232001	Geluidsanering													
77232001	Geluidsanering	-		126.000,00		126.000,00							-	nee
77232201	Uitwerking actieplan Geluid 2016													
77232201	Uitwerking actieplan Geluid 2016													
77232201	Uitwerking actieplan Geluid 2016	3.675,00		44.325,00									44.325,00	ja
77232301	Uitwerking actieplan Geluid 2017	-		-		44.325,00							44.325,00-	nee
Totaal overig		1.025.793,69	6.100,00	720.504,36	900,00									
TOTAAL MATERIËLE VASTE ACTIVA MET MAATSCHAPPELIJK NUT		33.558.419,34	18.466.022,49	3.743.531,12	4.839.902,82									
FINANCIËLE VASTE ACTIVA														
Overige uitzettingen met looptijd >1 jr.														
72107801	Uitgezette gelden Haaglanden	111.262,05-		111.262,05									111.262,05	ja
72107801	Uitgezette gelden Haaglanden (inkomsten)		2.623.629,39		2.623.629,39-								2.623.629,39-	ja
Totaal overige uitzettingen met looptijd >1 jr.		111.262,05-	2.623.629,39	111.262,05	2.623.629,39-									
Overige langlopende leningen														
78222301	Starterslening nieuwbouwwoningen RijswijkBuiten	600.000,00		1.000.000,00		200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00			-	nee
Totaal overige langlopende leningen		600.000,00	-	1.000.000,00	-									
TOTAAL FINANCIËLE VASTE ACTIVA		488.737,95	2.623.629,39	1.111.262,05	2.623.629,39-									
TOTAAL		54.184.628,90	22.240.376,11	18.387.687,09	1.065.549,20									

TOELICHTING OP DE STAAT VAN INVESTERINGEN 2016

MATERIËLE VASTE ACTIVA MET ECONOMISCH NUT

Gronden en terreinen

72003101 Gronden Eikelenburg

In 2016 zijn een aantal percelen of gedeelten teruggeleverd aan AM. In totaal 7.850 m² tegen een koopsom van € 1.099.000,-. Deze koopsom wordt in mindering gebracht op de uitstaande lening bij de BNG. De financieringskosten en overige kosten worden direct in rekening gebracht bij de projectontwikkelaar.

Woonruimten

78221901 Vervanging woonwagens Broekmolenweg

Het krediet van de vervanging woonwagens kan worden afgesloten.

Bedrijfsgebouwen

74217003 Voorbereidingskrediet brede school Rembrandtkwartier

De voorbereidingen voor realisatie in het Rembrandtkwartier zijn volop in gang. Het restant krediet behouden en overzetten naar 2017.

74217401 Voorbereidingskrediet brede school Sion (RijswijkBuiten)

74218201 Realisatie Brede School Sion (RijswijkBuiten)

De voorbereidingen voor realisatie van de definitieve locatie in SionBuiten zijn volop in gang. Het restant krediet behouden en overzetten naar 2017.

74217501 Brede school locatie Stationskwartier

Na ingebruikname van het gebouw bleek een aantal aanpassingen in en rond het gebouw noodzakelijk om de veiligheid van leerlingen te garanderen. Daarnaast was voor de sloop van de oorspronkelijke school geen reservering in het krediet opgenomen. Met de aannemer is een verschil van mening over de afronding van de oplevering. Het garantiebedrag is daarom nog niet uitbetaald. Het krediet wordt doorgeschoven naar 2017. Een B&W voorstel over de afronding en uiteindelijke afrekening volgt medio april 2017.

74218301 Permanente huisvesting Kronenburgh

Nu het gebouw van basisschool Het Zonnelicht leegkomt, is deze locatie aangeboden aan basisschool Kronenburgh. Onderzocht moet worden welke werkzaamheden noodzakelijk zijn om het gebouw te laten voldoen aan de eisen van frisse scholen B en aan de huidige onderwijskundige eisen. Waarschijnlijk zal een deel van het krediet in 2017 worden aangewend en een deel in 2018.

74611101 Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk

De werkzaamheden zijn afgerond en zijn afgerekend.

74611401 Bouw twee gymnastieklokalen Rijswijks Lyceum

Eind 2016 is begonnen met de werkzaamheden. Naar verwachting worden deze in de zomer van 2017 afgerond en wordt de eindafrekening ingediend.

75307301 Aanpassingen sporthal de Schilp

Het resterende openstaande krediet zal voor 1 juli 2017 aangewend worden in samenspraak met Optisport.

75307401 Voorbereidingskrediet vervangende nieuwbouw Marimbahal in RijswijkBuiten

Ten behoeve van voorbereidingen en onderzoek naar het renoveren dan wel vervangen van de Marimbahal op een nader te bepalen locatie in het Rijswijkse is in 2016 een voorbereidingskrediet ter grootte van € 595.000,- beschikbaar gesteld. Uitgegeven is reeds een bedrag van € 34.632,96, waardoor begin 2017 een batig saldo resteert van € 561.444,84.

76312601 Renovatie dak Stervoorde

Het dak van Stervoorde is in 2016 gerenoveerd. Dit project is afgerond.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

77226102 Vervanging riolering Ministerbuurt

Het project renoveren van de riolering in de Ministerbuurt is volgens planning uitgevoerd en afgerond. In 2017 wordt het project financieel afgerond.

77226301 Vervanging vrijvervalriolen 2016

Verspreid over de stad zijn er op verschillende locaties riolering vervangen. Onder andere is de riolering vervangen in de Dr. Poelslaan en rond de bredeschool Stationskwartier, er is een riool aangelegd op de Sionsweg en zijn de voorbereidingen getroffen voor het renoveren van het stamriool in de Ministerbuurt.

77226401 Vervanging gemalen en persleidingen 2016

In de 1^e halfjaarrapportage 2016 is gerapporteerd dat vooruitlopend op het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) dit krediet niet zou worden ingevuld.

Vervoermiddelen

70128101 Vervangen bedrijfsauto's 2016

Er zijn negen bedrijfsauto's vervangen.

Machines, apparaten en installaties

70127901 Vervanging kleine veegmachine

De kleine veegmachine is vervangen voor een model met een duurzamere euro-6-motor.

70128001 Vervanging middelgrote veegmachines

De middelgrote veegmachine is vervangen voor een model met een duurzamere euro-6-motor.

72142801 Parkeerautomaten fiscalisering

Het restantkrediet overhevelen naar 2017.

72142901 Digitaal vergunningensysteem parkeren

Het restantkrediet overhevelen naar 2017.

76312301 Renovatie lift Trias

In afwachting van besluitvorming met betrekking tot deerschikking van de welzijnsaccommodaties is dit krediet niet gebruikt. Indien de huidige locatie van Trias gehandhaafd blijft is renovatie van de lift noodzakelijk. Derhalve het krediet niet afsluiten.

76312701 Vervanging ketels P. van Vlietlaan 10

De CV-ketels zijn in 2016 vervangen. Dit project is afgerond.

78102301 Vervangen A0 scanner/plotter

In 2017 omzetten naar lease constructie.

78102401 Vervangen pencomputers inc GPS en tachymeter

De pencomputers, GPS en tachymeter zijn vervangen en de oude apparatuur is verkocht. Dit heeft € 16.000,- aan inkomsten opgeleverd.

78102501 Vervangen vouwmachine

Uitgaven in verband met vervanging in 2017.

Overig

70030401 Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)

In de Nota Publieke Dienstverlening 2017-2020 zal in het kader van de verbetering van de telefonische bereikbaarheid worden aangegeven welke maatregelen nodig zijn. Te denken valt in elk geval aan uitbreiding van het aantal agents. De huidige ruimte van het call center is te klein doch in hoeverre er elders in Hoogvoorde ruimte kan worden gevonden is afhankelijk voor welk ambitieniveau de raad kiest wat betreft in dit geval de telefonische dienstverlening. Derhalve zal het budget worden overgezet naar 2017 of zo veel later als nodig.

70124101 Vervanging software belastingen / WOZ

Uitbreiden module WOZ binnen Ortax is gerealiseerd. Restant wordt aangewend voor aansluiting op de landelijke voorziening, digilevering en digimelding.

70125101 Basisregistratie Handelsregisterbesluit

De uitgaven van dit budget heeft nog niet plaatsgevonden en is afhankelijk van de KVK inzake digilevering.

70127601 Vervanging en uitbreiding netwerkcomponenten en netwerksoftware 2016

Aanschaf software voor koppelingen diverse systemen is gerealiseerd, kan worden afgesloten.

70127701 Documentaire informatievoorziening 2016

In 2016 is het DMS uitgebreid met koppelingen het NHR en de GBA-V. Daarnaast is een start gemaakt met de koppeling met GWS4all. Ook is het DMS opnieuw ingericht als van de overgang naar de Opgave Gestuurde Organisatie. Hierdoor kon de koppeling met GWS4all nog niet worden opgeleverd. Restant budget wordt aangewend voor implementatie van Zaakgericht werken.

70127801 Audiovisuele middelen

Het krediet overbrengen naar 2017 t.b.v. stemkasten in de raadzaal.

70128201 Vervanging mid-office publieke dienstverlening

In 2016 is er een klein deel van het investeringsbudget benut voor vervanging en verbetering van intranet (kenniskaart wie=wie). De digitale dienstverlening is op dit moment sterk in ontwikkeling teneinde te voldoen aan de opdracht vanuit BZK dat in 2020 inwoners, bedrijven en instellingen digitaal zaken moeten kunnen doen met de gemeente. Ook deze vorm van dienstverlening wordt beschreven in de Nota Publieke Dienstverlening 2017-2020 zodat dit jaar bekend zal zijn wat nodig is om te voldoen aan de door de raad gemaakte keuzes c.q. ambitieniveau.

70128301 Het nieuwe werken - Iphones

De mobiele telefoons zijn aangeschaft.

70128302 Het nieuwe werken - Ipads

De Ipads worden in 2017 aangeschaft.

70128303 Het nieuwe werken - Ruimtes inrichten

De ruimtes worden in 2017 ingericht.

70128304 Het nieuwe werken - Viadesk

Uitgaven ten behoeve van de uitbreiding van licenties in 2017.

74218401 Uitbreiding 1e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair Kronenburgh

Het leerlingenaantal van de school neemt nog steeds toe en het restant krediet zal in 2017 worden aangewend.

75307001 Lichte toplaagrenovatie veld 110

De geplande toplaagrenovatie is gezien de status van het veld nu niet nodig en kan in tijd een jaar worden doorgeschoven.

75307101 Renovatie toplaag veld 111 Sportpark Irene + ballenvangers

Gezien de ontwikkelingen op het sportpark wordt de renovatie van de toplaag en de ballenvangers een jaar doorgeschoven.

75307601 Renoveren/vervangen terreinafrastering sportpark Hoekpolder

De geplande werkzaamheden zijn gezien de status van de afrastering nu niet nodig gebleken en kunnen in tijd een jaar worden doorgeschoven.

77219301 Investeringskosten a.g.v. plaatsen containers

De containers in de Haagweg zijn ondergronds gebracht.

77219601 Vervanging van afvalbakken 2015

Krediet kan worden afgesloten.

77219701 Vervanging van afvalbakken 2016

Dit budget is gereserveerd voor de vervanging van afvalbakken in de Bogaard. Deze vervanging is doorgeschoven naar 2017.

78101701 Basisregistratie Grootschalige Topografie

Aansluiting op de landelijke voorziening is gerealiseerd. Restant wordt aangewend voor de verdere inrichting van de BGT.

78102201 Vervanging luchtfoto's 2016

Uitgaven voor de luchtfoto's zijn gedaan maar rekening is nog niet ontvangen.

78221801 Woonwagens De Strijp

In 2016 zijn geen woonwagens onttrokken aan het woonwagencentrum De Strijp. De kans is groot dat in 2017 wel één of twee woonwagens onttrokken zullen worden.

MATERIËLE VASTE ACTIVA MET MAATSCHAPPELIJK NUT

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

72001701 BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrixlaan

De realisatie van de verbreding van de Prinses Beatrixlaan is mogelijk gemaakt door subsidiegelden vanuit B.O.R.-fondsen, het Mobiliteitsfonds (Rijswijk en Delft) en het Programma Beter Benutten. In 2016 zijn de laatste werkzaamheden aan de groenvoorzieningen uitgevoerd. Met de MRDH heeft de afrekening van de subsidies plaatsgevonden.

72001901 Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal

De financiële afhandeling van de aanleg van de fietsbrug is afgerond. Momenteel loopt er nog een onderzoek naar de werking van de brug. Het restantkrediet wordt benut voor het onderzoek en eventuele maatregelen.

72002001 BOR-Fonds project verbetering en leefbaarheid Haagweg 1^e fase

Dit is een subsidieproject in samenwerking met MRDH en Provincie. Rijswijk voert het projectmanagement en zorgt voor de realisatie. De werkzaamheden zijn afgerond. Eindafrekening en subsidie is opgesteld. Op korte termijn wordt definitief resultaat verwacht.

72002205 Realisatie toegankelijkheid bushaltes fase 4

Project is gereed. Krediet kan afgesloten worden.

72002801 Fietspad 't Haantje

De subsidie is afgerekend. Er resteert een deel niet-subsidiabel beoordeelde voorbereidingskosten (met name interne uren). Krediet kan worden afgesloten.

72004901 Uitvoering fietsbeleid 2011

72009202 Fietspaden in asfalt Steenlaan

72009203 Fietspaden in asfalt Rembrandtkade (deel 2)

Planvorming is gesplitst in twee delen (in verband met planning en werk - met - werk maken) en daarmee is eveneens het krediet gesplitst. Vanaf boekjaar 2017:

- 72009202 Fietspaden in asfalt Steenlaan
- 72009203 Fietspaden in asfalt Rembrandtkade (deel2).

72006101 Ophoging Hoornbrug

Deze werkzaamheden worden door Rijswijk uitgevoerd in opdracht/samenspraak met Provincie en MRDH. De kosten worden voor een groot deel doorberekend aan de betrokken partijen. De subsidie wordt in 2017 afgerekend.

72008501 Nazorg fietsbeleid ISV-3

Projecten zijn op straat opgeleverd. In het 1e kwartaal 2017 vindt de verrekening met subsidiebeschikking plaats. Krediet kan worden doorgezet.

72008601 Fietsverbinding Jaagpad-Huis te Hoornkade

Ondanks proefboringen vooraf is op delen van het Jaagpad wederom een forse vervuiling aangetroffen die ontgraven moest worden en waarvan de vervuilde grond afgevoerd moest worden. Verder bleek tijdens het aanbrengen van de puinfundering dat op sommige delen van het Jaagpad de ondergrond dusdanig instabiel was dat er fundatiewapening moest worden aangebracht om te voorkomen dat na het aanbrengen van de asfaltverharding deze gaat vervormen en scheuren. Bovendien moest op delen van het Jaagpad het wegprofiel worden aangepast om te voorkomen dat nutsvoorzieningen (kabels- en leidingen) onder het asfalt komen. De kosten van deze tegenvallers belopen, zoals nu wordt voorzien, een bedrag van € 250.000,- Omdat het een project is waar zowel de MRDH als de Provincie een subsidiebeschikking voor hebben afgegeven zijn/worden deze meerkosten ook aan deze partijen gerapporteerd. Of dit betekent dat zij ook bereid zijn om mee bij te dragen in deze extra uitgaven vereist nader overleg en wellicht zelfs overleg op bestuurlijk niveau. Voor nu is van belang dat deze tegenvaller gemeld wordt in het kader van de voorjaarsrapportage 2017.

72008701 Opwaarderen Generaal Spoorlaan

Voor de herinrichting van de Generaal Spoorlaan is een interactief participatietraject doorlopen met belanghebbenden. Dit heeft geleid tot een definitief ontwerp dat begin 2017 ter inzage ligt.

72008702 Opwaarderen Karel Doormanlaan

Er zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd naar de technische mogelijkheden voor een reconstructie.

72008703 Opwaarderen Frans Halskade

Samen met de bewoners van de Frans Halskade is er een interactief participatietraject doorlopen. Dit heeft geleid tot een definitief ontwerp.

72009101 Herstel asfaltwegen 2016

De Treubstraat, Laan van Oversteen en verschillende parkpaden zijn in 2016 geasfalteerd. Daarnaast is er op de Prinses Beatrixlaan bij de toerit naar de A4 gecombineerd werk uitgevoerd met Rijkswaterstaat. Voor het vervangen van het asfalt op de Acacialaan zijn de werkzaamheden voorbereid.

72009201 Fietspaden in asfalt 2016

Het krediet dat hier nog resteert krijgt een bestemming binnen het integrale herinrichtingsproject Delftweg. Dat project is nog niet in uitvoering. Krediet kan worden overgezet naar 2017.

72009301 Herstel (duiker)bruggen 2016

Er zijn voorbereidingen uitgevoerd voor de vervanging van de fietsbrug op de Prinses Beatrixlaan t.h.v. de gemeentegrens met Delft. In 2017 wordt deze brug vervangen. Daarnaast zijn er diverse stuwen vervangen.

72009601 Kwaliteitsimpuls Plaspoelpolder

Dit bestaat uit een aanpak in twee delen:

1. Investerings in een glasvezelnet (€ 100.000). Door interne personele omstandigheden is dit project/businesscase in 2016 niet tot stand gekomen. Dit zal in 2017 wel het geval zijn.
2. Investerings (€ 50.000) in verbeteren van verkeer- en parkeersituaties, zoals het opschonen en aanpassen van diverse belijningen op de openbare weg. In 2016 zijn plannen voorbereid. In 2017 wordt uitvoering gegeven aan onder meer een verkeersveilige belijning van het kruispunt Diepenhorstlaan/Verrijn Stuartlaan.

Krediet kan worden overgezet.

72009701 Verkeersveiligheid Laan van Oversteen / laan van Zuidhoorn

Project is opgeleverd. De afrekening van de subsidie beschikking vindt 1^e kwartaal 2017 plaats.

Krediet kan worden overgezet.

72009801 Verkeersveiligheid "obstakelvrije fietsroutes"

Het project is afgerond. Het krediet kan worden afgesloten.

72009901 Verbeteren trambeïnvloeding tramlijn 17

In dit project worden Vehicle Communication units in de gemeentelijke verkeersregelininstallatie-kasten geplaatst waardoor een robuuster en minder storingsgevoelig systeem ontstaat. Hiervoor heeft de Metropoolregio Den Haag Rotterdam (MRDH) een 100 % kosten dekkende subsidiebeschikking afgegeven. Deze werkzaamheden zijn gestart in 2016 en worden afgerond in het 1^e kwartaal 2017.

72100101 Project Delftweg - fietsstraat

De Delftweg is een belangrijke schakel in het regionale fietsroutenetwerk. In 2016 zijn voorbereidingen en onderzoeken uitgevoerd naar de mogelijkheden voor de realisatie van een fietsstraat.

72100201 Project S.W. Churchillaan - fietspaden

Dit project bevond zich in 2016 in de schets- ontwerpfase. Krediet kan worden overgezet.

72103804 Herinrichting 30 km/u – Stationskwartier

Met name rondom de Piramideschool en elders in de wijk Stationskwartier worden enkele extra verkeersveiligheidsmaatregelen aangebracht. Planning hangt af van de afronding werkzaamheden bij de ontsluitingsweg. Krediet kan worden overgezet.

72105301 Ontsluitingsweg Stationskwartier

Het project wordt in 1^e kwartaal 2017 volledig opgeleverd. Daarna vindt de afrekening van de subsidiebeschikking plaats. Krediet kan worden overgezet.

Op het krediet staat in de jaarrekening een overschrijding. Dit wordt veroorzaakt door werkzaamheden die in de omgeving van de ontsluitingsweg zijn uitgevoerd (riolering, kabels & leidingen). Deze werkzaamheden drukken nog op het project maar worden in het 1^e kwartaal 2017 verrekend met andere kostendragers. Een en ander wordt in de 1^e halfjaarrapportage 2017 verwerkt.

72120901 Tramlijn 15 Rijswijkse deel

Dit subsidieproject is een samenwerking tussen de gemeente Rijswijk, de MRDH en de Provincie, waarbij de gemeente Rijswijk het projectmanagement voert en zorgt voor de realisatie. De werkzaamheden zijn afgerond. De eind- en subsidieafrekening wordt opgesteld. Op korte termijn wordt definitief resultaat verwacht.

72121001 Tramlijn 17 - verbreding

In opdracht van de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (MRDH) coördineert de gemeente Rijswijk de werkzaamheden voor de verbreding van tramlijn 17. Het project is afgerond en de financiële afhandeling vindt plaats in 2017.

72405301 Vervangen beschoeiingen 2016

De beschoeiing in het Elsenburgerbos en een deel bij de Tubasingel zijn vervangen. Daarnaast is de damwand aan de Lange Kleiweg hersteld.

73100601 Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong

Het project is grotendeels gereed: De invulling van de laatste kavel moet nog gebeuren. Resteert de nog te maken kosten van bouwrijpmaken van deze kavel.

75604401 Zwethzone algemeen

In 2016 moest prioriteit worden gegeven aan andere werkzaamheden zodat de werkzaamheden zijn onderbroken (dienststopdracht). De afronding van het project Zwethzone is overgeheveld naar 2017. De oplevering is voorzien voor eind 2017.

78213401 Inrichting omgeving Martin Campslaan

Het project is opgeleverd. Het krediet kan worden afgesloten.

78222401 Nazorg herinrichting openbaar gebied woonwagencentrum Molenhof

In het kader van de nazorg moeten nog enkele voorzieningen worden verbeterd. Deze bestaan vooral uit speelplantsoen en -weide en een te verbeteren drainage.

Machines, apparaten en installaties

71206801 Vervangen brandkranen 2016

Het krediet is bestemd voor het meelopen met waterleidingprojecten van Dunea. Er zijn geen maatregelen uitgevoerd, het restantkrediet kan vrijvallen..

72007601 Vernieuwen openbare verlichting 2014**72008801 Vervanging lichtmasten 2016****72008901 Vervanging armaturen 2016****72009001 Vervanging kabelnet openbare verlichting 2016**

Alle schakelkasten voor de openbare verlichting zijn geplaatst. Voor een groot deel moet het kabelnet nog omgeschakeld worden naar de nieuw geplaatste schakelkasten. Deze werkzaamheden lopen door in 2017. Naast vervangingen verspreid over de stad is de verlichting op een deel van de Generaal Spoorlaan en de Sir Winston Churchilllaan vervangen.

72007801 Vervanging lichtmasten 2015

Krediet kan worden afgesloten.

72114101 Vervanging verkeerslichteninstallaties 2016 (20jr)**72114102 Vervanging verkeerslichteninstallaties 2016 (40jr)**

Twee verkeersregelinstallaties op de Laan van Hoornwijck zijn vervangen.

Overig

72009401 Overlast bomen 2016

Er is gestart met het opstellen van een beleidskader voor bomen. Tevens is bijgedragen aan de projecten Frans Halskade en Generaal Spoorlaan.

72009501 Opwaarderen kleine kansrijke plekken 2016

De werkzaamheden in park Cromvliet zijn afgerond. Daarnaast zijn het speellint bij het Eksterpad en de speelplek Lijsterbeslaan integraal opgepakt. Verder is er bijgedragen aan het vergroenen van de taluds aan de Martin Campslaan. De werkzaamheden aan het wijkpark in de Strijp worden in 2017 uitgevoerd.

72142701 Parkeerregulering Cromvliet en Oud Rijswijk

Krediet voor enkele aanpassingen nog nodig. Krediet daarom nog doorzetten.

75606401 Vervanging bomen 2016

De bomen die zijn weggefallen zijn waar mogelijk herplant. De herplant van bomen in de groenstrook langs Sir Winston Churchilllaan tussen de Huis te Landelaan en Burgemeester Elsenlaan is

doorgeschoven naar 2017. Er moeten hier ondergrondse maatregelen getroffen worden om de standplaats geschikt te maken voor bomen.

75606501 Groenontwikkeling en participatie 2016

Het park Hofrust is integraal met de bewoners aangepakt. Deze werkzaamheden lopen door in 2017. Daarnaast zijn er groenprojecten voor 2017 voorbereid. Verder is er een groenloket opgezet en zijn groeninitiatieven ondersteund.

75804701 Herinrichten speelplekken in de wijk 2016

In 2016 zijn verschillende projecten voor het vervangen van speeltoestellen en ondergronden uitgevoerd en afgerond. Op het Eksterpad en Lijsterbeslaan vinden de afrondende werkzaamheden plaats in 2017. Vanwege de bodemgesteldheid in het wijkpark in de Strijp zijn de werkzaamheden doorgeschoven naar 2017.

75804801 Vervanging hekwerken 2016

Begin 2017 wordt het hekwerk van de sportkooi bij de Schilp vervangen.

77232001 Geluidsanering

In afwachting van onderzoeken of de gewenste geluidsnormen van de A-woningen Haagweg zijn behaald, dient dit budget te worden overgeheveld om additionele werkzaamheden eventueel te kunnen uitvoeren.

77232201 Uitwerking actieplan Geluid 2016

Het wegenbeheerplan voor komende jaren is eind 2016 gereed en in combinatie met het Geluidsplan, worden geschikte locaties 'werk- met - werk' gezocht. Onder andere de Generaal Spoorlaan is onderzoekslocatie. Krediet kan worden overgezet.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Overige uitzettingen met looptijd > 1jr.

72107801 Uitgezette gelden Haaglanden

De resterende BOR-fonds projecten (Haagweg + verbreding Beatrixlaan) zijn financieel afgerond. Hiermee is het indertijd ingelegde geld, dat als basis diende voor de subsidieverdubbelaar, terugontvangen.

Overige langlopende leningen

78222301 Starterslening nieuwbouwwoningen RijswijkBuiten

In 2013 is gestart met het verstrekken van Startersleningen. Er is een budget beschikbaar gesteld van € 1,6 miljoen voor het verstrekken van naar verwachting een 40-tal leningen. Tot en met 2016 zijn er 25 startersleningen verstrekt voor in totaal € 487.789,-.

KERNGEGEVENS EN KENGETALLEN

I. FYSIEKE GEGEVENS

	Peildatum 1-1-2016	Peildatum 31-12-2016
Aantal inwoners		
0 - < 4 jaar	2.278	3.025
4 - < 17 jaar	5.808	6.632
17 - < 65 jaar	30.007	31.603
65 jaar en ouder	11.272	11.438
Totaal	49.365	51.024
< 20 jaar	9.405	10.448
Aantal leerlingen		
Openbaar basisonderwijs	990	970
Bijzonder basisonderwijs	2.598	2.776
Openbaar speciaal onderwijs	73	63
Bijzonder speciaal onderwijs	227	213
Openbaar voortgezet onderwijs	1.480	1.502
Bijzonder voortgezet onderwijs	832	882
Oppervlakte van de gemeente	1.406 ha	1.406 ha
Waarvan water	53 ha	74,8 ha
Historische stads- of dorpskern	40.200 m2	40.200 m2
Aantal woningen	25.605	25.625
Wooneenheden	110	110
Woonwagens	52	38
Woonschepen	1	1
Lengte van wegen	180.922 m ¹	185.000 m ¹
Lengte van de recreatieve fiets-, ruiter- en wandelpaden	56.007 m ¹	80.000 m ¹
Aantal m2 openbaar groen		
Wijkgroen	144 ha	141 ha
Parken	174 ha	162 ha
Begraafplaatsen	92.600 m2	92.600 m2

II. SOCIALE STRUCTUUR

Aantal bijstandsgerechtigden < 65 jaar	1.298	1.374
Aantal bijstandsgerechtigden zelfstandigen	13	9
Aantal gerechtigden IOAW	50	63
Aantal gerechtigden IOAZ	1	3
Aantal tewerkgestelde Rijswijkers in de sociale werkgemeenschap Rijswijk	74	68
Aantal elders tewerkgestelde Rijswijkers	49	49

Staat van activa										
Naam activum	Afschr. termijn	Laatste jaar afschrijving	Oorspr. Aanschaf	Afschr./ Afloss. t/m 2015	BW 1/1/2016	Vermeerd. 2016	Rentebij 2016	Vermind./ afloss 2016	Afschrijving 2016	BW 31/12/2016
Invest.kst.stimuleringsmaatregel verkoop woningen	5	2019	150.000	30.000	120.000			0	30.000	90.000
Totaal 0 IVA economisch nut A112 kosten onderzoek en ontwikkeling			150.000	30.000	120.000			0	30.000	90.000
Nieuwbouw kinderdagverblijf Huis te Landelaan 1	40	2027	619.711	435.031	184.680			0	15.390	169.290
Rijswijks Cultuurhistorisch Centrum	40	2049	1.350.000	732.016	617.984			0	18.176	599.808
Tijdelijke voorziening Peutervoorde	20	2022	72.605	47.193	25.412			0	3.630	21.781
Totaal 0 IVA economisch nut A113 Bijdrage aan activa in eigendom van derden			2.042.316	1.214.240	828.076			0	37.196	790.879
Aankoop grond speeltuin Penninglaan	0	0	51.461	0	51.461			0	0	51.461
Asbestsanering en sloop Burgemeester Elsenlaan 154	0	0	172.717	0	172.717	446.004		0	0	618.722
Benedictuslocatie	0	0	14.616	0	14.616			0	0	14.616
De Piramide grondkosten (correctie afschrijving)	0	0	13.863	0	13.863			0	0	13.863
De Piramide grondkst.gym.lok.(corr.afschrijving)	0	0	8.159	0	8.159			0	0	8.159
Golfbaan Rijswijk activering grond golfterrein	0	0	1.588.231	0	1.588.231			0	0	1.588.231
Gronden Eikelenburg	0	0	10.898.860	0	10.898.860	35.399		0	1.134.399	9.799.860
Grondverwerving - Brede School Sion (RijswijkBuiten) 2015	0	0	565.118	0	565.118			0	0	565.118
J.H.Snijdersschool grondkosten (corr.afschrijving)	0	0	3.862	0	3.862			0	0	3.862
Julianapark aankoop perceel grond	0	0	50.600	0	50.600			0	0	50.600
Labouchereiaan 3 (de Stap) grondkstrn(corr.afsch.)	0	0	7.990	0	7.990			0	0	7.990
Landgoederenzone overige gronden en opstallen	0	0	311.420	0	311.420			0	0	311.420
Mariaschool grondkst.gym.lok.(corr.afschrijving)	0	0	4.260	0	4.260			0	0	4.260
Openb.biblio.uitname grond uit v.m. Grondbedrijf	0	0	24.504	0	24.504			0	0	24.504
P. van Vlietlaan 10 grondkosten (corr.afschr.)	0	0	13.610	0	13.610			0	0	13.610
Pasgeld / Jaagpad	0	0	536.935	0	536.935			0	0	536.935
Plantsoenen grondruil Dillenb./Geestbr.Vredenb.weg	0	0	22.179	0	22.179			0	0	22.179
Stadhuisclocatie	0	0	4.527.000	0	4.527.000			0	0	4.527.000
Stervoorde grond	0	0	9.840	0	9.840			0	0	9.840
TH locatie (IMC)	0	0	4.992.547	0	4.992.547			0	0	4.992.547
Van Zweedenzaal aankoop grond	0	0	27.860	0	27.860			0	0	27.860
Wilhelminapark grondkosten enz.	0	0	13.613	0	13.613			0	0	13.613
Totaal 1 MVA economisch nut A121 Gronden en terreinen			23.859.245	0	23.859.245	481.404		0	1.134.399	0
Erfpacht RijswijkBuiten	0	0	3.043.386	0	3.043.386	2.907.021		0	1.573.419	0
Totaal 1 MVA economisch nut A121 Gronden en terreinen in erfpacht			3.043.386	0	3.043.386	2.907.021		0	1.573.419	0
Vervanging woonwagens Broekmolenweg	40	2056	1.311.989	0	1.311.989	68.756	52.480	0	0	1.433.225
Woonwagencentrum De Strijp aanschaf woonwagens	25	2020	357.532	286.582	70.950			0	14.190	56.760
Totaal 1 MVA economisch nut A122 Woonruimten			1.669.521	286.582	1.382.939	68.756	52.480	0	14.190	1.489.985
Aanbrengen inbraakbeveiliging scholen primair ond.	20	2026	188.434	90.006	98.429			0	8.948	89.481
Aanpassen vm schoolgebouw Wiardi Beckmanlaan 5	30	2039	299.428	59.886	239.543			0	9.981	229.562
Aanpassing gebouw P. van Vlietlaan 10 t.b.v. C.J.G	20	2034	364.368	36.437	327.932			0	36.437	291.495
Aanpassing Mr.D.Fockstraat 4 tbv huisvesting Kronenburgh	10	2025	106.088	0	106.088			0	10.609	95.479
Aanpassing sporthal de Schilp	25	2033	188.185	52.692	135.493			0	7.527	127.966
Aanpassing sporthal de Schilp 2015	10	2026	28.362	0	28.362	1.389	1.134	0	0	30.885
Archiefruimte kelder Hoogvoorde	20	2031	122.331	24.466	97.865			0	6.117	91.748
Atlascollege aanpassen aula	20	2023	182.000	109.200	72.800			0	9.100	63.700
Atlascollege brand- en inbraakbeveiliging	20	2023	123.058	73.835	49.223			0	6.153	43.070
Atlascollege railinstallaties	20	2026	12.727	5.727	7.000			0	636	6.364
Brandveiligheidsvoorzieningen diverse scholen	20	2024	77.987	42.893	35.094			0	3.899	31.195
Brandveiligheidsvoorzieningen Shalomschool	20	2032	15.347	4.911	10.436			0	614	9.822
Brandweer bouwrijpmaken locatie brandweerkazerne	40	2049	708.035	106.205	601.830			0	17.701	584.129
Brandweer nieuwbouw brandweerkazerne	40	2023	932.941	747.181	185.760			0	23.220	162.540
Brede School locatie Stationskwartier	40	2056	4.828.264	0	4.828.264	1.342.256	193.131	0	0	6.363.651
CSR Trompetstraat brand- en inbraakvoorziening	20	2023	35.449	21.269	14.180			0	1.772	12.407
CSR Trompetstraat brandveiligheidsvoorzieningen	25	2026	13.514	7.568	5.946			0	541	5.405
Culturele voorziening t.b.v. de Voorde	20	2032	272.091	40.814	231.278			0	13.605	217.673
De Akker bouw en inrichting	60	2026	358.673	302.755	55.919			0	5.084	50.835
De Akker brandveiligheidsvoorzieningen	25	2025	13.917	8.405	5.513			0	551	4.961
De Piramide aanpassen wasruimten	20	2024	68.887	37.888	30.999			0	30.999	0
De Piramide bouw gymnastieklokaal	60	2031	295.001	235.641	59.360			0	59.360	0
De Piramide bouwkundige integratie	57	2043	43.281	24.465	18.816			0	18.816	0
De Piramide stichting 14-klassige school	60	2020	320.945	307.795	13.150			0	13.150	0
De Schakel bouw	60	2019	168.908	159.708	9.200			0	2.300	6.900
De Schakel bouwkundige aanpassing CV-ruimte	25	2023	18.151	12.046	6.105			0	763	5.342
De Schakel brand- en inbraakvoorziening	20	2023	19.602	11.761	7.841			0	980	6.861
De Schakel herstel gevels/voegwerk	20	2019	57.095	45.695	11.400			0	2.850	8.550
De Schakel verbouw	40	2029	172.591	126.811	45.780			0	3.270	42.510
De Schakel verbouw kleed-/douche gymnastieklok.	55	2043	25.317	13.032	12.285			0	439	11.846
De Schakel vervanging gevelkozijnen	40	2019	72.276	67.436	4.840			0	1.210	3.630
De Schilp bouw	50	2034	1.038.577	644.137	394.440			0	20.760	373.680
De Schilp uitbreiding en aanpassing	45	2035	34.858	19.458	15.400			0	770	14.630
De Voorde aanbrengen akoestische voorzieningen	56	2043	41.322	22.737	18.585			0	664	17.921
De Voorde aanvull.brandveiligheidsvoorzieningen 1999	25	2024	20.420	13.040	7.380			0	820	6.560
De Voorde aanvull.brandveiligheidsvoorzieningen 2000	25	2025	9.814	5.914	3.900			0	390	3.510
De Voorde Bazuinln 2 bouw/inricht.(vm.Kabouterhof)	73	2043	193.440	131.588	61.852			0	2.209	59.643
De Voorde bouw/inricht.(vm.Franciscusschool)	76	2043	547.458	401.052	146.406			0	5.229	141.177
De Voorde brandveiligheidsvoorzieningen	25	2024	36.513	23.373	13.140			0	1.460	11.680
De Voorde nieuwbouw gymzaal	40	2044	985.438	252.215	733.223			0	25.284	707.939
De Voorde partiele aanpassing schoolgebouw	49	2043	44.819	18.737	26.082			0	932	25.151
De Voorde stichting	60	2028	6.437	5.527	910			0	70	840
Delftweg 79 conserverende maatregelen	25	2018	38.769	34.119	4.650			0	1.550	3.100
Dependance J.H.Snijdersschool renovatie schoolgeb.	60	2036	249.265	169.255	80.010			0	3.810	76.200
Dependance Snijderssch.Broekslotkade 97renovatie	60	2036	682.652	456.377	226.275			0	10.775	215.500
Dienstgebouw plantsoenen Juliaalaantje 28	40	2024	32.082	24.663	7.419			0	824	6.595
Functionele aanpassingen ihkv het IHP Rehobothschool	40	2048	442.850	77.499	365.351			0	11.071	354.280
Gladheidsbestrijding-zoutberging	40	2022	194.734	163.584	31.150			0	4.450	26.700
Herhuisvesting Stanislascollege Rijswijk	40	2056	4.551.849	0	4.551.849	202.952	182.074	0	0	4.936.875
Het Prisma Beetsl.97 verb.integr.kleuters.Arcadia	45	2026	385.976	312.936	73.040			0	6.640	66.400
Het Prisma Beetslaan 97 brandveiligheidsvoorz.	25	2024	21.174	13.614	7.560			0	840	6.720
Het Prisma Beetslaan 97 verb./renovatie schoolgeb.	60	2035	806.095	554.659	251.435			0	12.572	238.863
Hoogvoorde bouwkundige aanpassingen	25	2028	8.340.985	3.968.590	4.372.395			0	336.338	4.036.057
Huisvesting Elsenburgschool i/h geb.LabouchereIn 3	40	2046	801.746	195.908	605.837			0	19.543	586.294
IMC 1e inrichting 3 lokalen	20	2023	26.680	16.008	10.672			0	1.334	9.338
IMC brand- en inbraakvoorz.(B.Elsenburglaan.154)	20	2024	136.652	71.742	64.909			0	7.212	57.697
IMC brand- en inbraakvoorziening (HR Holstln 2)	20	2023	19.195	11.496	7.699			0	962	6.737
IMC voorbereidingskrediet nieuwbouw	40	2046	61.586	13.857	47.729			0	1.540	46.190
IMC voorzieningen	15	2017	26.970	23.374	3.596			0	1.798	1.798
J.H. Snijdersschool aanpassen was- kleedruimten	20	2022	43.472	28.257	15.215			0	2.174	13.042
J.H.Snijdersschool aanpassing schoolgebouw	56	2043	267.681	208.237	59.444			0	2.123	57.321
J.H.Snijdersschool bouw en inrichting	60	2016	248.735	247.445	1.290			0	1.290	0
J.H.Snijdersschool brandveiligheidsvoorzieningen 1995	25	2020	21.809	17.359	4.450			0	890	3.560
J.H.Snijdersschool brandveiligheidsvoorzieningen 2001	25	2026	72.446	40.570	31.876			0	2.898	28.978
J.H.Snijdersschool uitbreiding huisvesting	40	2046	158.977	35.675	123.302			0	3.977	119.325

Staat van activa										
Naam activum	Afschr. termijn	Laatste jaar afschrijving	Oorspr. Aanschaf	Afschr./ Afloss. t/m 2015	BW 1/1/2016	Vermeerd. 2016	Rentebij 2016	Vermind./ afloss 2016	Afschrijving 2016	BW 31/12/2016
Laan Hofrust 4 renovatie (incl.dienstwoning)	40	2029	356.615	237.475	119.140			0	8.510	110.630
Labouchereiaan 1 aanpassing gebouw	20	2025	110.016	55.008	55.008			0	5.501	49.507
Labouchereiaan 3 (de Stap) bouw	60	2020	130.915	123.415	7.500			0	1.500	6.000
Labouchereiaan 3 (de Stap) herinrichting gebouw	20	2020	34.199	25.757	8.442			0	1.688	6.754
Labouchereiaan 3 (de Stap) integratieverbouwing	61	2050	57.320	25.120	32.200			0	920	31.280
Labouchereiaan 7 aanpassen gebouw	20	2025	413.840	206.920	206.919			0	20.692	186.227
Louis Bouwmeesterstraat 1a bouw	50	2017	211.539	201.219	10.320			0	5.160	5.160
Maria basisschool aanpassen wasruimten	20	2021	51.384	35.969	15.415			0	2.569	12.846
Mariaschool bouw gymnastieklokaal	60	2021	100.393	95.233	5.160			0	860	4.300
Mariaschool brandveiligheidsvoorzieningen	25	2020	45.354	35.704	9.650			0	1.930	7.720
Mariaschool renovatie	60	2037	802.757	526.692	276.064			0	12.548	263.516
Mariaschool uitbreid.huisv./onderwijsleerpak./meub	20	2027	211.302	84.521	126.781			0	10.565	116.216
Marimbahal bouw en inrichting	50	2019	883.717	814.917	68.800			0	17.200	51.600
Marimbahal bouwkundige aanpassingen	30	2029	226.884	117.374	109.510			0	7.822	101.688
Marimbahal vernieuwen deel dakbedekking	25	2023	14.104	9.624	4.480			0	560	3.920
Multifunctioneel centrum Muziekbuurt	15	2016	454.726	424.323	30.403			0	30.403	0
Multifunctioneel centrum sportpark Irene	40	2048	1.349.886	236.230	1.113.656			0	33.747	1.079.909
Multifunctioneel centrum Vredenburg e.o.	30	2041	2.526.348	333.347	2.193.000			0	84.346	2.108.654
Nieuwbouw De Drassige Driehoek	40	2041	249.384	87.227	162.157			0	6.237	155.920
Nieuwbouw zwembad bouwkundige werken	40	2042	4.392.705	1.422.215	2.970.490			0	110.018	2.860.472
Onderwijsleerpakket/meubilair Wethouder Brederodeschool	15	2024	36.934	14.773	22.160			0	2.462	19.698
Oprichten Brede School de Muziekbuurt	40	2054	2.311.080	57.777	2.253.303			0	57.777	2.195.526
Oprit/Brug brandveiligheidsvoorzieningen	25	2024	73.969	47.509	26.460			0	2.940	23.520
Ottoburg stichting	60	2030	205.742	159.992	45.750			0	3.050	42.700
Ottoburg verbetering en modernisering	60	2024	585.956	503.846	82.110			0	9.123	72.987
Ottoburg verbouwing en inrichting	25	2020	986.217	788.317	197.900			0	39.580	158.320
P. v.VlietIn 10 huisv.kinderopv.in Bernadettesch.	25	2019	478.045	401.005	77.040			0	19.260	57.780
P. van Vlietlaan 10 bouw en inrichting	60	2023	292.128	270.048	22.080			0	2.760	19.320
P. van Vlietlaan 8 bouw en inrichting	50	2023	281.506	236.786	44.720			0	5.590	39.130
P. van Vlietlaan bouw	40	2016	298.283	288.466	9.818			0	9.818	0
P.Mauritssch.bouwk.integr.kl.sch.in geb.lag.school	58	2042	258.650	147.140	111.510			0	4.130	107.380
Permanente huisvesting basisschool Kronenburg	40	2056	0	0	0			0	0	0
Petrusschool bouw gymnastieklokaal	60	2034	358.620	258.537	100.083			0	5.268	94.815
Petrusschool constructiefout	20	2027	78.180	31.272	46.908			0	3.909	42.999
Petrusschool Joh. Brouwersstr.2 bouw inrichting	60	2030	1.084.279	855.142	229.138			0	15.276	213.862
Petrusschool verplaatsen entree	20	2024	14.372	7.905	6.467			0	719	5.748
Petrusschool W.BeckmanIn 5 bouw en inrichting	60	2033	421.545	304.905	116.640			0	6.480	110.160
Prins Mauritschool brandveiligheidsvoorzieningen	25	2020	8.501	6.845	1.655			0	331	1.324
Prins Mauritschool nieuwbouw	40	2048	2.427.373	424.790	2.002.582			0	60.684	1.941.898
Prins Mauritschool verbetering school	60	2033	380.172	260.305	119.867			0	6.659	113.207
Realisatie Brede school Sion (RijswijkBuiten) 2018	40	2058	0	0	0	549.994		0	0	549.994
Reconstructie buitenruimte Stervoorde	25	2031	234.776	85.287	149.488			0	9.343	140.145
Rehobothschool aanpassingen tbv jongste leerlingen	20	2020	58.336	43.786	14.550			0	2.910	11.640
Rehobothschool bouw gymnastieklokaal	60	2031	280.436	205.716	74.720			0	4.670	70.050
Rehobothschool brandveiligheidsvoorzieningen 1999	25	2024	29.907	19.663	10.244			0	1.138	9.106
Rehobothschool brandveiligheidsvoorzieningen 2000	25	2025	15.361	9.761	5.600			0	560	5.040
Rehobothschool stg.Chr.L.O.M.-school in schoolgeb.	42	2016	32.687	32.397	290			0	290	0
Rehobothschool stichting gebouw (nr. 1) (9/16)	60	2018	73.903	70.513	3.390			0	1.130	2.260
Rehobothschool stichting gebouw (nr. 3) (7/16)	60	2016	150.365	149.585	780			0	780	0
Rehobothschool verbouwing	45	2028	44.567	33.907	10.660			0	820	9.840
Rehobothschool verv.vliesgevel gymnastieklokaal	55	2043	33.007	15.682	17.325			0	619	16.706
Rehobothschool vervanging gevelkozijnen	40	2039	139.374	56.650	82.724			0	3.447	79.277
Renovatie dak Stervoorde 2015	40	2056	0	0	0	105.000		0	0	105.000
Renovatie kleed- en doucheruimtes van Zweedenzaal	25	2039	75.000	3.000	72.000			0	3.000	69.000
Renovatie multifunctioneel centrum(MFC) Stervoorde	25	2031	2.239.637	795.897	1.443.740			0	90.234	1.353.506
Rijswijks Werkcentrum	25	2036	1.048.689	167.410	881.278			0	41.966	839.313
Rozenvoorde aanpass./aanv.nevenruimten schoolgeb.	35	2019	14.792	13.672	1.120			0	280	840
Rozenvoorde aanpassing 2 lokalen P.van Vlietlaan 2	66	2043	97.846	59.962	37.884			0	1.353	36.531
Rozenvoorde bouwkundige uitbreiding	51	2043	254.920	109.145	145.775			0	5.206	140.569
Rozenvoorde brandveiligheidsvoorzieningen	25	2020	27.303	21.803	5.500			0	1.100	4.400
Rozenvoorde sticht.en meub.8-kl.school P.v.VlietIn	60	2022	266.473	249.463	17.010			0	2.430	14.580
Rozenvoorde verbouw 2 lokalen	60	2037	28.588	19.788	8.800			0	400	8.400
Rozenvoorde verbouwing en uitbreiding	45	2028	95.839	72.309	23.530			0	1.810	21.720
Schaapweg opslagloods	25	2018	25.865	22.775	3.090			0	1.030	2.060
Schouwborg aanpassen kantoorruimte	25	2031	310.020	112.285	197.735			0	12.358	185.376
Shalomschool aanpassen wasruimten	20	2018	37.290	31.710	5.580			0	1.860	3.720
Shalomschool H.Dunantlaan 90 bouw school/gym.lok.	60	2030	1.251.052	987.796	263.256			0	17.550	245.706
Shalomschool H.Dunantlaan 90 brandveiligheidsvoorz	25	2021	42.980	32.660	10.320			0	1.720	8.600
Steenvoorde bouw	60	2021	347.245	329.185	18.060			0	3.010	15.050
Steenvoorde brandveiligheidsvoorzieningen	25	2020	32.655	26.155	6.500			0	1.300	5.200
Steenvoorde Dr.Poelslaan 4 en 2 (1/5)	60	2021	22.367	20.207	2.160			0	360	1.800
Steenvoorde renovatie	60	2039	541.588	320.388	221.200			0	9.217	211.983
Steenvoorde stichting 5-klassige school (4/5)	60	2021	157.359	145.839	11.520			0	1.920	9.600
Steenvoorde vervanging gevelkozijnen	55	2043	47.988	23.103	24.886			0	889	23.997
Stichting (Rozenvoorde)	60	2037	7.993	5.573	2.420			0	110	2.310
Uitbreid.huisvesting Mariaschool voor de 12e groep	40	2054	139.000	3.475	135.525			0	3.475	132.050
Uitbreiding huisvesting de Voorde gr.15 en 16	40	2048	344.508	60.289	284.219			0	8.613	275.607
Uitbreiding huisvesting Mariaschool t.b.v. de 11e groep	40	2050	265.634	33.204	232.430			0	6.641	225.789
Uitbreiding Rozenvoordeschool	40	2044	33.577	9.234	24.342			0	839	23.503
Van Zweedenzaal bouw	40	2016	984.575	957.342	27.233			0	27.233	0
Van Zweedenzaal vernieuwen dakbedekking	25	2016	14.250	13.680	570			0	570	0
Verbouwing gebouw Burg. Elsenlaan 315	40	2054	5.051.284	711.709	4.339.575			0	111.271	4.228.304
Verbouwing pand Herenstraat 65 (museum)	25	2017	197.661	181.278	16.384			0	8.192	8.192
Verbouwingkosten perceel Steenplaetsstraat	25	2030	2.326.157	940.190	1.385.967			0	92.398	1.293.569
Vernieuwen dakbedekking gemeentewerf	20	2033	98.817	9.882	88.936			0	4.941	83.995
Vervanging nieuwbouw 2 gymnastieklokalen Rijswijks Lyceum	40	2056	0	0	0			0	0	0
Vervanging noodlokalen Steenvoordeschool voor permanente uitbreiding	15	2029	668.502	44.567	623.935			0	44.567	579.369
Vervanging plafonds De Akker	20	2028	107.597	37.659	69.938			0	5.380	64.558
Verwerken kca werkplaats reiniging	40	2022	75.061	63.021	12.040			0	1.720	10.320
Verwerving opstal Steenplaetsstraat	20	2023	2.924.187	1.764.596	1.159.591			0	144.949	1.014.642
Voorbereidingskrediet Brede Scholen algemeen	40	2052	327.326	24.549	302.776			0	8.183	294.593
Voorbereidingskrediet Brede School de Muziekbuurt	40	2054	515.852	12.896	502.956			0	12.896	490.059
Voorbereidingskrediet Brede School Rembrandtkwartier	40	2057	601.964	0	601.964	112.399	24.079	0	0	738.442
Voorbereidingskrediet Brede School Sion (RijswijkBuiten)	40	2056	345.836	0	345.836	60.476	13.833	0	0	420.145
Voorbereidingskrediet vervangende nieuwbouw Marimbahal in RijswijkBuiten	40	2058	27.038	0	27.038	6.514	1.082	0	0	34.633
Voorz.wijkpost plantsoenen Ds.HeldringIn 37	25	2017	71.263	65.443	5.820			0	2.910	2.910
Werkplaats reiniging	40	2022	352.668	296.318	56.350			0	8.050	48.300
Werkplaats reiniging 2	40	2022	107.699	90.479	17.220			0	2.460	14.760
Wethouder Brederodeschool herbouw	40	2037	1.005.241	413.392	591.850			0	26.902	564.947

Staat van activa										
Naam activum	Afschr. termijn	Laatste jaar afschrijving	Oorspr. Aanschaf	Afschr./ Afloss. t/m 2015	BW 1/1/2016	Vermeerd. 2016	Rentebij 2016	Vermind./ afloss 2016	Afschrijving 2016	BW 31/12/2016
Totaal 1 MVA economisch nut A123 Bedrijfsgebouwen			78.581.571	31.189.452	47.392.119	2.380.980	415.333	0	2.155.423	48.033.008
Aansluiten ongenoleerde panden	40	2051	423.864	42.386	381.477			0	10.597	370.881
Grondwatermeetnet	10	2016	24.873	14.764	10.109			0	10.109	0
Inspectie dieprool Jaagpad-Haagweg	30	2016	55.026	48.853	6.173			0	6.173	0
Renovatie Jaagpadleiding	60	2075	7.671.777	0	7.671.777			0	127.863	7.543.914
Rioolvernieuwing diverse wijken 2006	40	2048	807.365	141.289	666.076			0	537.085	128.992
Rioolvernieuwing in diverse wijken (2005)	40	2016	611.416	137.569	473.848			0	473.848	0
Verbeteringmaatregel vuiluitworp riooloverstorten	15	2016	144.669	137.864	6.805			0	6.805	0
Vernieuwing riolering Laan Hofrust	50	2016	63.892	54.932	8.960			0	8.960	0
Vernieuwing riolering Paulus Potterlaan e.o.	30	2016	31.876	27.636	4.240			0	4.240	0
Versnelde afschrijving riolering vanaf 2017 (alleen raming)	1	2017	0	0	0			0	0	0
Vervanging gemalen en persleidingen 2010	15	2016	59.379	19.793	39.586			0	39.586	0
Vervanging gemalen en persleidingen 2014	15	2029	107	7	100			0	7	93
Vervanging gemalen en persleidingen 2015	15	2030	645	0	645			0	43	602
Vervanging gemalen en persleidingen 2016	15	2031	0	0	0			0	0	0
Vervanging riolering Ministerbuurt	60	2076	443.494	0	443.494	509.575	17.740	0	0	970.809
Vervanging rioolgemalen 2000	40	2016	10.007	3.002	7.005			0	7.005	0
Vervanging rioolgemalen 2001	40	2016	35.751	26.584	9.167			0	9.167	0
Vervanging vrijvervalriolen 2013	60	2073	794.640	26.488	768.152			0	13.244	754.908
Vervanging vrijvervalriolen 2014	60	2074	2.051.887	34.198	2.017.689			0	34.198	1.983.491
Vervanging vrijvervalriolen 2015	60	2075	1.717.887	0	1.717.887			0	28.631	1.689.256
Vervanging vrijvervalriolen 2016	60	2077	0	0	0	1.644.221		0	0	1.644.221
Werksaamheden m.b.t. vernieuwing rioolsysteem	30	2016	268.898	233.178	35.720			0	35.720	0
Totaal 1 MVA economisch nut A124 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken gedekt uit tarief			15.217.454	948.544	14.268.910	2.153.796	17.740	0	1.353.281	15.087.166
Strooier 2014	5	2019	40.000	8.000	32.000			0	8.000	24.000
Vervangen bedrijfsauto's 2013	8	2021	452.723	113.181	339.542			0	56.590	282.952
Vervangen bedrijfsauto's 2010	8	2018	52.423	32.764	19.659			0	6.553	13.106
Vervangen bedrijfsauto's 2014	8	2022	98.092	12.262	85.831			0	12.262	73.569
Vervangen bedrijfsauto's 2015	8	2023	74.405	0	74.405			0	9.301	65.104
Vervangen bedrijfsauto's 2016	7	2023	0	0	0	254.934		0	0	254.934
Totaal 1 MVA economisch nut A125 Vervoermiddelen			717.643	166.207	551.436	254.934	0	0	92.705	713.664
Atlascollege railinstallatie	20	2022	42.670	27.735	14.934			0	2.133	12.801
Beregening veld 701 sportpark Elsenburg	10	2023	32.969	6.594	26.375			0	3.297	23.078
Beregeningsinstallatie sportpark Hoekpolder	10	2018	18.003	12.602	5.401			0	1.800	3.601
Beregeningsinstallatie sportpark Irene	10	2018	65.618	45.932	19.685			0	6.562	13.124
Brandmeldinstallaties scholen v. primair onderwijs	25	2036	543.853	87.016	456.836			0	21.754	435.082
Brandweer installatie verbouwing brandweerkazerne	20	2028	716.388	250.736	465.652			0	35.819	429.833
De Schakel vervangen armaturen/groepenkasten	25	2023	3.922	2.722	1.200			0	150	1.050
De Schakel vervanging CV-leidingen en radiatoren	40	2038	48.096	20.496	27.600			0	1.200	26.400
De Schilp optimaliseren luchtbehandelingsinstall.	15	2022	56.578	33.475	23.102			0	3.300	19.802
De Voorde aanschaf geluidsinstall.kleutergroepen	56	2043	24.472	19.236	5.236			0	187	5.049
Div.invest.voortvl.uit meerj.ond.pl.sportparken'10	10	2020	21.279	10.639	10.639			0	2.128	8.511
Div.invest.voortvl.uit meerj.ond.pl.sportparken'14	10	2024	21.482	2.148	19.334			0	2.148	17.186
Div.invest.voortvloeiend uit meerjarenonderhoudspl.sportparken 2009	10	2019	30.000	18.000	12.000			0	3.000	9.000
Diverse investeringen voortvloeiend uit meerjarenonderhoudsplan sportparken 2011	10	2021	28.402	11.361	17.041			0	2.840	14.201
Diverse investeringen voortvloeiend uit meerjarenonderhoudsplan sportparken 2013	10	2023	30.798	6.160	24.639			0	3.080	21.559
Diverse investeringen voortvloeiend uit meerjarenonderhoudsplan sportparken 2015	10	2025	26.888	0	26.888			0	2.689	24.199
Hoogvoorde technische installaties	15	2019	1.372.646	1.034.764	337.882			0	84.470	253.411
IMC railinstallatie	20	2023	68.531	41.118	27.412			0	3.427	23.986
Installaties multifunctioneel centrum sportpark Irene	20	2028	107.446	37.606	69.840			0	5.372	64.468
J.H.Snijderssch. verv. gevelkoz./CV-leid./radiatoren	40	2036	146.490	69.630	76.860			0	3.660	73.200
J.H.Snijdersschool aanbrengen traplift	49	2043	7.972	3.331	4.641			0	166	4.475
Laan Hofrust 4 vervang. CV-ketel/aanpassen kelder	20	2018	30.810	26.190	4.620			0	1.540	3.080
Labouchere laan 7 vervang. CV-ketel/aanpass. kelder	20	2019	10.299	8.259	2.040			0	510	1.530
Labouchere ln 1 vervang. CV-ketel aanpass. kelder	20	2019	19.057	15.257	3.800			0	950	2.850
Louis Bouwmeesterstraat 1a CV-ketel	20	2019	16.605	13.285	3.320			0	830	2.490
Marimbahal vervangen CV-installatie	15	2020	36.252	24.168	12.084			0	2.417	9.667
Marimbahal Vervanging gymnastiekinstall./lokaal	15	2018	92.457	73.965	18.491			0	6.164	12.328
Nieuwbouw zwembad installaties	20	2022	900.000	585.000	315.000			0	45.000	270.000
Ottoburg vervangen CV-ketel	20	2020	36.302	27.202	9.100			0	1.820	7.280
P. van Vliet laan 10 vervanging CV-ketel	15	2020	29.393	19.595	9.798			0	1.960	7.838
Parkeerautomaten Fiscaal parkeren	10	2027	0	0	0	3.163		0	0	3.163
Parkeerautomaten Generaal Eisenhowerplein (2 stuks)	10	2019	23.500	14.100	9.400			0	2.350	7.050
Rehobothschool aanbrengen gebouwbeheersysteem	20	2018	16.141	13.824	2.317			0	772	1.545
Renovatie lift Laan Hofrust 4	15	2024	34.571	13.829	20.743			0	2.305	18.438
Renovatie lift Trias	15	2032	0	0	0	195		0	0	195
Rozenvoorde aanschaf zonwering	35	2017	6.175	5.995	180			0	90	90
Schaapweg beregeningsinstallatie	10	2021	7.164	2.866	4.298			0	716	3.582
Schouwburg aanbrengen Arbo-aanpassingen	20	2018	145.760	123.890	21.870			0	7.290	14.580
Schouwburg vervanging meubilair	20	2021	43.109	30.176	12.933			0	2.155	10.777
Stelpost vervangingsinvesteringen onderwijs	20	2032	585.675	87.851	497.823			0	29.284	468.540
Trekkenwand schouwburg	20	2023	1.593.170	937.129	656.040			0	82.005	574.035
Upgrading lichtinstallatie RHC	25	2032	68.280	21.850	46.431			0	2.731	43.699
Van Zweedenzaal vervangen CV-ketel	20	2019	38.122	30.482	7.640			0	1.910	5.730
Verb.v/h binnenklimaat voor het primair onderwijs	20	2031	84.188	16.838	67.351			0	4.209	63.141
Vervangen A0 scanner/plotter 2016	4	2020	0	0	0			0	0	0
Vervangen grote veegmachines	5	2018	176.760	70.704	106.056			0	35.352	70.704
Vervangen parkeerapparatuur 2006	10	2017	53.405	42.692	10.713			0	5.356	5.356
Vervangen pencomputers	5	2016	25.981	20.785	5.196			0	5.196	0
Vervangen pencomputers inc GPS / Tachymeter 2016	4	2020	0	0	0	48.628		16.000	0	32.628
Vervangen vouwmaschine 2016	5	2021	0	0	0			0	0	0
Vervanging elektrische toegangssystemen	15	2026	84.476	22.527	61.949			0	5.632	56.317
Vervanging invalidenlift schouwburg	15	2028	11.240	1.499	9.741			0	749	8.992
Vervanging ketels P. van Vliet laan 10 2015	20	2036	0	0	0	32.000		0	0	32.000
Vervanging kleine veegmaschine 2016	5	2021	0	0	0	114.750		0	0	114.750
Vervanging middelgrote veegmachines 2011	5	2017	11.960	7.176	4.784			0	2.392	2.392
Vervanging middelgrote veegmachines 2016	5	2021	0	0	0	162.225		0	0	162.225
Vervanging parkeerautomaten	10	2023	77.321	15.464	61.857			0	7.732	54.125
Vervanging stoelen schouwburg	15	2028	315.421	58.498	256.924			0	19.763	237.160
Vredenburg aanschaf sproeiinstallatie e.d.	15	2020	22.325	14.883	7.442			0	1.488	5.953
Totaal 1 MVA economisch nut A126 Machines, apparaten en installaties			8.010.420	4.087.282	3.923.138	360.961	0	16.000	469.853	3.798.246
1e inricht. onderw.leerpakket/meubilair Kronenburgh	20	2035	119.771	0	119.771			0	5.989	113.782
1e inrichting onderwijs leerpakket/meubilair de Buit	10	2024	82.622	8.262	74.360			0	8.262	66.098
Aanleg toplaag kunstgrasveld sportpark Hoekpolder	12	2020	278.462	162.436	116.026			0	23.205	92.821
Aanpassen vloer sporthal de Schilp	10	2018	6.859	4.801	2.058			0	686	1.372
Aansch.geautom. opslag - en transportsysteem voor reisdoc.	5	2016	209.823	167.858	41.965			0	41.965	0
Aanschaf licenties kantoorautomatisering	4	2016	73.644	55.233	18.411			0	18.411	0
Aansluitingen DDS	5	2020	152.137	0	152.137			0	30.427	121.710
Afvalbakken 2015	10	2026	48.670	0	48.670			0	0	48.670

Staat van activa										
Naam activum	Afschr. termijn	Laatste jaar afschrijving	Oorspr. Aanschaf	Afschr./ Afloss. t/m 2015	BW 1/1/2016	Vermeerd. 2016	Rentebij 2016	Vermind./ afloss 2016	Afschrijving 2016	BW 31/12/2016
Afvalbakken 2016	10	2027	0	0	0	1.189	0	0	0	1.189
Archeologische benodigdheden	4	2020	0	0	0	0	0	0	0	0
Audiovisuele middelen 2016	5	2021	0	0	0	0	0	0	0	0
Basisregistratie Grootchalige Topografie	5	2021	39.515	0	39.515	4.080	1.581	0	0	45.176
Basisregistratie Handelsregisterbesluit	5	2021	35.492	0	35.492	0	1.420	0	0	36.912
Brandweer stoffering/inrichting brandweerkazerne	10	2019	213.602	128.161	85.441	0	0	21.360	64.081	0
De Schakel verv.en aanvulling gymnastiekmateriaal	56	2043	16.280	9.504	6.776	0	0	242	6.534	0
De Spartaan renovatie wielersparcours	15	2021	110.232	66.139	44.093	0	0	7.349	36.744	0
De Voorde 1e inrichting onderwijsleerpak.en meub.	49	2043	35.634	14.571	21.063	0	0	752	20.311	0
De Voorde aanschaf meubilair leer- en hulpmiddelen	56	2043	9.803	5.799	4.004	0	0	143	3.861	0
De Voorde aanschaf nieuw meubilair	35	2018	5.600	5.300	300	0	0	100	200	0
De Voorde aanschaf vier sets solo-apparatuur	56	2043	10.265	8.109	2.156	0	0	77	2.079	0
De Voorde akoestische voorz./meub. en OLP	20	2018	19.876	16.906	2.970	0	0	990	1.980	0
De Voorde eerste inrichting gymzaal	20	2026	33.784	15.203	18.581	0	0	1.689	16.892	0
De Voorde inrichting	60	2021	29.026	27.526	1.500	0	0	250	1.250	0
De Voorde uitbr.meub./onderwijsleerpakket Gr.12/13	20	2021	40.840	28.588	12.252	0	0	2.042	10.210	0
De Voorde uitbr.meub./onderwijsleerpakket Gr.14	20	2024	24.920	13.706	11.214	0	0	1.246	9.968	0
De Voorde uitbreiding onderwijsleerpakket	20	2026	39.840	17.928	21.912	0	0	1.992	19.920	0
Derde kunstgrasveld voor hockey L.Kleijw.(bovenl.)	30	2041	38.523	6.249	32.273	0	0	1.241	31.032	0
Documentaire informatievoorziening	10	2019	166.242	99.745	66.497	0	0	16.624	49.873	0
Documentaire informatievoorziening 2011	5	2017	70.853	42.512	28.341	0	0	14.171	14.171	0
Documentaire informatievoorziening 2012	5	2017	42.658	25.595	17.063	0	0	8.532	8.532	0
Documentaire informatievoorziening 2013	5	2018	49.858	19.943	29.915	0	0	9.972	19.943	0
Documentaire informatievoorziening 2014	5	2019	46.618	9.324	37.294	0	0	9.324	27.971	0
Documentaire informatievoorziening 2015	5	2020	93.948	0	93.948	0	0	18.790	75.158	0
Documentaire informatievoorziening 2016	5	2021	0	0	0	40.533	0	0	40.533	0
G.Bomansschool onderwijsleerpakket/meubilair	20	2023	17.533	10.520	7.013	0	0	877	6.136	0
Godfried Bomansschool uitbreiding meubilair	15	2018	2.546	2.037	509	0	0	170	339	0
Herinrichting raadszaal	5	2016	65.471	52.377	13.094	0	0	13.094	0	0
Het Prisma uitbr.meub.en onderwijsleerpakket Gr.16	20	2018	10.234	8.704	1.530	0	0	510	1.020	0
Het Prisma uitbr.meub.en onderwijsleerpakket Gr.17	20	2019	12.205	9.900	2.304	0	0	576	1.728	0
Het Prisma uitbr.meub.en onderwijsleerpakket Gr.18	20	2018	14.214	11.788	2.426	0	0	809	1.617	0
HNW - Ipads	3	2019	0	0	0	0	0	0	0	0
HNW - Iphones	3	2019	0	0	0	177.750	0	0	177.750	0
HNW - Ruimtes inrichten	5	2021	0	0	0	0	0	0	0	0
HNW - Viadesk	5	2021	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT-investeringen voor SSC Rijswijk-Delft	5	2019	724.669	144.934	579.735	0	0	144.934	434.801	0
Infrastructuur sportpark Irene	40	2049	449.123	67.368	381.754	0	0	11.228	370.526	0
Inventaris welzijnsaccommodatie	15	2023	46.000	21.467	24.533	0	0	3.067	21.467	0
Investeringskosten agv plaatsen containers	10	2026	442.095	0	442.095	43.317	17.684	0	503.096	0
Invoering basisregistratie (IM/BA)	5	2017	191.656	114.994	76.663	0	0	38.331	38.331	0
J.H.Snijders uitbreiding OLP meubilair 2 groepen	20	2027	30.427	12.171	18.256	0	0	1.521	16.735	0
J.H.Snijdersschool beheer schoolgebouw	52	2043	20.658	9.262	11.396	0	0	407	10.989	0
Lange Kleiweg vervanging kunstgrasveld (bovenlaag)	15	2016	144.509	134.875	9.634	0	0	9.634	0	0
Lange Kleiweg vervanging kunstgrasveld (onderlaag)	30	2031	199.590	92.392	107.198	0	0	6.700	100.499	0
Lichte toplaagrenovatie veld 110 2015	12	2030	0	0	0	0	0	0	0	0
Marimbahal bestrijding legionellabacterie	20	2021	73.770	51.630	22.140	0	0	3.690	18.450	0
Midoffice	4	2019	278.855	0	278.855	0	0	69.714	209.141	0
Migratiekosten Oracle 2013	5	2019	5.857	1.171	4.685	0	0	1.171	3.514	0
Ondergrondse inzameling (buitenbak) 2013	10	2024	396.578	39.658	356.920	0	0	39.658	317.262	0
Ontwikkeling/invoering klantencontactcentrum (KCC)	20	2038	257.159	0	257.159	0	10.286	0	267.446	0
P.Mauritssch.uitbr.meub./onderwijsleerpak.Gr.8/9	20	2021	25.053	17.928	7.125	0	0	1.188	5.938	0
P.Mauritsschool uitbreiding meubilair rvm 2de fase	20	2023	2.546	1.527	1.018	0	0	127	891	0
Pannacourt en trimfit sportpark Irene	20	2028	17.255	6.039	11.216	0	0	863	10.353	0
Petrusschool uitbr.onderwijsleerpak./meub. Gr. 20	20	2018	9.849	8.379	1.470	0	0	490	980	0
Petrusschool uitbr.onderwijsleerpak./meub.Gr.21-23	20	2018	15.401	13.121	2.280	0	0	760	1.520	0
Playground sportpark Irene	10	2018	55.290	38.703	16.587	0	0	5.529	11.058	0
Prev.bestr.legionella in door gem.beheerde gebouw.	20	2021	118.082	79.197	38.885	0	0	6.481	32.404	0
Prev.bestr.legionella in niet gem.beheerde geb.	20	2021	53.876	36.866	17.010	0	0	2.835	14.175	0
Rehobothschool 1e inrichting meub./meub.1 groep	20	2020	10.437	7.837	2.600	0	0	520	2.080	0
Rehobothschool 1e inrichting meubilair 1 IOBK gr.	20	2020	15.429	11.579	3.850	0	0	770	3.080	0
Rehobothschool aanvullende inventaris	35	2019	17.912	16.552	1.360	0	0	340	1.020	0
Rehobothschool meubilair	44	2016	23.151	22.951	200	0	0	200	0	0
Renovatie toplaag veld 111 Sportpark Irene + ballenvangers 2015	10	2027	0	0	0	0	0	0	0	0
Schaapweg aanleg van een kunstgrasvelden	30	2017	126.467	121.187	5.280	0	0	2.640	2.640	0
Schaapweg herindeling middenterrein	40	2024	496.710	384.840	111.870	0	0	12.430	99.440	0
Schaapweg kunstwerk	40	2024	6.793	5.196	1.597	0	0	177	1.419	0
Schaapweg renovatie grassportvelden (2000)	15	2016	1.216	1.135	81	0	0	81	0	0
Schouwburg aanschaf trapleuningen	30	2022	12.184	9.384	2.800	0	0	400	2.400	0
Shalomsschool Godfried Bomansstraat 2 inrichting	35	2021	12.316	10.321	1.995	0	0	333	1.663	0
Smartdocuments-koppelvlakken met backoffice	5	2020	35.470	0	35.470	0	0	7.094	28.376	0
Sportpark Hoekpolder aanleg onderlaagkunstgrasveld 2007	15	2022	30.000	16.000	14.000	0	0	2.000	12.000	0
Sportpark Hoekpolder aanleg onderlaagkunstgrasveld 2008	15	2023	188.593	88.010	100.583	0	0	12.573	88.010	0
Steenvoorde uitbr.meub.en onderw.leerpakket Gr.14	20	2018	9.747	8.277	1.470	0	0	490	980	0
Steenvoorde uitbr.meub.en onderw.leerpakket Gr.15	20	2020	5.899	4.449	1.450	0	0	290	1.160	0
Steenvoorde uitbr.meub.en onderwijsleerpak.2e fase	20	2020	2.281	1.731	550	0	0	110	440	0
Steenvoorde uitbr.meubilair en onderwijsleerpakket	20	2016	13.351	12.681	670	0	0	670	0	0
Terreinafstering renoveren/vervangen Sportpark Hoekpolder 2016	25	2042	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplaagrenovatie kunstgrasveld en hekwerk 108A Refleks sportpak Irene	12	2025	110.936	18.489	92.446	0	0	9.245	83.202	0
Toplaagrenovatie kunstgrasveld en hekwerk 108B Refleks sportpak Irene	12	2025	180.194	30.032	150.162	0	0	15.016	135.145	0
Toplaagrenovatie softbalveld	12	2027	51.664	0	51.664	0	0	4.305	47.359	0
Toplaagrenovatie veld 303	12	2020	35.000	20.417	14.583	0	0	2.917	11.667	0
Tribune de Schilp	25	2032	57.822	18.503	39.319	0	0	2.313	37.006	0
Uitbreiding 1e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair basisschool Kronenburgh	10	2026	0	0	0	56.236	0	0	56.236	0
Uitbreiding backup-capaciteit	5	2018	58.226	23.291	34.936	0	0	11.645	23.291	0
Vastgoedregistratie	5	2019	52.022	10.404	41.617	0	0	10.404	31.213	0
Veldafscheiding sportpark Irene	10	2023	33.601	6.720	26.881	0	0	3.360	23.521	0
Verv./uitbr.netwerkkomp.en netwerksoftware 2014	5	2019	44.289	8.858	35.431	0	0	8.858	26.573	0
Vervangen elektrische scoreborden	5	2016	23.130	18.504	4.626	0	0	4.626	0	0
Vervanging en uitbreiding netwerksoftware 2011	4	2016	59.138	44.353	14.784	0	0	14.784	0	0
Vervanging en uitbreiding netwerksoftware en -componenten 2016	5	2021	0	0	0	71.505	0	0	71.505	0
Vervanging luchtfoto's 2014	4	2018	8.835	2.209	6.626	0	0	2.209	4.418	0
Vervanging luchtfoto's 2015	4	2019	11.885	0	11.885	0	0	2.971	8.914	0
Vervanging luchtfoto's 2016	4	2020	0	0	0	38.033	0	0	38.033	0
Vervanging Mid-office Publieke Dienstverlening 2016	5	2022	0	0	0	15.095	0	0	15.095	0
Vervanging sanitair/bergingunits (Molenhof)	25	2028	406.815	191.821	214.994	0	0	16.538	198.456	0
Vervanging software belastingen / WOZ	5	2022	92.731	0	92.731	88.715	3.709	0	185.155	0
Vervanging softwarelicenties	5	2019	111.214	22.243	88.971	0	0	22.243	66.728	0
Vervanging stoelen vergadercentrum	10	2019	39.996	23.998	15.998	0	0	4.000	11.999	0

Staat van activa											
Naam activum	Afschr. termijn	Laatste jaar afschrijving	Oorspr. Aanschaf	Afschr./ Afloss. t/m 2015	BW 1/1/2016	Vermeerd. 2016	Rentebij 2016	Vermind./ afloss 2016	Afschrijving 2016	BW 31/12/2016	
Vervanging toplaag kunstgrashockeyvelden 701 en 702 sportpark Elsenburg	12	2026	508.621	42.385	466.236			0	42.385	423.851	
Vervanging van afvalbakken	5	2019	38.046	7.609	30.436			0	7.609	22.827	
Vervanging vergadertafels	10	2019	25.004	15.002	10.002			0	2.500	7.501	
Vredenburg cunet en drainage veld 401	25	2020	122.163	97.663	24.500			0	4.900	19.600	
W.Brederodeschool onderwijsleerplan en inventaris	20	2016	134.807	128.077	6.730			0	6.730	0	
Woonwagens de Strijp	25	2041	651.374	25.092	626.283		0	25.051	0	651.334	
Totaal 1 MVA economisch nut A129 Overig			9.691.364	3.424.205	6.267.159	536.453	59.731		0	850.869	6.012.474
Aanbrengen beschoeiing/oevers Elsenburgerb./Wilh.p	20	2023	89.721	53.833	35.888			0	4.486	31.402	
Aanleg extra parkeergelegenheid Leeuwendaal	20	2030	45.947	11.487	34.460			0	2.297	32.163	
Aanleg fietspad Zuidflank	20	2029	85.076	25.523	59.553			0	4.254	55.299	
Aanleg rotonde Schaapweg/Bekkersln/Churchillln	20	2022	87.803	62.718	25.085			0	3.584	21.502	
Aanleg rotonde Schilp	20	2025	578.586	359.501	219.084			0	21.908	197.176	
Aanleggen damwand	50	2065	2.069	0	2.069			0	41	2.027	
Aanpak overlast bomen in straten	20	2032	74.910	11.237	63.674			0	3.746	59.928	
Aanpassingen aan de verkeerssituatie aan de Visseringlaan en Lange kleiweg	20	2031	100.000	20.000	80.000			0	5.000	75.000	
Aansluiten Strijp 't Park	20	2027	49.990	19.996	29.994			0	2.500	27.495	
BOR-FONDS Aansluiting Pr. Beatrixlaan met A4	20	2031	116.632	23.326	93.305			0	5.832	87.474	
BOR-FONDS fietsoversteek L.Kleiweg op viaduct A4	20	2031	52.826	10.565	42.261			0	2.641	39.619	
BOR-FONDS fietspad Burg.Elsenlaan en kruispunten	20	2031	64.278	12.856	51.422			0	3.214	48.209	
BOR-FONDS fietsstroken Diepenhorstlaan	20	2031	17.711	3.542	14.169			0	886	13.283	
BOR-FONDS Haagweg	20	2031	62.845	15.083	47.762			0	2.985	44.777	
BOR-FONDS Krsp Polak/A4/Diepenhorstlaan	20	2031	811.158	162.232	648.926			0	40.558	608.368	
BOR-FONDS Krsp Volmer-/Vissering-/Veraartlaan	20	2031	395.560	79.112	316.448			0	19.778	296.670	
BOR-FONDS kruisp.Volmer/Landel,fietsstr.Vissering	20	2031	136.435	27.287	109.148			0	6.822	102.326	
BOR-FONDS proj.verb.leefbaarheid Haagweg 1e fase	20	2036	136.964	0	136.964	771.491	5.479	524.998	0	388.936	
BOR-FONDS station Rijswijk OV knooppunt Eisenh.pl.	20	2031	188.793	37.759	151.034			0	9.440	141.595	
BOR-FONDS verbreding Prinses Beatrixlaan	20	2036	2.581.970	0	2.581.970	157.476	103.279	1.686.081	0	1.156.643	
BOR-FONDS Volmerln reconstruct.Polakw.-Visseringln	20	2031	148.198	29.640	118.559			0	7.410	111.149	
Fietspad langs de N4	40	2034	627.051	332.520	294.531			0	15.502	279.030	
Fietspad 't Haantje	20	2036	202.489	0	202.489	4.912	8.100	23.037	0	192.463	
Fietspad van Vredenburgweg	20	2022	75.213	48.888	26.324			0	3.761	22.564	
Fietspaden in asfalt 2015	15	2030	10.350	0	10.350			0	690	9.660	
Fietspaden in asfalt 2016	50	2067	0	0	0			0	0	0	
Fietspaden in asfalt Rembrandtkade deel 2	50	2046	0	0	0	184		0	0	184	
Fietspaden in asfalt Steenlaan	50	2046	0	0	0			0	0	0	
Fietsroute Romeinse route (investeringsimpuls fiets)	50	2067	0	0	0			0	0	0	
Fietsstraat Delftweg	50	2067	0	0	0	50.086		0	48.000	0	
Fietsverbinding Jaagpad-Huis te Hoomkade	20	2036	2.503	0	2.503	1.216.169	100	440.000	0	778.772	
Fietsverbinding Julialaan/te	20	2019	64.651	51.707	12.944			0	3.236	9.708	
Frans Halskade herontwikkeling	20	2029	124.399	37.320	87.079			0	6.220	80.859	
Gedeeltelijke herinrichting Huis te Landelaan	20	2026	164.949	83.299	81.649			0	7.423	74.227	
Gedeeltelijke renovatie Steenplaatsbrug	50	2063	68.952	4.056	64.896			0	1.352	63.544	
Gedeeltelijke renovatie Steenplaatsbrug 2	50	2063	530.243	76.772	453.471			0	9.447	444.023	
Herinrichten woonwagenterrein Lange Kleiweg	25	2037	85.223	10.227	74.996			0	3.409	71.587	
Herinrichting 30 km/u - Huis te lande	20	2033	68.350	6.835	61.515			0	3.417	58.097	
Herinrichting 30 km/u - Presidentenbuurt	20	2031	29.152	5.830	23.322			0	1.458	21.864	
Herinrichting 30 km/u - Rembrandtkwartier	20	2030	23.537	5.884	17.652			0	1.177	16.476	
Herinrichting 30 km/u - Stationskwartier	20	2036	107.864	0	107.864	0	4.315	72.030	0	40.148	
Herinrichting Artiestenbuurt	20	2023	128.027	85.239	42.788			0	5.348	37.439	
Herinrichting Bomenbuurt	20	2019	445.096	355.256	89.840			0	22.460	67.380	
Herinrichting buitenruimte Titus Boschflats	20	2032	268.286	40.253	228.033			0	13.414	214.619	
Herinrichting Delftweg 1998	20	2018	678.225	576.963	101.262			0	33.754	67.508	
Herinrichting Hendrik Ravesteijnplein	20	2021	443.196	303.167	140.029			0	23.338	116.691	
Herinrichting Jan Thijssenweg	20	2019	289.829	241.224	48.605			0	12.151	36.454	
Herinrichting Kleurenbuurt	20	2023	107.123	75.664	31.459			0	3.932	27.527	
Herinrichting Ministersbuurt	20	2020	304.158	245.580	58.578			0	11.716	46.863	
Herinrichting Oud Rijswijk	20	2024	1.372.610	982.953	389.657			0	43.295	346.362	
Herinrichting Tollensplein	20	2019	117.961	94.561	23.400			0	5.850	17.550	
Herinrichting winkelcentrum Irenelaan/Margrietsingel	20	2031	516.902	103.380	413.522			0	25.845	387.676	
Herontwikkeling Rijswijkse Bos (exclusief ISV)	20	2031	135.641	27.128	108.513			0	6.782	101.731	
Herstel (duiker)bruggen 2004	20	2025	58.296	29.148	29.148			0	2.915	26.233	
Herstel (duiker)bruggen 2005	20	2025	44.938	22.469	22.469			0	2.247	20.222	
Herstel (duiker)bruggen 2006	20	2026	42.179	18.980	23.198			0	2.109	21.089	
Herstel (duiker)bruggen 2007	20	2028	81.616	28.566	53.050			0	4.081	48.970	
Herstel (duiker)bruggen 2011	20	2031	100.038	20.008	80.030			0	5.002	75.028	
Herstel (duiker)bruggen 2012	20	2032	62.884	9.433	53.451			0	3.144	50.307	
Herstel (duiker)bruggen 2014	20	2034	86.137	4.307	81.830			0	4.307	77.523	
Herstel asfaltpaden in parken en plantsoenen 2006	20	2026	34.639	15.588	19.051			0	1.732	17.320	
Herstel asfaltpaden in parken en plantsoenen 2007	20	2027	34.409	13.764	20.646			0	1.720	18.925	
Herstel asfaltpaden in parken en plantsoenen 2009	20	2029	8.269	2.481	5.788			0	413	5.375	
Herstel asfaltpaden in parken en plantsoenen 2010	20	2030	14.069	3.517	10.552			0	703	9.848	
Herstel asfaltpaden in parken en plantsoenen 2011	20	2031	21.739	4.348	17.391			0	1.087	16.304	
Herstel asfaltpaden in parken en plantsoenen 2012	20	2032	23.585	3.538	20.048			0	1.179	18.868	
Herstel asfaltwegen 2006	15	2022	728.219	388.384	339.836			0	48.548	291.288	
Herstel asfaltwegen 2007	15	2023	395.953	184.778	211.175			0	26.397	184.778	
Herstel asfaltwegen 2008	15	2024	290.443	116.177	174.266			0	19.363	154.903	
Herstel asfaltwegen 2009	20	2029	438.374	131.512	306.862			0	21.919	284.943	
Herstel asfaltwegen 2010	15	2025	615.887	205.296	410.591			0	41.059	369.532	
Herstel asfaltwegen 2011	15	2026	752.532	200.675	551.857			0	50.169	501.688	
Herstel asfaltwegen 2012	15	2027	287.845	57.569	230.276			0	19.190	211.087	
Herstel asfaltwegen 2013	20	2033	642.589	64.259	578.331			0	32.129	546.201	
Herstel asfaltwegen 2013 (beperken kapitaalvernietiging)	15	2029	439.428	29.295	410.132			0	29.295	380.837	
Herstel asfaltwegen 2014	20	2034	495.403	24.770	470.633			0	24.770	445.862	
Herstel asfaltwegen 2015	20	2035	427.024	0	427.024			0	21.351	405.673	
Herstel asfaltwegen 2016	20	2037	0	0	0	640.689		0	125.000	0	
Herstel beschoeiing/oevers Elsenburgerb./Wilh.park	20	2019	19.854	16.094	3.760			0	940	2.820	
Herstel brug Bous de Jongpark	30	2023	91.297	66.977	24.320			0	3.040	21.280	
Herstel brug Burgemeester Elsenlaan	20	2019	57.318	45.878	11.440			0	2.860	8.580	
Herstel groenvoorzieningen	20	2030	40.680	10.170	30.510			0	2.034	28.476	
Herstel kademuuren	40	2054	445.409	11.135	434.274			0	11.135	423.138	
Herstel kademuur Populierlaan	40	2049	717.312	290.515	426.797			0	12.553	414.244	
Herstel Sammersbrug	20	2033	43.359	4.336	39.023			0	2.168	36.855	
Herstel wegen binnen de bebouwde kom (2001)	15	2016	541.003	501.549	39.454			0	39.454	0	
Herstel wegen binnen de bebouwde kom (2002)	15	2017	595.327	515.833	79.494			0	39.747	39.747	
Herstel wegen binnen de bebouwde kom (2003)	15	2019	235.698	172.845	62.852			0	15.713	47.139	
Herstel wegen binnen de bebouwde kom (2004)	15	2020	860.299	573.533	286.766			0	57.353	229.413	
Herstel wegen binnen de bebouwde kom (2005)	15	2021	578.143	358.982	219.161			0	36.527	182.634	
Herstellen (duiker)bruggen 2008	20	2029	1.397	419	978			0	70	908	
Herstellen (duiker)bruggen 2009	20	2029	22.038	6.611	15.426			0	1.102	14.325	

Staat van activa										
	Afschr. termijn	Laatste jaar afschrijving	Oorspr. Aanschaf	Afschr./ Afloss. t/m 2015	BW 1/1/2016	Vermeerd. 2016	Rentebij 2016	Vermind./ afloss 2016	Afschrijving 2016	BW 31/12/2016
Naam activum										
Herstellen (duiker)bruggen 2013	20	2033	83.921	8.392	75.529			0	4.196	71.333
Herstellen (duiker)bruggen 2015	30	2045	62.996	0	62.996			0	2.100	60.896
Herstellen (duiker)bruggen 2016	50	2066	0	0	0	45.700		0	0	45.700
Herstraten van de parkeerplaatsen Prinses Beatrixlaan	20	2030	73.006	18.252	54.755			0	3.650	51.104
Herstructurering bedrijventerrein PPP - Landtong	20	2036	1.788.911	0	1.788.911	14.229	71.556	513.330	0	1.361.367
Incidentele voorzieningen in woonwijken (1996)	20	2016	115.134	109.274	5.860			0	5.860	0
Incidentele voorzieningen in woonwijken (1997)	20	2016	207.781	196.861	10.920			0	10.920	0
Incidentele voorzieningen in woonwijken (1999)	20	2019	292.548	230.918	61.630			0	15.408	46.223
Incidentele voorzieningen in de woonwijken 2005	20	2027	64.415	25.766	38.649			0	3.221	35.428
Infrastruct.maatregelen Geestbrugweg-Cromvlietkade	20	2021	68.316	46.796	21.520			0	3.587	17.934
Inrichting omgeving Martin Campslaan	25	2041	-142.580	0	-142.580	192.200	-5.703	0	0	43.916
Instellen 30 km/uur zones in de wijk Cromvliet	20	2020	62.434	48.750	13.685			0	2.737	10.948
Kennisprogramma waterkader	20	2034	123.038	6.152	116.886			0	6.152	110.734
Landgoederenzone overige gronden en opstallen 2009	20	2029	2.340.000	702.000	1.638.000			0	117.000	1.521.000
Maatregelen als gevolg van parkeerbeleid 1997	20	2016	37.182	35.312	1.870			0	1.870	0
Maatregelen als gevolg van parkeerbeleid 1998	20	2019	34.044	27.244	6.800			0	1.700	5.100
Maatregelen als gevolg van parkeerbeleid 1999	20	2020	143.472	107.464	36.008			0	7.202	28.807
Maatregelen als gevolg van parkeerbeleid 2000	20	2020	20.384	15.156	5.228			0	1.046	4.183
Maatregelen als gevolg van parkeerbeleid 2001	20	2021	34.069	23.848	10.221			0	1.703	8.517
Maatregelen als gevolg van parkeerbeleid 2002	20	2022	10.245	6.659	3.586			0	512	3.073
Masterplan ondertunneling Prinses Beatrixlaan	20	2033	127.719	12.772	114.947			0	6.386	108.561
Nazorg fietsbeleid ISV-3	20	2036	448.790	0	448.790	123.959	17.952	403.343	0	187.357
Nazorg herinrichting openbaar gebied wwc Molenhof	20	2036	22.419	0	22.419	750	897	0	0	24.065
Nutsvoorzieningen hondensportterrein	15	2019	15.310	11.227	4.082			0	1.021	3.062
Ontsluiting Schaapweg / Generaal Spoorlaan	20	2030	271.692	67.923	203.769			0	13.585	190.185
Ontsluitingsweg Stationskwartier	20	2036	-81.923	0	-81.923	507.520	-3.277	0	0	422.319
Ophoging Hoornbrug	40	2056	982.279	0	982.279	61.768	39.291	0	0	1.083.338
Opwaarderen Frans Halskade	20	2037	6.903	0	6.903	147.288	276	185.000	0	-30.533
Opwaarderen Generaal Spoorlaan	20	2037	34.962	0	34.962	198.659	1.398	400.000	0	-164.980
Opwaarderen Karel Doormanlaan	20	2036	0	0	0	39.862		0	0	39.862
Opwaarderen onderhoudsniveau landgoederenzone	20	2035	524.618	0	524.618			0	26.231	498.387
Opwaarderen openbaar gebied winkelcentrum v.Mooklin	20	2031	502.380	100.476	401.904			0	25.119	376.785
Ottoburg herstraten schoolplein	40	2029	23.239	16.379	6.860			0	490	6.370
Oversteekbaarheid Huis te Landelaan (ged)	20	2022	98.327	63.910	34.417			0	4.917	29.501
Parkeerterrein sportcentrum en sportpark Irene	25	2034	565.257	135.662	429.596			0	22.610	406.985
Plantsoenen herstel asfaltpaden (1996)	20	2016	21.304	20.244	1.060			0	1.060	0
Plantsoenen herstel asfaltpaden (1997)	20	2016	15.069	14.319	750			0	750	0
Plantsoenen herstel asfaltpaden (1998)	20	2018	47.658	40.518	7.140			0	2.380	4.760
Plantsoenen herstel asfaltpaden (1999)	20	2019	25.644	20.524	5.120			0	1.280	3.840
Plantsoenen herstel asfaltpaden (2000)	20	2020	79.773	60.049	19.724			0	3.945	15.779
Plantsoenen herstel asfaltpaden (2001)	20	2020	34.808	26.108	8.700			0	1.740	6.960
Plantsoenen herstel asfaltpaden (2002)	20	2023	28.039	16.823	11.216			0	1.402	9.814
Plantsoenen herstel asfaltpaden (2003)	20	2023	23.476	14.086	9.390			0	1.174	8.217
Plantsoenen herstel asfaltpaden (2004)	20	2024	19.931	10.962	8.969			0	997	7.972
Plantsoenen herstel asfaltpaden (2005)	20	2026	11.915	5.362	6.553			0	596	5.957
Project S.W. Churchillaan - fietspaden	50	2046	0	0	0	25.135	0	84.000	0	-58.865
Realisatie fietsbrug Rijn-Schiekanaal	50	2066	1.417.076	0	1.417.076	65.444	56.683	162.657	0	1.376.547
Realisatie toegankelijkheid bushaltes	20	2030	139.159	34.790	104.369			0	6.958	97.411
Realisatie toegankelijkheid bushaltes 2011	20	2032	-352.099	-52.815	-299.284			0	-17.605	-281.679
Realisatie toegankelijkheid bushaltes fase 1	20	2030	124.380	31.095	93.285			0	6.219	87.066
Realisatie toegankelijkheid bushaltes fase 2	20	2030	151.870	37.967	113.902			0	7.593	106.309
Realisatie toegankelijkheid bushaltes fase 4	20	2036	328.123	0	328.123	3.495	13.125	186.890	0	157.852
Renovatieromeinse nederzetting Tubasingel	20	2019	28.472	22.792	5.680			0	1.420	4.260
Revitalisering Oud-Rijswijk	20	2033	423.022	386.467	36.555			0	2.031	34.524
Rijswijkse bos aanleg zichtas op de Naald	25	2020	4.538	4.038	500			0	100	400
Rijswijkse bos hondenuitlaatplaats, baggeren enz.	23	2020	33.540	26.190	7.350			0	1.470	5.880
Rijswijkse bos restauratie monumentale brug	30	2031	85.320	39.031	46.288			0	2.893	43.395
Rotonde Huis te Landelaan - Generaal Spoorlaan 2016	50	2066	0	0	0			0	0	0
Steenplaatsbrug	20	2026	8.823	4.456	4.366			0	397	3.970
Tramlijn 15 - Rijswijkse deel	30	2046	3.085.118	0	3.085.118	778.283	123.405	0	0	3.986.806
Tramlijn 17 - verbreding	30	2047	461.829	0	461.829	144.479	18.473	0	0	624.781
Tunnel (Haagweg)	40	2020	545.612	477.712	67.900			0	13.580	54.320
Uitvoering fietsbeleid	20	2033	73.598	7.360	66.239			0	3.680	62.559
Uitvoering fietsbeleid 2011	20	2036	74.360	0	74.360	0	2.974	0	0	77.334
Verkooppunt BP Nederland VOF	20	2017	184.984	166.241	18.743			0	9.372	9.372
Vernieuwen beschoeiingen vaarten 2006	20	2027	81.266	32.118	49.147			0	4.096	45.052
Vernieuwen beschoeiingen vaarten 2007	20	2029	286.906	86.072	200.834			0	14.345	186.489
Vernieuwen beschoeiingen vaarten 2008	20	2029	43.007	12.902	30.105			0	2.150	27.954
Vernieuwen beschoeiingen vaarten 2009	20	2030	247.579	61.895	185.684			0	12.379	173.305
Vernieuwen voetbrug over de Noordhoornsewetering	40	2024	11.324	8.695	2.630			0	292	2.337
Vernieuwing beschoeiingen vaarten (1997)	20	2016	88.487	84.067	4.420			0	4.420	0
Vernieuwing beschoeiingen vaarten (1998)	20	2018	98.592	83.802	14.790			0	4.930	9.860
Vernieuwing beschoeiingen vaarten (1999)	20	2020	3.817	2.870	947			0	189	758
Vernieuwing beschoeiingen vaarten (2000)	20	2020	107.554	80.656	26.898			0	5.380	21.518
Vernieuwing beschoeiingen vaarten (2001)	20	2022	93.236	61.497	31.739			0	4.534	27.204
Vernieuwing beschoeiingen vaarten (2002)	20	2022	82.186	52.952	29.234			0	4.176	25.058
Vernieuwing beschoeiingen vaarten (2003)	20	2023	73.785	44.271	29.514			0	3.689	25.825
Vernieuwing beschoeiingen vaarten (2004)	20	2024	86.065	47.336	38.728			0	4.303	34.425
Vernieuwing beschoeiingen vaarten (2005)	20	2026	84.363	38.168	46.195			0	4.200	41.995
Vervangen beschoeiingen 2010	20	2030	46.653	11.663	34.990			0	2.333	32.657
Vervangen beschoeiingen 2011	20	2031	159.522	31.904	127.617			0	7.976	119.641
Vervangen beschoeiingen 2012	20	2032	440.751	66.113	374.638			0	22.038	352.601
Vervangen beschoeiingen 2013	20	2033	269.248	26.925	242.323			0	13.462	228.861
Vervangen beschoeiingen 2015	20	2035	298.906	0	298.906			0	14.945	283.961
Vervangen beschoeiingen 2016	20	2036	0	0	0	264.598		0	0	264.598
Vervanging bewegwijzering ANWB	20	2019	66.651	53.331	13.320			0	3.330	9.990
Vervanging bomen 2010	20	2030	50.000	12.500	37.500			0	2.500	35.000
Vervanging bomen 2011	20	2031	56.764	11.353	45.412			0	2.838	42.573
Vervanging bomen 2012	20	2032	55.377	8.307	47.071			0	2.769	44.302
Vervanging bomen 2013	20	2033	100.489	10.049	90.440			0	5.024	85.416
Vervanging bomen 2014	20	2034	91.903	4.595	87.308			0	4.595	82.713
Vervanging pontje (Keereweer)	10	2017	67.239	53.791	13.448			0	6.724	6.724
Vervanging waterleiding park Overvoorde	20	2034	249.993	12.500	237.493			0	12.500	224.993
Voorbereiding reconstructie Jan Thijssenweg	20	2018	38.792	37.682	1.110			0	370	740
Wijkontwikkelingspl.asfaltdrempels Adm.Helfrichsgl	20	2022	94.043	60.432	33.611			0	4.802	28.809
Wijkontwikkelingspl.herinr.parkz.Steenvoorde zuid	20	2028	30.329	10.615	19.714			0	1.516	18.198
Wijkontwikkelingspl.omgev.Bogaardflat/Brederodefl.	20	2025	106.427	59.280	47.147			0	4.715	42.432
Wijkontwikkelingspl.oversteekbaarheid H.te Landel.	20	2022	34.651	22.359	12.293			0	1.756	10.537
Wijkontwikkelingspl.verbetereen woonomg.Te Werve	20	2025	191.166	94.791	96.375			0	9.637	86.737

Staat van activa										
	Afschr. termijn	Laatste jaar afschrijving	Oorspr. Aanschaf	Afschr./ Afloss. t/m 2015	BW 1/1/2016	Vermeerd. 2016	Rentebij 2016	Vermind./ afloss 2016	Afschrijving 2016	BW 31/12/2016
Naam activum										
Wijkontwikkelingsplan herinrichten planetenflats	20	2026	310.465	139.709	170.756			0	15.523	155.232
Wijkontwikkelingsplannen herinrichting Muziekbuilt	20	2026	9.275	4.174	5.102			0	464	4.638
Wilhelminapark aanbrengen beschoeiingen	20	2024	109.069	59.988	49.080			0	5.453	43.627
Wilhelminapark Elsenburgerbos herstel oevervoorz.	20	2026	80.227	36.298	43.929			0	3.994	39.935
Winkelcentrum Huis te Landelaan	20	2023	195.271	119.880	75.391			0	9.424	65.967
WOP afstemming wegprofiel Mgr.Bekkerslaan	20	2026	758.804	340.965	417.838			0	37.985	379.853
WOP verbeteren binnensterrein Terracottastraat	20	2026	134.973	64.626	70.347			0	6.395	63.952
Zwethzone - Algemeen	20	2036	-21.967	12.363	-34.331	924	-1.373	0	0	-34.780
Zwethzone - Brug de Dulder inclusief oeverstrook	20	2031	163.237	32.647	130.589			0	8.162	122.428
Zwethzone - Ecozone	20	2031	355.013	71.003	284.011			0	17.751	266.260
Zwethzone - Sion	20	2031	-55.924	-11.185	-44.739			0	-2.796	-41.943
Zwethzone 2007	20	2029	308.670	92.601	216.069			0	15.433	200.635
Zwethzone 2008	20	2029	290.978	87.293	203.684			0	14.549	189.136
Zwethzone 2009	20	2029	250.000	75.000	175.000			0	12.500	162.500
Totaal 2 MVA maatschappelijk nut A124 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken			46.006.869	14.756.507	31.250.363	5.455.299	456.949	4.854.367	1.682.286	30.625.957
Camera's milieuzone Rijswijk	6	2019	155.427	66.518	88.909			0	22.227	66.682
Diverse gebouwen brandveiligheidsvoorzieningen	25	2021	29.768	22.568	7.200			0	1.200	6.000
Herstel/vervanging bij storingen openb.verl.2014	20	2035	174.000	0	174.000			0	8.700	165.300
Plaatsing van brandkranen	15	2022	30.436	16.233	14.204			0	2.029	12.174
Uitbreid.communicationenetwerk verkeersregelininstall.	30	2032	163.720	70.945	92.775			0	5.457	87.317
Uitwerkingsplan verkeersregelininstallaties	15	2028	91.685	12.225	79.460			0	6.112	73.348
Verbeteren openbare verlichting	20	2029	13.045	3.914	9.132			0	652	8.479
Verbeteren openbare verlichting 2010	20	2030	38.824	9.706	29.118			0	1.941	27.177
Verbeteren openbare verlichting 2011	20	2031	60.304	12.061	48.243			0	3.015	45.228
Verbeteren openbare verlichting 2012	20	2035	308.749	0	308.749			0	15.437	293.312
Verlichtingsarmaturen 1e verdieping gemeentewerf	20	2031	33.085	7.940	25.145			0	1.572	23.573
Vernieuwen openbare verlichting 2013	20	2033	241.598	24.160	217.438			0	12.080	205.358
Vernieuwen openbare verlichting 2014	20	2036	367.237	0	367.237	233.327	14.689	0	0	615.253
Verrekening aandeel kst.Rijswijk VRI's tramlijn 17	30	2031	563.777	263.096	300.681			0	18.793	281.888
Verv.armaturen verbetering openb.verlichting 2000	15	2016	123.688	114.989	8.699			0	8.699	0
Verv.armaturen verbetering openb.verlichting 2001	15	2017	181.512	155.659	25.852			0	12.926	12.926
Verv.armaturen verbetering openb.verlichting 2003	15	2019	40.954	30.033	10.921			0	2.730	8.190
Verv.armaturen verbetering openb.verlichting 2004	15	2021	78.031	46.819	31.212			0	5.202	26.010
Verv.armaturen verbetering openb.verlichting 2005	15	2021	93.859	56.316	37.544			0	6.257	31.286
Verv.kabelnet verbetering openb.verlichting 1993	40	2032	45.247	26.037	19.210			0	1.130	18.080
Verv.kabelnet verbetering openb.verlichting 1994	40	2034	70.763	37.133	33.630			0	1.770	31.860
Verv.kabelnet verbetering openb.verlichting 1995	40	2035	66.350	34.126	32.224			0	1.611	30.612
Verv.kabelnet verbetering openb.verlichting 1996	40	2035	136.088	68.288	67.800			0	3.390	64.410
Verv.kabelnet verbetering openb.verlichting 1997	40	2036	42.586	20.350	22.236			0	1.059	21.177
Verv.kabelnet verbetering openb.verlichting 1998	40	2039	95.007	37.887	57.120			0	2.380	54.740
Verv.kabelnet verbetering openb.verlichting 1999	40	2041	59.301	19.767	39.534			0	1.521	38.013
Verv.kabelnet verbetering openb.verlichting 2000	40	2041	58.826	20.194	38.631			0	1.486	37.145
Verv.kabelnet verbetering openb.verlichting 2001	40	2044	20.619	5.671	14.948			0	515	14.433
Verv.kabelnet verbetering openb.verlichting 2003	40	2046	38.949	8.763	30.185			0	974	29.211
Verv.kabelnet verbetering openb.verlichting 2004	40	2044	34.866	9.589	25.277			0	872	24.406
Verv.kabelnet verbetering openb.verlichting 2005	40	2046	55.673	12.526	43.147			0	1.392	41.755
Verv.masten verbetering openb.verlichting 1993	25	2018	39.910	35.140	4.770			0	1.590	3.180
Verv.masten verbetering openb.verlichting 1994	25	2020	54.583	43.683	10.900			0	2.180	8.720
Verv.masten verbetering openb.verlichting 1995	25	2021	61.974	47.154	14.820			0	2.470	12.350
Verv.masten verbetering openb.verlichting 1996	25	2025	24.651	14.751	9.900			0	990	8.910
Verv.masten verbetering openb.verlichting 1997	25	2025	36.490	21.924	14.567			0	1.457	13.110
Verv.masten verbetering openb.verlichting 1998	25	2025	112.108	66.546	45.562			0	4.556	41.006
Verv.masten verbetering openb.verlichting 1999	25	2025	236.795	142.095	94.700			0	9.470	85.230
Verv.masten verbetering openb.verlichting 2000	25	2026	96.885	52.906	43.979			0	3.998	39.981
Verv.masten verbetering openb.verlichting 2001	25	2026	158.823	82.641	76.182			0	6.926	69.257
Verv.masten verbetering openb.verlichting 2003	25	2029	73.707	32.431	41.276			0	2.948	38.327
Verv.masten verbetering openb.verlichting 2004	25	2031	65.527	23.590	41.937			0	2.621	39.316
Verv.masten verbetering openb.verlichting 2005	25	2031	69.261	24.934	44.327			0	2.770	41.556
Verv.verkeersl.Lindeln/Rembrandtkd./J.v.Polanenstr.	30	2030	82.676	41.276	41.400			0	2.760	38.640
Verv.verkeerslicht.S.W.Churchillaan/van Mooklaan	30	2025	152.070	101.570	50.500			0	5.050	45.450
Verv.VRI Lindeln/Israelsin en VRI Acacialn/Haagweg	15	2017	331.176	287.019	44.157			0	22.078	22.078
Vervangen brandkranen 2012	20	2032	20.917	3.137	17.779			0	1.046	16.733
Vervangen brandkranen 2013	20	2033	18.389	1.839	16.550			0	919	15.631
Vervangen brandkranen 2014	20	2034	15.850	793	15.058			0	793	14.265
Vervangen Brandkranen 2015	20	2035	6.743	0	6.743			0	337	6.406
Vervangen Brandkranen 2016	20	2036	0	0	0			0	0	0
Vervangen cv-ketel, luchtverhitters en luchtbehandelingskast gemeentewerf	20	2033	161.691	16.169	145.522			0	8.085	137.438
Vervangen VRI Geestbrugweg-Cromvlietkade	15	2017	135.616	119.908	15.707			0	7.854	7.854
Vervangen/plaatsen van brandkranen	20	2030	232.619	58.759	173.860			0	11.591	162.269
Vervanging armaturen 2006	15	2021	22.659	13.595	9.064			0	1.511	7.553
Vervanging armaturen 2007	15	2023	107.646	50.235	57.411			0	7.176	50.235
Vervanging armaturen 2008	15	2023	42.234	19.709	22.525			0	2.816	19.709
Vervanging armaturen 2009	15	2024	29.970	11.988	17.982			0	1.998	15.984
Vervanging armaturen 2010	15	2025	18.389	6.130	12.259			0	1.226	11.033
Vervanging armaturen 2011	15	2026	49.837	13.290	36.547			0	3.322	33.224
Vervanging armaturen 2012	15	2027	120.127	24.025	96.102			0	8.008	88.093
Vervanging armaturen 2013	15	2028	159.237	21.232	138.006			0	10.616	127.390
Vervanging armaturen 2014	15	2029	49.441	3.296	46.145			0	3.296	42.849
Vervanging armaturen 2015	15	2030	225.000	0	225.000			0	15.000	210.000
Vervanging armaturen 2016	20	2036	0	0	0	18.830		0	0	18.830
Vervanging kabelnet openb. verlichting 2006	40	2046	62.478	14.058	48.420			0	1.562	46.859
Vervanging kabelnet openbare verlichting 2007	40	2047	126.251	25.250	101.001			0	3.156	97.845
Vervanging kabelnet openbare verlichting 2008	40	2048	30.516	5.340	25.176			0	763	24.413
Vervanging kabelnet openbare verlichting 2009	40	2049	40.312	6.047	34.265			0	1.008	33.257
Vervanging kabelnet openbare verlichting 2010	40	2050	45.000	5.625	39.375			0	1.125	38.250
Vervanging kabelnet openbare verlichting 2011	40	2051	35.783	3.578	32.204			0	895	31.310
Vervanging kabelnet openbare verlichting 2012	40	2052	40.923	3.069	37.854			0	1.023	36.831
Vervanging kabelnet openbare verlichting 2013	40	2053	204.718	10.236	194.482			0	5.118	189.364
Vervanging kabelnet openbare verlichting 2014	40	2054	90.971	2.274	88.697			0	2.274	86.423
Vervanging kabelnet openbare verlichting 2015	40	2055	315.000	0	315.000			0	7.875	307.125
Vervanging kabelnet openbare verlichting 2016	40	2057	0	0	0	71.177		0	0	71.177
Vervanging lichtmasten 2006	25	2031	69.561	25.042	44.519			0	2.782	41.737
Vervanging lichtmasten 2007	25	2032	64.797	20.439	44.359			0	2.609	41.749
Vervanging lichtmasten 2008	25	2033	11.185	3.132	8.053			0	447	7.606
Vervanging lichtmasten 2009	25	2034	71.777	17.226	54.550			0	2.871	51.679
Vervanging lichtmasten 2010	25	2035	25.000	5.000	20.000			0	1.000	19.000
Vervanging lichtmasten 2011	25	2036	175.371	28.059	147.311			0	7.015	140.297
Vervanging lichtmasten 2012	25	2037	107.639	12.917	94.722			0	4.306	90.416
Vervanging lichtmasten 2013	25	2038	398.896	31.912	366.984					

Staat van activa										
Naam activum	Afschr. termijn	Laatste jaar afschrijving	Oorspr. Aanschaf	Afschr./ Afloss. t/m 2015	BW 1/1/2016	Vermeerd. 2016	Rentebij 2016	Vermind./ afloss 2016	Afschrijving 2016	BW 31/12/2016
Vervanging lichtmasten 2014	25	2039	292.917	11.717	281.201			0	11.717	269.484
Vervanging lichtmasten 2015	30	2046	672.596	0	672.596			0	0	672.596
Vervanging lichtmasten 2016	20	2037	0	0	0	90.362		0	0	90.362
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2006 (15jr)	15	2021	143.275	84.912	58.363			0	9.727	48.636
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2007(15 jr)	15	2022	21.318	11.370	9.948			0	1.421	8.527
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2008 (15 jaar)	15	2023	155.430	72.534	82.896			0	10.362	72.534
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2008 (25 jaar)	25	2034	182.603	43.825	138.778			0	7.304	131.474
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2009 15 jr.	15	2024	70.637	28.255	42.382			0	4.709	37.673
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2010 (15jr)	15	2025	69.360	23.120	46.240			0	4.624	41.616
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2010 (25jr)	25	2035	265.964	53.193	212.771			0	10.639	202.133
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2011 15 jr.	15	2026	141.309	37.682	103.626			0	9.421	94.206
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2012 (25jr)	25	2037	6.246	750	5.496			0	250	5.247
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2012(15jr)	15	2027	225.660	45.132	180.528			0	15.044	165.484
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2013 (15jr)	15	2028	57.899	7.720	50.179			0	3.860	46.319
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2013 (25jr)	25	2038	83.144	6.652	76.492			0	3.326	73.167
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2014(20jr)	20	2034	94.318	4.716	89.602			0	4.716	84.886
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2014(40jr)	40	2054	148.341	3.709	144.633			0	3.709	140.924
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2015 (20 jr)	20	2035	3.861	0	3.861			0	193	3.668
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2015 (40 jr)	40	2055	142.320	0	142.320			0	3.558	138.762
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2016 (20jr)	20	2036	0	0	0	206.286		0	0	206.286
Vervanging verkeerslichteninstallaties 2016 (40jr)	40	2056	0	0	0	19.881		0	0	19.881
Vervanging verkeersregelininstallaties 2003	15	2021	162.599	106.232	56.367			0	9.394	46.972
Vervanging verkeersregelininstallaties 2004	15	2021	48.928	30.662	18.266			0	3.044	15.222
Vervanging verkeersregelininstallaties 2005 (15 jr)	15	2021	102.314	61.388	40.926			0	6.821	34.105
Vervanging verkeersregelininstallaties 2005 (25 jr)	25	2031	333.082	119.909	213.172			0	13.323	199.849
Totaal 2 MVA maatschappelijk nut A126 Machines, apparaten en installaties			11.867.273	3.567.958	8.299.314	639.862	14.689	0	509.535	8.444.331
Aanleg busnet Adm.Helfrichsingel/Klaaronstraat	20	2024	219.161	120.539	98.622			0	10.958	87.664
Aanleg ged.Julianapark ter weersz.v.Huis te Landel	50	2027	280.095	212.895	67.200			0	5.600	61.600
Aanpassen/maken van speelplekken in de wijk 1997	20	2016	38.616	36.696	1.920			0	1.920	0
Aanpassen/maken van speelplekken in de wijk 2003	10	2016	51.417	46.790	4.627			0	4.627	0
Aanpassing ihkv onderwijsk.vernieuwing J.H. Snijdersschool	20	2029	319.726	95.918	223.808			0	15.986	207.822
Atlascollege invoering VMBO	20	2021	107.547	75.283	32.264			0	5.377	26.887
Busnet Rijswijk	20	2024	36.509	20.080	16.428			0	1.825	14.603
CSR Trompetstraat invoering VMBO	20	2021	11.217	7.852	3.365			0	561	2.804
De Akker aanpass. ihkv onderwijsk. vernieuwing	20	2029	121.163	36.349	84.814			0	6.058	78.756
De Voorde aanpassing ihkv onderwijsk.vernieuwing	20	2028	307.824	107.738	200.086			0	15.391	184.695
Digitaal vergunningensysteem parkeren	5	2022	0	0	0	11.870		0	0	11.870
Diverse investeringen voortvloeiend uit meerjarenonderhoudsplan sportparken 2016	20	2036	0	0	0	23.706		325	0	23.381
Geluidsanering	20	2036	0	0	0			0	0	0
Groenontwikkeling en participatie 2016	20	2037	0	0	0	196.025		0	0	196.025
Hekwerken 2009	10	2019	20.000	12.000	8.000			0	2.000	6.000
Herinrichten optimaliseren plantsoenen 1995	25	2020	107.285	85.885	21.400			0	4.280	17.120
Herinrichten optimaliseren plantsoenen 1996	25	2020	144.701	115.751	28.950			0	5.790	23.160
Herinrichten optimaliseren plantsoenen 1997	25	2021	147.735	112.275	35.460			0	5.910	29.550
Herinrichten optimaliseren plantsoenen 1998	25	2023	152.290	103.570	48.720			0	6.090	42.630
Herinrichten optimaliseren plantsoenen 1999	25	2024	115.403	73.781	41.622			0	4.625	36.997
Herinrichten optimaliseren plantsoenen 2000	25	2025	183.627	107.112	76.515			0	7.651	68.863
Herinrichten optimaliseren plantsoenen 2001	25	2026	193.171	102.266	90.905			0	8.264	82.641
Herinrichten optimaliseren plantsoenen 2002	25	2030	191.405	76.403	115.002			0	7.667	107.335
Herinrichten speelplekken in de wijk 2004	10	2016	45.288	41.212	4.076			0	4.076	0
Herinrichten speelplekken in de wijk 2005	10	2016	50.034	45.030	5.003			0	5.003	0
Herinrichten speelplekken in de wijk 2006	10	2017	54.040	43.232	10.808			0	5.404	5.404
Herinrichten speelplekken in de wijk 2007	10	2018	34.519	24.163	10.356			0	3.452	6.904
Herinrichten speelplekken in de wijk 2008	10	2019	52.741	31.645	21.096			0	5.274	15.822
Herinrichten speelplekken in de wijk 2009	10	2019	71.072	42.643	28.429			0	7.107	21.322
Herinrichten speelplekken in de wijk 2013	10	2023	144.098	28.820	115.278			0	14.410	100.869
Herinrichten speelplekken in de wijk 2014	10	2024	231.884	23.188	208.696			0	23.188	185.507
Herinrichting speelterrein Hendersonstraat	10	2018	80.979	56.685	24.294			0	8.098	16.196
Herstellen slingermuur in park Cromvliet	20	2027	39.472	15.789	23.683			0	1.974	21.710
Hondenbazebeleid	10	2018	57.567	40.297	17.270			0	5.757	11.513
IMC invoering VMBO	20	2023	107.968	64.781	43.187			0	5.398	37.789
Julianapark aanleg gedeelte wandelpark	50	2025	226.700	181.800	44.900			0	4.490	40.410
Julianapark aanleg park nabij Huize Westhof	40	2027	18.151	13.111	5.040			0	420	4.620
Julianapark herinrichten (nabij Pax)	30	2029	92.034	49.194	42.840			0	3.060	39.780
Julianapark herinrichten landschapspark Vredenb.w	50	2044	224.916	94.963	129.953			0	4.481	125.472
Kwaliteitsimpuls Plaspoelpolder 2016	20	2037	0	0	0	1.200		0	0	1.200
Mariaschool aanpass.onderwijskundige vernieuwing	20	2027	152.487	60.995	91.492			0	7.624	83.868
Meander aanpassing ihkv onderwijsk.vernieuwing	20	2029	150.561	50.187	100.374			0	7.170	93.204
Moderniseren speelattributen	5	2016	18.793	15.035	3.759			0	3.759	0
Ontzuring archief gemeentebestuur 1811-1917	20	2021	34.704	24.289	10.415			0	1.736	8.679
Opriit/Brug aanpass.onderwijskundige vernieuwing	20	2028	74.547	26.091	48.455			0	3.727	44.728
Opwaarderen kleine kansrijke plekken 2015	20	2035	-2.850	0	-2.850			0	-143	-2.708
Opwaarderen kleine kansrijke plekken 2016	20	2037	0	0	0	127.974		6.100	0	121.874
Overlast bomen 2016	20	2037	0	0	0	189.678		0	0	189.678
Parkeerregulering Cromvliet en Oud-Rijswijk	10	2026	223.738	0	223.738	39.228	8.950	0	0	271.915
Petrusbasisschool integratieverbouwing	20	2027	412.219	164.888	247.332			0	20.611	226.721
Petrusschool aanpass.onderwijskundige vernieuwing	20	2027	332.321	132.928	199.393			0	16.616	182.776
Plantsoenen aanpassen groenvoorziening Te Werve 1996	20	2016	178.244	169.284	8.960			0	8.960	0
Plantsoenen aanpassen groenvoorziening Te Werve 1998	25	2023	138.154	92.234	45.920			0	5.740	40.180
Plantsoenen beschoeiing OudeZwethpad/Dwarsmolensl	20	2019	215.992	173.557	42.434			0	10.609	31.826
Plantsoenen opwaarderen onderhoudsniv. Landgoed	20	2025	457.872	227.353	230.519			0	23.052	207.467
Plantsoenen plantsoenen (1994)	25	2019	67.607	56.807	10.800			0	2.700	8.100
Project Verhagen Pr. Irene sportpark	15	2022	124.209	64.377	59.832			0	8.547	51.284
Realisatie Cruiff Court Muziekburt	15	2027	6.943	1.389	5.554			0	463	5.092
Rehobothschool aanpass.onderwijsk.vernieuwing	20	2026	170.520	76.734	93.786			0	8.526	85.260
Renovatie plantsoenen (1992)	25	2016	119.827	115.037	4.790			0	4.790	0
Renovatie plantsoenen (1993)	25	2017	103.660	95.320	8.340			0	4.170	4.170
Renovatie plantsoenen Te Werve	25	2019	129.327	109.984	19.342			0	4.836	14.507
Shalom aanpass. onderwijskundige vernieuwing	20	2028	166.776	58.371	108.404			0	8.339	100.065
Speeltuinvver.Buvelio	25	2025	59.708	36.941	22.767			0	2.277	20.490
Speeltuinvwerk jongerenontmoetingsplekken 2004	10	2016	34.691	31.569	3.122			0	3.122	0
Stal kinderboerderij Drassige driehoek	10	2023	27.236	5.447	21.789			0	2.724	19.065
Steenvoorde aanpass.onderwijskundige vernieuwing	20	2025	186.533	93.266	93.266			0	9.327	83.940
Uitwerking actieplan Geluid 2016	20	2036	0	0	0	3.675		0	0	3.675
Verbeteren trambeïnvloeding tramlijn 17	30	2046	0	0	0	180.986		0	0	180.986
Verbetering doorstroming Prinses Beatrixlaan	20	2027	106.293	42.517	63.776			0	5.315	58.461
Verkeersveiligheid "obstakelvrije fietsroutes"	15	2031	0	0	0	40.488		0	0	40.488
Verkeersveiligheid Laan van Oversteen/Laan Zuidhoorn	15	2031	0	0	0	40.000		0	0	40.000
Verplichte quarantainestal kinderboerderij	10	2023	23.265	4.653	18.612			0	2.326	16.285

Staat van activa										
	Afschr. termijn	Laatste jaar afschrijving	Oorspr. Aanschaf	Afschr/ Afloss. t/m 2015	BW 1/1/2016	Vermeerd. 2016	Rentebij 2016	Vermind./ afloss 2016	Afschrijving 2016	BW 31/12/2016
Naam activum										
Vervanging bomen 2015	30	2045	107.237	0	107.237			0	3.575	103.662
Vervanging bomen 2016	20	2037	0	0	0	20.765		0	0	20.765
Vervanging erfafscheiding Rozenstraat	15	2025	15.070	5.023	10.047			0	1.005	9.042
Vervanging hekwerken 2010	15	2025	12.142	4.047	8.094			0	809	7.285
Vervanging hekwerken 2011	15	2026	18.189	4.850	13.339			0	1.213	12.126
Vervanging hekwerken 2012	15	2027	28.857	5.771	23.085			0	1.924	21.162
Vervanging hekwerken 2013	10	2023	9.145	1.829	7.316			0	915	6.402
Vervanging hekwerken 2014	15	2029	9.877	658	9.218			0	658	8.560
Vervanging hekwerken 2015	15	2030	12.700	0	12.700			0	847	11.853
Vervanging hekwerken 2016	15	2031	0	0	0	4.886		0	0	4.886
Vervanging herinrichten speelplekken in de wijk 2015	10	2025	99.453	0	99.453			0	9.945	89.508
Vervanging herinrichten speelplekken in de wijk 2016	10	2027	0	0	0	210.875		0	0	210.875
Vervanging opstal speeltuin Penninglaan	40	2050	7.700	963	6.738			0	193	6.545
Vervanging speeltoestellen	10	2022	185.705	55.712	129.994			0	18.571	111.423
Voltooiing Hoekpolderpark/ontbindingpachtovereenk.	50	2037	133.577	98.719	34.858			0	1.584	33.273
Voorbereidingskrediet veiligheid gebouwen	20	2025	124.093	62.046	62.046			0	6.205	55.842
W.Brederodeschool aanpass.onderwijsk.vernieuwing	20	2025	156.718	78.359	78.359			0	7.836	70.523
Woonw.centra.Broekm.wg aanl.standplts met berging	20	2016	55.658	52.868	2.790			0	2.790	0
Totaal 2 MVA maatschappelijk nut A129 Overig			8.969.851	4.645.839	4.324.012	1.091.355	8.950	6.425	457.164	4.960.728
N.V. Bank Nederlandsche Gemeenten bonus aandel.	0	0	333.971	0	333.971			0	0	333.971
N.V. Bank voor Nederlandsche Gemeenten aandelen	0	0	80.892	0	80.892			0	0	80.892
N.V. Energiebedr.Rijswijk aandelen Eneco	0	0	302.671	0	302.671			0	0	302.671
N.V. Energiebedrijf Rijswijk aandelen	0	0	1.135.812	0	1.135.812			0	0	1.135.812
N.V. Energiebedrijf Rijswijk agio-reserve	0	0	1.361.341	0	1.361.341			0	0	1.361.341
Totaal 3 FVA A1311 Kapitaalverstrekking aan deelnemingen			3.214.686	0	3.214.686			0	0	3.214.686
R.K. Woningbouwvereniging Rijswijk Wonen voormalig St.Bonifacius	0	0	478.939	229.012	249.926			0	11.114	0
Woningbouwvereniging Rijswijk wonen voormalig Arbeidersbelang	0	0	1.075.438	494.044	581.393			0	24.398	0
Totaal 3 FVA A1321 Leningen aan woningbouwcorporaties			1.554.376	723.057	831.320			0	35.512	0
CW lening OGM Chagall	0	0	939.544	198.685	939.544			0	15.398	0
Fietsenplan	0	0	390.579	368.790	21.789	27.184		0	33.534	0
Krediethypotheke debiteuren WWB	0	0	512.634	136.275	376.359	1.866		0	0	378.225
Onder hypotheclair verstrekte geldleningen ambt	0	0	9.424.484	8.785.887	638.597			0	98.782	0
Starterslening nieuwbouwwoningen RijswijkBuiten	0	0	500.000	0	500.000	100.000		0	0	600.000
Totaal 3 FVA A1331b Overige langlopende leningen			11.767.241	9.489.638	2.476.288	129.051		0	147.713	0
Uitgezette gelden Haaglanden	0	0	3.340.403	605.512	2.734.891	-111.262		0	2.623.629	0
Totaal 3 FVA A1332c Overige uitzettingen met een looptijd >= 1 jaar			3.340.403	605.512	2.734.891	-111.262		0	2.623.629	0
Eindtotaal			229.703.620	75.135.022	154.767.283	16.348.608	1.025.871	10.391.465	7.652.501	154.097.796

Staat van activa totaal

Printcode	Oorspr. Aanschaf	Afschr/ Afloss. t/m 2015	BW 1/1/2016	Vermeerd. 2016	Rentebij 2016	Vermind./afloss 2016	Afschrijving 2016	BW 31/12/2016	Rente 2016	Kapitaallasten 2016
0 IVA economisch nut A112 kosten onderzoek en ontwikkeling	150.000	30.000	120.000			0		30.000	90.000	4.800
0 IVA economisch nut A113 Bijdrage aan activa in eigendom van derden	2.042.316	1.214.240	828.076			0		37.196	790.879	33.123
Totaal 0 Immateriële vaste activa	2.192.316	1.244.240	948.076			0	67.196	880.879	37.923	105.119
1 MVA economisch nut A121 Gronden en terreinen	23.859.245	0	23.859.245	481.404	0	1.134.399	0	23.206.250	311.805	311.805
1 MVA economisch nut A121 Gronden en terreinen in erfpacht	3.043.386	0	3.043.386	2.907.021	0	1.573.419	0	4.376.988	0	0
1 MVA economisch nut A122 Woonruimten	1.669.521	286.582	1.382.939	68.756	52.480	0	14.190	1.489.985	2.838	69.508
1 MVA economisch nut A123 Bedrijfsgebouwen	78.581.571	31.189.452	47.392.119	2.380.980	415.333	0	2.155.423	48.033.008	1.480.352	4.051.108
1 MVA economisch nut A124 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken gedekt uit tarief	15.217.454	948.544	14.268.910	2.153.796	17.740	0	1.353.281	15.087.166	553.017	1.924.037
1 MVA economisch nut A125 Vervoermiddelen	717.643	166.207	551.436	254.934	0	0	92.705	713.664	22.057	114.763
1 MVA economisch nut A126 Machines, apparaten en installaties	8.010.420	4.087.282	3.923.138	360.961	0	16.000	469.853	3.798.246	156.926	626.779
1 MVA economisch nut A129 Overig	9.691.364	3.424.205	6.267.159	536.453	59.731	0	850.869	6.012.474	189.009	1.099.608
Totaal 1 Materiële vaste activa economisch nut	140.790.605	40.102.272	100.688.333	9.144.303	545.283	2.723.818	4.936.321	102.717.781	2.716.003	8.197.607
2 MVA maatschappelijk nut A124 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	46.006.869	14.756.507	31.250.363	5.455.299	456.949	4.854.367	1.682.286	30.625.957	793.066	2.932.301
2 MVA maatschappelijk nut A126 Machines, apparaten en installaties	11.867.273	3.567.958	8.299.314	639.862	14.689	0	509.535	8.444.331	290.379	814.603
2 MVA maatschappelijk nut A129 Overig	8.969.851	4.645.839	4.324.012	1.091.355	8.950	6.425	457.164	4.960.728	164.011	630.124
Totaal 2 Materiële vaste activa maatschappelijk nut	66.843.993	22.970.304	43.873.689	7.186.516	480.588	4.860.792	2.648.984	44.031.017	1.247.456	4.377.028
3 FVA A1311 Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	3.214.686	0	3.214.686		0		0	3.214.686	128.587	128.587
3 FVA A1321 Leningen aan woningbouwcorporaties	1.554.376	723.057	831.320		0	35.512	0	795.807	33.652	33.652
3 FVA A1331b Overige langlopende leningen	11.767.241	9.489.638	2.476.288	129.051	0	147.713	0	2.457.626	76.470	76.470
3 FVA A1332c Overige uitbetalingen met een looptijd >= 1 jaar	3.340.403	605.512	2.734.891	-111.262	0	2.623.629	0	0	54.698	54.698
Totaal 3 Financiële vaste activa	19.876.707	10.818.206	9.257.185	17.789	0	2.806.855	0	6.468.119	293.408	293.408
Eindtotaal	229.703.620	75.135.022	154.767.283	16.348.608	1.025.871	10.391.465	7.652.501	154.097.796	4.294.790	12.973.162

Verzamel en consolidatiestaat	Som van Bedrag x €1.000	Kolomlabels											
		Lasten											
		0 Niet in te delen lasten	11 Loonbetalingen en sociale premies	12 Sociale uitkeringen personeel	21 Werkelijk betaalde rente	22 Toegerekende rente	23 Afschrijvingen	30 Personeel van derden	31 Energie	332 Aankoop gronden	333 Overige aankopen en uitbesteding duurzame goederen	341 Betaalde belastingen	343 Aankopen niet duurzame goederen en diensten
Baten en lasten													
0 Algemeen bestuur													
001 Bestuursorganen		1.150	142										86
002 Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders		549	29										434
003 Burgerzaken		43											456
004 Lasten/baten secretarieleges burgerzaken													47
005 Bestuurlijke samenwerking													63
006 Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(functie)		376						30			3		
Totaal 0 Algemeen bestuur		2.118	171					30			3		1.086
1 Openbare orde en veiligheid													
120 Brandweer en rampenbestrijding		18											44
140 Openbare orde en veiligheid													152
Totaal 1 Openbare orde en veiligheid		18											196
2 Verkeer, vervoer en waterstaat													
210 Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen									8		82	151	2.007
212 Openbaar vervoer									23				49
214 Parkeren								20				41	340
240 Waterkering, afwatering en landaanwinning													134
Totaal 2 Verkeer, vervoer en waterstaat								20	31		82	193	2.530
3 Economische zaken													
310 Handel, ambacht en industrie								5					347
Totaal 3 Economische zaken								5					347
4 Onderwijs													
420 Basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)													41
421 Basisonderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)									25		2.038	32	96
431 Speciaal (voortgezet) onderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)													10
441 Voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)													270
480 Gemeenschappelijke baten/lasten van het onderwijs											62		193
Totaal 4 Onderwijs									25		2.101	32	609
5 Cultuur en recreatie													
510 Openbaar bibliotheekwerk													
530 Sport									57			57	560
531 Groene sportvelden en terreinen									28			29	327
540 Kunst									6				70
541 Musea								4					86
560 Openbaar groen en openluchtrecreatie									3			4	1.580
580 Overige recreatieve voorzieningen		20							-4			2	68
Totaal 5 Cultuur en recreatie		20						4	89			91	2.690
6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening													
610 Bijstandsverlening, inkomensvoorzieningen- en subsidies													11
611 Sociale werkvoorziening								24					240
614 Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid								43					170
621 Vreemdelingen													2
623 Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet								1.159					909
650 Kinderdagopvang													56
661 Maatwerkvoorzieningen Natura materieel Wmo													21
662 Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel Wmo								24					423
670 Algemene voorzieningen Wmo en jeugd									140			63	538
671 Eerstelijnsloket Wmo en jeugd													289
672 PGB Wmo en Jeugd													
682 Individuele voorzieningen Natura Jeugd													853
683 Veiligheid, jeugdreclassering en opvang jeugd													
Totaal 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening								1.250	140			63	3.513
7 Volksgezondheid en milieu													
714 Openbare gezondheidszorg													195
721 Afvalverwijdering en afvalverwerking									-5				5.981
722 Riolering									41				931
723 Milieubeheer											41		959
724 Lijkbezorging													22
Totaal 7 Volksgezondheid en milieu									35		41		8.088

Verzamel en consolidatiestaat	Som van Bedrag x €1.000										Totaal Lasten
	Lasten										
	411 Inkomensoverdrachten aan het Rijk	422 Sociale uitkeringen in geld	423 Sociale verstrekkingen in natura aan personen	424 Inkomensoverdrachten aan de overheid (excl. Rijk)	425 Overige inkomensoverdrachten	426 Overige investeringsbijdragen en overloze kapitaaloverdrachten	60 Reserveringen	61 Kapitaallasten	622 Overige	63 Overige verrekeningen	
Baten en lasten											
0 Algemeen bestuur				14			1.769	14	126		3.301
001 Bestuursorganen								2	2.148		3.162
002 Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders									1.952		2.755
003 Burgerzaken	304										146
004 Lasten/baten secretarieleges burgerzaken	146										247
005 Bestuurlijke samenwerking				119					81		247
006 Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(functie)									233		705
Totaal 0 Algemeen bestuur	450			133			1.769	16	4.539		10.316
1 Openbare orde en veiligheid											
120 Brandweer en rampenbestrijding				3.657				432	182		4.334
140 Openbare orde en veiligheid				45					214		410
Totaal 1 Openbare orde en veiligheid				3.702				432	396		4.744
2 Verkeer, vervoer en waterstaat											
210 Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen				441			171	2.165	2.415		7.442
212 Openbaar vervoer								17	16		105
214 Parkeren								35	442		878
240 Waterkering, afwatering en landaanwinning							216	277	224		851
Totaal 2 Verkeer, vervoer en waterstaat				441			388	2.495	3.097		9.276
3 Economische zaken											
310 Handel, ambacht en industrie						88		58	392		890
Totaal 3 Economische zaken						88		58	392		890
4 Onderwijs											
420 Basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)		243						26			310
421 Basisonderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)				194				1.104	190		3.679
431 Speciaal (voortgezet) onderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)				74				280			363
441 Voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)				106				83			459
480 Gemeenschappelijke baten/lasten van het onderwijs				1.330	29			114	434		2.162
Totaal 4 Onderwijs		243		1.704	29			1.607	625		6.974
5 Cultuur en recreatie											
510 Openbaar bibliotheekwerk				1.440				1	21		1.461
530 Sport				3	2		293	510	3.049		4.531
531 Groene sportvelden en terreinen							-26	602			959
540 Kunst				1.962			16	171	116		2.341
541 Musea				417				53	654		1.214
560 Openbaar groen en openluchtrecreatie				250				687	1.992		4.515
580 Overige recreatieve voorzieningen				35				155	477		752
Totaal 5 Cultuur en recreatie				4.106	2		283	2.179	6.308		15.773
6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening											
610 Bijstandsverlening, inkomensvoorzieningen- en subsidies	20.435			69			-175		2.056		22.396
611 Sociale werkvoorziening					3.030			77	15		3.386
614 Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid	670	1.401			77		31		1.754		4.148
621 Vreemdelingen							-2			374	373
623 Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet				7	13				1.674		3.762
650 Kinderdagopvang				399				57	37		549
661 Maatwerkvoorzieningen Natura materieel Wmo		1.355									1.376
662 Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel Wmo	-31	6.576		92						242	7.326
670 Algemene voorzieningen Wmo en jeugd		580	3.936	74		1.080		458	2.162		9.031
671 Eerstelijnsloket Wmo en jeugd		457	47							324	1.117
672 PGB Wmo en Jeugd		657									657
682 Individuele voorzieningen Natura Jeugd		4.472	2.923								8.249
683 Veiligheid, jeugdreclassering en opvang jeugd			1.094								1.094
Totaal 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	-31	21.105	15.497	8.475	3.287		934	592	7.698	940	63.463
7 Volksgezondheid en milieu											
714 Openbare gezondheidszorg				268				12			474
721 Afvalverwijdering en afvalverwerking						9		75	1.542		7.601
722 Riolering								1.906	970		3.848
723 Milieubeheer							60	26	601	10	1.696
724 Lijkbezorging									19		41
Totaal 7 Volksgezondheid en milieu				268	9		60	2.019	3.131	10	13.662

Verzamel en consolidatiestaat	Som van Bedrag x €1.000	Kolomlabels											
		Lasten											
		0 Niet in te delen lasten	11 Loonbetalingen en sociale premies	12 Sociale uitkeringen personeel	21 Werkelijk betaalde rente	22 Toegerekende rente	23 Afschrijvingen	30 Personeel van derden	31 Energie	332 Aankoop gronden	333 Overige aankopen en uitbesteding duurzame goederen	341 Betaalde belastingen	343 Aankopen niet duurzame goederen en diensten
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	810 Ruimtelijke ordening							86					320
	820 Woningexploitatie/woningbouw								-1			12	46
	821 Stads- en dorpsvernieuwing												56
	822 Overige volkshuisvesting							49					198
	830 Bouwgrondexploitatie				121	6.007		139	53	3.778	13.332	74	627
	Totaal 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				121	6.007		274	52	3.778	13.332	86	1.247
9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	913 Overige financiële middelen							64	16			18	201
	914 Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar												
	921 Uitkeringen gemeentefonds												
	922 Algemene baten en lasten		777								86		9
	930 Uitvoering Wet WOZ							14					366
	940 Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen												42
Totaal 9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen			777					78	16		86	18	618
Totaal Baten en lasten		2.934	171	121	6.007			1.661	387	3.778	15.644	484	20.924
Mutaties reserves													
9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen													
980 Mutaties reserves die verband houden met de hoofdfuncties 0 tot en met 9													
Totaal 9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen													
Totaal Mutaties reserves													
Resultaat na mutaties reserves													
9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen													
990 Saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming													
Totaal 9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen													
Totaal Resultaat na mutaties reserves													
Kostenplaatsen													
Kostenplaatsen		24.936	7.451	1.676	7.652	3.899	100				354	47	7.319
Totaal Kostenplaatsen		24.936	7.451	1.676	7.652	3.899	100				354	47	7.319
Totaal Kostenplaatsen		24.936	7.451	1.676	7.652	3.899	100				354	47	7.319
Eindtotaal		27.871	171	7.572	7.682	7.652	5.560	487	3.778	15.999	531	28.243	

Verzamel en consolidatiestaat	Som van Bedrag x €1.000										Totaal Lasten
	Lasten										
	411 Inkomensoverdrachten aan het Rijk	422 Sociale uitkeringen in geld	423 Sociale verstrekkingen in natura aan personen	424 Inkomensoverdrachten aan de overheid (excl. Rijk)	425 Overige inkomensoverdrachten	426 Overige investeringsbijdragen en overige kapitaaloverdrachten	60 Reserveringen	61 Kapitaallasten	622 Overige	63 Overige verrekeningen	
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting											
810 Ruimtelijke ordening								11	1.187		1.605
820 Woningexploitatie/woningbouw					6				189		253
821 Stads- en dorpsvernieuwing					8			203	255	298	821
822 Overige volkshuisvesting				59				85	1.799		2.190
830 Bouwgrondexploitatie							331	228	2.068	2.003	28.759
Totaal 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				59	14		331	527	5.498	2.302	33.627
9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen											
913 Overige financiële middelen							378	161	465		1.302
914 Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar								112			112
921 Uitkeringen gemeentefonds											872
922 Algemene baten en lasten											380
930 Uitvoering Wet WOZ									441		483
940 Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen									2.963		2.963
960 Saldo van kostenplaatsen											
Totaal 9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen							378	273	3.869		6.113
Totaal Baten en lasten	419	21.105	15.740	18.889	3.340	88	4.144	10.198	35.554	3.251	164.839
Mutaties reserves											
9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen											
980 Mutaties reserves die verband houden met de hoofdfuncties 0 tot en met 9							2.265				2.265
Totaal 9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen							2.265				2.265
Totaal Mutaties reserves							2.265				2.265
Resultaat na mutaties reserves											
9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen											
990 Saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming											
Totaal 9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen											
Totaal Resultaat na mutaties reserves											
Kostenplaatsen											
Kostenplaatsen											
Kostenplaatsen			4	7				1.754	13.129	111	68.440
Totaal Kostenplaatsen			4	7				1.754	13.129	111	68.440
Totaal Kostenplaatsen			4	7				1.754	13.129	111	68.440
Eindtotaal	419	21.105	15.745	18.896	3.340	88	6.408	11.952	48.683	3.363	235.544

Verzamel en consolidatiestaat	Som van Bedrag x €1.000	Kolomlabels										
		Baten										
		0 Niet in te delen baten	211 Werkelijk ontvangen rente	212 Winstuitkeringen	22 Toegekeerde rente	321 Huren	322 Pachten	331 Opbrengst van grondverkoop	332 Overige verkopen duurzame goederen	34 Overige goederen en diensten	401 Belasting op producenten	402 Belasting op inkomen van gezinnen
Baten en lasten												
0 Algemeen bestuur												
001 Bestuursorganen												
002 Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders										81		
003 Burgerzaken										2		
004 Lasten/baten secretarieleges burgerzaken										1.075		
005 Bestuurlijke samenwerking										34		
Totaal 0 Algemeen bestuur										1.193		
1 Openbare orde en veiligheid												
120 Brandweer en rampenbestrijding										6		
140 Openbare orde en veiligheid					1					4		
Totaal 1 Openbare orde en veiligheid					1					9		
2 Verkeer, vervoer en waterstaat												
210 Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen						666				264		
214 Parkeren						450				40		
215 Baten parkeerbelasting										878		
240 Waterkering, afwatering en landaanwinning												
Totaal 2 Verkeer, vervoer en waterstaat						1.116				1.182		
3 Economische zaken												
310 Handel, ambacht en industrie										35	83	
311 Baten marktelden										74		
330 Nutsbedrijven				1.745								
Totaal 3 Economische zaken				1.745						109	83	
4 Onderwijs												
420 Basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)												
421 Basisonderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)										90		
431 Speciaal (voortgezet) onderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)										6		
441 Voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)												
480 Gemeenschappelijke baten/lasten van het onderwijs												
Totaal 4 Onderwijs										96		
5 Cultuur en recreatie												
530 Sport						752	272			130		
531 Groene sportvelden en terreinen						204				15		
540 Kunst										7		
541 Musea										5		
560 Openbaar groen en openluchtrecreatie						78				11		
580 Overige recreatieve voorzieningen												
Totaal 5 Cultuur en recreatie						1.034	272			168		
6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening												
610 Bijstandsverlening, inkomensvoorzieningen- en subsidies												
611 Sociale werkvoorziening												
614 Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid												
621 Vreemdelingen												
623 Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet												
661 Maatwerkvoorzieningen Natura materieel Wmo									15			
662 Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel Wmo												
667 Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen en opvang Wmo												
670 Algemene voorzieningen Wmo en jeugd						1.155				31		
682 Individuele voorzieningen Natura Jeugd										47		
Totaal 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening						1.155			15	78		
7 Volksgezondheid en milieu												
714 Openbare gezondheidszorg												
721 Afvalverwijdering en afvalverwerking										93		
722 Riolering										5		
723 Milieubeheer										28		
724 Lijkbezorging						4	129			3		
725 Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing										7.017		
726 Baten rioolheffing											210	2.996
Totaal 7 Volksgezondheid en milieu						4	129			7.146	210	2.996

Verzamel en consolidatiestaat	Som van Bedrag x €1.000													Totaal Baten
			Baten											
			411	421	422	423	56	60	61	622	63	412		
			Inkomsenoverdrachten van het rijk	Baten m.b.t. vergoeding en verhaal sociale uitkeringen	Overige inkomsenoverdrachten (excl. het Rijk)	Overige kapitaaloverdrachten	Langlopende leningen	Reserveringen	Kapitaallasten	Overige verrekeningen van kostenplaatsen	Overige verrekeningen	Vermogensoverdrachten van het rijk		
Baten en lasten														
0 Algemeen bestuur														
001 Bestuursorganen													81	
002 Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders													2	
003 Burgerzaken													1.075	
004 Lasten/baten secretarieleges burgerzaken													34	
005 Bestuurlijke samenwerking														
Totaal 0 Algemeen bestuur													1.193	
1 Openbare orde en veiligheid														
120 Brandweer en rampenbestrijding													6	
140 Openbare orde en veiligheid													5	
Totaal 1 Openbare orde en veiligheid													10	
2 Verkeer, vervoer en waterstaat														
210 Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen					149								1.079	
214 Parkeren													491	
215 Baten parkeerbelasting													878	
240 Waterkering, afwatering en landaanwinning														
Totaal 2 Verkeer, vervoer en waterstaat					149								2.447	
3 Economische zaken														
310 Handel, ambacht en industrie													118	
311 Baten marktelden													74	
330 Nutsbedrijven													1.745	
Totaal 3 Economische zaken													1.937	
4 Onderwijs														
420 Basisonderwijs, exclusief onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)													2.259	
421 Basisonderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)						2.057				112			8	
431 Speciaal (voortgezet) onderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)						2							13	
441 Voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder)						13							1.035	
480 Gemeenschappelijke baten/lasten van het onderwijs			931	104									3.315	
Totaal 4 Onderwijs			931	104	2.072					112				
5 Cultuur en recreatie														
530 Sport			16										1.170	
531 Groene sportvelden en terreinen													219	
540 Kunst						22							30	
541 Musea													5	
560 Openbaar groen en openluchtrecreatie													89	
580 Overige recreatieve voorzieningen														
Totaal 5 Cultuur en recreatie			16			22							1.513	
6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening														
610 Bijstandsverlening, inkomensvoorzieningen- en subsidies	18.806	398											19.204	
611 Sociale werkvoorziening		-52											-52	
614 Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid				231									231	
621 Vreemdelingen		376	-3										373	
623 Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet														
661 Maatwerkvoorzieningen Natura materieel Wmo													15	
662 Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel Wmo														
667 Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen en opvang Wmo		1.122											1.122	
670 Algemene voorzieningen Wmo en jeugd	91					3							1.279	
682 Individuele voorzieningen Natura Jeugd						328							375	
Totaal 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	19.220	1.749			331								22.548	
7 Volksgezondheid en milieu														
714 Openbare gezondheidszorg													353	
721 Afvalverwijdering en afvalverwerking													5	
722 Riolering						260							157	
723 Milieubeheer													136	
724 Lijkbezorging	41	88											7.017	
725 Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing													3.206	
726 Baten rioolheffing														
Totaal 7 Volksgezondheid en milieu	41	88			260								10.874	

Verzamel en consolidatiestaat	Som van Bedrag x €1.000	Kolomlabels										
		Baten										
		0 Niet in te delen baten	211 Werkelijk ontvangen rente	212 Winstuitkeringen	22 Toegekeerde rente	321 Huren	322 Pachten	331 Opbrengst van grondverkoop	332 Overige verkopen duurzame goederen	34 Overige goederen en diensten	401 Belasting op producenten	402 Belasting op inkomen van gezinnen
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting												
810 Ruimtelijke ordening										192		
820 Woningexploitatie/woningbouw					105							
821 Stads- en dorpsvernieuwing		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
822 Overige volkshuisvesting			34		81					26		
823 Bouwvergunningen										2.151		
830 Bouwgrondexploitatie			544		296	148	23.624	2.050		84		
Totaal 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting			578		482	148	23.624	2.050		2.453		
9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen												
911 Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar												
913 Overige financiële middelen				169	694	93				152		
914 Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar		15		1.676								
921 Uitkeringen gemeentefonds												
922 Algemene baten en lasten										12		
931 Baten onroerende-zaakbelasting gebruikers											-17	
932 Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren											12.237	
936 Baten toeristenbelasting											175	
937 Baten hondenbelasting												130
939 Baten precariobelasting												
960 Saldo van kostenplaatsen						380						
Totaal 9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen			15	169	1.676	694	473			163	12.395	130
Totaal Baten en lasten			593	1.914	1.677	4.486	1.023	23.624	2.065	12.598	12.687	3.126
Mutaties reserves												
9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen												
980 Mutaties reserves die verband houden met de hoofdfuncties 0 tot en met 9												
Totaal 9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen												
Totaal Mutaties reserves												
Resultaat na mutaties reserves												
9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen												
990 Saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming												
Totaal 9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen												
Totaal Resultaat na mutaties reserves												
Kostenplaatsen												
Kostenplaatsen												
Kostenplaatsen			18	6.007	90				43	707		
Totaal Kostenplaatsen			18	6.007	90				43	707		
Totaal Kostenplaatsen			18	6.007	90				43	707		
Eindtotaal			611	1.914	7.684	4.576	1.023	23.624	2.108	13.305	12.687	3.126

Verzamel en consolidatiestaat	Som van Bedrag x €1.000												Totaal Baten
	Baten												
	411	421	422	423	432	56	60	61	622	63	412		
	Inkomensoverdrachten van het rijk	Baten m.b.t. vergoeding en verhaal sociale uitkeringen	Overige inkomensoverdrachten van de overheid (excl. het Rijk)	Overige vermogensoverdrachten	Overige investeringsbijdragen en overige kapitaaloverdrachten	Langlopende leningen	Reserveringen	Kapitaallasten	Overige verrekeningen van kostenplaatsen	Overige verrekeningen	Vermogensoverdrachten van het rijk		
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting													
810 Ruimtelijke ordening												192	
820 Woningexploitatie/woningbouw												105	
821 Stads- en dorpsvernieuwing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	298.144	298.144	
822 Overige volkshuisvesting	9											150	
823 Bouwvergunningen												2.151	
830 Bouwgrondexploitatie			193		302					850		28.090	
Totaal 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	9		193		302					850	298	30.986	
9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen													
911 Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar												1.109	
913 Overige financiële middelen												1.691	
914 Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar												71.553	
921 Uitkeringen gemeentefonds	71.553											125	
922 Algemene baten en lasten				113								-17	
931 Baten onroerende-zaakbelasting gebruikers												12.237	
932 Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren												175	
936 Baten toeristenbelasting												130	
937 Baten hondenbelasting												380	
939 Baten precariobelasting												2.206	
960 Saldo van kostenplaatsen									2.206			89.587	
Totaal 9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	71.553			113					2.206			89.587	
Totaal Baten en lasten	91.770	1.749	534	2.799	302				2.206	962	298	164.411	
Mutaties reserves													
9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen													
980 Mutaties reserves die verband houden met de hoofdfuncties 0 tot en met 9							4.505					4.505	
Totaal 9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen							4.505					4.505	
Totaal Mutaties reserves							4.505					4.505	
Resultaat na mutaties reserves													
9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen													
990 Saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming													
Totaal 9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen													
Totaal Resultaat na mutaties reserves													
Kostenplaatsen													
Kostenplaatsen													
Kostenplaatsen		46	350	16				12.978	47.235	950		68.440	
Totaal Kostenplaatsen		46	350	16				12.978	47.235	950		68.440	
Totaal Kostenplaatsen		46	350	16				12.978	47.235	950		68.440	
Eindtotaal	91.770	1.795	885	2.815	302		4.505	12.978	49.440	1.911	298	237.356	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking siSa - d.d. 10 januari 2017

OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2017 (OAB)	Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid 2011-2017	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie			
				Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04				
				€ 493.921	€ 59.286	€ 60.919	€ 78.228				
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag				
				Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 05	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08				
I&M	E11B	Nationaal Samenwerkingsprogram ma Luchtkwaliteit (NSL) SiSa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr) (SiSa)	Hieronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Besteding (jaar T) ten laste van eigen middelen	Besteding (jaar T) ten laste van bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk, provincie of gemeente)	Besteding (jaar T) ten laste van rentebaten gemeente op door provincie verstrekte bijdrage NSL	Teruggestort/verrekend in (jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen			
				Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E11B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E11B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E11B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E11B / 05	Aard controle R Indicatornummer: E11B / 06		
				1 DOS-2016-0002014 PZH- 2016-549129628 Kopie beschikkingnummer	€ 82.000	€ 28.834	€ 0	€ 0	€ 0		
				Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van eigen middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk, provincie of gemeente) tot en met (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk, provincie of gemeente) tot en met (jaar T)				
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie				
				Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 10				
				1 DOS-2016-0002014 PZH-2016- 549129628 Kopie beschikkingnummer	€ 82.000	€ 28.834	€ 0				
				Cumulatieve besteding ten laste van rentebaten gemeente op door provincie verstrekte bijdrage NSL tot en met (jaar T)	Cumulatief teruggestort/verrekend in (jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen tot en met (jaar T)	Eindverantwoording Ja/Nee	Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor het komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden				
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie						
				Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 12	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 13	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 14				
1 DOS-2016-0002014 PZH-2016- 549129628	€ 0	€ 0	Ja								
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeent edeel 2016 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)			
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06			
			€ 19.322.662	€ 260.935	€ 823.923	€ 5.471	€ 36.033	€ 0			
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12			
			€ 97.103	€ 11.433	€ 0	€ 11.158	€ 0	Ja			
			SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeente deel 2016 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
						Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
						€ 66.919	€ 40.000	€ 11.463	€ 74.097	€ 18.466	€ 0
						Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
				Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09					
				€ 0	€ 0	Ja					

V AFKORTINGEN

Afkorting	Omschrijving
AB	algemeen bestuur
APV Rijswijk	Algemene plaatselijke verordening Rijswijk
ARBO -wetgeving	Arbidsomstandigheden wetgeving
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
AZC	Asielzoekerscentrum
BBR	Belangen Bedrijven Rijswijk
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Bijstandsbesluit Zelfstandigen
BGP	Bruto gemeentelijk product
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BHV	Bedrijfshulpverlening
BI-zone	Bedrijven Investeringszone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOR-fonds	Regionaal fonds bereikbaarheidsoffensief Haaglanden
B.O.S.-impuls	Buurt, Onderwijs en Sport impuls
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAR-UWO	Collectieve arbeidsvoorwaardenregeling en de Uitwerkingsovereenkomst
CBR	Centraal Bureau Rijvaardigheid
CER	Compensatie eigen risico
CFV	Centraal Fonds Volkshuisvesting
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
DB	dagelijks bestuur
DPL	Duurzaamheidsprestatie op locatie
DSW	Dienst Sociale Werkvoorziening
ECB	Europese Centrale Bank
EMU-saldo	het financieringssaldo minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking
EZ	Economische Zaken
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
GBA/BRP	Basisregistratie en Burgelijke stand
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk RioleringsPlan
GWS-systeem	Geïntegreerd Welzijn systeem
HH	Huishoudelijke Hulp
loaw	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers
loaz	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISV	Investeringsbudget stedelijke vernieuwing
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
KCC	Klant Contact Center
KING	Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten
KPI	Kernprestatie indicatoren
LBSNN	Landelijk Beraad Stedenband Nederland-Nicaragua
LEGO	Leren, Eigen Verantwoordelijkheid, Groei en ontwikkeling
LTA	Landelijk Transitie Arrangement
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MIRT-verkenning	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport-verkenning
MOP	Meerjarenonderhoudsplannen
MKB	Midden en Klein Bedrijf
MRDH	Metropoolregio Den Haag
NEN	Nederlands Normalisatie Instituut
NUP	Nationaal Uitvoeringsprogramma
OAB	Wet op onderwijsachterstandenbeleid

Afkorting	Omschrijving
ODH	Omgevingsdienst Haaglanden
OKE	Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en Educatie
OZB	Onroerendezaakbelasting
OV	Openbaar Vervoer
PBO	Bepalend Orgaan
PGB	Persoonsgebondenbudget
PPP	Plaspoelpolder
Pps	Publiek-private-samenwerking
PUZA	Publiekszaken
PvA	Plan van Aanpak
RBO	Regionaal Bestuurlijk Overleg
REO	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
RI & E	Risico-inventarisatie & -evaluatie
RGT	revitalisering generiek toezicht
RO-procedure	Ruimtelijke Ontwikkeling -procedure
RPA	Regionale beleidsafspraken
RTV Rijswijk	Rijswijk Televisie Informatie Rijswijk
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SSC	Shared Service Center
SEO	Stichting voor Economisch Onderzoek
SGBO onderzoek	Sociaal-geografisch en bestuurskundig onderzoek
SMW	Schoolmaatschappelijk Werk
SOR	Stichting Omroep Rijswijk
SRK	Stichting rijswijkse kinderopvang
SW	Sociale werkvoorziening
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TMA	Talenten Motivatie Analyse
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
Vavo	Voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
VMBO	Vorbereidend Middelbaar beroeps Onderwijs
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VOROC	Voortgezet Onderwijs ROC
VRH	Veiligheidsregio Haaglanden
VRI	Verkeersregelinstallatie
VTH	Vergunning-verlening en handhavingstaken
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WEB	Wet educatie Beroepsonderwijs
WEC	Wet op expertisecentra
Wet Bopz	Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen
Wet BRP	Wet basisregistratie persoonsgegevens
WFIA	WestHolland Foreign Investment Agency
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WML	Wettelijke minimumloon
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WPO	Wet op het primair onderwijs
WRO	Wet ruimtelijke ordening
WSNP	Wet schuldsanering natuurlijke personen
WsW	Wet Sociale Werkvoorziening
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
WVO	Wet op voortgezet onderwijs
WW	Werkloosheidswet
WWnV	Wet werken naar vermogen
ZIN	Zorg in Natura